

# ДЖОН КОНЪЛИ БЕЛИЯТ ПЪТ

Част 4 от „Чарли Паркър“

Превод от английски: Светлозар Николов, 2002

[chitanka.info](http://chitanka.info)

# I

*„Разкрий ми третия кой е:  
всегда край теб що крачи?*

*Броя еднаж и дваж: но аз и ти  
сме само двама...*

*И пак, погледна ли напред по  
Белий път — ей тамо...*

*Друг бродник е до твойто рамо,  
съзирам го: той неизменно там  
витай —*

*в кафяво наметало, незнаен,  
закачулен...*

*Дали е мъж? Или жена? Кой  
знай?*

*Но ти кажи ми, да — отговори!  
Отвѣд кой крачи тамо?“*

T. C.

Елиът,  
„Пустошта“

## ПРОЛОГ

*Те идват.*

*Препускат като орда диви зверове — с камиони и леки автомобили, сподиря ги син пушек; стеле се в чистата нощ и мърси въздуха ѝ, сякаш петни човешката душа. Идват на тумби и водят жени, деца, любовници; дърдорят за реколтата и за животните. Говорят за бъдещи пътувания, за черковни камбани и неделни училища; за сватбени рокли и имена на неродени деца, за онези, които казали едно или друго. Неща дребни или по-важни, малки и големи, такива, които вълнуват хиляди градчета, не много по-различни от тяхното.*

*Носят си ядене и пиене, от кошниците им мирише на пържени пилета, на прясно изпечени баници и пирози, а от уханието лигите им вече текат. Под ноктите им — неизмита кал, дъхът им — на застояла бира лъха. Ризите им като на празник — изпрани и изгладени, роклите им — нови; косите — сресани или пък не. В очите им искри радост, в душите им се таи мъст, а в търбусите им като черна змия се е свила възбудата, напруга ги, трепти в приятно ожидание.*

*Идват, жадуват да гледат как ще изгорят жив човек...*

На бензиностанцията на Себърт Якън спират двамина. Тя е на пътя за Каина, недалеч от бреговете на река Огичий. Над нея се е извисила голяма табела с надпис: „Добре дошли в най-приятелската бензиностанция на Американския юг!“. Себърт сам си го е правил, сам си го е писал още през 1968 г. в яркожълти и червени тонове. Оттогава всяка година на първи април се качва на плоския покрив, за да поднови цветовете. Затова изглежда сякаш слънцето милее за думите и те никога не избледняват, жежките му лъчи като че просто не ги прогарят.

В най-топлите дни табелата хвърля мека сянка върху чисто подредената площадка, пази от изгаряне посадените в сандъчета цветя,

засенчва лъскавите бензинови помпи и пълните с вода кофи, очакващи спиращите шофьори — да мият зацапаните с размазани насекоми предни стъкла на автомобилите.

Отвъд постройката са се ширнали необработени ниви. Нагрят под септемврийската мараня, пътят сякаш трепти, а лавровите дървета покрай него като че танцуват в заспалия въздух. Пеперудки мързеливо прехвъркват помежду вече капещите листа — жълти лимонки, тъмночервени дяволчета, бели и шарени полумесеци — потрепващи, разперили крилца, същински корабчета, опънали многоцветни платна, понесени от бурното море.

Седнал на стол до прозореца, Себърт зорко следи отбиващите се коли, най-вече онези с извънщатските номера; готов е мигом да предложи най-топло южняшко гостоприемство, може би да успее да продаде я някое и друго кафе, я понички. Още по-добре ще бъде, ако клиентите се заинтересуват от пътни карти, полезността им е на път да се изчерпи — слънцето безпощадно напича и тях, та кориците им вече жълтеят.

Себърт обича да се облича подобаващо: винаги е в син гащеризон с извезано отляво на гърдите име, на главата му китно се кипри жокейка с реклама на селскостопански продукти, нехайно и весело накривена, сякаш я е сложил на майтап. Силно е побелял, по горната му устна екзотично се вие дълъг мустак, двата му края почти се събират на брадата. Зад гърба му местните често подмятат, че мустакът мязал на канеца се да литне от носа му птичка, ама в това злост просто няма, будалкат се хорицата. Себърт е кореняк, поколения наред семейството му е живяло по тези места; той е баш от истинските Якънови, не от доведените. Винаги е готов да закачи на бензиностанцията нечие съобщение за местно начинание като продажби на зелник, понички или пък пикник; никога не е отказал да допринесе за добра кауза. Добър е този Себърт, да. И ако начинът, по който се облича или държи — като известния от телевизионните сериали герой дядо Уолтър, му помага да продаде някой и друг галон бензин или кутия бонбони в повече, то си е напълно заслужено и на добър час. Свестен е човекът, добре му дошли парите.

Себърт работи седем дни в седмицата, няма празник, няма почивка; редуват се със съпругата и сина. Над дървения тезгях отпред

на постройката е поставено табло за обявления с надпис: „Я виж кой се е отбивал при нас!“.

На това място са забодени стотици визитни картички. Наоколо — по стените и черчеветата, по вратата, която води към малкия офис отзад, са закачени още. Може би хиляди имена — на господин Джак Джакс или на Джо Джонс, множество среднестатистически американци, минали през Джорджия на път за някъде или с надежда да продадат стоката си — мастило, консумативи, козметика и прочие. Оставяли са на Себърт визитки — за спомен от посещението им в най-приятелската бензиностанция на Американския юг. Себърт просто не ги сваля, няма и да ги свали; те се натрупват една върху друга, вали ги дъжд, пече ги слънце, слепнали са се и циментирали, насложени едни върху други като наносни скали. Вярно е, че през годините някои са се изплъзнали или паднали, забутани зад охладителното тяло например, но повечето са там — на място. И ако един ден оттук отново минат поостарелите Д. Джакс или Д. Джонс, повели за ръка малкия Джак или Джо със себе си, почти е сигурно, че ще намерят своята визитка, та макар и заровена под стотици други. Същинска реликва на живота, който някога ги е вълнувал, далечно ехо от мъжете, които някога са били.

Отбилите се тук точно преди пет часа днес следобед мъже обаче съвсем не са хора, които си оставят визитките където и да било, още повече при Себърт. Те му плащат да напълни резервоара до горе и да налее вода в радиатора на прегрелия двигател на разнебитения таурус. Себърт усеща всичко това от първия кръстосан с тях поглед, а в стомаха му незабавно се набира твърда бучка. Тези двамата просто излъчват едвам потисната заплаха, от тях се носи смъртоносен полъх — така реални, както биха били зареден току под носа ви пистолет или обнажен нож. Себърт знае, че с тях е по-добре работа изобщо да си няма, затова само кимва възпитано и изобщо не отваря и дума за визитки. Къде, по дяволите, сам ще си търси белята? Тези хора видимо не обичат да ги заглеждат или да им запомнят физиономията. И ако човек е умен както Себърт, той прави възможното максимално усилие да ги забрави още в мига, в който те плащат за обслужването (в налични пари, естествено) и преди още да се е разпръснал вдигнатият изпод задните им гуми облак прахоляк.

Защото, ако в някой по-късен ден изведнъж решите да си спомните за тях, може би когато дойдат ченгетата и започнат да задават въпроси или да подхвърлят описания, тези герои сигурно ще подочуят за разговора ви с тях и ще решат също да си спомнят за вас. И тогава... Тогава хората, които ще се отбият на бензиностанцията следващия път, сто на сто ще носят цветя. А старият Себърт няма да е там да им каже здрасти и да се помайтапи за туй или онуй, нито да им продаде по някое кафенце или избеляла туристическа карта. Няма да е там, естествено, защото ще бъде блаженопочившият Себърт, на който хич и няма повече да му пука за жълтеещи картички или падаща боя.

Затова Себърт им прибира парите и свежда очи, когато по-дребният бял мъж пристъпва към лавицата с евтини компактдискове и книжлета с меки корици, изложени току до вратата. Хич и не поглежда към другия — висок чернокож с черна риза и черни маркови джинси, който ужким незаинтересовано, но най-зорко оглежда козирката и первазите на покрива, че и тавана на помещението, както и отрупаните с цигарени кутии лавици зад тезгяха. Себърт знае какво търси онзи: гледа за камери, скрити или не, и е човек, който видимо разбира от тези неща. Когато се уверява, че такива няма, чернокожият изважда портфейл и с облечената си в мека кожена ръкавица ръка внимателно отделя две десетачки. Плаща за бензина, водата и две безалкохолни напитки. Сетне спокойно изчаква Себърт да маркира сумата на касовата машина и да върне рестото. Колата е в момента единствена на площадката. Носи нюйоркски номера, самите те, че и цялото купе отвън са доста замърсени и някак си анонимни. Себърт не вижда по автомобила нищо особено, освен марката и нюйоркската регистрация с емблемата.

— Да имате нужда от карта? — внимателно запитва той.

— Тц, благодаря — отвърща чернокожият.

Себърт бърка в чекмедженцето на касовия апарат и не може да извади необходимите за рестото монети. По някаква си причина ръцете му са се разтреперили здравата. При това изведнъж усеща, че е започнал разговор — ненужен и противоположен, какъвто не бива да води и сам си го знае отлично. В същия миг му се струва, че самият той е напуснал тялото си и стои встрани, наблюдавайки как старият глупак Себърт с увисналите мустаци се издънва и сам се закопава в съвсем ненавременен гроб.

— Вие тук някъде ли сте отседнали? — чува гласа си отново и просто не вярва, че това е самият той, а му е неспокойно, неспокойно.

— Не.

— Предполагам, че тогава едва ли ще се видим пак.

— Може би няма да се видим.

Сега тонът на говорещия се променя, става особен и Себърт бързо вдига очи от апарата. Дланите му са влажни, почти мокри. С кутрето успява да изхвърли десет цента от отделението, отделя две банкноти и ги побутва с основата на дланта си към клиента, а с другата ръка тромаво успява да затвори чекмеджето с парите. Чернокожият стои спокойно отпуснат срещу него, от другата страна на тезгяха, обаче сега Себърт усеща силно стягане в гърлото — нещо, което не може да си обясни. Сякаш посетителят се е разделил на двама души: единият е отсреща му в черни дрехи и с мек южняшки акцент, а пък другият е прескочил преградата и стои зад него в невидимо присъствие, което някак си ограничава достъпа му на въздух.

— Или пък може да отскочим насам по някое друго време — добавя чернокожият. — Вие тук ли ще сте?

— Надявам се... — с мъка изграква Себърт.

— Как мислите, дали ще ни запомните?

Въпросът е зададен спокойно, с лековат тон и с нещо като загатната усмивка, обаче само пълен глупак може да обърка скрития смисъл.

— Господине — с мъка изрича Себърт и на два пъти преглъща, — аз вече напълно съм ви забравил.

Тогава чернокожият кимва и заедно с другия си тръгват, а Себърт не смее да си поеме дъх. Прави го чак когато колата вече не е на площадката и сянката на табелата отново ляга на познатите места.

А ченгетата наистина се появяват след ден-два и разпитват за същите двама мъже, но Себърт клати глава и отвърща, че не знае нищо за подобни хора, не може да си спомни такива да са се отбивали при него през седмицата. Че малко ли коли и хора минават ежедневно оттук на път за шосе 301 или междущатската магистрала? Как да ги запомни всичките? То понякога тук става като въртележките на Дисниленд. Пък и за него това чернокожите си приличат — като един човек са. Нали знаете как е? Черпи ченгетата с кафе и шоколадчета и

си ги изпраща по живо, по здраво; сетне за втори път тази седмица въздъхва с огромно облекчение.

Пристъпва към множеството визитки и се заглежда в тях. Най-отгоре се кипри картичка с името Едуард Боутнър. Според информацията на нея въпросният Едуард продавал резервни части на една компания от Хатисбург, Мисисипи. Е, Еди, ако някога пак минеш оттук, ще можеш да си видиш визитката. Тук е милинката. Стои си, защото Едуард желае хората да го запомнят.

Обаче пък Себърт не помни никой от онези, които не искат да ги запомнят.

Може да е приветлив и приятелски настроен, но тъп съвсем не е.

\* \* \*

*Огромен кестен се извисява на полегат склон край северния синор на раззеленена нива, клоните му досуц облени от лунната светлина бели кости. Дървото е старо, много старо, кората е дебела и сива, дълбоко набраздена от симетрични вертикални жили. Отдалеч прилича на вкаменена реликва, сякаш забравена от отдавна отминала грозна буря. Тук-таме досуц отворени рани се червенеят оголена вътрешна дървесна маса, тя лепне и издава горчива, неприятна миризма. Дървото носи гъста грива от отровназелени лъскави листа, те са грозни, продълговати и тесни, заострени досуц зъби по краищата.*

*Но не тази е истинската миризма на кестена на синора на Адината нива. Нощем, когато времето е топло и светът е затаил дъх, а лунната корона морно залива изсъхналата земя с бледите си лъчи, черният исполин вони по-различно и непривично за своя си вид; и все пак зловонието е някак си неотделима част от този злачен самотник, както са листата по клоните му и дълбоките корени в почвата. Тогава мирише на бензин и горяща човешка плът, на изпращания и опърлена коса, на топяща се гума и запален памук. Това е вонята на мъчителна смърт, на ужас и отчаяние, на прощални мигове в нечий живот под острия креслив смях и насмешките на зяпачи и сеирджии.*



Пристъпете по-наблизо и сами ще се уверите: по-ниските клони са почернели, овъглени. Ето, погледнете и ствола: на едно място кората я няма, а отдолу ѝ има дълбока вдлъбнатина, неравна и продълговата. Човекът, който остави тази следа там — последното нещо, което направи приживе — бе роден с името Уил Ембрий, а той имаше и съпруга, и дете, и работа в една бакалница, където получаваше по долар на час. Жена му се казваше Лайла Ембрий или Лайла Ричардсън по баща. Така и не ѝ предадоха трупа на мъжа ѝ — след онази последна, отчаяна борба да се залови за живота, когато токовете на ботите му с все сила биеха дървесната кора — толкова отчаяно, че я изкъртиха и оставиха вдлъбнатина в сърцевината отдолу. Не ѝ върнаха тялото, защото Уил беше изгорен, а озверялата тълпа се биеше да си вземе сувенири от почернените му кости, било от ръцете или краката. Вместо това ѝ изпратиха снимка на мъртвия ѝ съпруг, направена от Джак Мортън от Нашвил и сетне размножена в петстотин броя като пощенски картички. На тях се виждат разкривените и издути черти на Уил Ембрий, заснети в мига, когато пламъкът от бензиновата горелка е вече лижел краката на мъжа, когато Лайла обичаше толкова много. Обгорелите му останки бяха захвърлени в едно тресавище, където рибите изгризаха последните парченца овъглена плът, а скелетът постепенно се разпадна, сетне костите потънаха в тинята на дъното. А на мястото, където токовете на Уил издълбаха онзи белег, нова кора никога и не поникна. Така този неграмотен мъж остави нещо от себе си на единствения паметник, който свидетелства за неговата смърт, все едно че го бе изваял от камък.

На стария кестен има места, където листа не никнат, няма и да поникнат. На него пеперуди не кацат, птици по клоните му не гнездят. Кестените се ронят по земята, лъскави и мъхови, и така си остават там, докато изгният. Дори и враните отвързват черни очи от разкапващия се дървесен плод.

Растение, подобно на дива лоза с китни широки листа, се вие около дървесния ствол, от всяко разклонение на филизите ѝ са избили малки зеленикави цветя. Денем гъсто покрити с черни мушички, те смърдят като разлагаща се плът, като гноясала рана; именно тази воня привлича насекомите. Това е *Smilax herbacea*, цветето, което се храни с мърша и леш. В която и посока да поемете, на сто мили

*оттук няма да намерите нищо подобно. Както и черният кестен, и то е уникално по рода си. А в Адината нива съвместно съжителстват два подобни вида, паразитен и сапрофитен<sup>[1]</sup>: единият смуче живителна сила от дървото, другият дължи съществуването си на мъртви и изгубени души.*

*А в дървесните клони вятърът пее песен злощастна, песен на мъка и отчаяние, на болка и смърт. Тя се носи над необработените поля, над схлупените колиби с по една стая, ечи надалеч и по други места — хектари и хектари засети със зърно и памук ниви. Ечи и отеква — зове живи и мъртви еднакво и сякаш хвърля сянка, а в нея седят спотаени отколе забравени души.*

*И ето, на хоризонта отново присветват фарове, задава се дива орда коли. Датата е 17 юли, годината — 1964, и те идват...*

*Идват да видят пламтящото тяло човешко.*

Върджил Госард пристъпва в паркинга край „При Том Дребния“, така й казват на кръчмата. Нощното небе е чисто, облаци няма, луната е мъртвешки жълта. Високо на северозапад се мъдри опашката на съзвездието Дракон, под него е Малката мечка, отгоре — Херкулес. Но Върджил не е човек, който ще си губи времето да брой звездите, когато в същото време в краката му може да се мотае изпуснато петаче. Така де. Затова хич и не поглежда към небесни форми и знаци. От храстите и около дърветата наоколо се обаждат последните полски щурци; тях човешки стъпки не ги плашат, още повече, че тук наистина си е място тихо и отдалечено. Малко са къщите, а и хората се броят на пръсти: повечето още преди години са напуснали тукашната пустош, за да си търсят късмета някъде другаде, където биха имали повече възможности.

Лятото вече си отива, с него повечето птички и насекоми, скоро ще се възцари зимата, а с нея ще настъпи и голямата тишина. Върджил харесва зимата, мрази всякакви буболечки и тям подобни. Днес по-рано например на ръката му кацна някаква си зеленикава твар — най-вероятно ловец на дървеници в мръсната Върджилова постеля — че и успя да го жилне, преди да успее да направи нещо. Две секунди по-късно тя беше вече мъртва и размазана, но ухапаното място все още го сърби и наболява. Сега често-често се чеше и като го прави, без да

иска, поглежда светещия циферблат на ръчния си часовник. Затова и бе запомнил кога точно дойдоха онези мъже и по-късно го каза на полицаите: 21,15 часа.

В паркинга има четири коли. Другите са в бара пред телевизора на Литъл Том Ръдж: гледат повторение на хокеен мач. Апаратът си е стара браква, но пък Върджил хич и не се интересува от хокей. Зрението му е отслабнало и не може да следи светкавичните движения на шайбата. Но пък като помисли човек, то за Върджил Госард почти всичко друго също се движи прекалено бързо. Такъв е животът, а пък той не е особено умен, макар че си го знае и това някак си му повишава цената, нали? Защото на този свят има прекалено много хора, които се мислят за айнщайновци или бобгейтовци. Но не и Върджил. Той съзнава, че си е възтъпичък, затова си трае и си държи очите широко отворени и само гледа някак си да преживее, пък каквото ще да става.

Сега чувства лека болка в пикочния мехур и въздиша. Трябваше да се облекчи още преди да излезе от бара, ама на! Нали нужникът на Литъл Том смърди, че дори повече и от него самия, а пък то не е никак малко, като се знае как вони самият той. Като че умира и се разлага отвътре навън, при това скоропостижно. То като си помисли човек, всички хора са на път да умрат и да се разложат отвътре навън или обратно, ама все пак от време на време се сецат да се изкъпят. Ако не за друго, поне да отпъждат мухите от себе си. Не и Том Ръдж, по прякор Дребния. Че то рече ли Том да вземе да се къпе, самата вода ще напусне банята в знак на протест.

Върджил се чеше под чатала и пристъпва от крак на крак, нещо не се чувства много комфортно. Не му се влиза обратно в бара, но пък ако Дребния го зърне да пикае на негов терен, ще го срита здравата в задника. А животът Върджилов си е достатъчно проблематичен и без два-три шута отзад, така че от къде на къде да си увеличава житейското бреме ненужно? Е, ще повърви надолу по пътя, ще се изпикае някъде по-нататък. Но колкото и да мисли, усеща, че отвътре го напират ячко, ще вземе да се изпусне. Просто го пари пустата нужда и ако изчаква повече...

Какво толкова, по дяволите, ще вземе да го пусне ей туканката и край. Сваля ципа, бърка в гащите и пристъпва зад страничната стена на кръчмата точно навреме. То времето е колкото да се подпише —

толкова му е цялото образование на Върджил. Издишва дълбоко и започва да се облекчава, вътрешният натиск постепенно олеква и той примижава в кратък екстаз.

В същия миг нещо хладно допира главата му някъде зад лявото ухо, а очите му широко се разтварят. Не мърда, почти не диша. Цялото му внимание е съсредоточено върху студеното желязо върху кожицата му, върху ромона на струята в краката му, върху едрата фигура отзад, чието присъствие най-осезателно усеща. Тогава чува и гласа:

— Предупреждавам те, левако, само една капка от шибаната ти пикня да ми капне на патъците и ще ти мерят тиквата за нов череп.

Върджил хлъцва, преглъща.

— Не мога да се спра... — почти изплаква той.

— Не ти казвам да спиращ, казвам ти: една капчица от гнидавата ти урина да ми лизне патъците и...

Върджил надава жален стон и се опитва да насочи струята вдясно. Той е пийнал само три бирета, ама сега му се струва, че изпикава цяла река. Моля ти се, спри! — повтаря си той наум и съвсем лекичко обръща глава наляво. Черен пистолет в чернокожа ръка, подаваща се от ръкава на черно сако, над него покрито в черно рамо, ревер, черна риза, ръба на чернокожо лице.

Пистолетът се забива в черепа му по-силно, предупреждавайки го да гледа където трябва, но Върджил все пак усеща внезапен прилив на възмущение. Този отзад е някакъв си черньо с патлак. И то не къде да е, а именно в паркинга на Дребния. На Том Дребния, моля ви се! Върджил Госард не е човек с кой знае колко определени принципи, но едно нещо знае желязно и то е, че на ваксите оръжие не бива да се дава. В никакъв случай! Тя една е голямата беля в тази държава: прекалено много свободно оръжие има и то е все в ръцете на неподходящи хора. А пък абсолютно и положително най-неподходящите сред тях са черньовците!

Върджил знае много добре още и следното: оръжието е нужно на белите човеци, за да се защитават от печките с оръжие, докато самите печки носят оръжие, за да гърмят по други печки, а когато им бръмнат мозъците — и по белите също. Какво е решението ли? Да се из земе оръжието от чернилките, тогава и броят на белите с оръжие ще намалее, защото няма да има от кого да се плашат. Когато пък черньовците останат без оръжие, значително ще се намали и

престъпността. Не е ли така? Така си е. Проста сметка: черните са най-неподходящи, що се касае до боравене с оръжие. В момента, доколкото пък Върджил може да анализира ситуацията, един екземпляр от същата черна порода е насочил едно от въпросните оръжия точно в черепа му и това хич не му се нрави. И в същото време доказва тезата му. Печките не бива да носят оръжие и този черньо...

Въпросният патлак болезнено потупва Върджил по черепа и гласът отново се обажда:

— Хей, левак, ти чуваш ли се кво говориш на глас?

— Мамка му! — възкликва Върджил и този път наистина си чува гласа.

*Първата от колите свива в нивата и спира, а фаровете обливат в светлина стария чер кестен. Сенките зад него растат и потъмняват, пълзят нагоре по склона като разлята по земята огромна локва черна кръв. Човекът зад волана излиза, заобикаля автомобила и отваря вратата на седящата до него жена. И двамата са около четридесетте, с вкоравени от труда лица, евтини дрехи и обувки, толкова често поправяни, че сред множеството кърпки не можеш да разпознаеш оригиналната кожа. Мъжът изважда от багажника плетена върбова кошница, грижливо покрита с овехтяла кърпа на избледнели червени карета. Подава кошницата на жената, сам вади прибран зад резервната гума износен чаршаф и го разстила на земята. Жената сяда и прибира крака под себе си, сетне отмята кърпата. В кошницата има четири къса пържено пиле, четири маслени кифлички, купа със салата от зеле, моркови и майонеза и две бутилки домашно направена лимонада. До тях са поставени и две чинии с две вилици. Тя грижливо почиства чиниите с кърпата, сетне подрежда храната върху чаршафа. Мъжът бавно се отпуска до нея и сваля шапка. Вечерта е топла, комарите налитат да хапят. Той се пляска по ръката и с отвращение разглежда червеникавото петно.*

— Мамка му, да... — ръмжи той.

— Мери си думите, Исаве! — благочестиво му се сопва жената.

Тя внимателно дели вечерята, като на съпруга си заделя пилешките гърди, защото той е човек трудолюбив, работещ от

ранна утрин до късна вечер, въпреки солените си приказки, и трябва да се храни добре.

— Моля за извинение — бърза да каже Исав и като благосклонно клати глава, тя му подава чиния с пилешкото и салатата.

Около тях и по-надолу по нивата вече се разполагат и други хора, пристигат още коли, носи се глъч. Семействата са най-различни, има и по-възрастни двойки, има и много деца, петнайсет и шестнайсетгодишни младежи също. Някои семейства пристигат с камиони, возят приятели и съседи; те са насядали в каросериите и си веят с шапките за хлад. По-заможните карат големи буици, модел „Роудмастър“, доджове купета, фордове „Мейнлайн“, има дори и един кайзер модел „Манхатън“, но все пак „най-младите“ автомобили са поне седем-осемгодишни. Повечето споделят донесеното с близки и приятели, някои вече пият бира прави, облежнати на автомобилите, положили бутилките отгоре им. Трети обикалят и разменят поздравии, здрависват се, разменят приказки, тупат се по гърбовете едни други. Не след дълго на Адината нива вече са се събрали поне четирийсетина коли и камиони, може би и повече, фаровете им еднакво насочени към големия чер кестен. Най-малко стотина души са тук, постоянно пристигат още.

Възможностите да почетат такова събитие не са вече толкова честни. Минало е доброто старо време на „печения негър“, дето има една приказка, и вехтите закони бавно отстъпват под натиск отвън. Все още има хора, които помнят линча на Сам Хоуз в Нюман през 1899 г., когато бяха отпуснати специални екскурзионни влакове и една-две хиляди души от близо и далеч успяха да дойдат и с очите си да видят как добрите люде от Джорджия наказват черньовците изнасилвачи и убийци. Никой не дава и спукана пара за факта, че Сам Хоуз не бе изнасилвал никой, а плантатора Кранфърд бе убил едва накрая, и то при самозащита. Смъртта му трябваше да послужи като урок за други, да даде пример: затова първо го кастрираха, сетне отрязаха пръстите на ръцете и ушите му, одраха лицето му и чак тогава го заляха с бензин и му удариха кибрита.

Множеството се нахвърли върху изгорените останки за сувенири, всеки докопа по костичка или нещо друго за спомен. А Сам Хоуз е само един-единствен от около пет хиляди линчувани от побеснели тълпи жертви в разстояние на по-малко от век. Някои били

изнасилвачи, други убийци — така поне се казва в легендите. Пък има и други случаи: чернъовци, които обичали да плещят големи приказки, да се заканват. Такова поведение винаги е водило до риска да разгневиш най-различни хора и да си навлечеш много голяма беля. При това белите знаят: най-добре е такива приказки да бъдат пресекнати още в зародиш. А има ли по-сигурен начин да запушиш нечия уста от това на въпросния бунтар да му метнеш примка на шията, да го залееш с бензин и да драснеш клечката.

*Ех, славно време, горди години, чутовни дела!*

Вече преваля двацет и три часа, когато събраните дочуват шума на приближаващи се камиони. Тълпата се възбужда още повече и зашумява като разбунено кошерище. Фаровете трептят, лъчите им минават по хорските лица, които жадно ги следят с очи. Във всяко возило има по едно шест души. Средният камион е червен ффорд, в каросерията му возят приклепнал чернокож мъж с вързани на гърба ръце. Човекът е едър, някъде над метър и деветдесет, мускулите на ръцете и рамената му са изпъкнали, добре откромени и еластични — играт като пъпешчета в чувал. По главата и лицето му има кръв, едното око е подутото и затворено, посинено.

*Той е тук.*

*Човекът факла е вече тук...*

Върджил е почти сигурен, че му е дошъл краят. Ах, тази пуста негова уста, все от нея си пати. Ето и този път! Колко пъти си е казвал, че трябва да внимава, ама на ти сега, главо, главо! Имала тиквата му да пати... Изглежда, сетният час му е настъпил. Но пък май всемогъщият и добър Господ Бог и този път ще се смили над него, ще протегне милосърдна десница и ще го пощади с усмивка, а? Е, може би няма да е много, но поне достатъчно усмихнат, защото онзи ч... тоест, простете, да, човекът с пистолета, не е силно ядосан. И вместо да натисне спусъка, а Върджил да усети острото куршумено жило, той долавя лъх на скъп одеколон върху врата си. Онзи едрият се е навел и му говори съвсем отблизо:

— Още една такава дума и това ще ти е последното пикане, ясно ли е, левако?!

— Извинявайте — жално изтърсва Върджил и се опитва да изтрие обидните за човека отзад думи от съзнанието си, но това не се получава.

Напротив, гадните слова се връщат отново и отново и напират ли, напират на езика, търсят излаз проклетите. И той започва да се поти.

— Извинявайте — бърза да каже отново.

— Добре, приема се. Ти свърши ли там — на долния етаж?

Върджил преглъща и кима.

— Тогава прибирай инструмента, че някой бухал ще го вземе за червейче и ще ти го отнесе.

Върджил има усещането, че тези приказки носят грозна обида, но предпочита бързо да скрие мъжеството си обратно в гащите и яростно трие влажни длани в панталоните.

— Носиш ли патлак?

— Не.

— На бас, че ужасно ти се ще да носеше, а?

— Да — изтърсва Върджил, без да мисли, внезапно и най-неразумно обзет от подтик да говори истината.

В следващия миг две ръце внимателно го потупват и опипват навсякъде, но пък пистолетът си остава болезнено допрян на същото място. Значи не е само един, разумно заключава Върджил. Боже мой, тук да не се е домъкнал целият шибан Харлем, а? Сетне усеща натиск върху китките, някой издърпва ръцете му на гърба и ги закопчава с белезници.

— Я сега си завърти задника надясно.

Върджил изпълнява и застава с лице към откритите поля, зелени, ширнали се чак до реката.

— Отговаряш на въпросите и те пускам да си ходиш в онези ниви, ей там, ясно ли е?

Върджил най-тъпанарски бърза да кимне.

— Томас Ръдж, дето му викат Дребния, Уилард Хоуг, Клайд Бенсън — тези тримата вътре ли са?

Върджил е човек, който интуитивно и по навик лъже за всичко, дори и когато съзнава, че лъжата няма да му донесе полза. По-добре да излъже и да си прикрие задника за по-късно, отколкото да каже



истината и веднага да нагази в лайната. И затова, верен на себе си, Върджил клати глава.

— Сигурен ли си?

Разбира се, че е сигурен, дори отваря уста да потвърди новата лъжа, само че раздвижването на говорния апарат съвпада с блъскане на челото му в стената — виновно за това е дулото на пистолета в тила му, още по-болезнено притиснато напред.

— Глей сега — продължава гласът, — ние така или иначе влизаме. Ако не са вътре, ти проблеми няма да имаш, освен ако не те потърсим отново да питаме къде са отишли. Но ако са си там — на бара, и лочат студена бира — да знаеш, утре си по-студен от всеки друг мъртвец. Чаткаш ли?

Върджил чатка, и то отлично.

— Там са — сменя песента той.

— Има ли други?

— Не, само тия тримата.

Чернокожият отмества пистолета от тила му и го потупва по рамото.

— Благодаря — казва мъжът. — Съжалявам, не ти чух името?

— Върджил — отвръща Върджил.

— Е, хайде благодарско, Върджил — допълва онзи и изведнъж здраво го перва по главата с дръжката на пистолета. — Страшен си.

*Под черния кестен спира стар линкълн, червеният ффорд се изравнява с него и в каросерията му се прехвърлят трима закачулени мъжаги. Те безцеремонно избутват завързания чернокож пред себе, той пада от камиона и забива лице в земята. Няколко чифта здрави ръце го изправят рязко. Той впива широко отворени очи в тъмните дупки, грубо прогорени с цигара в трите стари калъфки от възглавници, които онези носят на главите си. И тримата лъхат на евтин алкохол.*

*По-точно на евтин алкохол и бензин.*

*Името му е Ерол Рич, макар че на лобното му място никога няма да има нито надгробен камък, нито пък кръст. Той вече не съществува — още от мига, когато са го измъкнали от къщата му, където остават разплаканите му майка и сестра. Сега всички следи*

от физическото му съществуване са на път да бъдат изтрити завинаги и безвъзвратно. У най-близките му хора ще остане само любящ спомен за него, докато присъстващите на Адината нива тази нощ ще запомнят кончината му.

А защо е тук? Ерол Рич ще бъде подпален и ще изгори жив, защото е отказал да се подчини, да превие гръб и да уважи повисокопоставените от него.

Рич е на път да умре, защото е счупил един прозорец.

Той управлявал стария си камион с пукнатото предно стъкло и лющещата се боя, когато чул онзи вик:

— Хей, черньо! Мамка ти!

Сетне стъклото се разпръснало в лицето му и нещо го ударило силно между очите. Трябвало рязко да удари спирачките, тогава и усетил острата миризма. По коленете и седалката имало разляна течност и счупени стъкла. Хвърлената по него бутилка била пълна с урина. Белите я напълнили със съвместни усилия, сетне я запокитили по предното стъкло. Ерол изтрил лице с ръкав, урината по него се смесила с кръвта му. Огледал се — край пътя стояли четирима и му се хилели в лицето. Било току до входа на бар.

— Кой хвърли това? — обърнал се той към тях.

Четиримата мълчали, а в душиците им вече гадничко пълзял страхът. Ерол Рич бил висок, силен мъж, цяла канара, като тръгне по улицата и току я задръсти. Онези смятали, че той просто ще си избърше лицето и ще си замине. Изобищо и не допускали, че може да им застане насреща и да се озъби.

— Ти беше, Литъл Том, нали? — запитал Ерол и се изправил пред Литъл Том Ръдж, собственик на бара.

Дребния не посмял да го погледне в очите.

— Ако си ти, направо си кажи веднага, иначе ще ти подпаля свинския бар — заканил се ядосаният Рич.

Ръдж мълчал, немеели и другите двама, а Ерол, който бил човек избухлив, сам си подписал смъртната присъда, като грабнал цепеница и пристъпил към тях. Те започнали да отстъпват, очаквали нападение, но Рич само захвърлил цепеницата, която разбила предния прозорец на бара, сетне се качил на камиона и си заминал.

Сега той е на път да умре заради едно парче евтино стъкло, а кажи-речи целият град е дошъл да гледа как ще го затрият. Рич се

заглежда в тези хора, тези богобоязливи християни, синове и дъщери на същата земя, на която се е родил и той. Гледа ги и усеща излъчващата се от тях омраза, тя е като топла вълна, нещо като привкус от предстоящата влада.

„Но аз оправих счупеното“, мисли си той. „Взех разваленото, върнах го поправено.“

Тази мисъл идва сякаш от нищото. Спохожда го отново и отново, а той се мъчи да я отпъди, но не може.

„Аз имам дарба. Отръки ми идва, мога да поправам мотори, радиоапарати, дори и телевизори. Не съм чел помагала, не съм учил специално. Просто ми е дар Божии, умение, което скоро вече няма и да го има...“

Оглежда тълпата, изпълнените със зло нетърпение лица на хората. Очите му се спират върху едно момче, то цялото сияе, тресе се от възбуда. Познава го, както познава и застаналия зад него мъж, който е сложил ръка върху момчешкото рамо. Бяха му донесли радиото си — с молба и надежда да го поправи навреме за Света Анита, когато са конните състезания. И Ерол го поправи, замени пробития конус на високоговорителчето, момчето беше много щастливо, бащата — доволен, затова и му даде цял долар отгоре — в знак на благодарност.

Мъжът среща погледа на Ерол и бърза да отмести очи. Ерол знае, че от него помощ не може да очаква, нито пък милост — никой от присъстващите тук няма да се застъпи за него. Ще го умъртвят заради един счупен прозорец, сетне ще търсят някой друг да им поправя развалените мотори и радиоапарати. Какво от това, че едва ли ще има неговата сръчност и ще им взима по-скъпо.

Завързват краката му и го принуждават да подскача към камиона като спящ козел. Тримата с качулките го качват върху кабината на линкълна и там го принуждават да коленичи, сетне му нахлузват примката на врата. Отблизо забелязва татуировката по мускулестата ръка на единия от тях. На развяно от ангел знаме е изписано името „Катлийн“. Същата ръка затяга примката. Сетне изливат тенекен бензин върху му и той неволно се разтреперва, но не от страх.

Тогава Ерол поглежда към лицата им и изрича думи, каквито никога не би изрекъл.

— *Не ме изгаряйте — казва той.*

*Вече е приел смъртта като факт, примирил се е с нейната неизбежност, не моли за пощада, нито го е страх, просто не желае да му изгарят тялото.*

*„Моля те, Боже Господи, не ги оставяй да ме изгорят.“*

*Татуираният лисва остатък от бензина право в очите му и по този начин го заслепява, сетне слиза от камиона.*

*Ерол Рич започва да се моли.*

По-ниският бял мъж влиза в бара пръв. Там мирише на застояло и стара бира. На пода на купчетата са насъбрани угарки и други нечистотии; метено е, само че боклукът още не е изхвърлен. По дървото си личат черните петна, където петите на мъжете са разтърквали захвърлените фасове, оранжевата боя по стените е започнала да се лющи и пада; прилича на инфектирана, болна кожа. Картини няма, само реклами на екологично чиста бира, поставени на най-неугледните места.

Помещението не е от най-големите: кажи-речи петнайсетина на десетина метра. Тезгяхът пък е разположен отляво и има формата на плъзгача на кънка — със заоблената част към вратата. От другата му страна има малък офис и складово помещение. Тоалетната е зад бара, току до задната врата. Отдясно, покрай стената са разположени четири сепарета; отляво е останало малко място за две кръгли масички.

Отпред на бара седят двама, третият е зад тезгяха. И тримата са на по около шейсетина години. Двамата отпред носят бейзболни шапки, избелели памучни ризи и тенисфланелки под тях, евтини джинси. Единият има дълъг нож на колана. Другият — пистолет, скрит под ризата.

Мъжът зад тезгяха е едър, личи си, че някога е бил здрав и як, но това е било преди много, много години. Костите му също са едри, доста плът има по тях, някога стегната и мускулеста, сега увиснала, особено гърдите, които мязат на женски, по-скоро бабешки. Под мишките на бялата риза с къси ръкави са жлътнали големи петна, панталоните му висят по начин, който би изглеждал моден при някой шестнайсетгодишен хлапак, обаче на този почти одъртял мъж стоят

смешно. Косата му е жълтеникавобяла и все още гъста, лицето му е покрито най-малко с едноседмична проскубана брада.

И тримата гледат хокеен мач на стария телевизор над бара, но главите им автоматично се извърщат към вратата още в мига, когато тя се отваря и по-дребният мъж влиза. Той също не е бръснат, носи мръсни маратонки, ярка многоцветна риза хавайски тип и намачкани, леки панталони. Не че носи етикет „Кристофър стрийт“<sup>[2]</sup>, нито пък местните знаят какво точно символизира тези две думи, но то и така си му личи на човека, че е обратен. Тримата просто го подушват още с влизането: няма значение дали е бръснат, богато или бедно облечен, това „момче“, като го наричат те в себе си, отдалеч си мирише на педалче.

— Може ли една бира? — пита човекът и пристъпва към бара.

Мъжът зад тезгяха изчаква да мине поне минута, през която не прави нищо, сетне вади будвайзер от охладителя и поставя кутийката на бара.

Дребният поема бирата и я разглежда, сякаш вижда тази марка за пръв път.

— Друга нямате ли?

— Имаме и светла.

— О, добре, и от двете по една.

Онзи го гледа с безразлично изражение, сетне казва:

— Два кинта и петдесет.

То си личи, че тук касова машина няма, че и защо ще му е на собственика?

Новодошлият вади дебела пачка, отделя три еднодоларови банкноти и добавя петдесет цента, за да докара бакшиша на цял долар. Очите на тримата остават вторачени в пачката, която тънката и деликатна ръка прибира обратно в джоба.

Тогава новодошлият се настанява в първото сепаре зад седналите на бара и те отново извърщат лица към телевизора, а и той се заглежда в екрана.

Минават около пет минути. Вратата отново се отваря, влиза нов посетител, от устата му стърчи незапалена пура марка „Коиба“. Върви с леки стъпки, съвсем тихо и го забелязват чак когато е просто на метър-два от бара, тогава единият от местните се обажда:

— Литъл Том, тук има един цветен.

Дребния и другият обръщат лица към новодошлия, който вече се настанява на най-отдалечения край на тезгяха.

— Уиски, моля — поръчва спокойно той.

Дребния не помръдва от мястото си, доста изненади му се струпват за една вечер. Първо обратен, сега някакъв си черньо. Ега ти вечерта! Очите му бавно лазят по чернокожия мъж, отбелязват скъпите му дрехи: маркова риза, гладени джинси, двуреден лоден. Кво става, мамка му?

— Ти май не си от тук, а, момче?

— Може и така да се каже — отвърща високият посетител и окото му не мига, макар че за по-малко от половин минута са го обидили поне два пъти.

— На километър и нещо, два от тук — малко по-надолу на пътя, има заведения за печки — натъртено казва Дребния. — Там ще те обслужат.

— Тук ми харесва.

— Глей сега, аз не те харесвам в моето заведение. Разкарай си задника отгук, момче, преди да съм започнал да го приемам лично и навътре.

— Значи няма да пия нищо? — без изненада в гласа пита високият чернокож мъж.

— Да, тоест не — няма да пиеш нищо. Сега ще се чупиш ли сам или трябва аз лично да те разкарвам?

Двамината на столчетата отпред се размърдват неспокойно в предчувствие на побоя, който се канят да нанесат на нахалния черньо. Вместо да се разтревожи, обектът на намеренията им бърка в джоба и вади завита в кафяв хартиен плик бутилка уиски. Развива капачката, а в същия миг ръката на Дребния се мушка под тезгяха и вади оттам дебела бейзболна бухалка.

— Тук няма да пиеш, момче — предупреждава той.

— Язък — обажда се чернокожият. — И не ми викай момче. Името ми е Луис.

Сетне бута бутилката ужким неволно, тя пада и забълбуква, постепенно изпразвайки съдържанието си върху тезгяха. Алкохолът потича към края на бара, но високият бордюр пречи на течността да протече към пода и я връща в обратна посока. Черно змиеподобно

поточе лази към тримата изумени мъже. Те зяпват още повече, когато Луис вади красива медна зипо и си пали пурата.

Сетне чернокожият се изправя и с видимо удоволствие всмуква дълбоко.

— Я малко внимание, леваци — обажда се той и пуска все още запалената зипо в локвата уиски.

*Татуираният потропва с ръка по ламаринения преден капак на камиона. Моторът изревава и задните гуми завъртат, спират и отново завъртват, изхвърляйки назад плътни пръски земя, облаци прах, листа и съчки. Подобно на вран кон машината подскача на място и изведнъж полита напред. За миг Ерол Рич остава сякаш неподвижно увиснал във въздуха, сетне тялото му се сгърчва, дългите крака поемат към земята, но не могат да я стигнат и започват безпомощно да ритат във въздуха. От устата му излиза задавен звук и силно съскане, после очите му сякаш изхвъркват от орбитите, възето плътно и все по-плътно затяга мускулестия врат. Лицето му се пълни с кръв, а тялото му се вие в силни конвулсии, по брадата и гърдите му потичат червени струйки.*

*Татуираният взима клон с навит на върха му накиснат в бензин парцал, пали го с кибритена клечка и пристъпва към гърчеция се Ерол. Първо го приближава пред лицето му, за да го види добре, сетне го допира към краката.*

*Ерол пламва като факла, която свисти, а от стиснатото му в смъртоносната примка гърло незнайно как се изтръгва силен болезнен вик. Това е висок, необичаен звук, изпълнен с ужасяваща агония. Той продължава секунда и нещо, сетне пламъкът нахлува в устата на горяция и унищожжава гласните струни. Той рита и се извива, а наоколо замирисва на печено месо. Изведнъж гърчовете секват...*

*Горящият е мъртъв.*

Тезгяхът пламва изведнъж, към лицата на хората се стрелват огнени езици, пърлят кожа, бради, вежди, коси. Човекът с пистолета на кръста отскача назад, лявата му ръка отива на лицето да предпази очите, дясната посяга към кобура.

— Аха, тц — обажда се глас зад него.

В очите го гледа дулото на Глок 19, току до главата му. Държи го ръката на ниския с шарената риза и не трепва. Местният пуска дръжката на полуизвадения патлак и се начумерва. Мъжът с глока се казва Ейнджъл; той посяга и отнема оръжието на човека от бара, вече държи два пистолета. Луис пък е извадил зиг зауер и го е насочил към другия — с ножа. Зад тезгяха Литъл Том работи бързо и гаси пламъците с вода; зачервил се е здравата и диша тежко.

— За кво направи това, мамка му да...? — обръща се той към чернокожия и сега зиг зауерът се премества към неговите гърди.

В очите на Том припламват ситни пламъчета на страх, но вродената му враждебност и гневът бързо ги угасят.

— Е, какво толкоз е станало? — тънка усмивка минава по лицето на Луис.

— Как кво, бе... — отваря уста човекът с ножа, който неочаквано е станал много смел.

Неговите черти са особени, лицето му е отпуснато и някак си мекушаво, брадичката е като лишена от воля, вратът — слаб и жилест. Сините му очи са дълбоко хлътнали в лицето и безизразни, скулите изглеждат като залепени върху чупени и неправилно зараснали лицеви кости. Но мекушавостта май е лъжлива, защото ръката му виси заплашително във въздуха, не съвсем далеч от дръжката на ножа. Не е лошо да му вземем ножа — мисли Ейнджъл и кръстосва поглед с Луис, онзи кима. Този тип хора обикновено добре боравят с хладното оръжие, бързи са и в мятането, че и точни. Единият Ейнджъллов пистолет описва къса дъга и се насочва в ножаря.

— Сваляй колана — нарежда Луис.

Човекът се колебае, но само за миг, сетне изпълнява. Коланът се изплъзва от гайките, задира на едно място, сетне се оправя, канията с ножа пада на пода.

— Добре — обажда се Луис.

— Проблемът си остава — не мириясва същият.

— Така ли? — цъка Луис. — Ти да не си Уилард Хоуг?

Безизразните сини очи не трепкат. Остават си впити в Луис, немигащи.

— Да не би да те зная отнякъде?

— Не, не ме познаваш.



Сега нещо заиграва в Уилардовите очи.

— Вие, ваксите, си приличате, все едно че на калъп са ви правили, как да ви разпознае човек.

— Браво, Уилард, така и очаквах да кажеш. Онзи до теб е Клайд Бенсън. А ти — тук пистолетът сочи мъжа зад тезгяха, — ти си Том Ръдж Дребния.

Червенината по лицето на Дребния не е само от пламъците. В него постепенно се набира и кипи горящ гняв, ха да избухне. Ако го познавахте достатъчно, бихте забелязали ситното потрепване на устните, движенията на ръцете му, свиващите се и разпускащи пръсти — сякаш стискат оръжие или нечий врат. Мускулите му играят, играе и татуировката на едната ръка, като че ангелът бавно развява знамето с написаното на него име — „Катлийн“.

Гневът ще се излее върху черния, който се осмелява да го заплашва в собственото му заведение.

— Длъжен си да обясниш какво правиш тук! — Дребния с мъка потиска яростта си и гласът му потреперва.

Луис се усмихва.

— Организирам изкупление — отвърща той.

*Часът е девет и петнайсет, жената се изправя. Децата я наричат мама Луси, но тя им е баба, макар че няма и петдесетина години и е съвсем младолика, все още красива. Очите ѝ са млади, по лицето почти няма бръчки. Другите са в кухнята, в стаята при нея е само едно седем или осемгодишно момче, вече доста високо и едро за възрастта си. Радиото свири музика на Беси Смит, песента е блус и се нарича „Плачещата върба“.*

*Мама Луси е боса, носи само нощница и шал на врата, но прекрачва прага, слиза по трите стъпала и поема през двора с внимателни, сякаш мерени стъпки. Подире ѝ върви малкият, нейният внук.*

— Мамо Луси, какво има? — пита той, но тя не му отговаря.

*По-късно Луси ще му разкаже за съществуващите едни в други светове, за вселени във вселените, за места, където мъртвите и живите са разделени само от една тънка ципа и могат да общуват, да се докосват. Ще му разкаже и за разликата между създанията на*

светлината и мрака, за бродещите нощем отвъдни сенки, за зова на мъртвите, изискващи обет за възмездие от живите.

Ще му говори за онзи неведом път, по който вървим ние всички, път еднакво споделен от живи и мъртви.

Но сега тя се гуши в шала и върви все по-бързо към края на гората. Там спира и се ослушва, загледана в горския мрак под тъмната нощ. Луната се е скрила, но между дърветата изведнъж лумва огън. Сякаш небесата са се разтворили и изпуснали метеор; вече близо до земята, той пламти, но и тъмнее, гори, но топлина няма, а в същото време в сърцевината му нещо искри и изгаря.

И когато момчето поглежда в очите ѝ, то вижда човека факла.

— Вие Ерол Рич помните ли го? — пита Луис.

Онези мълчат, а в лицето на Клайд Бенсън заиграва мускулче.

— Питам, помните ли Ерол?

— Не те разбираме за кво говориш, момче — обажда се Хоуг. — Явно ни бъркаш с някои други.

Пистолетът в ръката на Луис леко трепва, подскача. Кръв избликва от дупката отляво в гърдите на Хоуг. Той прави стъпка назад, залита, сетне пада тежко възнак, понесъл със себе си един от столовете пред бара. Лявата му ръка се опитва да вземе нещо незнайно от пода, сетне се отпуска, тялото замира.

Клайд Бенсън се разплаква и тогава настъпва голямата дандания.

Дребния изчезва зад тезгяха — клекнал е и ръцете му трескаво търсят скритата под мивката рязана пушка. Бенсън рита стола пред себе си, блъска Ейнджъл и хуква. Сигнал е тоалетната, когато ризата на лявото му рамо се подува леко и обагря в червено на две места, но той успява да мине през задната врата и потъва в мрака. Ейнджъл, който е стрелял, поема по следите му.

Навън щурчетата ненадейно са занемели и тишината като че знаменателно свидетелства за едно: и живата, и мъртвата природа еднакво са изчаквали събитията в бара като неизбежно, та макар и закъсняло развитие на нещата. Бенсън, невъоръжен и ранен, е успял да стигне до далечния край на паркинга, когато другият с пистолетите го настига и препъва. Клайд забива нос в земята и тя попива шуртящата от него кръв. Опитва се да лази към високата трева, но правият го рита

в ребрата и принуждава да се обърне по гръб. Остра болка отнема дъха на Бенсън и той затваря очи. Когато ги отваря, право в лицето го гледа окото на циклоп. Ама не е око, а дулото на пистолет в ръката на онзи с шарената риза.

— Не стреляйте — хълца Бенсън. — Моля ви!

Лицето на по-младия и прав мъж остава непроницаемо.

— Моля ви — повтаря Бенсън, който лее едри сълзи. — Аз съм се разкалял за греховете си. И намерих Христа.

Пръстът на спусъка се свива и човекът на име Ейнджъл казва:

— Тогава значи няма за какво да се притесняваш.

*Момчето вижда горящия мъж в зениците ѝ, навсякъде от него сякаш извира и като змийски глави се вият по-малки пламъци: от главата и ръцете, очите и устата. Няма кожа, няма коса, няма дрехи. Огънят е във формата на човек, болката е във формата на огън.*

*— Бедният човечец, бедният човечец — шепне жената.*

*От очите ѝ бликат сълзи, стичат се по заоблените ѝ бузи. Пламъците мигат и някак си замират, устата на човека факла се отваря и лишена от устни, стене безмълвни думи, които само жената може да чуе. Малко по малко огънят затихва, от искрящо бял минава в жълт, накрая остава само силует, черна сянка на черен фон, сетне няма нищо, освен дърветата и сълзите и меката кожа на женската ръка на рамото на момчето.*

*— Хайде, Луис, ела, сине — прошепва тя и го води обратно у дома.*

*Човекът факла е намерил покой.*

Насочил заредената двуцевка към врага, Дребния изскача иззад тезгяха като приказния дух от шишето, само за да намери помещението празно. Като не броим мъртвия на пода. Той преглъща веднъж, дважд, сетне тръгва наляво — към края на тезгяха. Не е направил и три крачки, когато нещо разпаря дървенията на нивото на бедрата му и той усеща остра болка: куршумите са разчупили лявата бедрена кост и десния пищял. Рухва тежко и запищява, агонията е

направо непосилна. И все пак успява да натисне и двата спусъка — цевите едновременно изпразват смъртоносното си съдържание и отново раздират евтиното дърво на тезгяха. Разтрошеното пращи, вдига се облак прах, замирисва силно на кръв, барут и разляно уиски. Ушите му бучат, шумовете постепенно глъхнат, остава ехото на падащите капки и пукащите дъски.

И стъпките.

Оглежда се и след няколко секунди сянката на Луис пада върху му. Дулото на зиг зауера в ръката му гледа право в гърдите на Том Дребния. Падналият успява да събере малко слюнка в уста и да преглътне. Страшно му е. От разкъсаната артерия в бедрото му блика кръв, истински фонтан. Опитва се да я спре с длан, но е невъзможно.

— Кой си ти? — с мъка изрича Дребния.

Отвън отекват два последователни изстрела. Те бележат края на житейския път на неговия приятел — Клайд Бенсън.

— Ще те питам за последно: ти помниш ли човек на име Ерол Рич?

Дребния поклаща глава.

— Мамка му, не разбирам за...

— Вие сте го изгорили жив. Не може да не разбираш.

Луис насочва оръжието право в лицето на падналият. Дребния закрива лице с дясната ръка.

— *Спомням си! Спомням си!* Исусе Христе. Да, да, бях там. Видях как го изгориха.

— Ти си участвал лично.

Дребния енергично клати глава.

— Не съм! Не е вярно! Бях там, но с пръст не съм го пипнал, ето на — честен...

— Тц. Не ме лъжи в лицето, просто си кажи истината. Не знаеш ли приказката: признанието облекчава душата?

Луис отмества пистолета и стреля. Върхът на обувката на левия крак на кръчмаря мигом изчезва, летят пръски кръв, парченца кожа. Том реве с все сила, докато пистолетът описва дъга и се насочва към десния му крак. Бълва думите си, сякаш жлъчката му е избила в устата:

— Спри, моля те! Боже господи, как само боли! Прав си, ние го направихме. Съжалявам, дето участвах. Ние тогава бяхме млади,

неопитни, откъде да знаем? То наистина сторихме ужасен грях! Сега ми е ясно...

Очите му молят, болката и ужасът в тях излъчват ням зов за милост.

— ... и ден не е минал, без да съм мислил за онази нощ. Какво си мислиш? Че не съжалявам за стореното ли? Че всеки ден не живея с вина и угризения?

— Тц — казва Луис. — Не живееш. И не мисля.

— Недей така — почти се разплаква Том и вдига ръка към другия. — Не ме убивай! Ще намеря начин да компенсирам за стореното. Моля те!

— Аз знам един сигурен начин за компенсация — изрича Луис.

И Том Ръдж предава Богу дух.

В колата разглобяват пистолетите, внимателно избърсват частите с чисти парцали. Сетне потеглят и ги разхвърлят по поляни и оврази, потоци и рекички по пътя си. Но не проронват и дума, докато не са минали доста голямо разстояние. Барът остава на множество километри и доста време зад тях.

— Как си? — пита Луис.

— Някак си изтръпнал — отвърща Ейнджъл. — Не и в гърба. Гърбът направо ме боли.

— Какво ще кажеш за Бенсън?

— Той едва ли беше най-виновният, но така или иначе го убих.

— Напълно са си заслужили онова, което получиха.

Ейнджъл маха с ръка, едва ли е нужно да допълва нещо, което вече няма нито значение, нито смисъл. Но все пак казва:

— Не ме разбирай погрешно. Аз проблем никакъв нямам с онова, което направихме там. Убих го, ама ако искаш да знаеш, от това не ми е станало по-добре. Проблемът е друг: аз не него исках да пречукам. Когато дръпнах спусъка, все виждах едно друго лице. На онзи, проповедника. На Фокнър.

Сетне известно време мълчат. Колата лети, встрани бягат полята, нощта ги прави черни. На леко светлеещия хоризонт се мяркат силуетите на опустели къщи с кухи черупки.

Пръв проговорва Ейнджъл.

— Птицата<sup>[3]</sup> трябваше да го убие още тогава — когато имаше тази възможност.

— Може би.

— Тук няма никакво може би. Трябваше да го отнесе и край.

— Той не е като нас. Той е прекалено чувствителен, прекалено много мисли.

Ейнджъл дълбоко въздъхва.

— Чувствата и мисленето не са все едно и също. Този стар шибаняк така и няма да изчезне сам. А си остава голяма заплаха за нас — докато е жив.

Луис мълчаливо кима с глава в мрака.

— Той здраво ми подряза кожата. Заклел съм се това повече да не ми се случва, знаеш ли? Никога. И от ничия ръка.

Минава малко време, Луис тихо казва:

— Трябва да изчакаме.

— За какво?

— За удобно време, подходяща възможност.

— И ако такива не дойдат?

— Ще дойдат, не бой се.

— Не ми говори такива неща — бъдеще неопределено и прочие — ядосва се Ейнджъл. — Може би, но надали. Ами ако не дойдат?

Луис протяга ръка и гальовно докосва лицето на приятеля си.

— Тогава сами ще си ги създадем.

Малко по-късно прекосяват междуцатската граница и недалеч от Алъндейл влизат в Южна Каролина. Никой не прави опит да ги спре. Зад себе си са оставили три трупа: Том Ръдж, Клайд Бенсън и Уилард Хоуг, както и Върджил Госард, който е само в безсъзнание. Първите трима са хората, които преди години се изгаврили с Ерол Рич, сетне го изтръгнали от дома му, за да го обесят на едно дърво и да го запалят жив.

А там — на северния синор на Адината нива — където земята преминава в лек склон, пламти черният дъб. Листата се гърчат, чернеят, мъзгата съска и цвърчи, струи като кръв от чворестия ствол, а приличните на кости на пламтяща ръка клони в ням зов сочат към напръскания със звезден прах тъмнеещ нощен небосвод.

---

[1] Който се храни с мъртва органична материя. — Бел.прев. ↑

[2] Улица в Лос Анджелис, където е Асоциацията на общността на хомосексуалните, бисексуалните и хората с променен пол, оттам и

нарицателно. — Бел.прев. ↑

[3] Прякорът на Чарли Паркър. — Бел.прев. ↑

## ГЛАВА ПЪРВА

Мечо твърди, че е виждал мъртвата девойка. Това става седмица преди събитията в Каина, където убиха трима души.

Слънцето се е скрило зад тежки и хищни облаци, сивкави и нечисти като дима на запален боклук; всичко е притихнало в очакване на дъжда. Отвън на моравата неспокойно се върти кучето на Блайдови, пес с неопределена порода, сетне се изпъва на земята и сякаш се изравнява с нея, очите му широко отворени и тревожни. Блайдови живеят на „Дармът“ в Портланд, точно над Бак Коув, заливчето, което е част от водите на големия Каско Бей. Тук обичайно има много птици — чайки и всякакви видове патици — но днес небето е по-пустее. Околният свят е като нарисован на стъкло, сякаш затихнал в очакване на неведоми сили да го взривят.

Седим в малката гостна и мълчим. Мечо апатично наднича през прозореца и поглежда към небето, като че очаква първите дъждовни капки да потвърдят неизречени опасения. По лъснатия дъбов под се открояват неподвижните ни сенки. Чувам тиктакането на порцелановия часовник над камината, където стоят семейните снимки от минали и по-щастливи времена. Усещам, че се вирам в образа на Каси Блайд, снимана с абсолвентска шапка, вероятно при дипломирането ѝ. Притиска я с ръка, за да не я отнесе вятърът, немирните вихри развяват пискюлите, а те ми приличат на крилете на канеца се да литне птичка. Косата ѝ е черна, леко разчорлена, устните изглеждат възголеми за лицето ѝ, в усмивката се крие известна несигурност, но пък кафявите очи са ведри, недокоснати от тъга.

Мечо отмества очи от прозореца и се опитва да погледне Ървинг Блайд и съпругата му, но така и не успява, затова се вира в краката си. Още от началото е отбягвал погледа ми, сякаш изобщо ме няма в стаята. Той е снажен мъжага в износени сини джинси, зелена тениска и кожено елече, което изглежда възтрасно за едрите плещи. В затвора си е пуснал брада, порасла е дълга и рошава; косата му също е дълга и мазна, стига чак до раменете. Не съм го виждал доста време, в затвора са му направили татуировки — не ги помня от преди. На дясната



мишка има несръчно изрисувана женска фигура, под лявото ухо — кинжал. Очите му са сини, задрямали, понякога обърква подробностите в разказа си. Патетична личност, човек, чието бъдеще е останало в миналото. Името му не помня, открай време всички му викат Мечо, Мецан или Мецански заради едрото тяло.

Говори, говори и замълчи, а когато паузите станат прекалено дълги, съпровождащият го човек го побутва по ръката и започва да приказва вместо него. Докарва разказа някак си, докато Мечо успее да се върне в логиката на обърканите си спомени. Този мъж носи барутносинкав костюм, бяла риза и червена вратовръзка, чийто възел е толкова голям, че прилича на кацнало на гърлото му образувание. Косата му е сребриста, тенът на лицето плътен, целогодишен. Казва се Арнолд Сандкуист и е бивш частен детектив. Занимавал се е със случая на Каси Блайд, докато близък на семейството им подметнал да се обърнат към мен. Аз взех, та ги посъветвах да се откажат от Сандкуистовите услуги, направих го неофициално и може би напълно непрофесионално. Те плащаха месечен хонорар от 1500 долара на Арнолд, за да издирва безследно изчезналата им преди шест години дъщеря. Това бе станало скоро след дипломирането ѝ и оттогава никой не бе чувал за нея.

Сандкуист е вторият поред детектив, който Блайдови наемат да проучва обстоятелствата около изчезването на Каси. Той поначало си е паразит и не би могъл да прилича повече на такъв, та дори и вместо зъби да му поникнат щипки и кукички като при насекомите. При това е толкова мазен, че ако някой вземе да го топне в морето, не ви трябва екологично замърсяване — сетне чайките по крайбрежието ще се овалят целите в мазнини и нечистотии.

Бях пресметнал, че за около две години този използвач бе измъкнал може би трийсет бона от семейството, преструвайки се, че работи по техния случай. Блайдови имат постоянни и добри доходи, такива хора поначало са рядкост в Портланд. Няма какво да се дивим, че Сандкуист отново се опитва да спечели доверието и парите им.

Час преди описаните събития Рут Блайд ми се бе обадила по телефона, за да ми каже, че Сандкуист щял да ги посети с новини около Каси. Тъкмо цепех дърва за зимата и нямах време дори да се преоблека и почистя. Затова сега по ръцете ми има клей, джинсите ми

са омацани, тениската ми е стара и оваляна, отпред с надпис „Дайте оръжие на живеещите сами“.

И ето ти го насреща ми Мечо, току-що излязъл от щатския затвор „Мюл Крик“, в джобовете му дрънкат евтини вещи и козметика, купени от магазинчета в Тихуана. А той твърди, че бил виждал мъртвата девойка.

Защото Каси Блайд си е покойница. Аз го зная, уверен съм, че е така, подозирам, че и родителите ѝ го знаят. Смятам, че са го усетили още в мига на смъртта ѝ — не може да не са почувствали рязка болка в сърцата си, онова интуитивно усещане, присъщо за много близките. Инстинктивно са разбрали, че нещо се е случило с единственото им дете и то никога вече няма да се върне у дома при тях, макар че са поддържали стаята му, сякаш нищо не се е случило, почиствали са, бърсали са прах, сменяли са бельото, слагали са цветя с надежда да стане чудо и тя някоя вечер да похлопа на вратата отново. Вярвали са на фантасмагорични истории, които обясняват неколкогодишно мълчание и липса на вести. Човещина е: хората винаги таят надежда, докато не получат категорични факти, които ѝ слагат край. Така е и при това семейство: двамата вярват в шанса Каси да е жива, макар и часовникът на камината тихо да отброява минутите и да шепне, че нея вече я няма. Няма я.

Мечо бе излежал тригодишна присъда в Калифорния за укриване на крадени стоки. Той си е наивен, възглупав тип, понякога толкова изтъпява, че е в състояние да открадне нещо от самия себе си. Следователно достатъчно гламав, че да не е в състояние да разпознае Каси Блайд. И сега с мъка повтаря подробности от версия, чиято логика и последователност са трудни за възприемане от неговия интелект, колкото и някой да му ги е повтарял и втъпявал. А кой друг, освен Сандкуист? Напрегнал целия си разум, лицето му разкривено от усилията, Мечо се запъва и разказва как след освобождаването му от затвора отскочил до Мексико, за да купи по-евтино дрога за успокояване на разбитите си нерви. Как зърнал Каси Блайд в един бар с по-възрастен от нея мексиканец. Било на булеварда „Агуа Калиенте“ недалеч от хиподрума. Говорил с нея, докато мъжът бил в тоалетната, и веднага разпознал мейнския ѝ акцент. Сетне онзи се върнал и му се заканил, рекъл му да си гледа работата и да върви на майната си, иначе... После повел девойката към една кола и я отвел. Някой в бара

му казал, че мъжът се казва Ектор и има къща на плажа Росарито. Мечо нямал пари да ги проследи, но бил убеден, че девойката е Каси Блайд. Помнел ѝ снимката от вестниците, които сестра му изпращала в затвора. Аз пък знаех, че Мечо не може да разчете данните на автомат за паркиране, камо ли вестник. А тя се извърнала през рамо, когато той я повикал по име. Но не изглеждала нещастна, съвсем не като отвлечена и държана против волята си. Затова още щом се върнал в Портланд, първото нещо било да се обади на г-н Сандкуист, защото знаел, че той е детективът, който се занимава със случая — прочел името му във вестникарските материали. Детективът му съобщил, че вече не работи по случая, последният бил прехвърлен на нов следовател. Обаче Мечо можел да работи само със Сандкуист, само на него имал доверие. Бил чувал много добри неща за същия. Така че, ако Блайдови желаят той да им помогне с информацията от Мексико, ще трябва да помолят г-н Сандкуист отново да поеме случая. През цялото време Сандкуист седеше кротко до Мечо и кимаше с глава, а когато онзи стигна до въпросния пункт, се изпъчи и ме изгледа доста неодобрително. И ето ни отново в играта.

— Дявол го взел, сами виждате — той, Мечо, е неспокоен поради присъствието на този човек тук — обяснява Сандкуист, сякаш ние сме тъпаци. — Г-н Паркър има репутация на човек, който често прибегва към насилие.

Сто и петдесет килограмовият Мечо, дембо и половина с ръст над метър и деветдесет, прави всичко възможно да изглежда уплашен от моето присъствие. То си е баш истина, че му е кофти, само че неспокойствието му няма нищо общо с нелепата възможност моя милост да се залови да му нанася каквито и да е физически травми.

Аз пък го гледам втренчено и погледът ми не трепва. Очите ми му казват: познавам те, Мецански, познавам ти нещастната душица и не вярвам нито дума от онова, което говориш. Недей да постъпваш по този начин. Спри се, преди да е станало много късно.

Мечо вече за втори път е разказал историята, с поредица грешки, пропуски и чужда помощ, но сега облекчено въздъхва. Сандкуист доволно го потупва по гърба и по физиономията му се изписва възможно най-добрата имитация на загриженост. Ако изобщо е способен на такава, разбира се. Сандкуист е в частния бизнес най-малко едно петнайсет години и репутацията му не е страдала особено

през повечето от това време, но напоследък се бяха задали проблеми: развод, комарджийски дългове, използвачество. А Блайдови се бяха оказали дойна крава, която точно сега пък не бива да си позволява да загуби.

Ървинг Блайд мълчи и след думите на Сандкуист. Първа се обажда Рут, която протяга ръка и докосва рамото на съпруга си.

— Ървинг — казва тя, — аз мисля, че...

Но той вдига ръка и Рут замлъква. Моите впечатления от Ървинг са смесени. Той е от старата школа и понякога се държи със съпругата си, сякаш тя е човек второ качество. Преди доста време като старши директор на компанията „Интернешънъл Пейпър“ в Джей, Блайд бе човекът, който се изправи срещу опитите на профсъюзите във фирмата да организират работниците в северните гори през 80-те години. За това се изискваше сила и характер, а през 1987 и 1988 г. се състоя най-горчивият сблъсък на профсъюзите с работодателя: стачката трая цели 17 месеца и бе една от най-тежките в щатската история: наложи се повече от 1000 работници да бъдат освободени и заменени. Ърв Блайд бе горещ противник на компромисите и когато накрая реши да се откаже от борбата и се оттегли в Портланд, благодарната компания му даде възможно най-добрите условия и привилегии за пенсиониране. Това съвсем не означава, че той например не обича дъщеря си или жена си, или пък че безследното изчезване на първата не го състари през последните шест години. Гледам го и виждам, че е ужасно отслабнал, мъката го е изяла и смъкнала килограми от него като топящ се при пролетно затопляне лед. Бялата риза е направо широка и виси по тялото му, а между врата и закопчаната яка има място колкото да си завра юмука. Панталоните се държат с красив кожен колан, но са се набрали некрасиво на кръста и ханша; веднага личи, че и задникът, и бедрата му са били далеч по-едри. Всичко по него говори за мъка, болка, загуба.

— Смятам, че трябва да поговорим насаме с вас, г-н Блайд, само ние двамата — казва Сандкуист.

Сетне поглежда Рут Блайд многозначително. Това означава, че разговорът си е мъжки и не бива да бъде разводняван или възпрепятстван от женска емоционалност, без значение колко искрена може да бъде тя.

Блайд се изправя и двамата със Сандкуист влизат в кухнята, а Рут остава да си седи на канапето. Мечо се изправя и вади пакетче марлборо от джоба.

— Ще изляза навън да запаля, госпожо — казва ѝ той.

Г-жа Блайд едвам кима, погледът ѝ изпраща едрото му туловище; тя е притиснала свито юмруче към устните и само това разкрива вътрешното ѝ напрежение и горчивината от нанесената пред чужди хора обида. Именно г-жа Блайд е онази, която е настоявала пред мъжа си да освободят Сандкуист и да потърсят друг детектив. Сетне той се бе съгласил само поради доказаното бездействие на Сандкуист и липсата на напредък, но усещаш, че Ървинг не ме харесва. Рут е жена дребничка, но дребна, както се казва за териерите; иначе ръстът прикрива огромната ѝ енергия и постоянство. Добре помня новините около изчезването на Каси Блайд, вестникарските материали и снимките на Рут и Ървинг, седнали на масата заедно с Елис Хауард, заместник-шефа на следователския отдел на портландската полиция, и още една — на нея Каси е в ръцете на майка си, тя я е прегърнала здраво. Когато се съгласих да преразгледам случая, доколкото мога, Рут ми бе дала магнетофонните записи от пресконференцията заедно с множество изрезки от пресата, фотографии и тънко купче все по-кратки и по-кратки доклади на Сандкуист по развитието на разследването.

Преди шест години бих казал, че Каси прилича по-скоро на баща си, отколкото на майка си, но с течение на годините все повече ми се струваше, че голямата прилика е между майка и дъщеря.

Сега я поглеждам и решавам, че Рут има същия израз в очите, същата усмивка, дори косата ѝ е същата, както на Каси. Странно е това, казвам си, сякаш Рут Блайд някак си се променя и придобива нейни черти, за да може да стане и дъщеря, и съпруга на мъжа си и да съживи частица от Каси, защото бремето на загубата им става все по-нетърпимо и тежко.

— Този човек лъже, нали? — пита ме тя веднага след излизането на Мечо.

За миг отварям уста, готов да я излъжа и аз, да кажа, че не съм сигурен, че не можем да изключим каквато и да е възможност, но не мога да събера сили да ѝ надрънкам всичко това. Тя не заслужава да я лъжем, а в същото време си мисля, че не бива и да ѝ казвам истината

едно към едно: че надежда няма. Че дъщеря ѝ никога вече няма да си дойде у дома.

— Така мисля — отвърщам просто.

— И защо го прави? Защо ще се опитва да ни измъчва по този начин?

— Не смятам, че целта е да ви измъчва, г-жо Блайд, не и този човек. Той просто е наивен и много лесно се поддава на чужди внушения.

— Значи отново Сандкуист, така ли?

Този път премълчавам.

— Вижте, нека да поговоря с Мечо — казвам и тръгвам към вратата.

По пътя към изхода виждам отражението ѝ в прозорците. По лицето на Рут Блайд са изписани огромна мъка, вътрешно напрежение и борба, тя се опитва да отхвърли изкушението да приеме предложената крехка надежда, защото съзнава, че ако го направи, тази илюзия ще се разпадне в ръцете ѝ като най-обикновена пепел.

Отвън намирам Мечо — подръпва от цигарата и се опитва да заиграе Блайдовото куче, което упорито не му обръща внимание.

— Ей, Мецански, кажи нещо — подкачам го аз.

Помня го от младостта, когато беше малко по-дребен и леко потъп. Живееше в къщурка на „Ейкорт“, пресечка на „Спъруинк роуд“, заедно с майка си, две по-големи сестри и втори баща. Прилични хора иначе, майката работеше в „Улуърт“, бащата караше камион, беше снабдител на компания за безалкохолни напитки. Родителите отдавна са покойници, двете сестри са ни съседки — едната е в Саут Уиндъм, другата в Ийст Бъкстън. На първата ѝ беше много удобно да го навестява в Уиндъмската поправителна институция, когато го прибраха там за три месеца поради физическо насилие. Тогава Мечо беше вече на двайсет години, то му беше и първото влизане в затвора, а сетне — през последвалите години — извади голям късмет, че въпреки извършените бели не попадна за по-дълго там.

Известно време беше шофьор на едни мутрички от Ривъртън, сетне се прехвърли в Калифорния. Това пък стана след някакъв териториален спор за зони на влияние, завършил с един труп и осакатен доживотно човек. Мецан не бил пряко замесен, но имало

опасност от отмъщение, очаквали се ответни удари, затова сестрите му го насърчили да се разкара от района. Да отиде някъде по-надалеч.

И той се чупил, намерил си бачкане в Ел Ей, редовно и почтено — почиствал кухни, изкарвал парици, но отново попаднал в лоша компания и ето ти го в „Мюл Крийк“. Той — Мечо — мръсник не е, в него истинска злоба няма, но пък това не го прави по-малко опасен. Прекалено лесно се превръща в чуждо оръдие, уязвим е — лесно се навива да прави какво ли не срещу обещания за пари, работа, дори дружба. Вижда света единствено през наивните си, вечно удивени очи.

И ето го сега, завърнал се у дома, но пак си изглежда все същия загубеняк, човек без истинско място в обществото.

— Не мога да говоря с теб — отсича той, когато заставам до него.

— Че защо?

— Г-н Сандкуист ме предупреди да те отбягвам. Рече, че ти ще вземеш и всичко ще прецакаш.

— Кое всичко?

Мечо се усмихва и размахва пръст.

— Аха, айде сега. Чак толкова загубен не съм.

Пристъпвам на моравата и сядам, като се опирам на длани. Кучето веднага става и тръгва към мен, леко помахва с опашка. Протягам ръка, то ми души пръстите и завира муцунка в тях, аз го почесвам зад ушите.

— Я го гледай — диви се Мечо и в гласа му звучи обида. — А при мен не ще да дойде. Защо?

— Може би се плаши от теб — отвърщам и като виждам изписаното по лицето му огорчение, съжалявам, че съм го изтърсил. — А при мен идва вероятно, защото подушва миризмата на моето домашно куче. Хей, приятелче, теб защо те е страх от големия Мецан, а? Той не е лош човек.

Мечо сяда до мен, движи се тежко и тромаво, старе се да изглежда дружелюбен и протяга ръчище към животинката. Кучето отстъпва леко и отправя уплашени очи към едрия мъж, цялото му тяло се скована напрегнато, сетне постепенно се отпуска, сякаш усеща, че гигантът няма да му направи нищо лошо. Сега го галим и двамата, то присвива очи и видимо му е приятно.

— Виж, Мечо, това е кучето на Каси Блайд — казвам му аз и го наблюдавам.

При споменаването на името ръката му увисва във въздуха за миг.

— Хубаво кученце — казва той.

— Така е, и добричко при това. Я ми кажи сега, Мецане, ти защо постъпваш така, а?

Той не отговаря, но в очите му се мярват гузни искрици, пробягва ехото на вина, досущ дребнички рибки, усетили приближаването на по-голям хищник. Понечва да си отдръпне ръката, но сега кучето пристъпва напред и набутва глава под пръстите му, подканя го да продължи милувките. Отстъпвам му тази роля, изчаквам.

— Сигурен съм, че не желаяш да навредиш никому, Мечо, нали така? Помниш ли дядо ми?

Преди години дядо беше заместник-шериф в окръга Къмбърланд. Той кима мълком.

— Веднъж рече, че долавял добротата у теб, та макар и ти самият да не си я усещал. Беше сигурен, че в теб съществува достатъчен потенциал да станеш свестен човек.

Мечо ме поглежда несигурно, подозрително: какъв ли капан му кроя пък сега?

Но аз постояствам.

— Обаче това, което правиш сега, не е добро, Мецански, не е почтено. Тези хора ще страдат още повече. Загубили са дъщеря си, отчаяно им се иска тя наистина да е жива и в Мексико. Просто копнеят да я видят отново. И точка. Но ние с теб знаем, че случаят не е такъв, нали? Знаем, че тя не е там.

Мечо мълчи, нещо в него се бунтува, най-много от всичко му се иска аз някак си да изчезна и да престана да го измъчвам.

— Кажи ми какво ти предложи той?

Раменете му увисват, той навежда глава и изведнъж изглежда облекчен от признанието, което следва незабавно.

— Каза, че ще ми даде 500 долара и може би ще ми намери работа. Аз от тези пари наистина имам много голяма нужда. И работа трябва да си намеря. Иначе... а пък е трудно да си намериш работодател, след като си бил в... Той каза също, че ти сваятна работа



няма да им свършиш и ако аз им разкажа онази история, в крайна сметка повече ще им помогна.

Усещам как някак си ми олеква, но ми става и тъжно, изпитвам болка при мисълта, че съм длъжен да разкрия истината на Блайдови: че Мечо и Сандкуист са ги излъгали. И въпреки всичко не мога да събера достатъчно сили в себе си и да хвърля вината за това върху този несретник пред мен.

— Имам едни приятели, възможно е да ти уредя нещо при тях — казвам му аз. — Те са в „Пайн Пойнт Кооп“, ще поговоря в най-скоро време.

— Ама наистина ли? — пита той и очите му светват.

— Сега мога ли да кажа на Блайдови, че дъщеря им не е в Мексико?

Той преглъща, навежда очи.

— Съжалявам много... наистина ми се иска да беше в Мексико, да я бях видял... Моля те, кажи им това, а?

Сега прилича на голямо дете, неспособно да разбере болката, която е нанесло някому.

— Ще те търся при сестра ти, Мечо, за да предам какво съм свършил относно работата. Имаш ли пари за такси?

— Не, ще походя пеша. Не е далече.

Милва кучето още малко, става и тръгва по пътя. Животинката го изпраща до тротоара, побутва ръката му с муцунка и пак се връща, за да легне на моравата.

Връщам се в къщата отново, а там Рут Блайд не е дори помръднала от канапето. Поглежда ме и в очите ѝ виждам искрицата надежда, която трябва да угася.

Поклащам глава, сетне си тръгвам, без да я гледам. Тя става и крачи към кухнята.

Седнал съм на предния капак на Сандкуистовия плимут, когато той се задава от къщата. Възелът на вратовръзката му е съвсем накриво, бузата му здраво червенеет — Рут Блайд го е зашлевила бая силничко. Вижда ме и спира на място, гледа ме неспокойно.

— Какво се каниш да правиш? — пита.

— Сега ли? Нищо. И с пръст няма да те пипна.

Той видимо се успокоява.

— Но като частен детектив си свършен. С това ще се заема лично. Тези хора не са заслужили подобна гавра.

Сандкуист почти се изсмива.

— Така ли? Че кажи ми тогава какво заслужават? Теб ли? Да го знаеш от мен, Паркър, тук наоколо мнозина не те харесват. И съвсем не мислят, че си такъв голям баровец, за какъвто се имаш. Трябвало е да си седиш в Ню Йорк, защото мястото ти просто не е в Мейн.

Той заобикаля колата и отваря вратата ѝ.

— Мен така и така ми е писнало от този шибан живот. И да ти кажа истината, направо ми става кеф, като си помисля, че ще взема да се разкарам отгук. Да, отивам във Флорида. А ти си стой тук и мръзни. Хич не ми пука.

Махам се от капака, питам:

— Чак във Флорида, а?

— Да, чак във Флорида.

Кимам и тръгвам към моя мустанг. Още не съм влязъл в него, когато по ламарината затупват първите капки дъжд. Поглеждам към купчината кабели и няколкото парчета лъскав метал, които лежат ненужно край бордюра, докато изпод плимута на Сандкуист маслото бавно се излива на пътя, а той напразно се мъчи да запали двигателя.

— Е — казвам с чувство. — Поне е сигурно, че няма да пътуваш с тази кола.

По пътя застигам Мечо и го откарвам до „Конгрес“. Там слиза и поема по напречната улица към старото пристанище, а пред едрата му фигура потокът туристи се раздвоява както земя пред плуга. Мисля си за дядовите думи и за това как кучето го бе последвало чак до улицата. То в него наистина има достатъчно доброта и нещо дълбоко човешко, макар че пустата му слабост и глупост го правят уязвим за манипулиране и лошотия. Сега обаче Мечо е поставен на кантара човек; не знаем накъде ще натезжат везните, не и точно в настоящия момент.

На следващата сутрин се обадох в „Пайн Пойнт Кооп“, малко покъсно му дадох работа. Повече така и не го видях и понякога се питам дали пък моята намеса не му струваше и живота? Но въпреки всичко усещам, че дълбоко в него се криеше голяма благост, макар че той

самият не я усещаше напълно. И никога не би постъпил по-различно от онзи път.

Поглеждам през прозореца към Скарбърговското тресавище и наблюдавам тесните каналчета, те криволичат сред високата трева; пресичат се или се разминават, всяко едно е участник в едно и също течение, всяко едно е подчинено на едни и същи лунни цикли, но всяко от тях само намира свой собствен път към голямата вода и морето. Това ме навежда на разни мисли, разбирам още нещичко за естеството на нашия свят, за различните човешки съдби и Провидението, за това, че животът на привидно независими едни от други хора може да бъде неразривно свързан. Нощем, когато има пълнолуние, онези каналчета искрят в сребристо сияние: те са същински бели пътеки, водещи в огромната блестяща плоскост отвъд. Представям си, че пристъпвам върху им, крача по белия път, заслушан в шумящите в тръстиката гласове, те ме отнасят в очакващия ме нов свят.

## ГЛАВА ВТОРА

Там имаше общо дванайсет змии, все обикновени, неотровни, видът им е *Thamnophis*. Обичат водата, вдят се все в съседство с водни басейни, блата, тресавища. Бяха се устроили в изоставен навес, по-скоро полуразрушена къщурка — току на края на моя парцел, заврени под гниещите дъски и падналите греди. Случайно забелязах една от тях да се шмугва в дупка под полуразрушените стъпала; вероятно се прибираще от сутрешен лов. Поразкъртих подните дъски с тежък лост и открих гнездото. Най-малките бяха не по-дълги от трийсетина сантиметра, най-големите — около метър. Огря ги слънчев лъч, те веднага се навиха на кълбо, а жълтеникавите ивици на люспестата кожа грейнаха като неон в полумрака. Сетне по-едрите се изхлузиха от кълбото и се изпънаха в пълна дължина: така змиите най-добре демонстрират цветовете си и предупреждават неканените гости да не ги закачат. Побутнах най-близката с върха на лоста и ясно чух заплашителния ѝ съсък. От гнездото плъзна сладникава воня, това става, когато подопашните жлези започнат да отделят типичния мускусен секрет.

Уолтър, моят осеммесечен лабрадор, същински златист симпатяга, неспокойно отстъпи, а носът му се сгърчи. Излая объркано, сетне ме изгледа въпросително. Погалих го, почесах го зад ухото. Първа среща със змии и той — горкият — не знае какво може да се очаква от тези създания.

— Най гот е да си държиш носленцето по-надалеч, Уолт — обясних му аз, — иначе току-виж някое змийче се закачило за него.

В Мейн има много от тези гадинки. Те са доста издръжливи влечуги, оцеляват при минусови температури по цял месец или пък се потапят във водата и хибернират, така са си устроени. А дойде ли средата на март и слънцето позатопли околните скали, те излизат от летаргията и тръгват да се чифтосват. През юни-юли вече идва и потомството: в гнездо обичайно са по десетина-дванайсет малки. В редки случаи съм виждал и по три. А рекордът е 85, което значи бая змийско семе по нашите земи, от каквато и гледна точка да го

погледнете. Смятам, че са се приютили в тази къщурка, защото наоколо има сравнително малко иглолистни растения, които пък правят почвата по-киселинна. Такава почва не понася на нощните твари, а те на свой ред пък са любимата храна на *Thamnophis*.

Зарязах ги да си живуркат на мира и тръгнах назад — към слънчевата част на градината, с Уолтър по петите ми. Този вид змии са непредвидими: някои са кротки, можеш дори да им предложиш храна и ще я вземат от дланта ви, други хапят и хапят, налитат яростно, докато не ги убиеете. Тази постройка е доста отдалечена от къщата и тук те са сравнително безопасни, още повече че вероятно местните диви котки, лисици, скунксове и ракуни скоро ще ги подушат и няма да им простят. Реших да не се намесвам, освен ако обстоятелствата не ме принудят да го направя, а пък Уолт ще трябва да се научи да си гледа работата, иначе...

Отвъд дърветата — в по-ниското — искреше огрятото от утринното слънце солено тресавище, най-различни блатни птички прелитаха отгоре му; виждах им сенките сред люлеещите се треви и тръстикови стебла. Коренните жители са нарекли това място Оуаскоуг — преведено, то означава Земя на многото треви, но индианците отдавна ги няма, а местните си го наричат просто Тресавището. В него се вливат две реки на път към морето — Дънстан и Нонсъч — то е нещо и като речен филтър. Някои от дивите патици (*Anas platyrhynchos*) са целогодишно тук, а през лятото се явяват и роднините им — шилоопашатите патици (*Anas acuta*), водните им братовчеди (*Anas crecca*), побратимите примкари, черноперести и други разни, но наближи ли зимата, повечето бягат от суровите мейнски мразове. Вятърът носи крясъците и подсвиркването им надалеч; смесва ги с потихото жужене и бръм на насекоми, всякакви други твари и гадини, заети с размножаване или прехрана, лов или бягство. Погледнах нагоре, тъкмо навреме да се насладя на майсторския пилотаж на ластовица, която пикира, заби човка в калта и извади виещ се глист, кацна на гниещ пън и го нагълта. Сезонът бе от по-сухите и ластовиците най-вече намират обилна храна. Крайблатните местни жители винаги са им благодарни, защото унищожават комарите и далеч по-гадните зеленоглави мухи, които хапят много болезнено, защото имат остри зъбоподобни щипки, които режат човешката кожа като хартия.

Скарбъро е стара общност, от първите колонии по тези места — северното крайбрежие на Нова Англия. Навремето привлекателен пункт за риболовци, то постепенно се бе превърнало в техен постоянен дом. Повечето от най-старите заселници са англичани, та и предците ми по майчина линия; други се преселили от Масачузетс и Ню Хампшър, привлечени от добрата почва и перспективата да се заловят с фермерство. В Скарбъро е роден и първият губернатор на Мейн Уилям Кинг, макар че напуснал района още на 19-годишна възраст, когато му станало ясно, че там едва ли ще съумее да натрупа богатство и да направи кариера. По нашите места са се водили тежки боеве, между впрочем както и във всички крайбрежни градове или околностите им. Скарбъро е бил потапян в кръв много повече от веднъж, в по-късни години пък населението му бе огорчено от грозотата на една от първите трансатлантически магистрала — шосе 1, и почти се разбунтува. И все пак Скарбъровското тресавище е оцеляло с богатите му флора и фауна, водите му искрят като разтопена лава под лъчите на вездесъщото слънце. Този район е под защитата на специален закон за резерватите и влажните територии, макар че постоянното развитие на Скарбъро донесе много ново строителство, част от него доволно грозно, пък и строежите непрекъснато приближават линията на прилива — хората ги привлича тукашната красота и традициите на старите жители. Голямата къща с черния островърх покрив, където сега живеем, е строена през 30-те години на XX век; плътни групи дървета я крият от пътя и заслоняват от самото тресавище. То е влажна зона, в която влизат огромни количества прясна вода и тук отрови и зарази няма, а балансът флора-фауна е същински филтър. Застанал на верандата ѝ, мога да се наслаждавам на водното пространство и понякога в това намирам толкова спокойствие и душевен мир, каквито не съм изпитвал отдавна-отдавна.

От друга страна, този мир е нещо мимолетно, той прилича на бягство от реалността, защото откъснеш ли очи от прекрасната гледка, вниманието ти тогочас се завръща към действителността и текущите проблеми: грижите и задълженията, любимите хора, които разчитат на теб и помощта ти; към други, които очакват нещо от теб, но ти не изпитваш нищо към тях; към трети, които са готови да навредят и на теб, и на близките ти, стига само да им се отдаде такава възможност.

Аз пък точно сега си имам достатъчно главоболия и с трите споменати категории.

С Рейчъл се бяхме нанесли в къщата само преди осем седмици — веднага след като продадох на държавните пощенски служби стария дядов дом и прилежащата му земя по продължение на „Мъси роуд“. Пощенците строят огромно ново депо на хвърлей място от дядовия имот; платиха ми доста прилична сума пари в замяна на това да освободя земята, за да я използват както им е необходимо. Мисля, че възнамеряват да изградят инсталации за специализирана поддръжка на многочислените им нова техника и съоръжения.

Тъга ме налегна, нещо ме бодна в сърцето, когато сключихме сделката и подписахме документите. Все пак имотът е майчиният ми дом, старото дядово семейно огнище; бяхме се преместили тук от Ню Йорк, след като татко почина. В него изкарах юношеството, в него се прибрах напълно разсипан след смъртта на съпругата и дъщеря ми. Оттогава са изминали две години и половина и се опитвам да построя нов живот. Отскоро бременността на Рейчъл личи и все ми се струва, че като ново семейство е редно да започнем в нов дом. Къща, която сме избирали двамата, заедно сме подреждали и обзавеждали; дом, в който ще си дочакаме и дай Боже доживеем старините. Поне така ми се иска: надеждата си е надежда. Помня последния разговор с бившия съсед Сам Ивънс, който също продаде мястото и реши да замине на юг, на нова работа, в нова къща. Та той все повтаряше, че само безумец ще се навие да живее в непосредствена близост с хиляди пощенски работници. Според Сам те били като човешки бомби със закъснител, заредени с породено от професионалните проблеми и деформация разочарование и недоволство, винаги готови да експлодират. Сравняваше ги с тълпа въоръжени люде, по всяко време готови да се превърнат в смъртоносни оръжия.

— Не съм сигурен, че са чак толкова опасни — смеех се аз на думите му.

Той обаче си е скептик по душа. Първи продаде собствеността си; мисля, че и последният камион с покъщнината още тогава замина за Вирджиния — в новата къща. Помагах му да товари кашони и друг багаж и ръцете ми бяха целите в мръсотия, а той не спираше да дърдори.

— Ти гледа ли онзи филм „Пощалъонът“? — попита ме тогава.

— Не. Казаха ми, че бил кофти.

— Кофти е слаба дума! Кевин Костнър трябва да го съблекат гол, да го намажат с мед и да го завържат до някой мравуняк. Ама не това е проблемът. Знаеш ли за какво е филмът?

— За някой пощальон сигурно.

— За въоръжен пощальон, брат ми — поправи ме Сам. — Всъщност за цял куп въоръжени пощаджии. Знаеш ли какво ще открием, ако влезем в компютърните архиви на шибаните видеоклубове? В който и да е американски град? Искаш ли да се хванем на бас на 50 кинта?

— Че какво ще намерим? — почесах се аз по главата. — Порно сигурно.

— За порно не знам — излъга ме той. — Аз ти казвам друго: в архивите ще намерим, че този филм е вземан за второ гледане само от пощальони! Кълна ти се, на — честен кръст! Ще видиш! „Пощальонът“ е за тях като боен зов. Онова, което ти казвам, е следното: значи Америка е представена като държава, в която пощальоните са герои, готови да пречукат всеки, който ги бъзика. Това е! Все едно порно за пощенци. Сигурно се събират на групи и бият чекии на онези места, които най-много ги вдъхновяват.

При тези му думи аз дискретно се поотдръпнах назад. Той размаха пръст към лицето ми. Интересни идеи имаше този мой съсед.

— Помни ми думите! Онова, което представлява Мерилин Мансън<sup>[1]</sup> за откачените гимназисти, същото е „Пощальонът“ за пощенските бачкатори. Ти само почакай да видиш, че ще се стигне и до големи кръвопролития. Тогава си спомни за мен и пак си кажи, че добрият стар Сам не е бил прав!

Като си помисля пак отново, все ми се струва, че добрият стар Сам си беше малко нещо откачен. И все пак, да ви кажа честно, не съм сигурен доколко беше сериозен. Но понякога си го представям заврян в подземие то на някоя ферма във Вирджиния да изчаква пощенския апокалипсис.

Тогава си стиснахме ръцете и се сбогувахме. Съпругата и децата му бяха потеглили преди него, пък и той бързаше да ги догони. Преди да се качи в камиона, се обърна и ми намигна.

— Хей, Паркър, и не се оставяй онези хахави копелета да те отнесат, чуваш ли ме!



— Досега никой не е успял — отвърнах аз.

Усмивката изчезна от лицето му и добродушието му се загуби.

— Това не означава, че ще спрат да се опитват, Паркър — рече той и почувствах двусмислието в думите.

— Зная — рекох сдържано.

— Е, ако някога прескочиш до Вирджиния...

— Няма да спирам, ще настъпя газта и ще си продължа по пътя — усмихнах се аз.

Той махна за довиждане и потегли, а ръката му се подаде от кабината и показа среден пръст към бъдещия дом на американските пощи.

На бялата веранда е застанала Рейчъл и ми маха с ръка, в която държи телефон. Излизам от спомените и ѝ махам в ответ, сетне бързо закрачвам към нея, а Уолт подскача и хуква да ме предвари. Червената ѝ коса грее на слънчевата светлина, загледал съм се в нея и в стомаха усещам познатото свиване. Боже, как обичам тази жена! А в сърцето ми се въртят много по-сложни чувства, всъщност истински емоционален комплекс: любов — да, разбира се, но и благодарност, копнеж и страх. Страх за нас, страх, че мога някак си да я подведа, да се издъня и да я прогоня от себе си; страх за нероденото ни дете — защото вече бях загубвал дъщеря. В неспокойния си, разрушен и налудничав сън хиляди пъти съм виждал как детето се отдръпва от мен, измъква се някак си встрани и постепенно изчезва в мрака, а до нея и майка ѝ. Топят се и се смаяват, чезнат ли, чезнат... Събуждам се облян в пот, тресат ме гняв и ужас, болка, чувство за вина и ето сега и този страх за Рейчъл, истински ужас в съзнанието ми, че може би няма да съумея да я съхраня, ще се проваля като неин защитник, че някой ще ѝ направи нещо в мига, когато съм с обърнат гръб, когато вниманието ми е в други неща. Ще ми я отнемат и нея...

Тогава безсъмнено ще умра, защото едва ли ще бъда в състояние да понеса същата болка отново.

— Търси те Елиът Нортън — казва тя в мига, когато стигам пред верандата и протягам ръка, слагам я върху нейната. — Казва, че ти бил стар приятел.

Кимам, галя я по корема и вземам слушалката. За да ми го върне, тя игриво ми дърпа ухото, пустосва ме с ръка или на мен така ми се струва. Влиза си вкъщи, за да продължи наченатата работа. Все още

пътува до Бостън два пъти седмично, за да си изнася лекциите по психология, а вкъщи си върши изследователска и писмена работа. За целта сме превърнали едната от спалните в неин кабинет. Гледам я неотклонно: върви навътре, поставила ръка върху издутия корем. Така работи и в кабинета си. Тъкмо влиза в кухнята и провокативно ми се плези.

— Безсрамница — усмихвам се аз.

— Моля? — обажда се гласът на Елиът от слушалката с по-силен от всякога преди южняшки акцент.

— Казах „безсрамница“, ама не се отнасяше за теб. За адвокати обичайно използвам думи като „парантия“ или „пиявица“ в случай, че искам да изляза от сексуалния контекст — смея се аз.

— Брей! Изключения не правиш ли?

— Обикновено не правя. Между другото преди малко открих гнездо на тебеподобни в новата ми градина.

— Дори няма и да попитам за какво става дума, иначе се досещам. Е, как си, Чарли?

— Мисля, че добре. Отдавна не сме се чували, а?

По времето, когато бях детектив, Елиът Нортън бе заместник-прокурор в отдела за убийства към Бруклинската прокуратура. Тогава се погаждахме и работехме добре: и в професионално отношение, и на лична почва. Сетне той се ожени и се премести в Южна Каролина, където се зае с частна адвокатска практика. Оттогава редовно ми изпраща коледни картички. През първите месеци на брака ми със Съюзън минахме веднъж през Каролина и му гостувахме няколко дни. През септември миналата година пък се видяхме случайно в Бостън и обядвахме, той продаваше нечие имущество в Уайт Маунтинс. Сега е на около четирийсет години, вече почти побелял и разведен. Съпругата му се казваше Алиша, помня я добре, беше красива жена, мъжете здраво се заглеждаха по нея. Не зная причините за развода, но Елиът ми е ясен — той е от онези хора, които при удобен случай биха кръшнаели от семейното огнище. Когато обядвахме в „Сонси“ на „Нюбъри“ миналия септември, той непрекъснато се заглеждаше в минаващите около нас момичета и очичките му буквално изскачаха навън, като на героите в типичните карикатури на Текс Ейвъри.

— Ние, южняците, си падаме малко нещо изолационисти — изтърсва той. — Нали сме постоянно заети да наглеждаме

цветнокожите да си гледат работата, да се държат прилично и прочие.

— Добре е човек да си има хоби.

— Точно така. Ти още ли се занимаваш със старата работа?

— По малко — отвръщам внимателно.

— Търсиш ли работа в момента?

— Зависи каква е.

— Имам клиент, комуто предстои съд и процес. Нужна ми е малко помощ.

— Хей, Елиът, Мейн е доста далечко от Каролина, знаеш.

— Именно затова ти се обаждам. Тукашните хрътки не си падат по въпросния случай.

— Така ли? Че защо?

— Вижда им се кофти.

— Колко кофти?

— Деветнайсетгодишен младеж — обвинен в изнасилване на гаджето си. Сетне го пребил до смърт с камък, според обвинението. Казва се Атис Джоунс, чернокож, приятелката е бяла, богата. Е?

— Олеле. Наистина кофти работа. Много кофти.

— Той твърди, че не го е направил.

— А ти му вярваш.

— А аз му вярвам.

— С цялото си уважение към опита ти, Елиът, ще ти кажа, че затворите са пълни с хора, които твърдят, че не са виновни.

— Зная. И аз съм помагал да вкарат там част от тях. И зная, че именно те са виновните. Но този случай е различен. Този човек е невинен. Залагам си домашното огнище! Да, да, буквално казано: заложил съм си къщата като гаранция да го пуснат.

— А от мен какво искаш?

— Нужна ми е помощ да го откарам някъде на безопасно място, скривалище, ако искаш го наречи, сетне ще трябва да се огледаш и послушаш — да провериш свидетелските показания. За това ми е нужен външен човек, безпристрастен, опитен, професионалист, който няма да се плаши от всяка закана или злобен поглед. Бачкане ще има седмица, може би две, вероятно и малко повече. Виж, Чарли, това хлапе е априори осъдено на смърт, разбираш ли? Още преди да сме влезли в съда, присъдата му е вече подписана. А както стоят нещата сега тук, може и да не доживее до процеса.

— Къде е в момента?

— В ареста на окръга Ричланд, ама не бива да го оставям нито час повече там, защото... Поех случая от служебния защитник. Сега са пръкнали едни слухове, не ти е работа. Някакви си боклуци от „Скинхед Ривиера“ се били заканили: жив щели да го дерат в случай, че го отърва от въжето. Така ще си създадат име в щата. Затова издействах освобождаване под гаранция. В Ричланд Атис Джоунс е готова и неподвижна мишена — за който си поиска.

Облягам се на парапета на верандата. Уолтър излиза от къщата, в зъби носи гумен кокал, опитва се да ми го пробута. Играе му се на момчето. Отлично зная какво чувства, денят е ясен, светъл, топла есен е. Знам се и аз какво ми е. Приятелката ми просто грее от щастие, че първото ни дете бавно расте в утробата ѝ, финансово сме доста добре в момента. Такава ситуация обичайно настройва човека да си кротува и да си се кефи, докато има тази възможност. Погледнато напълно обективно, клиентът на Елиът ми е толкова необходим, колкото и тайно намъкнали се в обувките ми скорпиони.

— Не зная, Елиът. Всеки път щом си отвориш устата, ушите ми се оплакват, че не те чуват добре.

— Добре де, тогава поне чуй най-лошото: името на убитото момиче е Мариан Ларус. Дъщеря на Ърл Ларус.

Чувам името и потръпвам. Сега си спомням някои подробности, разказвани ми навремето от самия Елиът. Ърл Ларус е най-едрият индустриалец, като погледнете от двете Каролини, та чак до Мисисипи, освен това е собственик на тютюневи плантации, на петролни кладенци, на минни предприятия, на заводи и фабрики. Че той практически притежава и града Грейс Фолс — където е израсъл Елиът. Само че този Ърл е човек специален, няма да срещнете името му в светските рубрики, нито в бизнес новините, няма да го видите да се кипри покрай поредния кандидат-президент или тъпанарите от Конгреса. Той си е наел най-скъпарските експерти и компании да му пазят името извън общественото пространство и далеч от медиите, да го вардят от упоритите журналисти, папараци разни и всеки друг, който се опитва да си вре носа в частните му дела. Ърл Ларус високо цени приватността, така да се каже, и е готов да плати доста сухо, за да си я опази. Сега смъртта на дъщерята навира семейното име баш в светлината на прожекторите и сензациите. Това е нежелателно,

неприемливо за него. Съпругата му е покойница от преди няколко години, има син — Ърл младши, или син, по-възрастен от убитото момиче с една-две години. Във всеки случай лично аз до този миг не бях чувал някой от Ларусови да бе правил официални изявления във връзка с Марианината смърт или предстоящия процес.

А моят стар познайник Елиът Нортън се хванал да защитава лицето, обвинено в убийство и изнасилване на дъщерята на въпросния човек. Тази му смелост вече го е поставила в позицията на втория най-непопулярен човек в Южна Каролина — след клиента му. И всеки друг, който се осмели да нагази в бурните води около случая, ще се набута задължително и сам на шамарите. По този въпрос не може дори и да има някакво съмнение. Даже и самият Ърл Ларус да не реши да поема закона в собствените си ръце, пак ще се намерят множество други хора, които ще го сторят. По най-различни причини: било защото са от една кръв и порода, било защото той им плаща заплатите, било защото сто на сто ще се усмихне с благодарност на човека, който му направи услугата да затрие убиеца на собствената му дъщеричка. Така стоят нещата.

— Съжалявам, Елиът — обаждам се след известно мълчание. — Май не бих искал да се заема с подобна работа именно сега.

И той мълчи отсреща, линията леко пука.

— Виж, Чарли — проговорва Елиът след минута, — в момента съм направо отчаян...

Чувам въздишката, усещам умората в гласа му, опасенията, разочарованието.

— Дори и секретарката ме напуска в края на седмицата, не одобрявала избора ми на клиенти, милата тя, а съвсем скоро ще трябва да ходя до Джорджия да си купувам и храна, защото тук вече никой не ще да ми продаде и кучешко лайно... — изпъшква той и внезапно гласът му укрепва и се извисява: — Затова не ми пробутвай тъпотии от рода на, че не би искал да се заемеш с нещо подобно точно сега, сякаш се каниш да правиш кариера в шибания Конгрес или нещо подобно, защото и къщата, и животът ми са на карта заложили и...

Така и не завършва изречението — какво повече може да каже? След малко чувам още една дълбока въздишка.

— Съжалявам — шепне сега отсреща. — Съжалявам... сам не зная защо ти ги надрънках тези неща.

— Няма нищо — отвъръщам, но зная, че не съм прав — нито за него, нито за себе си.

— Чух, че се каниш да ставаш баща — сега говори с ведър глас. — Това е много хубаво, след всичко онова, което преживя. И ако съм на твое място, точно така бих постъпил и аз — няма да мърдам от Мейн и ще забравя, че някакъв си дрисльо ми се е обаждал да ме кани да участвам в псевдорицарските му подвизи. Така е, брат ми, така си е — точно така бих постъпил самият аз на твое място. Добре тогава... е, бъди здрав, Чарли Паркър, и се грижи и за себе си, и за милата бъдеща майка.

— Ще се грижа — обещавам аз.

— Точно така и чао.

Сетне затваря, а аз захвърлям слушалката на съседен стол и се хващам за главата. Притискам лице между длани, кучето се е свило на кравай в краката ми, притиснало е кокала с предните лапи и съсредоточено го гризе с остри зъбки. Слънцето все така си грее върху тресавището, птичките прелитат от едно място на друго, чирикат си весело и кълват дребните твари, само че цялото това безгрижие, преходно и крехко, вече не ме радва, а някак си все повече натежава върху ми. Откривам, че се заглеждам към полуразрушената къщурка, където са змиите, прикрити в очакване наблизко да мине я мишчица, я някое гризаче или птичка. Мога да се направя, че не ме интересуват, да им обърна гръб и да ги оставя да си живуркат: какво толкова са ми направили? Каква причина имам да ги преследвам? Я ми се случи отново да се занимавам с тях, я не. Нали така? А може би някой друг, по-голям и по-силен от мен, ще ми направи услуга и ще се занимае с тях?

Защо ли ми се въртят такива недоносени и наивни мисли в главата? А може би не са толкова наивни? Хрумва ми и друго: ще мине време, ще се върна в онази къщурка и под същите дъски — където имаше 12 змии — сега ще има стотици и никакви стени, изгнил и стар гредоред, няма да са в състояние да ги задържат на онова място. Защото нищо не изчезва от този свят, ако просто го загърбиш или се престориш, че си го забравил.

А във въпросния случай дори и напротив — просто ще ги улесня да се размножават и множат.

Същия следобед оставих Рейчъл да си работи у дома и потеглих към Портланд. Спортен екип, различни други принадлежности — всичко това бе в сака в багажника. Смятах да отскоча до гимнастическия салон на фитнес клуба в „Уан Сити Сентър“ и да се пораздвижа малко. Ама не се получи, вместо това се залутах по улиците без цел, отбих се в една книжарница на „Конгрес“, казва се „Карлсън и Търнър“, продава и стари книги, отбих се и в музикалния при старото пристанище, той пък е „Бълмуз Мюзик“. Купих си новия албум на „Пайнтоп Севън“ на име „Последният удар попада в целта“, пък извадих късмет и намерих ранно копие на сантименталните хитове на Раян Адамс. Реших да взема и „Свободно време и други песни“ на една група на име „Спокейн“, най-вече защото фронтмен им е Рик Алвърсън. Той е голяма работа, помня го, когато водеше „Дрънк“. Неговата музика е нещо, което ви се слуша, например, когато сте се разделили със стар приятел. Или на улицата срещнете стара любов, хванала за ръката ново гадже, което гледа така, както навремето е гледала вас.

По улиците имаше тълпи туристи, може би последните за летния сезон. Скоро листата ще започнат да капят, но пък тогава ще пристигне следваща вълна гости. Прекрасно зрелище са тихите гори с есенните листа чак до канадската граница, боядисани в жълто-червено — като стар огън са.

Яд ме беше на Елиът, ама на мене си още повече. Случаят видимо е особено труден, ама пък нали именно трудните дела са интересни, иначе за какво да работиш? Има и друго: ако си седя на задника и чакам да ме търсят само за лесни дела, ще гладуваме или ще взема да откачам по малко. Ще гладуваме! Ето на — пак глупости ми се въртят из главата. Поне пари сега имаме. Преди две години щях да хвана първия транспорт за Юга и незабавно да отпраша да помагам на Елиът. Изобщо нямаше и да се замисля даже, но сега си имам Рейчъл и скоро ще ставам баща отново. Господ ми даде още един шанс и не бива да си го съсипвам сам. Нали така?

По едно време тръгнах да се прибирам и се върнах при колата. Тогава реших: я да направя малко гимнастика. Взех си сака и играх силово близо час в салона, докато мускулите ми пламнаха и главата ми бръмна. Наложих се да поседя на пейката с наведена глава да ми

попремине малко замайването и гаденето. И въпреки всичко на връщане в Скарбъро пак се чувствах чоглаво, а потта, която избиваше по челото ми, не беше от упражненията, нито от умората.

С Рейчъл не говорих за обаждането на Елиът веднага. Така се случи, че отворих дума за него чак преди вечеря. Вече 19 месеца бяхме заедно, а в къщата — само от два. Някои хора ме гледаха по особен начин — вероятно се чудят как, след като съм загубил съпруга и дъщеря по толкова ужасяващ начин преди по-малко от три години, сега имам смелостта да започвам отново? Че да създавам друго дете и да се опитвам да се устройвам в свят, където се пръкват подобни убийци, способни да разкъсат и одерат и майка, и дъщеря заедно.

Мисля си, че ако не бях се опитал да постъпя именно така — да се привържа към друг човек в надеждата един ден да свържа съдбата си с неговата — то в крайна сметка би спечелил убиецът на най-милите ми същества — едно изчадие адово, което бяхме нарекли Пътника. Не бе възможно да променя факта, че всички бяхме жестоко пострадали от собствената му ръка, но отказвах да бъда негова жертва до края на живота си.

Жената, която Бог ми изпрати, е изключителен човек, по свой си собствен, тих и непридирчив начин. Изглежда е намерила нещо, достойно за уважение и обич в мен, може би и за спасение, и се бе заела да го извади на бял свят. Защото по онова време се бях отдръпнал и затворил в себе си, готов да унищожавам всеки и всичко, което се опита да ме нарани още. Но тя не бе толкова наивна и не вярваше, че може да ме спаси сама, по-скоро желаше да ме мотивира и накара сам да спася себе си.

Беше истински шокирана, когато разбра, че е бременна, макар че помня лицето ѝ — радваше се. Отначало и двамата се чувствахме някак си неудобно, сетне решихме, че всичко си е на мястото, имаме право на това и защо не? Какво неприлично може да има в желанието ни да потърсим ново бъдеще, при това с вяра и упование? Понякога ни се струва, че решението да имаме дете е взето не от нас самите, а от някоя по-висша сила. Значи тогава ние просто можем да бъдем щастливи и да направим останалото, нали? Е, Рейчъл може би не би използвала думата „щастие“, защото тя носи цялата тежест на плода още след положителния резултат на направения тест. И се вглежда в бъдещето с известна тревога още от мига, когато усети, че пълнее и



натезава. Една късна доба през август я заварих в кухнята да плаче, поставила ръка на издутия корем: налегнали я бяха различни тегоби — умора, тъга и опасения. Оплака ми се: всяка сутрин повръщала, още на изгрев-слънце. Сетне седна и се заслуша в туптенето на новия живот в утробата ѝ; рече, че изпитвала и страх, и някакво особено удивление, усещайки как малкото същество постоянно расте. Първото тримесечие се оказа доста тежко. Сега — през второто — бе намерила в себе си нови резерви енергия и вяра, може би защото вече разпознаваше първите движения на бебето, чувстваше как рита. Потвърдило се бе онова особено усещане, познато само на жените, които са раждали: онова вътре в нея вече не е само потенциал, а действителност с най-различни прояви.

Бяхме на масата, гледах как Рейчъл нарязва говеждото и започва да сервира. Беше толкова крехко, че просто се топеше в устата, около него изпускаха ароматна пара малки купчинки картофи, моркови и тиквички. Но за разлика от бременната Рейчъл аз апетит изобщо нямах.

— Защо не ядеш? — попита ме тя и посегна към блюдото.

Закрих чинията си с ръце и се опитах да се пошегувам:

— Искаш и моето, а? Лошо куче такава!

Отляво ми Уолт надигна глава и в очите му пламна несигурност.

— Не ти, бе — засмях се и той веднага размаха опашка.

Рейчъл спря да дъвче и насочи вилицата към мен.

— Притеснява те днешният разговор, познах ли?

Кимнах и се опитах да глътна една хапка, сетне започнах да ѝ разправам фактите.

— Много е загазил горкият — рекох накрая. — И всеки, който тръгне да му помага за каквото и да е срещу Ърл Ларус, също ще си намери майстора.

— Ти познаваш ли го Ларус?

— Не лично, не. Най-вече съм чувал за него от самия Елиът, и то в минали разговори. Чел съм и на разни места, но по-малко.

— И какво си чувал? Лоши работи ли?

— Нищо по-лошо от онова, което може да се очаква от свръхбогаташ с повече пари от поне 99,99 на сто от американците в неговия щат. Обичайните неща: заплахи, подкупи, незаконни поземлени сделки, сблъсъци с Агенцията за защита на околната среда

(АЗОС) във връзка със замърсени реки и отровени ниви. Иди в Конгреса по време на заседание и хвърли камък, без да се целиш в някого — неизбежно ще удари защитник на стотици като него. От друга страна, загубата на дъщеря едва ли е по-малко болезнена в сравнение с други хора.

В съзнанието ми тутакси се появи друг образ: изпитото лице на Ърв Блайд. Опитах се да го прогоня като досадна муха.

— Значи Нортън е убеден, че клиентът му не е убиецът?

— Така изглежда. В края на краищата той е поел случая от служебния защитник, платил е гаранция, а Елиът не е човек, който ще си рискува парите или репутацията заради загубена кауза. При това то си е очевидно, че един чернокож, обвинен в убийство на богатата бяла девойка, е поставен в ужасно рискова ситуация, що се отнася до тамошните хора. Представи си само, че някой си е решил да си създава репутация или желае да се подмаже на богатото семейство. Според Елиът дилемата била или да плати гаранция и да го скрие някъде, или да му урежда погребението. Такива са опциите.

— Процесът кога ще е?

— Скоро.

В книжарницата бях надникнал в Интернет, за да се запозная с вестникарските отзиви и първото ми впечатление бе, че на процеса е обърнато прекалено голямо внимание. При това бе задвижен по най-бързите възможни процедури, Мариан Ларус е била убита преди няколко месеца, делото бе насрочено веднага след Нова година. Законът не се осмелява да кара хора като Ърл Ларус да чакат.

Гледахме се в очите с Рейчъл над масата.

— Ние финансови нужди нямаме — рече тя. — Чак толкова не сме закъсали.

— Ние от пари изобщо нужда нямаме — отвърнах й. — Зная го това.

— И на теб не ти се ходи там, нали?

— Не, изобщо не ми се ходи.

— Е, добре тогава.

— Така си е.

— Яж си вечерята, че само аз ям.

Изпълних нареждането. Дори успях да усетя и вкуса.

Храната бе великолепна, на мен обаче ми горчеше в устата.

По-късно изведох Рейчъл на разходка. Отскочихме до „Лен Либис“ на шосе 1, поседнахме отвън, ядохме сладолед. Преди време заведението бе на „Спъруинк роуд“ по пътя за плажа Хигинс. На открито тогава маси нямаше, хората седяха вътре, споделяха местните клюки, а мястото беше доста уютно. Преди две години се бе преместило на новата магистрала и макар че сладоледът си беше все така първокласен, гледката оттук бе само една: четири платна с трафик. Съвсем не бе същото, макар че пък вътре край сладоледения щанд бе поставен шоколадов елен в истински ръст. Може би го смятаха за някакъв вид напредък.

Седяхме с Рейчъл и мълчахме. Слънцето залязваше, огряваше ни откъм гърбовете, а отпред сенките ни се издължаваха, досущ като надеждите и опасенията за бъдещето.

— Чел ли си днешен вестник? — попита ме тя.

— Не, нямах време.

Тя бръкна в чантата си, зарови се в нея, накрая извади сгъната страница от „Прес Хералд“, сетне ми я подаде.

— Сама се чудя защо я откъснах — рече тя. — Но така или иначе трябва да ги знаеш тези неща, макар и никак да не ми се искаше отново да четеш за онзи изрод. Само като му видя името и ми става зле.

Разгърнах страницата.

„Томастън. Преподобният Арън Фокнър ще остане в томастънския затвор до насрочването на процеса, заяви вчера говорител на поправителната институция. По-рано тази година на Фокнър бяха предявени обвинения за престъпно сговаряне и убийство и след опит за самоубийство преди месец бе прехвърлен тук от централния щатски затвор с особено строг режим. Фокнър бе арестуван в Лубек през май т.г. след престрелка с частния детектив Чарли Паркър от Скарбъро, в която бяха убити двама — мъж, наречен Илая Пъд и жена с неизвестно име. ДНК-тестове обаче доказаха, че убитият е всъщност синът на Фокнър на име Ленърд, а жената се оказа неговата дъщеря Мюриъл Фокнър. През май съдебно

жури официално привлече под отговорност Фокнър като виновен за убийството на религиозна общност, наречена Баптистите от Арустук и изчезнала от селището си в Ийгъл Лейк през януари 1964 г. Самият Фокнър е бил неин пастор. Освен това той бе привлечен под отговорност и за престъпно сговаряне за убийството на четири други лица, сред които и известният индустриалец и бивш мейнски сенатор Джак Мерсие.

Тленните останки на баптистите бяха разкрити недалеч от Ийгъл Лейк през април. Информирани източници заявиха, че компетентните власти от щатите Минесота, Ню Йорк и Масачузетс се канят да преразгледат неразрешени убийства, в които може да е участвал Фокнър и неговото семейство. Досега обаче извън щата Мейн не са били отправяни обвинения в подобна връзка. Според източници в Мейн случаят «Фокнър» попада в компетентността на главната щатска прокуратура, ФБР и Бюрото за контрол на алкохола, тютюневите продукти и огнестрелните оръжия. Тези институции извършват собствени разследвания и се очаква Фокнър да бъде привлечен да отговаря и по федерални престъпления. Фокнървият адвокат Джеймс Граймс заяви пред журналисти вчера, че е сериозно загрижен за здравето на своя клиент и възнамерява да обжалва пред Върховния щатски съд на Мейн, като се позове на отказа на Върховния съд на Вашингтонски окръг да разреши освобождаването му под гаранция. Самият Фокнър твърди, че е невинен по всяко едно от обвиненията и че практически е бил държан под ключ пленник на своето семейство в продължение на почти 40 години.“

„Изявления — консултант (Фил Мойър от «Прес Хералд»): Почти завършил работата си е привлеченият към следствието ентомолог-консултант, чиято задача бе да

опише и анализира различните насекоми и паяци, намерени в комплекса на семейство Фокнър в Лубек. Според полицейски говорител те са били събирани в течение на много години от Ленърд Фокнър, познат като Илая Пъд. Вчера консултантът Мартин Лий Хауард, доктор по ентомологическите науки, заяви за нашия вестник: «До сегашния момент сме разпознали над 200 различни вида паяци, както и около 50 вида други насекоми. Сбирката обхваща някои извънредно редки видове, има и няколко, които нашият екип досега не е успял да идентифицира като познати на науката. Специално един от непознатите ни видове прилича на извънредно опасен пещерен род, агресивен и силно отровен. На този етап за него мога да кажа със сигурност само, че не е обитател на САЩ», каза още Хауард.

На въпроса дали анализите на екипа водят към определени заключения, доктор Хауард отговори, че единствената обща характеристика за изследваните насекоми е тяхната «агресивна и неприятна природа». «Трябва да ви кажа, че цял живот съм изучавал насекомите, както и паяците, познавам ги добре и разбира се, че не се боя от тях, но, честно казано, не бих искал някои от тези, върху които сега работим, да попаднат в леглото ми нощем. Най-многобройният род в колекцията „Фокнър“, е този на паяците отшелници. Който ги е събирал, е имал очевидна слабост към тях, а това не е качество, нормално срещано сред хората. Бих добавил дори, че средният американец едва ли би желал да си има работа с този род», каза в заключение консултантът.“

Отново сгънах страницата и я запокитих в съседното кошче за боклук. Възможността за освобождаването на Фокнър под гаранция направо ме плашеше. След залавянето му прокуратурата бе настояла с него да се занимае направо голямо жури; това е обичайна практика, когато става дума за отдавнашни престъпления, особено пък когато до този миг никой не ги е разследвал. Затова и бе съставено 23-членно

жури в Кале, Вашингтонски окръг, още 24 часа след задържането му, когато излезе и заповед в този смисъл на базата на обвинения за убийство, сговор за убийство и съучастие в убийства. Щатският обвинител настоя за специално заседание с цел изслушване на свидетели, за да може съдът да се произнесе по въпроса за парична гаранция. В миналото, когато в щата Мейн съществуваше смъртното наказание, обвинените в углавни престъпления нямаха право на освобождаване под гаранция.

След като смъртното наказание бе отменено, конституцията бе допълнена и изменена в смисъл да не разрешава гаранция за извършени минали углавни престъпления, но само при наличието на „явни и сигурни доказателства“ относно вината на обвиняемия. За да се улесни представянето на подобни доказателства и изслушването на съответни показания, обвинителят изисква по конституцията специално съдебно заседание в присъствието на съдия, където и двете страни имат право да изложат аргументите си.

Именно на подобно заседание бяхме дали показания и аз, и Рейчъл, както и детективът — оглавил съответния екип от щатската полиция за разследване на кончината на Фокнъровото паство и предполагаемото убийство на други четири лица от Скарбъро по нареждане на Фокнър. Тогавашният заместник-прокурор Боби Андрюс бе заявил, че има опасност Фокнър да се укрие, има такава и за живота на официални свидетели на обвинението. Джим Граймс се бе опитвал да намери пропуски в аргументацията на обвинението, но така и не бе успял, макар че размотава съда цяла седмица. Във всеки случай съдията се хвана за малкото аргументи и отказа да разреши освобождаването на обвинения под гаранция. В същото време малко бяха и сериозните доказателства за участието на Фокнър в престъпленията, в които бе обвинен, и на заседанието стана ясно, че обвинението не е особено силно в тази област.

Сегашният факт, че Граймс надига публично глас за обжалване, говореше за надеждите му да намери съдия във върховния съд на щата, който да се ангажира с друго решение относно освобождаването под гаранция на неговия клиент. Изобщо не ми се искаше да мисля какво може да се случи, ако Фокнър излезе от затвора.

— Е, можем да погледнем на приказките на Граймс и като опит за безплатна реклама — опитах се да се пошегувам, но сам не си

повярвах. — Каквото и да става, няма как да избягаме от това положение. Поне не и докато не го затворят за постоянно, пък може би и тогава пак да не се получи.

— Май не си много убеден и ти самият — въздъхна Рейчъл.

— Не съм, защото ми липсва вдъхновение — рекох и я хванах за ръката, опитвайки се да направя най-романтичната възможна физиономия. — А пък ти си ми изворът на такова!

Тя сви рамене, но се засмя и сянката на Фокнър някак си се отмести от нас, поне за известно време. Пресегнах се и отново я хванах за ръката, а тя вдигна пръстите ми към устата си и облиза остатъците от сладоледа по тях.

— Хайде, ставай! — рече Рейчъл и очите ѝ светнаха с друг вид глад. — Време е да си ходим у дома!

Прибрахме се, но на алеята пред къщата ни очакваше чужда кола. Разпознах я още преди да сме спрели — беше линкълнът на Ървинг Блайд. Щом спрях зад него, той отвори вратата и отвътре прозвуча класическата музика, която слушаше на автомобилното стерео — тържествена и доста тъжна. Рейчъл го поздрави и си влезе у дома, проследих я с поглед, докато видях, че лампите в спалнята светнаха и тя спусна пердетата. Само пък как бе избрал момента този Блайд! Все едно се опитва да застане между мен и активния полов живот.

— С какво мога да ви бъда полезен? — попитах го най-учтиво, но усетих, че тонът ми говори съвсем друго: в този миг евентуалната ми помощ за него бе доста ниско в списъка на семейните приоритети.

Заврял ръце дълбоко в джобовете, ризата с късите ръкави прибрана в панталона, който бе пристегнат с колан високо над кръста и останалото в миналото шкембе, Ърв Блайд ми изглеждаше още по-слаб отпреди, краката му някак си неестествено дълги за тялото. Не бяхме разговаряли много с него, откакто се навих да преразгледам фактите около изчезването на дъщерята. Всъщност предпочитах да говоря със съпругата му. Бях се заел да разгледам полицейските архиви по случая. Поразпитах този-онзи — предимно хора, виждали Каси в последните дни, и донякъде успях да възстановя движенията ѝ. Но пък прекалено много време бе изминало оттогава и спомените на въпросните лица не бяха особено пресни. Някои дори ме гледаха с недоумение и не си спомняха почти нищо. До този момент не бях открил кой знае що, но

пък и бях отклонил предложението на Слайдови да ми заплащат, както на Сандкуист. Рекох им, че не желая такива пари, ще им дам сметка на края, когато изчисля какво време в часове и разноски съм вложил в техния случай. Досега Блайд никога не се бе държал враждебно, но все оставах с впечатлението, че би предпочел да си няма работа с мен. Не бях сигурен как ще се отразят на сегашните ни отношения събитията от предния ден. Показа се, че той именно с тях започна.

— Вчера, у дома... — рече той и току замлъкна.

Изчаках.

— Жена ми смята, че ви дължа извинение — изплю той камъчето и силно почервения.

— А вие какво мислите?

Той поне бе откровен до болка.

— Струва ми се, че ужасно ми се искаше да повярвам в думите на Сандкуист и другия човек, когото той доведе. И сигурно затова ми бяхте неприятен — защото отнехте онази надежда, която те носеха със себе си.

— Това е надежда измамна, г-н Блайд.

— Вижте, г-н Паркър, до този момент дори и такава не ни беше попадала...

Извади ръце от джобовете и се взря в кожата на дланите, сякаш очакваше да намери източника на болката си там и да я премахне, както се постъпва със забито трънче. По ръцете му забелязах следи от полузарасли наранявания, по скалпа му пък имаше места, откъдето видимо в отчаянието и агонията си бе скубал коса. Това по ръцете бе явно драно с нокти.

Време бе да поговорим открито и честно, а пък ако е възможно — да оправим отношенията.

— Имам чувството, че не ме харесвате особено — рекох направо.

Ръцете му застинаха неподвижни, сетне махна и с двете, сякаш иска да отхвърли лошите мисли и да ги забрави, вместо да се опитва да ги облича в думи.

— То не е точно така... — започна той и помълча известно време, после продължи: — Уверен съм, че сте много добър в работата си. Може би има нещо... вижте, става дума за онова, което съм слушал за вас. Чел съм и вестникарски истории. Зная добре, че сте се справяли с много трудни случаи, че сте откривали истината за хора, изчезнали



преди много повече години, отколкото нашата Каси например. Белята, г-н Паркър, е в това, че когато ги намерите, те са вече мъртви...

Въздъхна дълбоко и следващите думи изскочиха от устата му много бързо, в скоропоговорка, пък и гласът му потрепваше:

— ... а аз много искам дъщеря ми да се окаже жива...

— Но на практика се оказва, че като сте ми наели услугите, все едно сте приели, че тя е мъртва, така ли?

— Нещо подобно.

Думите на Ърв Блайд сякаш отвориха рани в мен — нещо подобно на полузараслите му одрани травми по ръцете. Наистина имаше същества, които аз не успях да опазя, но имаше и мнозина други, които са били покойници дълго преди дори да съм започнал да разбирам как са се развили техните мъки и кончина.

Но аз пък бях наясно с миналото, бях намерил дълго търсения *modus vivendi*: макар и да се бях провалил като защитник на най-близките си, не аз бях изцяло виновният за онова, което ги бе сполетяло. Сюзън и Дженифър ми ги отне друг, но дори и да бях седял при тях по 24 часа на ден в продължение, да речем, на 99 дни, той щеше да изчака до стотния ден, когато аз ще затворя очи за минутка и пак щеше да свърши пъкленото си дело.

Сега обаче съм допирна връзка помежду два свята, този на живите и другия — на мъртвите, и в двата се опитвам да внеса частица мир и справедливост. Толкова ми позволяват силите, толкова са ми възможностите в рамките на изкуплението и разкаянието. Но не бих се съгласил да ме съди Ървинг Блайд, той да сочи провалите и греховете ми, не и в този момент.

Пресегнах се и му отворих шофьорската врата.

— Късно е вече, г-н Блайд. Съжалявам, че не мога да ви вдъхна онова упование, което бихте желали да получите. Всичко, което мога да кажа, е, че ще продължа да работя, да търся, да задавам въпроси. Ще се опитам да направя всичко по силите си.

Той кимна, хвърли бърз поглед към тресавището, но не пристъпи към колата. Високо горе луната мътно грееше, под лъчите ѝ сияеха кръстосващите широкото водно пространство канали, очертани от островчета земя, треви и тръстика. Тази полумистична обстановка, изглежда, го настрои към някаква крайна форма на самоанализ.

— Зная, че е мъртва, г-н Паркър — заговори тихо. — Разбирам, че няма да се върне жива при нас. Но много ми се искаше да бях я погребал както подобава — на място, прекрасно и спокойно, да почива в мир веќе веќе. Не вярвам в тривиалното приключване на житейските дела. И знайте, този случай никога не ще бъде закрит за нас. Но просто искам да зная къде е гробът ѝ, къде ще можем със съпругата си да носим цветя и да прекланяме глави. Разберате ме, нали?

Съжалих го, за малко да протегна ръка и да го докосна, но Блайд не бе човек, който би приел подобен жест между мъже. Затова му заговорих тихо и успокоително, доколкото го умея.

— Отлично ви разбирам, г-н Блайд. Ще направя каквото мога. Карайте внимателно на връщане. Ще ви се обадя скоро.

Той седна в колата и без да ме погледне, направи маневра, за да я обърне. Тогава видях очите му в огледалото за задно виждане и разпознах омразата в тях. Ненавиждаше мен и себе си заради думите, които бе принуден да каже, заради признанието, което някак си бях успял да изтръгна нейде дълбоко от душата му.

Не отидох веднага при Рейчъл. Поседях известно време на верандата, съзерцавах лунната нощ. По недалечния път минаваха самотни автомобили, накрая агресивността на нощните насекоми ме принуди да се прибера. Когато се наместих в леглото, Рейчъл вече спеше, но и в съня си ми се усмихна, щом ме усети до себе си.

До себе си и съществуването в себе си.

Същата нощ в съня си Елиът Нортън чул шума на автомобилен мотор. Към къщата му в далечните предградия на Грейс Фолс се приближавала кола. Разбуден окончателно, дочул отварянето на врата и стъпки по тревата в двора. Вече посягал към пистолета на нощното шкафче, когато се чул гръм, прозорецът се взривил, парчета стъкло, дърво и пръски пламтяща течност полетели към него. Бензинът залял ръцете и гърдите му, подпалил и косата. Все още горял, когато успял да се свлече по стълбите и през предната врата да се хвърли във влажната трева, където се затъркалял, докато успял да угаси пламъците.

Лежал по гръб под лунната светлина и гледал горящия си дом.

А докато Елиътвата къща пламтяла там — далеч на юг, аз се пробудих от звука на работещ автомобилен двигател на „Олд Кънтри роуд“. Рейчъл кротко дишаше до мен, въздухът напускаше гърдата ѝ, отново влизаше с кротко и ритмично шипене, същински метроном. Тихичко се изхлузих изпод завивките и тръгнах към прозореца.

На моста, който пресича тресавището, тъмнееше силуетът на стар чер кадилак, модел „Купей де Вил“<sup>[2]</sup>. С помощта на лунната светлина успявах да различа надрасканите врати и вдлъбнатините по калниците, огънатата предна броня, напуканото като фина паяжина откъм моята страна предно стъкло. Чувах пърпоренето на мотора, но от ауспуха пушек не излизаше. Луната просветна за миг още по-силно, но поради опушените стъкла не успях да различа пътниците в колата.

Разбира се, че съм виждал подобна кола и преди. Караше я изрод на име Стрич, създание низко, бледо, уродливо. Но Стрич бе отдавнашен покойник, с очите си бях зърнал голямата смъртоносна рана в гърдите му, а колата бе унищожена.

И тогава задната врата на кадилака се отвори. Помислих си, че някой ще излезе, но това не стана. Колата си остана така, задната ѝ врата — широко отворена в продължение на минута-две. Сетне невидима ръка я дръпна навътре, а звукът от затварянето прелетя над цялото това пространство и стигна до ушите ми: тъпо захлопване на затварящ се ковчежен капак. Автомобилът потегли, направи обратен завой и се отправи на северозапад към „Оук Хил“ и шосе 1.

Зад гърба си чух шум. Рейчъл се бе размърдала в леглото.

— Какво има? — попита ме тя.

Извърнах се и ясно видях сенките, които пресичаха спалнята досущ преследвани от луната облаци; те надвиснаха над нея и яростно започнаха да разкъсват бледия ѝ лик.

— Какво има? — попита ме Рейчъл.

Аз си бях в леглото, само че сега бях седнал в него, а завивката ми беше набрана в нозете — бях я изритал, без да се усетя. Тя постави топла ръка на гърдите ми, действа като успокоителен балсам.

— Имаше кола — замаяно рекох аз.

— Къде?

— Навън. Имаше кола.

Станах и както си бях гол, тръгнах към прозореца, разтворих пердетата, но навън нямаше нищо. И пътят, и мостът бяха потънали в тишина, по водната повърхност на тресавището кротко играеха сребристи жилки.

— Имаше кола — упорито потретих аз.

И тогава видях отпечатъците от пръстите си на стъклата и се пресегнах като да си ги взема; отразени в прозореца, те също политнаха към мен.

— Ела да си легнеш — обади се жена ми.

Върнах се при нея и я прегърнах силно, обгърнах я с цялото си същество, в опит да я запазя завинаги, а тя потъна в сън. Лежах така и я пазих чак докато дойде утрото.

---

[1] Съвременен музикант, ексцентрик, екстравагантна музика. — Бел.прев. ↑

[2] И тук, и на други места в книгата Паркър се връща в миналото си, в събитията от предишните си три романа — „Всяко мъртво нещо“, „Дарк Холоу“ и „Родени да убиват“. Тук става дума за престъпниците от втория и третия. — Бел.прев. ↑

## ГЛАВА ТРЕТА

Елиът ми се обади същата сутрин — след подпалването на дома му. Съобщи, че обгарянията по лицето и ръцете му били първа степен, доста леки. Добави, че извадил голям късмет, което си беше самата истина. Огънят унищожил три стаи на горния етаж на къщата и пробил голяма дупка в покрива. Отказали му всички местни майстори, към които се обърнал. Наложило се да повика хора чак от Мартинес, отвъд щатската граница с Джорджия, да дойдат да започнат ремонта.

— С ченгетата говори ли? — попитах го аз.

— Разбира се, първо при тях отидох. То никак не е трудно да се досети човек какво става, ама ако те арестуват някой, аз трамвай ставам. Какво ти — направо ще се пенсионирам и ще отида в манастир. Отлично знаят, че е свързано със случая Ларус, и аз го зная, така че по този пункт сме напълно в единомислие. Пак късмет, че поне те няма да ми искат пари.

— Няма ли нито един заподозрян?

— Е, ще приберат някои от местните боклуци, ама от това голяма полза едва ли ще има. Освен ако някой е подочул нещо, че е и достатъчно смел да го каже пред съда. Ама такъв няма да има. Повечето хора смятат, че сам съм си го навлякъл. Нали знаеш: който си го търси, си го и намира.

Замълчахме. Знаех, че изчаква аз да кажа нещо. Кое и направих с усещането, че се подхлъзвам и съм на път да полетя и най-стремително да се сгромолясам. Аз бях на ход и неизбежността на моето участие в онази игра бе повече от ясна.

— Какво ще правиш?

— Какво мога да направя? Да оставя онова момче да се оправя само ли? Все пак ми е клиент, Чарли. Има професионална етика, има коректност, има човещина, не може така. Не мога да постъпя мръснишки, нали ме разбираш? То ще значи, че съм им позволил да ме сплашат по най-грозен начин и да ме отстранят. Не мога да си го позволя.

Работеше ме най-елементарно, навиваше ми механизмите на угризението и срама, че си го и знаеше адвокатинът му с адвокатин. Не ми се харесваше подходът, но той вероятно смяташе, че друг начин няма.

Имаше още нещо — то също ме безпокоеше. Не беше само настройката да използва силата на мъжкото приятелство, нашето имам предвид. Нортън бе прекрасен адвокат, но досега не го бях виждал в светлината на хуманиста и човека в рамките на чисто професионалната дейност. На всичкото отгоре бе заложил и дома си, и евентуално живота си, за да защити онзи младеж, а това изобщо не ми звучеше в негов стил. Имам предвид на онзи Елиът Нортън, когото помнех отпреди. Ама никак. В същото време не бях сигурен, че сърце ще ми позволи да му обърна гръб, дори и при наличието на моите си проблеми и реални доводи. Казвах си, че най-малкото мога да отида и да се опитам да направя нещичко, да намеря някои отговори. Нали така?

— Защо го правиш това, Елиът?

— В какъв смисъл какво правя? Питаш ме дали се правя на адвокат ли?

— Не, питам те защо си адвокат на това хлапе?

Смятах, че ще пусне същата реч за етиката, за дълга, за това, че един мъж е длъжен да постъпи именно като мъж, че понякога пред човека се изправят огромни пречки и труден избор, но той е длъжен да ги преодолява. Че за този чернокож младеж няма кой друг да се застъпи, че не е бил в състояние да си трае и да гледа отстрани как в края на краищата ще го вържат на някакъв стол или количка и ще му бият отровни инжекции, докато сърцето му спре. И прочие, и прочие. Но той ме изненада. Може би бе изморен, съсипан от снощните събития, но когато заговори, в гласа му звучеше горчивина от друг род, такава, каквата досега не бях усещал.

— Знаеш ли, нещо в мен винаги е мразило това място тук, града, щата, искам да кажа. Ненавиждам навиците, начина на мислене, предразсъдъците, дребния манталитет. Местните хора... никога няма да ги чуеш да изразяват желание да станат индустриалци, политици или съдии. Да станат нещо! Да се стремят да променят света, да направят нещо наистина свястно, добро. На тях им дай бира и жени за чукане. За тези цели хилядарка месечно на бензиностанцията им е

достатъчна. Те си харесват живота, обстановката и никога няма да я изоставят заради нещо друго. Е, аз не бях такъв...

— И затова стана адвокат.

— Така е, но правото е професия благородна, независимо ти лично какво си мислиш.

— А по тази причина пък отиде в Ню Йорк.

— Отидох в Ню Йорк, вярно е, но и него го намразих още повече, все имах нещо на себе си да доказвам.

— И сега им го връщаш на онези селяндури и се доказваш, като защитаваш това момче, а?

— Може би има нещо такова, Чарли, но дълбоко в себе си съм убеден, че не то е убиецът на Мариан Ларус. Може много неща да му куцат, ама не е изнасилвач и убиец. Сърце не ми дава да стоя встрани и да правя сеир, докато онези го екзекутират за неизвършено от него престъпление.

Премълчах и се замислих. Едва ли аз съм човекът, който има право да поставя под съмнение подобни рицарски изпълнения. Нали и мен много често в миналото ме бяха укорявали за същото: че съм правел никому ненужни жестове, за да спасявам този и онзи и да се правя на борец за правдини.

— Ще ти се обадя утре — рекох накрая. — Гледай дотогава да не направиш друга беля.

Отсреща Нортън дълбоко въздъхна, сякаш го обзе огромно облекчение. Е, за него обещанието ми бе също като светлинка в дъното на тунела.

— Благодаря ти, Чарли. Наистина много ти благодаря.

Оставих слушалката, а когато се извърнах, Рейчъл се бе облегнала на рамката на вратата и мълчаливо ме гледаше.

— Значи ще отидеш там, нали?

Беше само въпрос, не усетих и намек за укор.

— Може би — свих рамене аз.

— Изглежда, му дължиш нещо или така си мислиш?

— Не, не на него в частност...

Не бях сигурен, че мога да обясня добре истинските причини и подтици в мен, но ми се искаше поне да опитам, да обясня на Рейчъл какво именно чувствам.

— Виж, когато съм бил в беда, когато съм работил по трудни случаи, че и много по-кофти неща, винаги е имало хора, които да ми се притекат на помощ и да застанат до мен: ти, Ейнджъл, Луис и някои други. Имало е и такива, които не са оставали докрай с мен, изоставяли са ме. Сега той ме моли за помощ и аз просто не мога да му обърна гръб...

— Значи пак старата история, нали?

— Май че да — наведох глава. — Само че ако ще ходя в Южна Каролина, първо ще трябва да свърша някои неща тук.

— Като например?

Мълчах.

— За мен намекваш — отново натърти тя. — Нали по този въпрос вече сме говорили и сме се разбрали?

— Ами, говорили. Обикновено говоря аз, ти си запушваш ушите.

Усетих, че се ядосвам и започвам да викам, затова поех дълбоко въздух, преброих до десет и чак тогава продължих.

— Гледай сега, зная, че ти няма да поискаш да носиш пистолет, пък и...

— Изобщо няма да ти слушам дивотиите — рече тя и хукна нагоре по стълбите, а само след няколко секунди чух затръшването на вратата на кабинета ѝ.

Имах среща с детектив сержант Уолъс Макартър от Скарбъровската полиция във фирмения магазин на „Панира Бред Къмпани“ в рамките на Мейнския пазарен център. С него се бяхме сблъскали по времето малко преди залавянето на Фокнър, ама сетне се бях погрижил да си изкупя грешката и да загледа различията. Въпросният жест ми бе излязъл някъде около 200 кинта под формата на вечеря в „Бак Бей Грил“, включая и винцето, което Макартър пийна с голям кеф. Но пък цялото упражнение си заслужаваше усилията напълно, защото отново възстановихме приятелските отношения.

Сега си поръчах кафе и седнах при него в сепарето. Току-що разчупваше канелена кифличка и лакомо облизваше захарната глазура и маслото от пръстите си. Последното бе оставило поредица мазни петна по личните обяви в захвърления на масата нов брой на „Каско Бей Уикли“. Седмичникът бе пълен с покани за запознанства и срещи



на сродни души, за брак да не говорим. Повечето бяха дамски: една търси внимателен (разбирай нежен) партньор за уютно гушкане пред буйно пламтяща камина; друга — за прекрасна екскурзия през най-лютата зима; трета иска кавалер за съвместно участие в школа по експериментални танци. Видимо нито една от обявите обаче не задоволяваше Макартър, който е толкова нежен, колкото бодлив храст, и не обича никакви физически упражнения, които предполагат ранно ставане и напускане на леглото. Този мъж притежава метаболизма на ловджийска хрътка и свой собствен ергенски стил, с чиято помощ бе надхвърлил четиридесетака и се бе опазил от потенциалните капани на здравето похапване и вманиаченото спортуване. Макартър си има своя оригинална, отлична идея за физическо упражнение: да седи пред телевизора и да натиска дистанционното с най-различни пръсти.

— Не си ли намери нещо по-така? — кимнах с глава към обявите.

Здравите челюсти на Макартър работеха на високи обороти; той прочисти гърло и изръмжа:

— Глей ги тези дами тук. До една твърдят, че били „привлекателни“, „готини“ и „с чудесен нрав“. Знаеш, че съм ерген, че съм се оглеждал години наред, ама такива жени не съм срещал, право ти казвам. Непрекъснато попадам на непривлекателни, не готини и трудни за общуване. Ако са красавици и имат такъв прекрасен характер, точно в „Каско Бей“ ли ще вземат да рекламират, а? И да ти го река направо: това тук са все лъжи. Е, хайде, не всичките, ама повечето.

— Може би трябва да прочетеш всичко до край? — подхвърлих му аз.

Той примига, вдигна глава от вестника и ме изгледа.

— И онези откачалките ли? Смахнатите? Кой ги знае тях пък какви изроди са... Ама ти да не ме будалкаш нещо, а? Че аз някои дори не ги заорявам какво искат да ми кажат.

И Макартър обърна на последните страници, но преди това хвърли бърз поглед по съседните маси някой да не ни гледа или подслушва. Сетне зашепна:

— Я виж тук: „жена търси мъж, който може да ѝ служи вместо душ“. Хайде, Чарли, обясни ми — какво, по дяволите, е това? Че аз не заорявам какво ще иска да ѝ правя? Да ѝ поправям банята или що ли?

Изгледах го продължително, и той също. За човек, който е бил ченге повече от двайсет години, Макартър може да ви се стори малко нещо захлупен.

— Е, и кво ме гледаш?

— Нищо.

— Тц, недей така, кажи ми каквото си мислиш.

— Не, просто ми хрумна, че такава жена едва ли ще е за теб. Това е всичко.

— Хайде сега, бягаш по допирателната, Чарли. Не мога да загрея кое е по-лошо: да разбираш какво търсят тези жени или да не разбираш. Боже мой, че аз какво толкова искам, а? Нормална, най-обикновена връзка. Проста и ясна. Няма начин да не съществува нещо такова, нали?

Честно казано, вече не бях сигурен дали съществува нещо такова като нормална, проста и ясна връзка. Естествено, че се досещах какво иска да каже Макартър. Че няма да се навие да замества нечий душ или Бог знае каква друга фройдистка изгъзица, та каквото и да ще да става.

— Последно подочух, че си утешавал опечалената вдовица на Ал Бъкстън. Да превъзмogne мъката по загубата.

Ал Бъкстън бе ченге от окръга Йорк, но прихвана някакво шибано, никому неизвестно дегенеративно заболяване, от което замяза на мумия без чаршафите отгоре й. Сетне почина и едва ли някой много се натъжи от този факт. Защото Бъкстън си падаше мръсно копеле.

— Хм, така си беше, но не продължи дълго. Че тя изобщо не беше опечалена, да ти кажа истината. Дори ми призна, че изучкала гримьора на погребалния агент, докато още подготвял трупа за погребение. Чак ми стана гадно, едва ли е изчакала дори да си измие ръцете, направо му е скочила отгоре.

— Може да е било от благодарност за добрата работа, която е свършил. Като си спомня погребението, Ал в ковчега изглеждаше доста по-добре, отколкото приживе.

Макартър се изсмя високо. Стори ми се, че от смеха очите му се зачервиха. Погледнах ги по-внимателно: не беше така, те, изглежда, са си били червени и подпухнали от по-преди. Нещо му тежеше на този човек, може би ергенлъкът. Сетне той смени темата.

— Някой ми каза, че работиш по случая Блайд. Доста стара работа.

— Стара, ама не и за майката и бащата. Те не са се отказали — за разлика от ченгетата.

— Не си справедлив, Чарли. Не си и сам го знаеш.

Така си беше. Вдигнах ръка в знак, че моля за извинение.

— Снощи Ърв Блайд беше у нас. Поговорихме, хич не му е леко на човека. На предния ден се наложи да им отворя очите на него и на жена му: подлъгват ги, знаеш, с разни измислици за това, че някой си видял Каси жива и здрава. Та искам да ти кажа, че не е приятна цялата тази работа, Уолъс. Тези хора страдат, болката им не е отминала. Напротив. Шест години са това и те всеки ден се събуждат все със същата мисъл: дали пък дъщеря им не е жива? На практика погледнато, те са хора забравени, никой не се сеца за тях, на никой не му пука. Зная, че вината не е в ченгетата. Разбирам, че всички следи и улики са отдавна изстинали и загубени. Ама за тях самите не е така.

— А ти какво смяташ? Че не е мъртва ли? — попита той и веднага усетих, че отдавна си има твърдо мнение по въпроса.

— Надявам се поне мъничко...

— Е, надеждата умира последна, така казват хората, вярно е — усмихна се той. — Виж ме мен самия — ще чета ли шибаните обяви, ако не вярвам в тази теза?

— Аз само рекох, че има надежда, не че съм оптимист.

Макартър ми показа среден пръст.

— Добре, Чарли, добре. Сега ми кажи за какво искаше да се видим. И защо закъсня? Нарочно, че аз сам да си платя кифличката, да не се изръсиш ти, нали? Много е скъпа, а?

— Съжалявам, Уолъс. Виж, налага се да отсъствам от града за седмица, може и повече. Рейчъл много мрази да проявявам загриженост за нея, отказва да си вземе пистолет, още повече да го носи постоянно.

— Искаш да кажеш някой да се отбива, да я понаглежда, така ли?

— Само докато се прибера у дома.

— Готова работа.

— Благодаря ти много.

— Страх те е заради Фокнър, а?

— Изглежда, че е така — свих рамене аз.

— Неговите хора вече ги няма, Паркър. Мъртви са. Сега той е сам.

— Е, въпреки това...

— Нещо да се е случвало, което да те е навело на други мисли? Каж ми, Чарли.

Поклатих глава. Какво да му кажа? Че отново съм имал видения ли? Нищо определено нямаше, освен собственото ми безпокойство и чувството, вътрешно и неясно, че Фокнър не е човек, който би оставил унищожението на целия му род безнаказано.

— Страшен живот водиш, Паркър! Страшен, направо очарователен, загриваш ли? Помниш заповедта на прокуратурата, нали? Да не те закачаме за нищо! Нито за пречките, създавани в течение на самото следствие, нито за нищо. Никакви обвинения срещу теб или твоето приятелче за убитите в Лубек. Е, не казвам, че ти си ги пречукал всички до един, но все пак...

— Загривам — отвърнах остро.

Хич не ми се искаше да водим подобен разговор, ама хич.

— Мога ли да разчитам сега за това, че ще се отбивате, ще хвърляте по едно око?

— Вече обещах, проблем няма. Лично ще го правя, когато мога. Как мислиш, дали ще се навие да й сложим аларма или дори по-добро — „паникбутон“, а?

Позамислих се. Знаех, че за такова нещо ще е необходима висша дипломация и хитруване както в Обединените нации, но пък реших, че в крайна сметка мога и да я придумам.

— Вероятно. Имаш ли предвид добър специалист, който да го монтира?

— Познавам един. Поговори с Рейчъл и ми се обади, а?

Благодарих му и станах. Не бях минал и два метра, когато той ме повика:

— Хей, Чарли, тя няма ли някоя приятелка без гадже или някоя неженена, а?

— Струва ми се, че има — отвърнах, без да мисля, и изведнъж усетих как жестоко съм се натопил, а лицето на Макартър направо светна. — Мамка му — опитах се да позакърпя положението, — аз да не съм фирма за осъществяване на връзки, а?

— Хайде, Паркър, не се прави на три и половина. Толкова можеш да направиш за мен, нали?

— Ще попитам — рекох и отново се изругах наум. — Ама не обещавам нищо.

Оставих го усмихнат. Усмихваше се и махаше с ръка на келнерката за още кифлички.

През останалата част на сутринта се опитах да привърша поизостанала писмена работа, изпратих сметки на двама клиенти и се захванах да анализирам малкото информация, която имах за Каси Блайд. Вече бях говорил с тогавашното ѝ гадже, с всички по-близки приятели и колеги, с хората от фирмата в Бангор, където бе ходила да търси работа. По същото време колата ѝ е била на сервиз, затова бе използвала рейса за Бангор, който тръгва от депото на „Грейхаунд“ на ъгъла на „Конгрес“ и „Сейнт Джон“ някъде около 08,00 сутринта. Според полицейското следствие и проучванията на Сандкуист шофьорът на рейса я помнел, защото двамата поговорили известно време. В компанията, която осъществява връзки с търсещи подходящи служители фирми, се забавила около час. Въпросният офис се намира на площада „Уест Маркет“. Сетне се отбила в книжарницата „Букмаркс“. Една от продавачките я запомнила — Каси я питала за някои книги на Стивън Кинг.

Това бяха основните данни, с които разполагах. От там нататък Каси се губеше. Оказа се, че втората половина на билета — за връщане — не е била използвана; нямаше никаква информация за това евентуално да е хванала друг рейс или самолет за по-далечно пътуване. Според направените проверки от датата на изчезването ѝ не бяха използвани и кредитната, и банкоматната ѝ карта. Нямаше просто с кого да говоря повече и направо тъпчех на едно и също място. Изгледите не бяха розови: очертаваше се неуспех в търсенето на Каси Блайд — била тя жива или мъртва.

Черният лексус спря пред нас някъде малко след три часа. Бях на горния етаж, седнал пред компютъра, принтирах вестникарски материали за убийството на Мариан Ларус. Повечето бяха повърхностни, не съдържаха нищо съществено. Изключение обаче правеше една къса информация в „Стейт“. В нея по-подробно бе

съобщено, че защитата на Атис Джоунс била в ръцете на Елиът Нортън, който я поел от назначения служебен защитник на име Леърд Райн. Не е имало възражения, не е имало и каквито и да е спорове — просто Райн е бил доволен да се отърве от таралежа в гащите. Поместени бяха и кратки изявления на Елиът: той твърдеше, че Джоунс имал много по-добри шансове със свой, частен адвокат, отколкото със служебно назначено лице, което ще бъде притеснено във времето, та макар и в дадения случай г-н Райн да е един прекрасен професионалист. Така бе заявил Нортън. Самият Райн си бе затраял. Материалчето бе от преди две седмици. Тъкмо го принтирах и лексусът пристигна.

Първо от колата излезе мъж с мръсни маратонки марка „Рийбок“ и нацапани с боя джинси; напълно в тон с тези дрехи бе и ризата му — джинсова, оваляна и също зацапана. Приличаше на майстор бояджия: такъв, какъвто би изглеждал идеално на реклама за нова боя, при положение, че вкусовете на публиката се покриват с образа на невисок гей, който обича да попипва чуждо. Чудите се, а? Да, ама като живеех в Ийст Вилидж, тамошните бояджии си бяха все такива или подобни — до един.

Човекът на волана бе поне с тридесетина сантиметра по-висок от този тип и елегантен колкото си иска: скъпи обувки, светлокафяв ленен костюм. Черната му кожа лъщеше под слънцето, по темето му току-що бе набола съвсем къса коса; имаше брадичка катинар, започваща от стиснатите му устни.

— Е, човече, тази къща е много, много по-хубава от онзи коптор, който ти навремето наричаше дом — коментира Луис, когато слязох да ги посрещна.

— Щом ти е бил толкова неприятен, защо постоянно висяхте на гости при мен? — заядох се аз.

— За да те ядосваме — бе незабавният отговор.

Протегнах ръка да се здрависам и той веднага набута в нея дръжката на досадно скъпия си куфар, а на всичкото отгоре рече:

— И да знаеш, момче, бакшиши не давам.

— Веднага се досетих — не му останах дължен аз. — Щом сте толкова циции, та сте се домъкнали с кола, вместо да хванете самолета!

Луис повдигна вежди възмутено и ми го върна:

— Хей, момко, работя за теб безплатно, използвам свое оръжие, плащам си за патроните, а ти? Затова не мога да си позволя самолет до тук.

— Пак ли мъкнеш цял арсенал в багажника? — засмях се аз.

— Защо, имаш нужда от нещо по специалничко, а?

— Ами, имам. Страх ме е да няма буря, че ако мълния ти тресне колата, от къщата ми нищо няма да остане.

— Е, не може всичко да ти е наред — философски заяви той. — Рисковете са присъщи на професията. При това живеем в един отвратен и гаден свят.

— Знаеш ли ти как наричат онези, дето все мислят, че целият свят ги е подгонил да ги такова, а? Наричат ги параноици!

— А как се наричат другите, дето не мислят така — ухили се Луис. — Кажй де! Наричат се мъртви.

Избута ме нарочно с рамо и с лекота прескочи стъпалата, за да прегърне излязлата на вратата Рейчъл. Тя е единственото същество на този свят, към което Луис някога е демонстрирал видима обич. Що се отнася до Ейнджъл, предполагам, че от време на време си позволява да го погали по главата. В края на краищата те бяха заедно вече почти шест години.

Сега напред пристъпи самият Ейнджъл.

— Колкото повече одъртява, толкова по-очарователен става — кимнах му с глава към Луис.

— Така си е — отвърна той ухилен. — Ако не беше очарователен, щеше да има щипки, осем крака и жило на края на опашката.

— Боже мили, дръж си го за себе си!

— Така си е — мой си е. Аз съм късметлията.

Будалкахме се и ми беше ужасно драго, че са тук, но ми се стори, че Ейнджъл е някак си внезапно остарял. Не бяхме се виждали само няколко месеца и сега около устата и очите му забелязах отчетливи бръчици, черната му коса бе осеяна със сиво. Май вървеше по-бавно, сякаш се бои да не направи погрешна стъпка. Луис ми бе казал, че има силни болки в гърба, откъдето онзи изверг, преподобният Фокнър, бе изрязал парче кожа. От средата на плещите, помежду лопатките, пък го и бе зарязал да кърви в стара вана. Новотрансплантираната кожа

прихванала, но целокупният оздравителен процес е нещо сравнително бавно и шевовете опъват, болят при всяка стъпка.

На всичкото отгоре двамата страдаха и от принудителна раздяла. Пряката намеса на Ейнджъл в довелите до залавянето на Фокнър събития неизбежно беше привлякла вниманието на закона. А то не бе никак здравословно нито за него, нито за Луис — и двамата имаха обременено минало. Затова Ейнджъл се бе преместил в апартамент на около десетина пресечки разстояние от Луисовия. За да не попадат в полезрението на полицейското наблюдение и постоянните следствия, които много лесно могат да разровят минали неща и събития. Сега бяха рискували със самото си идване тук, но то бе идея на Луис и аз не бих се заловил да споря с него или да критикувам преценките му. Може би бе решил, че и Ейнджъл има нужда да бъде сред хора, които го обичат и ценят.

Ейнджъл незабавно усети какво ми се върти в главата и се усмихна тъжно.

— Не ти изглеждам много добре, нали?

— Че ти кога пък си изглеждал добре, а? — изодоших го аз с надежда да го разсея.

— О, да, аз пък забравих. Я да влезем вътре, че ме караш да се чувствам като инвалид.

Рейчъл му хвана ръцете и го целуна по бузите, прошепна нещо в ухото му. Той се изсмя високо, това бе първата проява на веселие, откакто бяха дошли.

Но тя ме погледна през рамото му, а в очите ѝ прочетох тъга. Съжаляваше го.

Похапнахме в едно портландско заведение на име „Катадин“, на пресечката на „Спринг“ и „Хай“. Интересно място, знаете: мебелировката най-разнородна, декорът напълно ексцентричен, струва ви се, че се намирате в нечия гостна. С Рейчъл много го харесваме и често отскачаме да се храним там. Сега имаше навалица и трябваше да почакаме на бара. Но той пък е удобен, глъчката не ви уморява, напротив — слушате весели приказки и клюки. Ейнджъл и Луис поръчаха бутилка шардоне, мисля, че беше „Кендъл-Джаксън“, дори и аз си позволих половин чаша.

Не бях докосвал алкохол дълго време след смъртта на Дженифър и Сюзън. През нощта, когато ги загубих, бях в един бар — пиян като



казак, вместо да си бъда у дома и да ги защита. Тази мисъл ме бе мъчила ужасно дълго. Сега от време на време си позволявах по една биричка, а при особено тържествени случаи и чаша вино. Къркането вече не ми липсваше, отдавна ми се бе изпарила жаждата за алкохол.

По едно време успяхме да вземем ъглова маса и се настанихме. Веднага ни донесоха прекрасните маслени кифлички — бутер тесто, страшна вкуснотия и специалитет на заведението. Заговорихме за бременността на Рейчъл, за обзавеждането на новия ни дом и донесените от стария мебели. И докато те похапваха морски специалитети, а аз любимото си телешко, гостите ни запознаха с най-новите нийоркски клюки. Но Луис така или иначе си имаше любима тема.

— Човече, къщата ти е пълна със стари боклуци — изтърси той.

— Не са боклуци, а антики — поправих го аз. — Останали са ми от дядо.

— Виж сега, мен не ми пука от кого са ти останали, дори и от Моисея да си ги наследил, пак са си лайняни боклуци, разбираш ли? Ти си като онези нещастници по Интернет, дето пробутват стари и скапани трошляци като ценни мебели с антична стойност. Вятър и мъгла, ти казвам! Хей, момиче, ти кога ще го накараш този дървеняк да ти купи нормално обзавеждане?

Рейчъл веднага вдигна ръце в знак на постоянната си позиция: аз в тези спорове не участвам, само мен не ме закачайте. А след това се усмихна на Луис, който дори се удиви, че тя му няма страха както всички останали. Защото повечето хора му имат шубето: само като го видят да се задава по улицата, и минават на отсрещния тротоар. Шефката на „Катадин“ обаче не се оказа от този тип, напротив — непрекъснато му носеше прясно изпечени кифлички и се усмихваше. Всъщност гледаше го, както кучето гледа особено сочен кокал.

— Мисля, че те харесва — невинно подметна Рейчъл.

— Може да съм гей, ама слепец не съм — бе отговорът.

— Виж сега, тя просто не е чак за онова, което ние другите си знаем — доналях аз масло в огъня. — Ама ти по-добре яж повечко. Че ще ти трябва енергия да бягаш здраво, като си тръгнем оттук.

Луис смръщи лице, Ейнджъл си траеше, както си бе траял още от началото. Поразведри се малко и се усмихна, когато заговорихме за Уили Бру, стар наш познат; той държи нещо като автосалон и гараж в

Куинс — предприетийце, в което пък Луис и Ейнджъл са дискретни партньори. Той ми бе намерил последната кола.

— Синът му опрашил някакво маце, сега е бременно — разказваше Ейнджъл.

— Кой от синовете? Лео ли?

— Не — другият — Ники. Който мяза на онези — идиотизираниите учени. Само дето не е учен, де.

— И какво? Ще направи ли нужното?

— Охо, вече го направи. Ската се в Канада, а бащата на момичето е луд, та бесен. Той е Пит Драконис, нали го помниш — викат му Джърси Пит. С него майтап не става, човек не бива да се ебава с хора с име като на някой щат. Изключение може само за Върмонт. Там са добряци и единствено се озверяват, ако не участваш в кампанията за спасяване на китовете или откажеш да пиеш от техния чай.

Засмяхме се, сетне поръчахме кафе. Разказах им за Елиът и за клиента му. Ейнджъл тъжно клатеше глава.

— Не ми говори, ега ти щата — това Южна Каролина — изруга той. — Баш ми е любимият.

— Там едва ли скоро ще разрешат Празник на гейовете, а? — избъзиках го аз.

— Откъде рече, че бил онзи човек? — изведнъж запита Луис.

— Град на име Грейс Фолс. Той се пада недалеч...

— Отлично зная къде се пада — отсече той.

В гласа му прозвуча особена острота и тя ме накара да замълча. Дори и Ейнджъл му хвърли бърз поглед, но и той премълча. Всички гледахме как Луис мълчаливо смачка в пръсти останалото му от кифличката парче.

— Кога смяташ да тръгнеш? — запита Луис след малко.

— В неделя.

С Рейчъл бяхме обсъдили проблема — стигнахме до едно и също заключение: няма да мога да си намеря място, ако не отида да помогна поне за няколко дни. Сетне с риск да ме схруска заедно с дрехите, бях подметнал за разговора с Макартър и неговите идеи за охрана. За голяма моя изненада тя лесно се съгласи той да се отбива редовно, а в кухнята и спалнята да сложим паникбутони. И на всичкото отгоре ме

размаза с обещанието, че ще сондира приятелките си за евентуална сгледа с Уолъс.

Луис се замисли, пресмяташе нещо наум. Вероятно календарните дни.

— Там ще те намеря — изведнъж рече той.

— *Ние ще те* намерим — поправи го Ейнджъл с лек укор.

— Първо трябва да свърша нещо сам — каза Луис. — Помежду другото.

— Аз така и така нямам друга работа — настоя Ейнджъл и сега гласът му звучеше напълно неутрално.

Разговорът придобиваше опасни измерения и предпочетох да не задавам въпроси точно сега. Затова поисках сметката.

— Искаш ли да ми кажеш какви бяха тези намеци и недоизказани неща? — изгледа ме Рейчъл на път за колата, докато другите двама вървяха отпред и мълчаха.

— Не бих могъл — рекох искрено. — Честно казано, и аз не съм съвсем наясно, но имам определено предчувствие: някой ще си проклина деня, когато се е родил. Или когато тези двамата са тръгнали от Ню Йорк за насам.

Сетне си добавих наум: „дай боже този някой да не съм аз самият“.

Същата нощ се събудих от шум на долния етаж. Оставих Рейчъл заспала, тихо се измъкнах от постелята, облякох роба и слязох. Предната врата бе отворена, Ейнджъл седеше на верандата, облечен в анцуг и стара тенисфланелка, изпънал напред боси нозе. В ръка държеше чаша мляко, бе се загледал в обляното от лунните лъчи тресавище. Неиде от запад се обади кукумявка, крясъкът бе остър, пронизителен. Знаех, че двойка от тези птици гнезди в гробището „Блак Пойнт“. Понякога, минавайки нощем, съм ги улавял в светлината на фаровете: очите им като въгленчета, размахали криле, поемат към върхарите на дърветата, а в ноктите им се гърчи я мишка, я някоя друга гадинка.

— Не те оставят да спиш, а? Кукумявките ли?

Той се обърна към мен и за миг в усмивката му разпознах стария Ейнджъл.

— Не, Птицо, тишината не ме оставя да спя. Как, по дяволите, заспivate в тази пуста тишина?

— Ако мислиш, че това ще помогне, да ида да си поиграя с клаксоните на колите или да псувам на арабски под прозореца ви, а?

— Брей, да му се не види! Ами иди, защо не?

Във въздуха танцуваха рояци комари и други нощни гадинки, те само чакат човек да им падне, да си смукнат от кръвчицата му едно хубавичко. Взех кибрита от перваза и запалих апаратчето, което гони тези твари, сетне се наместих до Ейнджъл. Подаде ми чашата си.

— Малко млекце?

— Не, благодаря. Отказвам го.

— Прав си, този пуст калций убива хора като нас. — Рече го и отпи. — Тревожиш се за нея, нали?

— Кого имаш предвид? Рейчъл ли?

— Рейчъл, ами! Ти за кого мислиш, че питам? За Челси Клинтън ли?

— Тя си е добре. В колежа изкарвала хубави бележки, какво толкова.

По устните му заигра усмивчица, лека и ефирна, като крилцата на пеперудка.

— Хайде, Птицо, не се прави на много отворен. Отлично разбираш какво те питам.

— Зная, Ейнджъл, зная. Да, прав си — понякога ме е страх, ама много. Така се безпокоя, че излизам тук навън, на тихото, съзерцавам тресавището и се моля. Моля се нищо да не ѝ се случва, на нея и на детето в нея. Честно да ти кажа, все ми се струва, че съм си изстрадал страданието, дете ми се полага. И не само аз. Всички ние сме на този хал. И все ми се иска да се надявам, че тази книга е вече затворена, така да се каже.

— Живееш на място, което те навежда на опасни мисли, особено нощем — рече Ейнджъл. — Иначе тук е хубаво, мирно и кротко, направо прекрасно.

— Да не мислиш да се заселваш тук след окончателното пенсиониране, а? Щото ако си решил така, аз пак ще трябва да се местя — изкодоших го аз.

— Тц, аз съм си градско чедо, обичам големия град. Но тук наистина е тихо и мирно.

— В една къщурка ей там се въдят змии.

— Че при кого не се въдят змии — отвърна той философски. — Какво ще ги правиш?

— Оставил съм ги на мира. Надявам се сами да се разкарат или някой друг да ги изстреби вместо мен.

— И ако не стане?

— Е, тогава ще трябва аз да се занимавам. Не искаш ли да ми кажеш по какъв повод идвате насам?

— Гърбът ме боли — отвърна ми просто. — Болят и онези места по бедрата, откъдето ми взеха кожа за присаждане.

Погледнах го, в очите му съзрях нощните сенки. Хрумна ми, че сякаш те са вече част от него. Елементи на света на мрака, влезли по някакъв начин в него, обсебили душата му.

— Още ги виждам — прошепна той, сякаш ми прочете мислите. — Виждам ги онези изроди... и ден, и нощ, шибания преподобен и сина му, натиснали ме и ме режат ли, режат. А той ми шепне. Не знаеш ли? Не съм ти казвал, а? Онзи шибан Пъд, той ми шепне, разтрива ми челото и ми реди, че всичко е наред, да не се боя, а пък онзи изверг — старецът, ме касапи отзад. Значи сега, изпъна ли се изправен и незабавно усещам скалпела по кожата на гърба, чувам същия онзи шепот и всичко отново се връща и ме мъчи. Вселява се в мен, знаеш, и ме отвежда отново в миналото. И тогава в мен нахлува същата тази страшна злоба, омраза, казвам ти, Птицо, ужасно е! Такава ненавист никога не съм изпитвал преди онази случка.

— Ще отшуми — опитах се да го успокоя аз.

— Мислиш ли?

— Сигурен съм.

— Ама не се получава.

— Виж, то си е в тебе. Ти ще трябва да се пребориш с него. Така трябва. И да го победиш.

— Искат ми се да затрия някого.

Каза го без злоба, спокойно и равно, сякаш съобщаваше, че при топло време обича студен душ.

Мислех, че от двамата истинският убиец е Луис. Нищо, че убиваше и по мотиви, несвързани с пари, политика или власт. Всъщност той отдавна вече не бе морално неутрален и каквото и да бе вършил в далечното минало, равносметката на настоящето сочеше, че

убитите от него са хора, за които никой не би съжалил, не би пролял и една-единствена сълза дори. Иначе Луис си бе както и преди — ще отнеме нечий живот и няма да си загуби съня, дори и минутка от него няма да пропусне.

Ейнджъл е много по-различен човек. Убиваше само в самозащита, в ситуации, когато изборът е само един: убивай или ще умреш самият ти. Не му бе присъщо да отнема живот, не го влечеше кръвнината, но отлично познаваше максимата: по-добре с проблеми, но жив, отколкото безпроблемно и в гроба. Лично аз имам множество причини да му бъда благодарен за онова, което бе сторил за мен. Сетне Фокнър бе разрушил нещо в него, някакъв фактор, възпиращ насилието, създаден в процеса на времето и битието механизъм; нещо, което като скрит духовен резервоар бе съхранявало и мъка, и болка, и ярост, провокирани от причинените му дотогава злини. Свидетел съм бил на някои от тях: гавра, гладуване до смърт, насилие, низвергване. В настоящия момент започнах да си давам сметка какво означава да паднат тези индивидуални вътрешни спирачки. Психолозите ги наричат автоцензурни механизми.

— Да, ама все още не си решил дали да свидетелстваш срещу него на процеса, ако те поканят — рекох тогава.

Знаех, че заместник-прокурорът се колебае по въпроса доколко е разумно да покани Ейнджъл да дава показания, особено като се има предвид, че за целта трябва да издаде специална призовка. А Ейнджъл не е човекът, който доброволно би посетил съдебната зала.

— От мен добър свидетел не става.

И това бе вярно, но не знаех дали трябва да му съобщя факта, че обвинението срещу Фокнър е наистина слабо построено, налице са опасения, че може да не издържи без твърди и убедителни доказателства. Както твърдяха авторите на онези вестникарски материали, Фокнър би могъл да се скрие зад тезата, че в продължение на четирийсет години е бил буквално пленник на сина и дъщеря си. Че те са истинските виновници за убийствата, както и на неговото паство, така и на групи и лица, чиито схващания или морални принципи са били различни от техните, че още и на случайни хора. Че те са му носили у дома парчета кожа и кости от жертвите и са го принуждавали той да ги превръща в реликви. Класически пример за още по-

класическата извинителна формула: „Не бях аз, мъртвите го направиха“.

— Знаеш ли къде е Каина? — изведнъж попита Ейнджъл.

— Тц — отвърнах.

— В Джорджия е. Луис е роден там някъде, наблизно. На път за Южна Каролина ще се отбием там. Казвам ти просто да го знаеш.

Изрече думите и в очите му се появи светлина, сякаш пламъчета лумнаха за миг. Веднага ги разпознах, че нали съм ги виждал същите в огледалото — в собствените си очи. Той се изправи и извърна глава, за да скрие изражението на болката, сетне бавно тръгна към вратата.

— Няма да разреши нищо — рекох ей така.

Той се спря на прага и извърна глава — само за миг.

— Че кво ми пука?

На сутринта Ейнджъл почти не проговори на закуска, а каквото каза, не бе отправено към мен. Нощният разговор на верандата не ни бе сблизил, напротив. Всъщност бе потвърдил, че напоследък са се появили различия, които застават помежду ни и ни отчуждават. Това го потвърди и Луис — преди да си тръгнат.

— Снощи вие двамата сте разговаряли?

— Малко.

— Той е на мнение, че си бил длъжен да убиеш онзи свещеник. Когато си имал тази възможност.

Замълчах. Гледах Ейнджъл и Рейчъл, които си шепнеха нещо. Той бе навел глава, от време на време кимаше, но усещах как от него просто се излъчва нетърпение и безпокойство. Отдавна бе минало времето на доводите, на логиката и разума.

— Значи вини мен?

— Не е толкова просто.

— А ти?

— Не, аз не те виня. Ако не беше ти, досега да са го убили поне два пъти. Между мен и теб не стои нищо лошо, няма спор. А Ейнджъл, той сега е объркан.

Ейнджъл се наведе и целуна Рейчъл по бузата. Сетне бързо тръгна към колата, погледна към нас, кимна ми и си влезе.

— Аз ще трябва да отида там днес.

— В затвора ли? — Луис веднага разбра какво имам предвид и в гласа му прозвуча напрежение.

— Да.

— Може ли да попитам защо?

— Фокнър е искал да говори с мен.

— И ти си се съгласил?

— Обвинението има нужда от много помощ, а от Фокнър няма да я получи. Заместник-прокурорът е на мнение, че тази среща няма да навреди, напротив, може да се окаже полезна.

— Не е прав.

Премълчах.

— Може да призват Ейнджъл.

— Ако го намерят, та да му връчат призовката. Иначе не става.

— Ако свидетелства, може би ще помогне да сложат Фокнър зад решетките — където му е мястото.

В същия миг Луис тръгна към колата, извърна се и през рамо рече:

— Може би не ни е нужен зад решетките, а навън — където ще го докопаме.

Въздъгнах и се загледах след колата. Тя пое по „Блак Пойнт роуд“, сви на моста и тръгна по „Олд Кънтри“. Мина още малко време и се загуби зад дърветата. Изведнъж усетих, че Рейчъл стои до мен и ми държи ръката.

— Знаеш ли — рече тя, — сега ми се иска този Елиът Нортън хич да не беше ти се обаждал. Откакто водихте онзи разговор, вече нищо не е същото.

Стиснах ѝ ръката в ответ и с пълното съзнание, че е права. Ужасно ми се искаше да я прилаская, успокоя и уверя, че нищо лошо няма да ни се случи. Защото по някакъв злокобен начин съдбата ни беляза живота, застрашиха ни събития, за които ние самите нямахме никаква вина. Но пък как да им обърна гръб точно сега? Не мисля, че би помогнало. Не и сега.

А докато ние двамата сме стояли така заедно, тя и аз, един мъж в далечно каролинско мочурище бе дръзнал да надникне в отражението на тъмната си душа и бил разкъсан от него.



## ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Мъжът на име Ландрън Мобли се спря и се послуша, пръстът му полази към спусъка на ловната пушка. От листата на голямата топола току над него се отрониха едри дъждовни капки. По масивния ствол се стичаха мътни струйки и сякаш цапаха дървесната кора. Отдясно в храстите дълбоко и звучно закряха големи горски жаби, в краката му полази кафяво-червеникава стоножка, тръгнала на лов за паяци и насекоми; в съседство няколко овални бръмбарчета така и не усещаха задаващата се беля. Незнайно защо заинтригуван от природните игри на дребно, Мобли се загледа в приближаващия се хищник: стоножката внезапно се стрелна напред, антенките и крачетата ѝ заиграха като в ускорен филмов кадър, бръмбарчетата се разпиляха досущ като нападнат от ястреб дребен дивеч и сякаш се сринаха под листата, побавните се свиха на топчици, прибрали краченца в черупките в опит да спасят кожата. Стоножката се метна върху една такава топчица и стръвно затърси уязвимото място, за да инжектира отровата си там, където главата се съединява с металическото на цвят и покрито с твърда черупка тяло. Усилието ѝ се оказа кратко и фатално за бръмбарчето; Мобли загуби интерес и отново насочи вниманието към основната си задача.

Повдигна приклада на пушката, намести го удобно на рамо и примига няколко пъти, за да прогони потта от очите. Сетне замижа, залепил дясното око към окуляра на телескопичния мерник и започна да търси. Синкавата оксидация на цевта мътно проблесна под късната следобедна светлина. Отдясно отново прозвуча кряк и шумолене на мокри листа. Завъртя пушката леко, докато в мерника улови определен сектор от сплетените клони на група дървета — брястове, евкалипти, явори — голямо кълбо дебели лиани с провиснали като окачени кожи на мъртви змии краища. Там трябваше да е.

Мобли дълбоко пое дъх и бавно изпусна въздуха — отдавна изпипан рефлексивен навик. Инстинктът не го излъга — в същия миг едрата каня излетя от скривалището, а дългата ѝ черна опашка се разпиля грациозно зад нея. Белият корем на *Milvus ictinus* призрачно

проблесна на фона на широко разперените черни и мощни криле; в предвестие на идещата смърт сякаш тъмна сянка падна над хищната птица.

В следващата десетка от секундата гърдите ѝ се пръснаха в бяло-червени фонтани от кръв и перца. Спряна от големокалибрения куршум, канята като че замря в средата на полета, сетне тежко рухна на земята сред ниските елши. Мобли свали карабината от рамо и извади вече празната петпатронна пачка. Патроните бяха попаднали в целта до един: ракун, вирджински опосум, едра ластовица и костенурка, обезглавил я бе с първия изстрел, докато се печеше на недалечен дънер.

Мобли пристъпи към елшите и затърси помежду жиливите клони, скоро извади птицата с увиснала надолу глава и отворена човка, в дъното ѝ се виждаше червеникава плът. Огледа я със задоволство и изпита странно удовлетворение, граничещо със сексуална възбуда, каквато не бе почувствал при по-ранната си плячка. Тя може би произтичаше от естеството на извършения акт — простъпка, да не я наричаме грях, свързана не толкова с отнемането на живота на забранен дивеч, а по-скоро с унищожаването на нещо грациозно и красиво, с премахването му от света, който бе обитавало. Мобли притисна все още топлото тяло с дулото на пушката — беше скъпа, модел „Voere“ — и то се поддаде на натиска, металът потъна в меките пера и сякаш затвори раната. Като че бе възможно този жест да има обратимо въздействие, да регенерира разкъсаната тъкан, кръвта отново да потече по тялото, грозно разчекнатата човка да се затвори, хлътналите гърди да се издуят и канята отново да се устреми високо, високо в небесата, оставила зад себе си жестокия миг на смъртта, превърнала разрушението в съзидание.

Мобли прилекна и внимателно презареди пачката, сетне се настани на съседния дънер и от раницата извади шише. Свали тапата и опъна дълга, вкусна глътка. Сетне се оригна и със съмнение се загледа в птицата, сякаш наистина допускаше възможността тя да възкръсне и да литне нагоре окървавена. И в някакво тайно кътче на тъмната си душица си пожела тя да не е мъртва, а само ранена. Затвори очи и му се привидя как разгръща листа и клони и я намира да се тръшка и гърчи върху меката горска почва: крилете ѝ отчаяно бият върху ѝ, а от раната блика кръв. Какво би направил в такъв случай ли? Би се навел и

заврял пръст в самата рана, би го въртял и усуквал с перверзно удоволствие, докато животинката се бори със смъртта, би усещал приятната топлина на тялото ѝ, би разкъсвал входния отвор на раната още повече и още по-надълбоко, докато накрая птицата потръпне силно за последно и предаде Богу дух. И в това си псевдовидение зърна себе си като куршум, като метално острие, което потъва в плътта и я изследва, същински инструмент на смъртта и разрушението. Сетне отвори очи.

По пръстите му имаше кръв. Погледна към канята отново и видя, че птичето тяло е разкъсано, наоколо се търкалят множество разпилени пера, широко отворените безжизнени очи мълком отразяват небесата отгоре. Неволно поднесе пръсти към устата и ги облиза, сетне потръпна и побърза да ги избърше в панталона, едновременно възбуден и отблъснат от внезапната проява на желание и вкуса на кръвта. В подобни състояния изпадаше неочаквано и бързо, сякаш са го издебвали отдавна и са изчаквали подходящ миг. Тези червени мигове настъпваха светкавично, преди да е успял да ги предусети и също така мълниеносно си отиваха — преди още да е съумял да им се наслади.

От известно време насам отдушник на виденията и срамните копнежи бе намирал в работата си. Налегнат ли го, ще изведе някоя от жените от килията и ще започне да я опипва, пръстите му ще лазят по тялото ѝ навсякъде, по най-интимните части, по най-тайните гънчици. Ще ѝ затисне устата с ръка и ще ѝ разтвори краката. Но тези дни бяха вече минало. Защото Ландрън Мобли се оказа един от общо някъде 50-те тъмничари и други служители, уволнени тази година от поправителните институции на Южна Каролина заради „неподобаващо поведение“ спрямо затворниците. Неподобаващо поведение — тинтири-минтири, вятър работа, ухили се Мобли при тази мисъл. Шибан евфемизъм, употребяван от съответните шефове и чиновници за пред медиите. За да скрият онова, което в действителност става. Не е ли вярно, че има затворници и затворнички, които участват по свое собствено желание, било от пустата самота или съответни желания, или срещу заплащане под формата на цигари, алкохол, че понякога и още по-силнички нещаща като дрога и прочие, а? То си е чиста проба курварство, нищо повече, няма значение, че някои разправят други неща. Че Ландрън Мобли да

не е балама или ненормалник, а? Не е човек, който ще се откаже от едното чукане под формата на благодарност за извършена услуга или добро дело, нали така? Фактически той не е като някои галфони, които биха отблъснали една дама! Не е и точка. А в женското крило на поправителната институция на „Броуд Ривър роуд“ се намират доста затворнички, които имат причини да гледат на него с много повече от уважение, нали? Е, и със страх, особено след като им бе демонстрирал какво може да се очаква от готиния стар Ландрън, ако някой го разядоса.

Ландрън с мрачните си, празни очи, търсеци нещо да ги запълни. И какво? Какво друго, освен нечий отразени в тях емоции — устни, разкривени в болка или желание. Няма значение кое от двете, не го интересуват чуждите чувства. Интересни са му само собственото желание и предпочитание, а пък да си кажем правичката, винаги е предпочитал жените да му отказват, да се борят и съпротивляват, за да може накрая да ги победи и насили. Ландрън, известен с постоянните си обиколки от килия на килия. Ходи, наднича и търси. Търси слабостта на свитата на нара фигурка. Ландрън, винаги изпълнен с отрова, дори и сега наведен над птичето тяло, разчекнал човката му, а в мръсното му съзнание разголени женски гърди, превито назад тяло — побеждава го със собствената си тежест, обладава го насила. Ландрън сред ронещите тежки капки листа, сред елшовите храсти и крякащите в гъсталаците жаби, кръвта на канята все още топла по пръстите му, получил ерекция само при мисълта за смъртта.

То всичко си вървеше добре, докато един от местните вестничета не бе поместил материал за някоя си Мирна Чити, осъдена на шестмесечен затвор за кражба на дамска чанта и излежаваща присъдата. Отпечатаха значи тази история и започна следствие. Така или иначе оная курва Мирна бе разказала на комисията от следователи за честите посещения на Ландрън в килията, за редовните изнасилвания на нара, но и за още нещо. Кое ли? Описала им най-страшния за нея звук: острия съсък на измъкващ се от гайките дебел кожен колан. И болка, и болка, и болка. Боже мой, каква болка!

Още на следващата сутрин Ландрън не бе в списъка за дежурствата, след още един ден го предизвестиха, че го съкращават. Ама нещата не спряха дотук, мамка му! Комисията по извращенията в поправителните институции е насрочила заседание за 3 септември и се

говори, че щели да му искат най-сурово наказание за систематични изнасилвания. На него и на още двамина от надзирателите, които много обичат да налитат и да бъркат под полите на затворничките. Неприятностите тепърва се задават: затворническата администрация е изпаднала в извънредно деликатно положение, натискът отвън е силен и Мобли си знае какво го чака. Всичко зависи от началниците, а те просто ще си измият ръцете, ще ги избършат с него и ще го захвърлят да съхне на нечия тараба. Кофти работа.

Ама пък едно нещо си е сигурно: Мирна Чити няма да свидетелства на никакъв процес за изнасилване. Ландрън отлично знае какво се случва с надзиратели, които отиват в затвора да излежават присъда по подобни простъпки. Знае, че онова, което е сторил на затворничките като надзирател, ще му се върне стократно. Няма намерение всеки ден да си пресява храната и да цеди чая с марля, за да отстранява начупените в тях стъкла. А пък ако Мирна се яви пред съда и разкаже какво ѝ се е случвало, то неговата смъртна присъда ще бъде фактически подписана. Ама не в съда, не. Ще му видят сметката веднага щом влезе на топло: с импровизиран от парче стъкло нож на края на дръжка от метла или с взета от затворническата работилница счупена ножовка.

Значи при всички случаи трябва да си поговори с Мирна. По разписание ще я освободят на 5 септември, предсрочно — заради сътрудничеството ѝ със следствието за извращенията. А пък Ландрън ще я чака в лайняната ѝ къщурка, където тя безсъмнено ще завлече скапания си бял задник. Че къде другаде ще иде? Значи той ще я изненада там, ще си поговорят и може би ще ѝ напомни колко много е загубила сега: когато вече го няма добрия стар Ландрън да я посещава в килийката или да я отвежда в умивалнята, за да я претърсва за скрито внесени забранени вещи. Не, стопроцентово е сигурно, че Мирна Чити няма да полага ръка на Библията, да се кълне и да го нарича насилник. Не, Мирна ще се научи да си държи устичката затворена, иначе просто няма да я има повече на този свят.

Отпи още една дълга глътка и срита земята в краката си. Той така и така много приятели няма. Пие, а пък като се напие, става отвратителен, че и повече. Гадно му е пиянството, ама пък в негова полза може да се каже, че и като трезвен също е гаден. Значи никой не може да твърди, че е бил заблуждаван и подлъгван с лицемерни

усмивки, фалшиви обещания и любезничене. Такъв си е той и си се харесва. Може да е несретник, човек извън обществото, защото няма подходящо образование, но си се обича такъв, какъвто си е. То затова го и презират някои леваци, заради обичта му към насилието, а пък и заради вкуса му към долнопробни сексуални удоволствия, които му придават вид на заразен човек. И все пак има качества, които са привличали други хора: онзи тип хора, които желаят да опитат забранения плод на покварата, без да се натопят до шията в нея. Затова го използват него — като посредник. Като човек, така и така развален, той урежда порнографията, те си задоволяват нуждите, без да страдат от последиците. Той да му мисли.

Но последици винаги има.

Защото Мобли е като хищното насекомоядно растение, което привлича жертвите си, подмамвайки ги със сладките си сокове, а сетне дебелее, цъфти и расте, погълнало упоените лековерници. Покварата на Мобли се предава с дума, с жест, с обещание; тя заразява, възползвайки се от човешката слабост, както водата прониква през пукнатина в цимента, загнездва се, разширява я и започва бавния си разрушителен процес, който завършва с необратимо унищожение.

Преди години Мобли имаше и съпруга, казваше се Линет. Не беше красива, не беше и особено умна, но си му беше жена, а той я износи и унищожил, бавно и настойчиво — като вещь, както бе затрил и много други с течение на времето. Не я уби, тя избяга. Един ден се върна от работа и просто не я завари у дома. Нищо особено не му беше взела — само стар куфар с овехтели дрешки и неголяма сума пари, които Ландрън държеше скрити в пукнат кафеник — за резерва. Все още помнеше как гневът го обля, пламна в него, почувства се измамен и изоставен, а гласът му дълго и гневно ехтя из празния дом — сипеше ругатни и псувни, докато се умори и млъкна.

Но историята не приключва тук. Той я намери. Беше я предупреждавал какво може да ѝ се случи, ако му изиграе някой номер, а тя знаеше, че Ландрън държи на думата си, особено ако е за нещо лошо. Проследи я и я откри в западнал мотел в предградията на Мейкън, Джорджия. Сетне си прекараха добре, ако се досещате за какво става дума. Поне Ландрън се изкефи, ама здравата. Не и Линет, разбира се. Когато привърши с нея, тя дълго не можеше да говори, пък и известно време след това никой мъж не би я дори и погледнал —

така я беше обезобразил. Лицето ѝ приличаше на смяна каша, да повърнеш, като я видиш.

От известно време Ландрън се бе потопил в света на собствените си фантазии и болно въображение — там намираще убежище и удоволствия. Там Линет и подобните ѝ стерви си знаят мястото, и дума да не става да хукнат да бягат още щом си обърнеш гърба. В този свят той все още бе в униформа и все още можеше да пребара по-слабите, да се гаври с тях и да си прави, каквото си знае или иска. В него Мирна Чити се опитваше да му избяга, а той я гонеше, гонеше и настигаше, а като я хванеше... Майко мила! Хваща я и я обръща към себе си, а в очите ѝ грейва неистов страх, тя трепери от ужас, той я накланя назад, назад и...

Сега мочурището Конгарий наоколо бавно започна да чезне, контурите на дърветата и всичко останало затрепкаха и наченаха да бледнеят, да се превръщат в мъгливи отсенки в сиво, черно и зелено, остана само ехото на капещата вода и кръсъците на птиците. След малко изчезнаха и тези последни тонове на истинския свят и Ландрън потъна в собствения си личен ритъм в своя си червен свят.

Но Мобли съвсем не бе напуснал Конгарий.

Ландрън Мобли никога вече нямаше да излезе от там.

Конгарий е мочурище блато, вехто, древно. То си е било такова още дори когато гигантските праисторически хищници бродели по тези места; старо е било и още през 1540 г., когато Ернандо де Сото<sup>[1]</sup> е минавал оттук; старо е било и през 1698 г., когато местните индианци били пометени от едрата шарка. През 1740 г. и по-късно английски заселници използвали притоците му и него като естествени пътища за превоз, но чак през 1768 г. пионерът Айзък Хъгър започнал да строи съоръжения от фериботен тип, за да прехвърля товари и пътници през Конгарий. Телата на някои от строителите са все още там — зарити дълбоко под калта и наносите по северо и югозападните му брегове. Техни събрата са погребани по същите места и през XVIII в. по време пък на строежа на диги по инициатива на губернатора Джеймс Адамс.

В края на същия век започва и масов дърводобив по земите на притежаваната от Франсис Байдлър компания „Сайнтий Ривър Сайпръс Лъмбър“. Дейността ѝ била спряна през 1915 г., но

активизирана отново половин век по-късно. През 1969 г. компанията успяла да възстанови правата си и в 1974 г. брадвите отново заиграли. Тогава пък местните хора създали движение за опазване на района и природните му богатства. Така са запазени от изсичане големи райони по нашите места — там са и най-старите широколистни гори, възникнали направо на речното дъно, когато водите се оттеглили и тръгнали по нови русла. Някъде около 22 000 акра гори били обявени за национален резерват; половината от тях са стари широколистни, прострели са се от Майърс Крийк и стария Блъф Роуд на северозапад чак до границите на Ричланд и окръзите Калхун на югоизток, недалеч от жп линията. Така че частно останало само едно сравнително неголямо парче земя с размери около две на половин миля. Ландрън Мобли се намираще именно някъде там, всъщност почти на границите на въпросния парцел, седнал на пън, потънал в изпълнени с женски сълзи сексуални блянове. Конгарий винаги му е било любимо място. Никога не се е смущавал от нещата, които е вършил там в миналото — посред дърветата и в калта. Стореното винаги го е вдъхновявало, а спомените — обогатявали безличното му съществуване. Тук времето е без значение, то спира, а Ландрън се връща в отдавна изживени неща. Всъщност именно тук — в Конгарий — той винаги е бил най-близо до себе си.

Сега очите му внезапно се отвориха, но иначе тялото му остана съвсем неподвижно. Усещаше нещо, дълбоко вътре в себе си, интуитивно. Затова бавно и незабележимо изви глава вляво и веднага зърна меките кафяви очи на белоопашата сърна. Иначе червеникавокафява, на ръст не повече от метър и петдесет, с бели пръстени по козината около очите, врата и носа; опашката ѝ леко шава, май нещо я е възбудило, мярка се бялата ѝ долна част. Мобли отдавна бе усетил, че наоколо щъкат сърни. Още на идване бе забелязал останените от сърцевидните им копита следи някъде на миля, миля и нещо от реката, бе проследил изпадалите барабонки и вървял по наранените и охлузени от рогата на мъжкарите дървесни клони; накрая бе изгубил следите им — потъваха нейде из прекалено плътни гъсталаци. Дори се бе отказал от надеждата същия ден да убие сърна или елен. А сега, я виж ти! Сама му дошла на краката тази сърничка, чака го да ѝ види сметката, най-наивно застанала под онзи бор. Без да



я изпуска от очи, Мобли посегна към пушката. Само че нея я нямаше там, където я бе оставил, а пръстите му уловиха само въздуха.

Силно озадачен, той извърна глава вдясно. Карабината бе изчезнала! Единствената следа и доказателство, че е била там, бе оставената в меката почва лека вдлъбнатина. Това го стресна, той рязко се изправи, тогава сърнатата нададе особен, подобен на изсвирване звук и незабавно потъна сред дърветата. Последното, което Мобли видя, бе изправената ѝ опашка, сетне и тя се скри. Но той вече не се интересуваше от нея. „Voere“-то бе най-скъпото му притежание на света! Докато със затворени очи си бе представял поредната разкрячана жена с онази си работа в ръка, някой мръсник му бе отмъкнал оръжието! Яростно се изхрачи на земята и се огледа за следи. На метър и нещо от него и вдясно имаше отпечатъци от стъпки, но влизаха в гъсталак и там се губеха. Мамка му на крадеца! Подметките му са били дебели, нарязани отдолу на зигзаг, плътна изработка, видимо здрава.

— Да ти го начукам! — изсъска той, сетне изрева по-високо: — Да ти го начукам! *Мамка ти да...*

Огледа стъпките отново и гневът му бавно започна да затихва. На негово място се появи гаден, подличък страх. Намираще се в Конгарий невъоръжен. Къде ли бе крадецът? Може да е тръгнал да пресича блатото, може да се е спотаил някъде наблизо и да го наблюдава, да изчаква да види каква ще му е реакцията. Очите му пробягаха по съседните дървета и просеките между тях, но от друг човек нямаше и диря. Бързо и възможно най-тихо взе раницата от земята и потегли към реката.

Двайсетина минути му бяха необходими да се добере до нея и оставената там лодка. Би могъл да се върне и по-бързо, но внимаваше да не вдига излишен шум. Освен това често се спираше, оглеждаше и слушваше не го ли следи някой. Веднъж или дважд му се стори, че съзира нечия фигура между дърветата, мяркаха му се сенки, но спреше ли, не виждаше нищо определено. Единствените звуци идваха от отронващите се от листа и клони водни капки. Но не тези шумове, нито привиждащите му се фигури и сенки го плашеха чак толкова.

Изведнъж разбра, че птичи глас не се чува. Хвъркатите бяха замлъкнали. Повсеместно и съвсем.

Когато приближи реката, ускори стъпки, вървеше максимално предпазливо, само че обувките му — потъващи и излизащи от калта — издаваха мек съскащ звук. Беше стигнал до нискостеблен район, тук имаше и млади кипариси, множество дънери от отдавна изсечени дървета и поломени загнили стволоче, сега убежища на кълвачи и дребни бозайници. Част от околната разруха бе дело на урагана Хуго, минал като природна бравда оттук през 1989 г., вилнял, нанесъл купища поразии. Това, за щастие, бе предизвикало появата на нова растителност, защото Майката Природа празно не търпи, вечният кръговрат на живота тече безспир. Отвъд група млади фиданки вече се виждаше и река Конгарий, залюляла тъмни води, подхранвани от стичащите се от Пийдмон притоци. Не се удържа и се затича, пресече последните метри и по-редките вече храсти и застана на самия бряг, недалеч от мястото, където бе завързал лодката. Нещо влажно го лизна по врата и сърцето му отиде в петите: оказа се провиснал като парцали от клоните на кипарисово дърво испански мъх.

Нямаше я и лодката...

Но на нейно място го чакаше нещо друго.

Една жена стоеше там...

Обърната бе с гръб към него, затова и не виждаше лицето ѝ. Покрита от глава до пети с подобен на роба с качулка бял чаршаф. Бе нагазила в плиткото, полите на робата потънали във водата. Замръзнал като статуя, Мобли не откъсваше очи от нея, а тя приклепна и потопа ръце в реката. Взе вода в шепи и я изля върху себе си. Сега Мобли забеляза, че под робата жената е гола. Тъмната цепка между бузите на ханша се очерта съвсем ясно, когато тя се наведе и материята се опъна по задника ѝ, а кожата отдолу изпъкна мътношоколадова на цвят. Мобли почти получи ерекция, само че...

Само че не бе сигурен онова под плата кожа ли е или... Изглеждаше неравна, като люспеста или покритая с нещо друго. Дали по кожата нямаше някаква си субстанция или пък онази се бе нацапала с някакъв препарат? Вероятно затова на отделни места чаршафът изглеждаше залепен за нея. Общият ефект бе като при влечуго и ѝ придаваше хищнически вид — това събуди страх в Мобли и той леко отстъпи назад.

Напъна очи да види ръцете ѝ, но в същия миг те бяха потопени във водата. Бавно, бавно жената се наведе още напред, потапяйки ги до

лактите, сетне още повече и още повече, докато се преви и сгърби съвсем. Тогава Мобли чу силно издишане, което оприличи на удоволствие. То беше и първият издаден от нея звук, цялата тази предишна тишина го потискаше, а сетне и ядоса. Бе вдигнал повече шум от уплашената сърна, когато приближи брега, а тази жена долу с нищо не се бе издала, че е усетила пристигането му. Или пък се правеше, че не е забелязала? Въпреки притеснението и гнева си Мобли реши да сложи край на съмненията.

— Хей! — извика високо.

Жената изобщо не реагира, но на него му се стори, че гърбът ѝ се опъна в известно напрежение.

— Хей, на тебе говоря? — отново се обади Мобли.

Този път жената се изправи в пълен ръст, но не се извърна към него. Мобли направи полукрачка напред, сетне още една и застана почти на ръба на водата, съвсем близо до нея.

— Търся си лодката. Да си я виждала?

Сега жената бе неподвижна като статуя. Мобли помисли, че главата ѝ е прекалено малка за тялото, сетне реши, че е напълно плешива. Качулката прозираше, виждаше се нещо като люспи по черепа. Протегна ръка, за да я докосне.

— Питам...

В същия миг усети силен натиск в левия крак, сетне той поддаде под тежестта на тялото му и чак тогава чу изстрела. Падна и цопна във водата — само че странично, а по-голямата част от тялото остана на брега. С удивление загледа ударения си крак. Куршумът бе отнесъл капачката, отдолу се виждаше червено месо, бели сухожилия, кръвта вече попиваше в земята на Конгарий. Изскърца със зъби, болката бе непоносима, изрева силно. Огледа се да види откъде бяха стреляли и тогава усети втория куршум — този път ниско в гърба, той проникна в тялото му и сериозно засегна основата на гръбначния стълб. Мобли се килна и остана да лежи като прикован за земята, загледан в бавнорастящата черна локва под кръста и краката. Разбра, че се схваща, настъпваше парализа, но пък усещаше болката и агонията, която разтърсваше всяка клетка в тялото му.

Тогава чу стъпките и извъртя само очи, отвори уста да каже нещо, но в гърлото му се заби нещо остро. Куката проби плътта под брадата, сетне езика и захвана горното небце. Сега агонията бе огнена,

титанична и сякаш заглуши болката в долната част на тялото. Опита се да вика, но куката държеше устата му като в дяволско менгеме и той единствено успя да измучи — глухо и с хъркане. Натискът рязко се увеличи, главата му отхвъркна назад, разбра, че го теглят обратно към гората. Сега виждаше стоманения ствол на куката, тя бе току пред очите му, усещаше вкуса на метала с езиковите рецептори, с върховете на зъбите. Опита се да я хване с ръка, но силата вече го напускаше и пръстите му непохватно опипаха извития профил, сетне безволево увиснаха встрани. По земята зад него — върху листата и пръстта — оставаше бляскава кървава диря. Високо горе дървесният свод от клони и листа зачерняше небето, същински погребален саван. Гората сякаш го захлупи и той отправи последен, прощален поглед към реката, където жената свали от себе си робата и остана гола, вперила алено огнен поглед в него.

И тогава... тогава дълбоко нейде в него, в онова тъмно кътче в още по-тъмната му душа, там, където съществуваше истинският Ландрън Мобли, за да причинява болка и страдание на слабия пол, там върху му се нахвърли люта орда жени с люспести тела и страшни лица и го разкъса... а той крещеше неистово.

---

[1] Испански изследовател и конквистадор, пътувал предимно из Централна Америка, Перу, Американския юг, открил Мисисипи. — Бел.прев. ↑

## II

*„Неутешава, не спасява той,  
нали?“*

*Вълните носят го под гузните  
луни...“*

Дарън  
Ричард<sup>[1]</sup>,  
„Пайнтоп  
Севън“,  
„Mission  
District“

## ГЛАВА ПЕТА

Поглеждайки ретроспективно назад, днес виждам определена целенасоченост във всичко, което се случи тогава: странни съвпадения в различни случки, поредица връзки между на пръв поглед несвързани събития, които водят начало далеч в миналото. Спомням си шуплестата структура на нашия свят, създадена поради несвършеното наслагване на исторически пластове, етапи и периоди; близостта на случилото се отколе с това, което е останало до днес, и започвам да си изяснявам много неща. Ние сме в клопката не само на нашата си историческа съдба, а и в тази на всички онези, с които сме избрали да свържем живота си. Ейнджъл и Луис носеха миналото си в себе си, както и Елиът Нортън, както и аз. Затова не би трябвало да ни изненадва връзката минало-настояще: както сегашният ни живот е взаимнообвързан и свързан, влияещ един на друг, така и миналото влияе по различни начини върху хората и ги тегли неумолимо назад и надолу — невинни и виновни еднакво — надолу, в земната утроба, за да ги удави в злачна вода, да ги разкъса сред мрачните, прикрити от хорските очи недра на Конгарий.

А първата връзка се намираше в Томастън в очакване да бъде разкрита.

Томастънският затвор на Мейн е с максимални мерки за сигурност и специална охрана, но не и особено строг вътрешен режим. Отвън изглежда непристъпен, но не и толкова страшен. Само че Господ да не ви дава да попадате в него. Всеки пристигнал тук с изгледи за дълъг престой отчаяно ще сведе глава още щом зърне високите, внушителни стени — солидни и здрави. Така изглеждат само сгради, които са били опожарявани и разрушавани, за да бъдат престроени с нови виждания за по-голяма издръжливост. Тукашните са били опожарявани на два пъти през двайсетте години на XVIII век.

Мястото е удобно — на брега има лесен достъп откъм морето и оттам могат най-леко и бързо да бъдат превозвани затворници. Така

или иначе затворът е на края на оперативния си живот, прекалено е старомоден от функционална гледна точка и недалеч от него през 1992 г. започнаха да строят нов, по който още вървят довършителни работи. Той приема най-тежките престъпници, обичайно доживотни, при специален строг тъмничен режим; както и осъдените със сериозни поведенчески проблеми. До пълното му влизане в действие обаче, Томастънският затвор бе дом на близо четиристотин затворници, а един от тях бе преподобният Арън Фокнър, прехвърлен тук след опита му за самоубийство.

Отлично помня реакцията на Рейчъл, след като чухме, че Фокнър опитал да се самоубие.

— Тази работа не звучи достоверно — рече тя. — Той не е такъв тип.

— Тогава защо го е направил? Едва ли по този начин е очаквал да получи нечие състрадание и помощ.

Тя се замисли, задъвка горната си устна и след малко рече:

— Според мен е гонел някаква друга цел. Във вестниците пишеше, че раните по ръцете му били дълбоки, но не толкова, че да създадат сериозна и непосредствена опасност за живота му. Разрязал е вени, но не и артерии. Така не постъпват хората, които наистина искат да умрат. Прилича на инсценировка. Мисля си, че е целял да го изведат от затвора с особено строг режим. Въпросът е защо?

Сега ми се струваше, че може би ще имам възможността да му задам този въпрос лично. Бях тръгнал натам, след като Луис и Ейнджъл си отидоха. Оставих колата в паркинга за посетители, влязох в приемната и се представих на дежурния сержант. Зад него и засичащите металдетекторни устройства, отвъд стена от армирано стъкло, е контролната зала с мониторна техника: видеокамери, аларми и друга електроника. Освен килиите, постоянно се следят и посетителите. Контролната зала е точно над помещението за свиждания, където при нормални обстоятелства ви въвеждат да се срещнете и разговаряте с търсения от вас затворник.

Само че сегашните не бяха нормални обстоятелства, нито пък преподобният Арън Фокнър бе обикновен затворник.

Почаках минутка, пристигна надзирателят, който щеше да ме съпровожда. Минах пред детекторите, закачиха ми пропуск и ме поведоха към асансьор, който ме отведе на третия етаж в

административната сграда. В нея режимът е „мек“, затворниците нямат право да идват тук без придружител и охрана; дебели двойни врати с камера помежду им и хидравлично затваряне отделят администрацията от останалата част на затвора с „твърд“ режим. През двойната врата е невъзможно да минеш, едната да се изхитриш някак си да отвориш, другата ще остане затворена — такава е електронно контролираната система: изключва едновременното им отваряне.

В кабинета на директора ме очакваха самият той и шефът на надзирателите — полковник по чин. Томастънският затвор бе преживял най-различни етапи на управление, от най-строго и налагано със сурова дисциплина до зле разбрана либерална кампания, която отблъсквала старите надзиратели. Накрая се установил един среден режим на поведение спрямо питомците, който според запознатите имал забегки и в двете посоки, но повече към консервативната. Казано с прости думи, отучили затворниците да псуват и да плюят посетителите и сега бе възможно външен човек да мине безопасно през някое от общите помещения, което специално на мен ми вършеше добра работа.

Отвън прозвуча тръбен сигнал. Погледнах през прозореца — свършваше разходката в двора и облечените в сини дрехи затворници бавно се отправяха обратно към килиите си. Томастън се простира на обща площ от 8–9 акра земя, има и спортно игрище, наречено „Халър“, разположено е в заобиколена с високи скали миниатюрна котловина. Старото място за екзекуции се намира в крайна отдалечена част, в ъгъла току под стените, и не е маркирано със знаци или надписи.

Директорът ми предложи кафе. Изглеждаше неспокоен и ръката му нервно местеше собствената му чашка по масата — тикайки я от единия до другия ъ край и обратно. Полковникът, мъж едър и внушителен, както и самият затвор, остана прав и мълчеше. Ако е бил неспокоен, поне не му личеше. Името му е Джо Лонг, а лицето неподвижно и безизразно като на индианец от рекламите за пури.

— Сам разбирате, че това, което правим, е крайно необичайно, нали? — започна директорът. — Посещенията се провеждат в специално пригоденото за целта помещение, а не пред решетките на килията. Освен това не сме свикнали прокуратурата да ни се обаждат с настоявания за уреждане на алтернативни по характер визити, нали ме разбирате, какво искам да кажа?



Изрече тези дълги слова и ме загледа очаквателно.

— Истината е, че самият аз съвсем не желая да бъда тук и сега — отвърнах. — Нямам никакво желание да се срещам лице в лице с Фокнър, поне не и преди процеса.

Двамата се спогледаха.

— Говори се, че процесът се очертавал като провал — подхвърли директорът.

Погледнах го в очите — изглеждаше ми уморен и някак си отегчен. Не казах нищо, нека той да си завърши мисълта, ако иска.

— Затова и предполагам, че главният обвинител настоява вие да говорите с Фокнър — довърши я той. — Мислите ли, че ще се изпусне да каже нещо?

Изражението на лицето му говореше, че той си има свой собствен отговор, но защо да не му подхвърля очакваното ехо? Подхвърлих му го:

— Прекалено е хитър за такова нещо — рекох.

— Тогава защо сте тук, г-н Паркър? — намеси се полковникът.

Сега бе мой ред да въздишам.

— Честно казано, и аз не зная, г-н полковник.

Той не отговори. След малко ме поведе заедно с един сержант по дълги коридори, минахме покрай спално помещение номер 7, покрай лазарета, където се мотаеха старци в колички. Тъпчат ги с лекарства, за да могат да изкарат доживотните си присъди. Ще се чудите защо споменах спално помещение в затвор, нали?

Тук има две такива — номера 5 и 7. Там спят най-старите и болни затворници — в големи стаи с повече легла, над които често ще видите написани на ръка надписи като „Вече свикнах!“ или „Тук спи Ед“. В миналото и възрастни хора като Фокнър биха могли да попаднат в такова помещение, но и в отделна килия с режим на ограничено движение — по силата на съответното административно решение. Изолираните тъмнични килии са в другия, централния щатски затвор с особено строг режим, където пък няма възможности за психиатрично наблюдение и лечение. А Фокнъровият опит да се нарани тежко, респективно до смърт, изискваше именно подобно наблюдение, а и разследване. Някой бе предложил Преподобният да бъде отведен в Психиатричния болничен институт в Огъста, но прокуратурата бе възразила най-категорично. Обвинителите се опасяваха журито да не

бъде повлияно от присъствието му в такава институция и възможните заключения, че той е психически болен и може би неадекватен. Дори Фокнървите адвокати се изплашиха и разпискаха — те пък от възможността в психиатрията техният клиент да бъде подложен на специализирани разпити с помощта на психотропни медикаменти. Така или иначе бе взето компромисното решение Фокнър да отиде в Томастън, което и стана.

Преди това се бе опитал да си пререже китките с тънък керамичен скалпел, скрит в личната му Библия преди отвеждането му в затвора. Не го бе изваждал поне три месеца и сетне бе направил опита за самоубийство. Дежурният нощен надзирател открил нараняването по време на рутинна обиколка и алармирал управата в момент, когато Преподобният бил вече полуприпаднал. Прекият резултат от всичко това било прехвърлянето му в пригодена за интензивно наблюдение стая в западното крило на Томастънския затвор, там, където бе и малкото психиатрично отделение. Взели му дрехите, облекли го в найлонова пижама, поставили над него камера за денонощно наблюдение, а отделно го следял надзирател, който отбелязвал всички негови движения и думи в специален дневник. При това всякакви разговори и общуване били записвани електронно. След пет дни в интензивното, Фокнър влязъл в режим на обикновено психиатрично наблюдение, но в килия, върнали му затворническите дрехи, снабдили го с всичко нужно за персоналната хигиена (без бръснари и остри предмети), разрешили му топла храна, достъп до баня и телефон. По същото време започнали прегледи и разговори със затворнически психолог, а отвън идвал избран от адвокатите му психиатър. Обаче Фокнър бил неконтактен и не реагирал на опитите за установяване на евентуална психиатрична травма. Сетне един ден настоял да се обади на адвокатите си и поискал те да му уредят свиждане с мен. Искането срещата да стане пред килията му, тоест ние двамата да разговаряме през решетките, получило положителен отговор. Е, то още тогава видимо събуди доста въпросителни. Когато пристигнах на място, тъмничарите тъкмо довършваха импровизирана закуска с останали от обeda на питомците им сандвичи. Полковникът и сержантът останаха при бюрото на дежурния в края на коридора. Минахме покрай поредицата килии, а затворниците преустановиха всякаква дейност и ме зяпнаха любопитно. Особено втренчено ме

гледаше силно прегърбен здравеняк, нисък, но набит, с дълга черна коса, тъмноок. Срецнахме си погледите и онова, което зърнах в очите му, съвсем не ми хареса, затова извърнах глава. Към килията на Фокнър, последната в реда, ме поведе един от тъмничарите.

Бяхме на около три метра от нея, когато за пръв път усетих веещия оттам хлад. Отначало реших, че това е някаква психотермална реакция на собствения ми организъм, провокирана от нежеланието да се срещам с този изверг, но веднага забелязах, че надзирателят до мен също потрепери.

— Какво става с отоплението? — попитах го аз.

— Отоплението винаги работи на максимум — отвърна той. — Но тук топлината се губи, изтича като през сито... Само че чак такъв мраз като днес не сме имали.

Сетне се закова на място още преди да сме стигнали самите решетки, извън видимостта на затворника и прошепна:

— В него е причината... той го прави някак си — проповедникът. В килията му е като през зима. Слагахме вентилаторни отоплители отвън, но те веднага гърмят — късо съединение... — Човекът запристъпва с видимо притеснение. — Той, този Фокнър, го предизвиква някак си. Просто сваля температурата като магьосник някакъв... Адвокатите му пищят, че го държим при нечовешки условия, ама нищо не можем да направим...

Още не бе изрекъл последната дума, когато с периферното си зрение забелязах нещо бяло. Бе ръката на Фокнър, подадена навън, между решетките. От моята страна, където почти бях прилепил гръб към стената, се получаваше илюзията, че тя минава през солидна стоманена преграда. Дългите белезникави пръсти се гърчеха и виеха като змийски тела и сякаш опипваха въздуха, досущ като че имат очи и уши, като че са надарени със сетива — обоняние и усет. И като че говореха някому нещо.

Тогава дойде и гласът, като изпадащи върху хартия стоманени пломби, като шепот на пясък в пустинята.

— Паркър — рече той. — Ти вече си тук.

Бавно пристъпих напред и заставах в линията му на зрение, тогава и зърнах влагата по стените. Хиляди капчици конденз — блещукащи под изкуствената светлина, досущ хиляди сребристи

магически очички. От тях се носеше мирис на стара влага. От тях и от мъжа, който стоеше отвъд железните пръти.

Беше се смалил или поне сега ми се стори по-дребен от онзи мъж, когото помнех от брега на Лубек. Бялата му коса подстригана съвсем късо, почти до черепа, а очите му горят с познатия ми странен блясък. Блясък интензивен, страшен. Все така ужасяващо слаб, не бе наддал дори и кило, както става с някои хора, когато минат на затворническа храна. Беше ми нужно малко време, за да разбере защо.

Въпреки нечовешкия студ в килията от Фокнър осезателно се излъчваше топлина, на вълни, на вълни, сякаш вътре в него искреше сериозен източник на енергия. Би трябвало лицето му да е червено и трескаво, целият да се тресе от гърчове, но по него нямаше и следа от пот, нито пък се четеше вътрешен или друг вид дискомфорт. Кожата му бе изсъхнала, опната като хартия; в един миг ми се стори, че всеки момент ще избухне и ще пламне като факла, за да изгори и се разпадне на пепел и дим.

— Ела по-наблизо — повика ме той.

Пазачът до мен поклати глава.

— Добре съм си тук — отвърнах аз.

— Страхуваш се от мен, а, грешнико?

— Не, освен ако можеш да минаваш през стоманата — рекох и преглътнах, а в съзнанието ми отново изникнаха извиващите се като змийски глави пръсти.

— Не е нужно — рече старецът. — Нямам нужда от евтини илюзионистки номера. Скоро, много скоро ще изляза отук.

— Така ли смяташ?

Той се наведе напред и допря лице до ледените прътове на решетката.

— Зная го.

Сетне се усмихна, а белият му език се показва като плужек от устата, облиза засъхналите устни.

— Какво искаш от мен?

— Да говорим.

— За какво?

— За живота. За смъртта. За живота, що следва смъртта, или ако предпочиташ за смъртта, що следва живота. Още ли идват при теб,

Паркър? Изгубените души, мъртвите, все така ли ги виждаш? Защото аз ги виждам. Те ми се явяват.

Отново се усмихна и шумно пое въздух — със свистене, сякаш на гърлото му имаше някаква преграда, сетне задиша тежко, както при сексуална възбуда.

— Много, *много* от тях идват. Питат за теб — онези, които ти си изпратил отвъд. Искат да научат кога и ти ще идеш при тях. Имали планове за теб. Казвам им: скоро ще дойде, чакайте го. Той ще бъде при вас съвсем скоро...

Не се хванах на тези евтини заплахи, а го запитах защо се е рязал с онзи скалпел. Той повдигна ръце нагоре, насочи ги и към мен — целите бяха в белези. Загледа се в тях, сякаш бе силно изненадан.

— Може би съм искал да им отнема отмъщението.

— Не си свършил успешно работата.

— Това е въпрос на виждане, грешнико. Аз вече не съм тук, на това *място*, в този модерен ад. Сега съм във връзка с други — рече Фокнър и в очите му блесна още по-ярък пламък. — Дори вероятно ще успея да спася някои изгубени души.

— Сигурно имаш някого предвид по-специално, така ли?

Фокнър се засмя тихо.

— Не и теб, грешнико, това поне е сигурно, да знаеш. Ти си извън категорията. Не подлежиш нито на спасение, нито на изкупление.

— И все пак си искал да ме видиш.

Усмивката му угасна, сетне съвсем се изгуби.

— Имам за теб предложение.

— Вятър имаш, с какво ще се пазариш?

— Имам твоята жена — дойде неочакваният му отговор, сух и леден като тих зимен вятър. — Тя ще ми е залогът.

Аз дори и не помръднах, не направих никакво движение към него, но той внезапно отстъпи от решетките, сякаш го отхвърли силата на моя взор. Удари го по неведом начин, като лопата в гърдите, защото леко залитна.

— Какво каза, я повтори?

— Предлагам ти спасение за жена ти и за нероденото ти дете. Предлагам ти живот, над който няма да висне сянката на възмездието.

— Старче, сега твоят проблем е друг — ще отговаряш пред обвинението и прокурора. Запази си приказките и аргументите за пред съда. И ако още веднъж ми споменеш тези неща, ще...

— Какво ще...? — подметна той насмешливо. — А, кажи де? Ще ме убиеш ли? Ти я имаше тази възможност и да знаеш, втори път няма да ти се падне. И моят двубой не е само с прокурора. Не помниш, но ще ти напомня: ти уби моите деца, моето семейство, ти и онзи твой разпътен, разблуден приятел. А какво стори с онзи човек, който уби детето ти, Паркър? Преследва го докрай, нали? Уби го, както се убива бясно куче, не беше ли така? И защо от мен очакваш да постъпя по начин, по-различен от твоя? Относно моите деца? Или за теб има правила, различни от тези за останалото човечество? — Изрече тези думи с апломб, въздъхна театрално и добави: — Но аз не съм от тебеподобните. Аз убиец не съм.

— Какво искаш, старче?

— Искам да се откажеш от процеса, да не се явяваш на него.

Изчаках само колкото един удар на сърцето.

— Ами ако не го направя?

Той сви рамене и ме изгледа с присвити очи.

— Тогава вече няма да нося отговорност за онова, което може да ти се случи — на теб или на тях. То няма да дойде от моята ръка, разбира се — въпреки естествената ми ненавист към теб. Нямам намерение да ви навреждам — нито на теб, нито на близките ти. Никога не съм сторил зло някому и нямам намерение тепърва да започвам. Но сигурно ще има други, които ще поемат защитата на моята кауза и ще направят нужното, а то не би станало, само ако аз изрично им разясня, че не желая подобно нещо.

— Чувате ли тези думи? — обърнах се към надзирателя до мен.

Той кимна и преглътна, а Фокнър го удостои с тежък, продължителен поглед и следната кратка реч:

— Аз само предлагам помощта си под формата на това да пледирам в твоя полза, Паркър, но така или иначе този господин на име Ансън до теб едва ли ще ти е от някаква полза. Той, знаеш, ебе една курвичка зад гърба на жена си. И още по-лошо — зад гърба на собствените й родители. На колко години е тя, г-н Ансън, на петнайсет, нали? Лошо, много лошо. Та това е тежко престъпление.

Законът сурово наказва изнасилваните и онези, които блудстват с малолетни, нали, Паркър?

— Мамка ти, мръсноко! — избухна Ансън и политна към решетката, но аз успях да го удържа.

Тъмничарят се извъртя и за миг помислих, че ще ме удари, но се овладя и само отблъсна ръката ми. Чух шум и се обърнах вдясно — приближаваха колегите му, привлечени от раздвижването пред килията. Той вдигна ръка в знак на това, че всичко е наред, и те се върнаха.

— Нали рече, че не си падаш по евтините номера — подметнах аз.

— Кой знае какви зли помисли витаят из хорските сърца? — внезапно рече Фокнър. — Сянката знае! Да! — Сетне се засмя със зъл, насечен, ситен смях. — Освободи ме, грешнико! Върви си и ти, та да мога и аз да си отдъхна. Невинен съм, невинен спрямо всички отправени срещу ми обвинения!

— Повече няма да говорим — отсякох аз. — Край на този разговор.

— Не е вярно! Той сега започва — пламенно възкликна той. — Запомнил ли си какво рече общият ни приятел, преди да си отиде от този свят, а, грешнико? Помниш ли думите на Пътника?

Замълчах объркан. Много неща ми бяха противни във връзка с Фокнър, доста от тях не разбирах, но сега истински ме изплаши осведомеността му за събития и факти, за които просто не бе възможно или логично да знае каквото и да е. По някакъв неведом и неразбираем за мен начин той бе мотивирал човека, който уби Сюзън и Дженифър; той го бе насочил по пътя на човеконенавистта и унищожението, отвел го накрая и до нашата врата.

— Не ти ли каза за Ада? Че Адът е тук и всички ние сме в него? Той бе безпътен в известен смисъл на думата, човек с доста грешки и нещастен, но напълно прав относно Ада. Когато разбунтувалите се ангели падат, те са наказани и затворени тук — на Земята, за вечни времена. Прокълнати, с отнета красота, заклети да бродят тук немили-недраги. Ти не се ли боиш от Черните ангели, Паркър? Не? А би трябвало! Те те познават и скоро ще те притиснат. Това, което си изстрадал досега, е нищо в сравнение с онова, което те очаква. Пред тях аз съм просто един нищожен воин, обикновен пешак, изпратен в

авангарда, за да подготви пътя, доколкото може. А онези, които ще дойдат за теб, не са дори и човеци!

— Ти си луд, старче, невменяем.

— О, не — прошепна Фокнър. — Аз бях прокълнат заради това, че се провалих, но и теб ще те постигне същата участ, бъди сигурен. Заради вината ти в моя провал. И ти ще бъдеш осъден. Само почакай, те са вече на път!

Поклатих глава. Струваше ми се, че около мен няма никой друг: Ансън, останалите надзиратели, стените на затвора сякаш се стопиха, изчезнаха. Бяхме само ние двамата: този старик и аз — лице в лице. По лицето ми течеше пот — усещах го в очите, в устните, причината бе в онази пламтяща топлина, която се излъчваше от него. Като че бях прихванал ужасната му треска.

— Не искаш ли да чуеш какво ми каза той, когато ме посети? Не те ли интересуват разговорите ни, онова, което доведе до смъртта на съпругата и дъщеря ти? Дълбоко в себе си не желаеш ли да чуеш какво обсъдихме?

Прочистих гърло. Заговорих хрипкаво, с мъка.

— Та ти дори не си ги и познавал.

Той ми се изсмя.

— Че защо ми е било да ги зная? Но теб... О, най-вече за теб говорихме. И чрез него те опознах отвсякъде, така дълбоко и интимно, както ти сам себе си не си познавал. И в известен смисъл се радвам, че сетне се срещнахме... — Сетне лицето му потъмня. — И двамата платихме мило и драго за това, че житейските ни пътища се кръстосаха. Откажи се сега от всичко, което си намислил, и помежду ни повече вражда няма да има. Но продължиш ли по пътя, по който си поел, дори и аз няма да успея да спра онова, което ще те сполети.

— Сбогом, старче.

Рекох го и си тръгнах, но поради кратката борба с Ансън бях съвсем близо до решетките, току до подаващите се вече ръце на Фокнър. И преди да усетя какво става, той ме хвана за реверите на самото и ме придърпа към себе си. Не съм слаб физически, но просто загубих равновесие от внезапния тласък и политнах към него. Опрях се на решетъчните прътове и инстинктивно отворих уста да го предупредя.

А в същия този миг той плю в нея.



Няколко секунди минаха, докато осъзная случилото се. После замагнах през решетките, но Ансън незабавно ме хвана отзад и силом ме отдръпна. Към нас се затичаха други надзиратели и силом ме повлякоха встрани, а аз само яростно плюех и се опитвах да отстраня от себе си всякаква следа от този скверен старец.

Гласът му ехтеше подире ми, същински вой:

— Това да ти е дар от мен, Паркър! Мой собствен дар, за да виждаш онова, което и аз виждам!

Накрая отблъснах тъмничарите и извадих носна кърпичка. Дълго трих и бърсах уста и език, сетне по коридора с килиите, където бяха не рисковите затворници с по-добро поведение, минах с наведена глава. Ако не бях с раздвоено внимание и мисли, насочени единствено към току-що случилото се при Преподобния, може би щях да забележа особеното изражение на гърбавия чернокос мъж и прикованите му към мен очи.

След като съм излязъл, този човек на име Сайръс Неърн се усмихнал, разперил ръце странично и пръстите му заиграли в странни съчетания от думи. А когато дежурният тъмничар наблизко спрял поглед върху му, внезапно престанал и навел глава.

Надзирателят знаел какво означават тези жестове, но не обърнал особено внимание. В края на краищата Сайръс бил глухоням, а хората с този недъг това и правят — разговарят със знаци вместо думи.

Почти бях стигнал до колата на паркинга, когато чух стъпки по чакъла отзад. Обърнах се — беше Ансън, видимо неспокоен, притеснен.

— Добре ли сте? — попита той.

Кимнах. В помещението на дежурните надзиратели бях мил уста, продължително се бях жабуркал с нечия течност за устна дезинфекция, но непрекъснато имах усещането, че гнусната Фокнърова слюнка вероломно прониква навсякъде по тялото ми и го заразява с нещо нечестиво, тъмно, безбожно.

— Онова, което чухте там... — започна той с наведена глава.

— Частният ви живот си е ваше лично дело — прекъснах го аз. — Нямам навика да се меса в подобни неща.

— Но знайте — онова, което той каза, съвсем не е така.

— Разбира се. Обвинените винаги така твърдят.

По шията му плъзна мътна червенина, видимо го засегнах и разядосах. Пустата ми уста.

— Не си ли позволявате много?

— Вече казах — тези неща са си ваши, лични — ядосах се и аз.

— Но пък имам един въпрос. Ако искате, проверете ме за всеки случай — да не нося магнетофон.

Той се замисли за миг, сетне махна с ръка.

И аз попитах:

— Вярно ли е казаното от Преподобния? Вижте, не ме интересуват нито евентуалните законови усложнения, нито защо го правите. Обаче ми е интересно прав ли е относно фактологията? И откъде и как ги научава тези неща?

Ансън премълча, наведе глава и само кимна.

— Може би някой от колегите ви се е изпуснал?

— Не. Никой от тях не знае.

— Тогава някой затворник? Някой местен човек, който е подушил нещо и е в състояние да разпространява клюки в затвора?

— Не, не вярвам.

Отворих вратата на автомобила и се наках да вляза. Ансън внезапно реши, че трябва да ме сплани, за да си трая по въпроса. Очевидно, както и в други неща, не бе човек, който смята за разумно да въздържа подтиците си.

— Но ако някой разбере за казаното, ти ще нагазиш в лайната незабавно — предупреди ме той грубо.

Не зная как му звучаха тези думи. Съдейки по наведената глава, вероятно и на самия него му се струваха празни и театрални. То си личеше и по почервенелия врат, и по начина, по който свиваше рамене и се опитваше да го скрие в яката на ризата. Позволих му да запази каквото достойнство можеше да се спаси от създадената ситуация и не отвърнах. Седнах в колата и го загледах в гърба, докато бавно се отдалечаваше към главния вход. Май че хич не му се връщаше в затвора — някъде в близост с Фокнър.

И тогава върху му падна сянка. Във формата на закръжила над него огромна ширококрила птица, долетяла незнайно отгдето. А над стените на затвора се залюляха още много нейни подобия. Същинско множество, големи и черни, надвиснали в лениви, примкоподобни

кръжила, а движенията им неземни, чудати. Високо, високо горе в небесата, а сенките огромни, лишени от птича красота и грация, с тънки издължени тела, несъразмерни и неестествени за исполинските крила, в постоянна и трудна борба с гравитацията. Широки, разперени, те мощно бият въздуха, за да задържат на нужната височина наклонените надолу тела и глави.

Сетне една се отдели от ятото и започна да се спуска в спирални кръгове; растеше все повече и повече, докато слезе достатъчно ниско и кацна на върха на високата стара кула. И тогава видях, че не е птица, макар и вече да се досещах какво трябва да очаквам.

Тялото на Черния ангел бе изпито и слабо, изсушено, досуц живи мощи — черна мумифицирана кожа върху крехки кости, лицето издължено и хищно, очите черни, лукави, изпълнени с вехта прокоба. Опря ноктестата ръка на остъкленото кубе, а големите, покрити с черни пера ципести криле бавно забиха в особен ритъм. След малко наоколо му накацах и още събрата — по стените, по ниските кули и кубета, докато затворът сякаш почерня. Не давах знак, че искат да ме нападнат, но враждебността им витаеше във въздуха, струеше от тях и ме обливаше в отровни, невидими лъчи. Усещах още едно странно, непознато ми чувство: от тях се излъчваше неприязънта на предадени стари другари: все едно съм бил някога си един от тях, сетне съм ги изоставил.

— Гарвани — рече нечий глас току до мен.

Стреснат, извърнах глава — край колата минаваше възрастна жена, понесла в ръка кафява книжна торба. Вещи, възможно и храна за някой затворник, вероятно син, а може би и съпруг, някой от немощните старци в отделение 7.

— Не бях виждала толкова много закуп.

Обърнах се отново към черните сенки и се ужасих! Сега там *наистина* имаше гарвани, едри, черни, злокобни, поне половин метър високи, ясно различавах извитите нокти на края на крилете им. Разхождаха се по високите части на затвора и разменяха мрачен грак.

— Не знаех, че се събират на толкова многобройни ята, че и такива едни наедрели... — подхвърлих й аз.

— Обикновено не се събират, не са и така големи — отвърна тя. — Не е нормално, ама пък то и днешните времена нормални ли са?

Рече тези думи и тръгна към входа. Затворих вратата и потеглих. Погледнах в огледалото за задно виждане и отново се ужасих. Чернокрилите съвсем не намаляваха на ръст. Автомобилът се отдалечаваше, затворът се смалчаваше в перспектива, а онези твари растяха и като че приемаха нови и все нови форми.

Усещах очите им като да ме опипват, струваше ми се, че слюнката на преподобния бавно пълзи в организма ми, превзема го и го трови като ракови клетки.

*Моят подарък за теб, за да виждаш онова, което аз виждам...*

Като изключим затвора и неговия магазин за сувенири, зареждан от ръчно направени от самите затворници предмети, в Томастън едва ли има нещо, което да привлече който и да е случаен турист. Но пък се оказа, че в северния си квартал градчето има ресторантче с чудесна кухня. Сервират домашно готвени питеи, баници и пудинг. Дават ви ги врели, пръстите ще си оближете. В съседната дрогерия си купих течност за дезинфекция на устата, наричат я освежител за уста, и преди да вляза в ресторанта, дълго се жабурих с нея на паркинга, скрит зад колата.

Когато влязох, клиенти почти нямаше — само двама старци, седнали един до друг, хранеха се мълчаливо и мятаха по някой поглед към минаващия трафик. Обзавеждането бе скромно, не еднотипно. В дървено сепаре край вратата седеше млад мъж в скъп, изглежда правен по поръчка марков костюм. На съседното място бе сложено връхното му палто, грижливо сгънато, за да не се мачка. Пред мъжа стоеше празна чиния, върху ѝ вилица с остатъци от крем и трохи. Встрани лежеше новият брой на „Ю Ес Ей Тудей“. Поръчах си кафе и се настаних срещу него.

— Нещо не ми изглеждаш много добре — рече той.

Неволно погледнах през прозореца, но отгук затворът не се виждаше. Поклатих глава, опитах да прогоня от съзнанието си онзи гнусен образ на черните твари по стените му, накацали в очакване на нещо, нещо да се случи. Те не са истински, повтарях си непрекъснато, те са просто гадни гарвани. Аз самият не съм наред, привиждат ми се разни неща, боледувам от гадната Фокнърова слюнка, въобразявам си.

Не, просто не са истински.

— Готин костюм носиш, Стан — рекох с надежда да пропъдя мъчителните мисли.

Той се усмихна и разтвори сакото, показа ми етикета.

— „Армани“! Купих го евтино на разпродажба. Пазя си касовата бележка — в случай, че някой запита откъде имам толкова много пари. Корупция, нали знаеш — засмя се той.

Кафето пристигна, келнерката ми се усмихна, сетне се оттегли зад тезгяха и се зачете в списание. Някъде в далечината засвири радио.

Стан Орнстед е заместник-прокурор, помощник на окръжния, един от екипа, който подготвя обвинението срещу Фокнър. Именно Орнстед ме бе навил да ида на срещата с Преподобния. Разбира се, това стана със знанието на друг от заместниците на окръжния прокурор на име Андрюс, който пък бе говорил с директора на затвора и уредил разговорът да бъде именно пред килията, за да видя с очите си истинските условия там. Стан бе с няколко години по-млад от мен и вече му предричаха голямо бъдеще. Че растеше в службата, то се виждаше и с невъоръжено око, само че на него му се искаше този процес да е още по-динамичен. Амбиция, знаете. В тази връзка се надяваше, че процесът Фокнър може да му помогне. Само че, както бе намекнал и директорът, делото не се развиваше в правилната посока, а ставаше все по-трудно и объркано. Така че имаше и реална опасност, вместо да даде тласък на нечия кариера, да вземе и да я съсипе.

— Изглеждаш ми направо разнебитен — повтори Стан, след като бях отпил няколко укрепителни глътки от кафето.

— Онзи тип има такъв ефект върху нормалните хора — отвърнах.

— Е, нищо чак толкова особено не ти каза.

За миг замръзнах, а той се усмихна и невинно разпери ръце към мен, сякаш искаше да каже: „И какво толкова?“.

— И в килиите ли вече слагат микрофони?

— Тц, ако имаш предвид затворническите власти.

— Е, значи някой друг си е позволил волността.

— Специална операция. Официално не знаем нищо за нея.

Под специална разбираше, че нямат съдебна санкция монтиране на подслушвателни устройства, както си му е редът. Може би пък бе работа на ФБР?

— Феберейците ли се намесиха?

— Шлиферите ни нямат голямо доверие — каза Стан, без да ми отговори пряко, но под „шлиферите“ се разбираше именно ФБР. — Безпокоят се, че ако остане на нас, Фокнър ще си излезе на свобода по живо, по здраво. Затова гледат да съберат колкото се може повече материал против него — в случай, че и те отправят федерални обвинения или следствието стане съвместно. Че то още от началото се записват всички разговори с адвокатите, лекарите, психолога, дори и с неговата Немезида — за теб говоря, Паркър, ако не се досещаш. Ти не знаеше ли? Надяват се, че все някъде ще изпусне нещо, което може да ги наведе на информация относно тайни връзки, съучастници, подобни на него изверги. Също да изпусне нещо и за престъпление, за което дори и не знаем. Официално погледнато, недопустимо, но пък върши доста работа, както сам знаеш.

— Не знаех за килията — отвърнах. — А ти как мислиш — ще отърве ли кожата?

Орнстед сви рамене.

— Знаеш му основния номер: че десетилетия наред е бил буквално пленник на децата си. Не знаел нищо за каквито и да е извършени от Братството или от когото и да е друг престъпления. Не разполагаме с нищо съществено, което да го свърже по пряк начин с което и да е от убийствата. При това забележи, нали си бил там — всички онези подземни и други стаи, където е живял, имаха тежки резета от външната страна на вратите.

— Той лично беше у нас — в моята къща — когато се опитаха да ме убият.

— Самият ти твърдиш, че повечето време си бил в полусъзнание, зашеметен. На мен лично ми каза, че не си виждал добре.

— Рейчъл го видя.

— Да, вярно е, но и тя е била ударена по главата и в очите ѝ е имало кръв. При това самата тя признава, че повечето от казаното там не помни, а пък през втората част на действието Фокнър наистина вече не е бил в къщата.

— Слушай — рекох ядно. — Там при езерото на Ийгъл Лейк има една голяма яма, откъдето извадиха останките на 17 души — собственото му паство.

— Той пък твърди, че между самите вярващи избухнал остър конфликт, стигнало се до изстрели, до истинска битка, в която те

нападнали и собственото му семейство. Убили съпругата му. Тогава и неговите деца започнали да стрелят — в самоотбрана. А самият той не бил там същия ден.

— Добре, но той е нанесъл тежка физическа травма на Ейнджъл.

— Фокнър отрича този факт, твърди, че и това било работа на децата му, които пък го насилили да присъства. Но както и да е: твоят приятел отказа да се яви като свидетел. Забележи, дори и да се яви пред съда, всеки що-годе кадърен адвокат ще го разпердушени на пух и прах. Защото не е свидетел с тежест. С онова негово минало. Слушай и на тебе да ти кажа: без да се обиждаш, и от твоя милост идеален свидетел също не става.

— Че защо?

— Много си освободен — с онова твоето пушкало, искам да кажа. Само помисли колко много си гърмял и ти. И фактът, че някои инстанции си затвориха очите за евентуална отговорност, не значи, че пък разни други хора не могат да разровят тази работа. Бъди сигурен, че юридическият екип на Фокнър те е проучил от игла до конец. Не се ли досещаш на какво ще наблегнат на процеса? Ще спекулират здраво около факта, че си нахлул там с изваден пистолет и си прогърмял орталъка, а старецът просто е извадил късмет, като е отървал кожата.

Тласнах чашата с кафето встрани.

— Ти затова ли ме хвана да играя? И за какво съм тук — да ми разнищиш собствените показания, които са си чистата божа истина, а?

— Дали тук или в съда, няма значение. Загазили сме. Освен това май си имаме и други грижи.

Ставаше интересно. Изчаках.

— Неговите адвокати потвърдиха, че до десетина дни ще обжалват отказа на пускането му под гаранция. Ще обжалват това решение пред Върховния съд. Научихме, че главният съдия там ще е Уилтън Купър и това направо е лоша новина.

Купър ли? Олеле. Уилтън Купър е пред пенсия. Остават му може би няколко месеца, но той си е такъв — инат, непредсказуем и храни лична неприязън към окръжната прокуратура. Просто е бил трън в задника ѝ още от време оно. А по каква причина, никой не помни. Във всеки случай отдавна защитава тезата, че съдът няма право да отказва освобождаване под гаранция, аргументирайки се с превантивни мерки.

По тази причина е напълно в състояние да защити обвинения, като се скрие зад приказки за най-общите права на американското общество.

— Ако на Купър възложат проверката, можем да очакваме всичко — продължи Орнстед. — Твърденията на Фокнър са лъжливи. Знаем това, но ни трябва сериозна обосновка, трябва ни време да натрупаме твърди факти, за да ги противопоставим на неговите неистини. Но междувременно могат да минат и години. Нали с очите си видя килията му: можем да го пуснем и в някой вулкан и той пак ще си изстуди околното пространство. Този човек има някакви особени психоспособности. Адвокатите му наеха независими експерти, които ще докажат, че продължителният престой в онази килия сериозно застрашава здравето му. И че ако бъде оставен там, може и да умре. Ако пък го преместим в Огъста, можем да си навредим сами и да им позволим да пледират невменяемост. И пак ще излезе. В онзи затвор с особено строг режим нямаме условия да го държим. Къде ще го сложим, ако го изведем от Томастън? Някъде из малките провинциални затвори ли? Тц, не върши работа. Ето ти и равносметката: процесът вече хлопа на вратата, а ние не разполагаме с достойни за доверие свидетели, на които да можем сигурно да разчитаме. Не разполагаме с достатъчно доказателствен материал, за да си направим делото желязно, а обвиняемият може да вземе да хвърли топа, току преди да сме го изправили пред съда. На всичкото отгоре насреща ни е и Купър — просто като десерт.

Усетих, че съм стиснал кафената чашка с все сила. Отпуснах пръсти и видях побелелия вдлъбнат белег на дланта. Разтрих кожата, кръвта постепенно тръгна по обичайните си пътища.

— Ако го пуснат под гаранция, ще избяга — рекох глухо. — Изобщо няма и да чака да насрочвате процеса.

— Това не го знаем със сигурност.

— Хайде бе! — отново кипнах аз.

И двамата се бяхме навели един срещу друг над масата като две озлобени кучета и сигурно сме повишили глас. Осъзнахме се почти едновременно, когато забелязахме как ни гледат двамата други клиенти в заведението. Възрастните мъже бяха извърнали към нас глави, привлечени от явната конфронтация и напрежение помежду ни. Облегнах се на стола и ги изгледах намръщено. Те веднага извърнаха лица и отново загледаха минаващия трафик.



— Във всеки случай дори и Купър няма да определи по-малка от седемцифрена сума за гаранция — рече успокоително Орнстед. — А Фокнър няма достъп до такива пари.

Факт е, че авоарите на Братството бяха замразени, а прокуратурата усилено работеше по проследяването на други, евентуално скрити сметки. В същото време пък някой плащаше на скъпите Фокнъррови адвокати, а беше обявен и „фонд на защитата“, в който непрекъснато наливаха пари разни откачалки, религиозни фанатици и крайнодесни елементи. Изобщо екстремисти колкото щещ.

— Не знаем ли кой организира този фонд? — попитах го аз.

Официално зад фонда стоеше адвокатска кантора на име „Мърен & Съдружници“ от Савана, Джорджия. Това обаче бе очевиден номер, тъй като „Мърен“ бяха евтинджии, южняшки лихварчета и тям подобни тарикатчета на дребно, чийто офис бе обзаведен с неугледна пластмасова мебелировка. Изобщо не се получаваше. Зад кулисите очевидно стояха хора или организация с дебели пачки. Начело на действащите Фокнъррови адвокати пък бе Джеймс Граймс, голямо име в професията, един от най-добрите в Нова Англия, по прякор Мрачния Джим. Той очевидно нямаше нищо общо с „Мърен“. В съда го биваше за всичко, можеше да ви убеди например, че не сте човек, а мечка, като за целта вземаше добри хонорари.

Орнстед въздъхна дълбоко. Замириса ми на кафе и никотин.

— Ето, това е още една лоша новина. Може би последната, но все пак лоша. При Мърен преди няколко дни дошъл един тип на име Едуард Карлайл. Специализираната информация сочи, че те двамата са поддържали връзка по телефона непрекъснато и всеки ден — още откогато започна цялата работа. Подписът на този същия Карлайл е до този на Мърен в съдебната регистрация на фонда.

— Във всеки случай името не ми говори нищо — свих рамене аз.

Орнстед ме изгледа и пръстите му нервно и ситно затупаха по масата.

— Едуард Карлайл е дясната ръка на Роджър Бауън. А Бауън пък е...

— Ненормалник, боклук и расист — довърших вместо него.

— Още и неонацист — поправи ме Орнстед. — За него часовникът на времето е спрял още някъде около 1939 г. Страшен изрод ти казвам. Сто на сто има дялове и акции при производителите

на газови пещи — в надеждата, че Хитлеровото „Крайно решение“ все още може и да задейства. Според досега набраната информация той стои зад защитния фонд. През последните години се крие и избягва прояви на обществения фронт, но сега, изглежда, нещо го е привлякло и си е подал змийската главичка с раздвоеното езиче изпод усойния камък. Започна да държи речи, появява се на митинги, призовава за дарения и помощи. Струва ми се, че основната цел е да измъкне Фокнър и отново да го пусне по улиците.

— И защо?

— Е, нали точно това се опитваме да установим.

— Бауън се подвизава основно в Южна Каролина, нали?

— По-скоро се движи между Каролина и Джорджия, обаче най-много време прекарва някъде по течението на река Чатуга. Там, изглежда, му е главната квартира. Защо питаш, да не искаш да го посетиш?

— Може, защо не?

— И мога ли да попитам защо?

— Приятел в нужда...

— Слушай, онзи е от най-мръсните типове, за които можем да се досетим. Но какво толкова — щом ти се ходи, пък попитай го защо Фокнър му е толкова мил. Макар че не бих ти го препоръчал, ако говорим сериозно. Някак си не мога да си те представя в неговия списък с поканени на гости.

— Мен в този род списъци никога не ме е имало.

Орнстед се усмихна и стана, сетне ме потупа по рамото.

— Сърцето ще ме заболи, недей така, приятелю.

Изпратих го до вратата. Колата му бе паркирана точно отпред.

— Значи всичко си чул, така ли? — подметнах на раздяла.

Предполагах, че е слушал разговора ми с Фокнър на живо.

— Ами да. Ама ти да не ме питаш за онзи, тъмничаря? Как му беше името?

— Ансън.

— Не ме засяга този тип. Защо се интересуваш?

— Защото онова момиче е малолетно. И защото едва ли Ансън ще бъде светлина в бъдещия ѝ живот, ако мога така да се изразя.

— Не, в никакъв случай. Може да намеря някой да проучи как стоят нещата, да направи нещо.

— Бих ти бил благодарен.

— Добре, дадено. Сега и аз имам въпрос към теб. Какво стана там накрая? Май нещо се посригахте, ама иначе не можах да си го изясня.

Въпреки изпитото кафе в устата ми все още се въртеше вкусът на освежителя за уста.

— Фокнър ми плю в устата.

— Хайде стига бе! Не може да бъде! Да вземем да направим някои изследвания, ако искаш, а?

— Съмнявам се, ама ми се иска да пийна малко акумулаторна течност, та да си прочистя и устата, и вътрешностите.

— Я кажи защо му е било да го прави? За да те ядоса ли?

Поклатих глава.

— Не, рече, че било дар от него. Щял съм да виждам нещата по-ясно.

— Какво по-точно да виждаш?

Не отговорих, но се досещах.

Искаше да видя що го очаква. Същото, което сетне ще дойде и мен да вземе.

Искаше да видя как изглежда неговата порода.

---

[1] Вокалистът на „Пайнтоп Севън“. — Бел.прев. ↑

## ГЛАВА ШЕСТА

Войнстващото расистко движение никога не е било особено голямо от гледна точка стабилно или, да речем, монолитно членство. То си има едно постоянно ядро от твърди, фанатизирани последователи и те са някъде около 25 000. Около тях обаче се въртят не по-малко от 150 000 активни симпатизанти и може би още едно 400 000 прелетни птички едnodневки. Тези, последните, никога няма да пуснат пари, нито лично биха участвали в някое мероприятие, но пък винаги са готови да ви разправят каква гадост са това цветните и евреите, особено ако ги почерпите с алкохол.

От твърдите членове поне половината са клановци, останалите са скинхедс (бръснатите глави) и всякакви нацистчета от разни породи. Сътрудничеството между отделните групи е почти минимално, символично дори. Понякога то дори се превръща в ревностно единоборство и конкуренция за някаква изгода, тогава може да премине и в истинска агресия. При това членството не е като в някоя сериозна партия, то никога не е абсолютно твърда и постоянна величина: хора напускат дадена група, идват нови, някои се прехвърлят. Това зависи от изискванията на шефове, работодатели, противници, понякога и от съдилищата.

Начело на всяка група обаче има ръководен екип от дългогодишни твърди последователи — активисти. Те си остават, независимо дали групата ще си промени името, насочеността си в даден детайл, дали ще има вътрешни фракционни борби или ще се разцепи на по-малки единици. Тези активисти са фанатици, пламенни „мисионери“ с, разбира се, обратен знак, радатели за тъмна кауза, непрестанно и неуморно пропагандиращи евангелието на нетърпимостта. Това става по щатски панаири, митинги, събори, сборове и конференции, чрез местни вестничета и бюлетини, памфлети и късни радиопредавания.

Роджър Бауън е един от най-дългогодишните от постоянните членове, от най-опасните и безкомпромисни фанатици. Роден е в баптистко семейство в Гафни, Южна Каролина, някъде в подножието

на Блу Ридж, членувал е в почти всички организации на крайната десница, включително в ползващите се с най-отвратителна слава неонацистки групи през последните 20 години. През 1983 г. го арестуваха заедно с двама други, за да ги разпитват относно участието им в Ордена, тайно общество, свързано с „Арийски нации“ и основано от расиста Робърт Матюз. Нищо не се получи, освободиха ги, без да предявят обвинения. А през 1983 и 1984 г. Орденът проведе поредица въоръжени нападения на банки и фирми, за да набере средства за операциите си. Всички тези акции бяха най-прецизно организирани и въоръжени — палежи, грабежи, бомбени атентати, измами и подправени документи. Разполагаха дори и с бронирани коли. Орденът носи отговорност за смъртта на денвърския телевизионен водещ Алън Бърг, още и на Уолтър Уест — внедрен в организацията федерален сътрудник, който изнесе някои от тайните ѝ. Малко по малко полицията и ФБР заловиха всички негови членове, с изключение на самия Матюз. Той загина в престрелка с федерални агенти към края на 1984 г. Нямаше доказателства, които да свържат Бауън с Ордена, затова той си остана на свобода, а истината за неговото съучастие потъна в небитието заедно с Матюз. Интересен факт: въпреки сравнително малкия брой на членовете на Ордена операциите срещу него бяха ангажирали една четвърт от агентурата на ФБР. Всъщност именно малочислеността на тези хора работеше в тяхна полза. Бе изключително трудно федерални агенти да проникнат сред тях. Единственото изключение бе Уест — урок за Бауън, който той никога не забрави.

След онези събития Бауън се укри и дълго бе в неизвестност, докато по едно време намери ниша в Клана, макар че ККК бе вече до голяма степен отслабен от действията на Контраразузнавателната програма на ФБР. Повечето от местните кланови организации се разпадаха или биваха разтурени, престижът на организацията бе рухнал, съставът ѝ обаче статистически се подмладяваше, защото старите членове напускаха или измираха. В резултат на това, традиционно лошите отношения на Клана с неонацистите започнаха да се подобряват или най-малкото да губят двусмислеността си. Главната причина ли? Младите хора не са така придиричиви относно религиозните и национални различия. Бауън изведнъж се появи в „Невидимата империя“ на Бил Уилкинсън, част от Рицарите на Ку-

Клукс-Клан, но пък през 1993 г. „Империята“ бе разтурена и след съдебен процес, където попиля огромни суми, за да се измъкне, Бауън основа свой собствен Клан на име „Бял съюз“.

Само че Бауън съвсем не хукна да набира членове, както другите кланови организации, дори и названието бе просто трик на играта поради удобството да се скрие зад кланова терминология. „Белият съюз“, Белите съюзници или съзаклятници, както ги наричат някои източници, никога не са били повече от една шепа хора на брой, може би двадесетина. Независимо от това те имат огромно влияние, голяма власт, пък и въртят значителни финансови средства. На практика „Белият съюз“ значително допринесе за нацификацията на Клана през 80-те години, процес, който продължава и в наши дни. А традиционните противоречия между клановци и неонацисти съвсем избледняха.

Освен това Бауън никога не е отричал Холокоста: напротив, на него му харесва идеята за тотален погром над евреите. Нрави му се възможността да създаде сила, способна да извърши убийства в нечувани допреди мащаби, убийства планирани, зад които да стои Ред и Планирано мислене. Именно тези планове, а не някакви си морални задръжки, го отдалечиха от обикновените извращения и касапници, спорадичните изблици на крайно насилие, свойствени за расисткото движение в определени райони и най-вече в Американския юг. На традиционния му годишен събор в Стоун Маунтин в Джорджия той дори публично заклея един инцидент — пребиването до смърт на чернокож на средна възраст на име Бил Пиърс в Северна Каролина от тълпа пияни клановци-отцепници. Естествено, освиркаха го, и то доста здраво. Бауън обаче си тръгна и повече не се появи на Стоун Маунтин. Онези не го разбират, той пък няма нужда от селяндури като тях. Само че продължи да работи задкулисно и зад кадър в поддръжка, да речем, на дадена акция на Клана в малките градчета по граничната ивица между Джорджия и Южна Каролина. В подобна акция обикновено участват малко хора, обаче заплахата от разрастването и превръщането ѝ в „поход“ на Клана веднага разлайва местните вестничета, овчедушните либерали заблейват, създава се атмосфера на страх и недоверие — ето, именно това е Бауъновата цел. Подобна атмосфера му е нужна, за да му спори работата. „Белият съюз“ е предимно параван, добре режисирано и сякаш раздвижено изпод жезъла на

магьосник театро. Илюзионистки изпълнения: „хоп!“, магът завърти жезъла и се появи гълъбче, „хоп!“ — нещо друго и така. Камуфлаж, достоен за същинската дейност на Бауън. Истинският трик не го виждате, движението на жезъла не само не е свързано с търсената илюзия, то до голяма степен няма нищо общо с нея.

Защото именно Бауън се опитва да премахне старите различия; Бауън строи мостове и запълва бездните между Християнските патриоти и Арийците, бръснатите глави и клановците; Бауън флиртува дискретно с по-гласовитите и крайни членове на християнската десница. Бауън е онзи, който разбира смисъла на единството, на двустранното и многостранно сътрудничество — най-вече за разширяване базата на финансовите постъпления. Бауън вярва, че вземайки под крилото си човек като Фокнър, той ще убеди вярващите във Фокнървата кауза източници да пренасочат парите си към него. Неотдавна бе станало известно, че само през годината преди ареста на Фокнър Братството е привлякло дарения за повече от 500 000 долара. Може би дребна сума в сравнение с парите, които отиват по джобовете на модерните и известни от телевизията с „чудесата“ си евангелисти (тях ги наричат телевангелисти), но иначе стабилен годишен доход за Бауън и подобните му. В наблюдавания от Бауън „фонд на защитата“ бяха влезли немалко пари — поне десетина на сто от една базова седемцифрена сума — и още продължаваха да влизат. Ама пък кой поръчител ще е достатъчно шантав да приеме да плати гаранцията на Фокнър, в случай че решат да го освободят? Сигурен бях, че в резерва Бауън има и други планове, алтернативни варианти, различни дяволии. Ако нещата се разиграят добре от негова гледна точка, Фокнър ще е на свобода и изчезнал още преди края на месеца. Сетне ще тръгнат слухове, че Бауън му е помогнал и го е скрил на сигурно място и тази тактика само ще му донесе полза. После вече няма да има никакво значение дали Преподобният е жив или мъртъв. Достатъчно ще е той да остане в неизвестност — иначе какво му пука на Бауън дали ще е жив и здрав или вече заровен някъде?

Убеден съм обаче, че Бауън се възхищава от делата на Фокнър и неговото Братство в минало време. Имаше защо. За няколко десетилетия и без да прибъгва до банкови обири и силови игри, които бяха съсипали Ордена, Фокнър бе съумял да води кампания на смърт, терор и сплашване, и то с наличен екип от трима-четирима души. И

винаги перфектно да заличава следите си. От друга страна, вярно е пък, че неговите мишени не бяха особено трудни, напротив — меки и лесни. Но дори ФБР и другите федерални агенции все още не можеха да свържат Фокнъровите убийци със съответните жертви — хомосексуалисти, извършвали аборти лекари, еврейски лидери и други „противници“ на крайната десница, чието унищожение се смяташе за тяхно дело.

Странно бе и друго. Фактът, че Бауън не бе и помислил да се присъединява към Фокнъровата кауза преди завръщането на Китим. Китим е легенда сред десницата, нещо като фолклорен герой. Появил се бе изневиделица от Бог знае къде точно след задържането на Фокнър и бе отишъл при Бауън. Веднага след това Бауън се бе задействал в защита на Фокнър, сякаш това бе нещо съвсем естествено. В края на краищата какво значение има за него кой е Китим? Помнеше ли делата му, откъде идва и прочие? Е, това не бе чак толкова важно, нали? Такива са си народните герои, легенди. Отчасти истински, отчасти измислени, но пък с Китим на негова страна Бауън вече имаше нова целенасоченост, май че и усещане за непобедимост.

Последното било толкова силно, че той вече дори и не забелязвал страха, възникващ в самия него в присъствието на Китим.

Откритата адмирация на Бауън към Фокнъровата кауза, демонстрирана веднага след появата на Китим, очевидно бе погъделичкала Фокнъровото его. Защото Преподобният незабавно бе обявил посредством адвокатите си, че се присъединява към Бауъновата платформа. Дори бе предложил и финансова помощ от скритите си сметки в случай, че Бауън се съгласи да го скрие. Знаехме, че такива сметки съществуват, но специалните усилия на следствието и на федералните институции засега не даваха никакъв резултат в това отношение. А старият проповедник се стараеше да избегне затвора повече от всичко, би предпочел да бяга и да го преследват цял живот, отколкото да гние зад решетките и да изчаква процеса. Оказа се, че Фокнър поискал още една услуга от Бауън. Последният се разядосал — вече бил обещал немалко неща — но сетне се успокоил, след като чул за какво точно става дума. Ставало дума за нещо дребно, което така или иначе би доставило удоволствие и на самия Бауън. Толкова, колкото и на Фокнър.



Бауън смятал, че в лицето на Китим е намерил именно човека за такава работа. Но се излъгал.

То било точно обратното: въпросният човек намерил него — още преди това...

Автомобилът на Бауън спря на малката поляна пред хижата в Източен Тенеси, току отвъд щатската граница с Южна Каролина. Сградата бе стабилна, строена от яко, масивно дърво, отпред с веранда, към която водеха четири грубо издялани стъпала, с два симетрични прозореца отляво и отдясно. Прозорци високи, много тесни, като амбразури. Хижа, строена като укрепление, това се виждаше от пръв поглед.

На стол-люлка отдясно на вратата небрежно се бе изтегнал мъж с цигара в устата. Това бе Карлайл, човек с къса къдрава коса, започнала да оплешивява още през двайсет и първата му година, сетне като по чудо този процес бе спрял. Въпреки това днес Карлайловата коса е като перука на клоун — един русокос пръстен над ушите опасва блестящото отгоре голо кубе. Физически Карлайл е мъж здрав, в отлична форма — като повечето хора, които Бауън държи близо до себе си. Карлайл не е пушач, Бауън днес го видя за пръв път с цигара, не налиташе и на алкохол. В момента обаче изглеждаше уморен и скапан. Бауън веднага усети вонята: смърдеше на повръщано.

— Добре ли си? — повдигна вежди той.

Карлайл избърса устни с опакото на ръката и внимателно я изгледа за евентуални следи.

— Защо? Мръсотии ли има по мен?

— Не виждам такива, но вонииш.

Карлайл дръпна за последно от фаса, сетне внимателно го загаси върху подметката на обувката си. Това упражнение се оказа дълго, той грижливо провери да няма случайно останало огънче, сетне разкъса хартията и пусна тютюневите влакна да ги разнесе подухващият ветреца.

— Откъде се взе онзи тип? — попита той, след като свърши с фаса.

— Кой? Китим ли?

— Да, същият. Китим.

— Той е легенда — рече Бауън, сякаш произнасяше мантра.

Карлайл прокара пръсти по голото си теме.

— Това съм го чувал вече... — рече той и по лицето му се изписа несигурност, която постепенно и видимо се превърна в отвращение. — Във всеки случай да ти кажа: откъдето и да идва, този е абсолютен ненормалник. Нередовен, искам да кажа.

— Имаме нужда от него.

— А досега как се оправяхме? И както сам знаеш, много добре.

— Това си е съвсем друго. Ти научи ли нещо от онзи?

Карлайл поклати глава в знак на отрицание.

— Нищо не знае. Просто наемник.

— Сигурен ли си?

— Повярвай ми, ако знаеше нещо, досега хиляда пъти да ми го е изпял. Обаче онзи ненормалният продължава да го работи.

Бауън не вярваше особено много в приказките за голямата еврейска конспирация. Разсъждаваше по следния начин: вярно — богати и пребогати чифутски банкери и бизнесмени има, ама те едва ли са се обединили в заговори, завери и тям подобни. Огледаш ли внимателно голямата картина, това незабавно ще ти стане ясно. И все пак в думите на Фокнър истина имаше. Защото онези дърти чифути в Ню Йорк наистина му бяха поръчали смъртната присъда, бяха си платили и изпратили човек да го довърши. Този същият си бе получил заслуженото, но Фокнър настояваше да се провери кой точно го е наел. За да може, дойде ли му времето, да си отмъсти. В този контекст Бауън бе на мнение, че нищо няма да загуби, ако наистина проучи с какви хора е възможно да си има работа. Затова бяха отвлекли онзи младок — направо от улиците на Грийнвил. Той сам им бе привлякъл вниманието — задаваше едни особени въпроси, дето не са му работа, пък и какво търсеше точно там?

— Къде е той?

— Ей там — отзад.

Бауън тръгна да заобиколи къщата, но Карлайл вдигна ръка.

— Хранил ли си се?

— Похапнах малко.

— Хм, рискуваш...

Без да коментира, Бауън продължи по пътя си. Зад хижата имаше оградено място, същински свинарник. Навремето в нея наистина

държали прасета. То и вонята все още не е успяла да се разсее, помисли Бауън на път към него. Наистина смърдеше, но още щом влезе и видя гледката на голата земя в центъра на ограденото, разбра, че причината е друга. Смръдната бе от човек, а не от животно. Загря и намека на Карлайл за храната, защото незабавно му се повдигна.

Младежът бе съблечен, проснат на голата пръст под жарките слънчеви лъчи. Имаше късо подстригана брада, черната му коса бе полепнала по черепа, овална в кал и пот. С притегнат около главата кожен колан и запушена уста, човекът стенеше и скърцаше със зъби, а надвесеният над него бърникаше във вече нанесените рани и разкъсваше плътта още повече.

Китим бе облечен в работен гащеризон, носеше ръкавици. Пръстите му пълзяха по тялото на жертвата и опипваха кървящите ръбове на направените с ножа му разрези. От време на време почиваше, а другият се извиваше и гърчеше, мускулите се свиваха безпомощно, а изпод напъхания в устата му парцал излизаха подобни на жалостиво мяукане звуци. Сетне мъчителят невъзмутимо подновяваше касапската си работа. Бауън се удиви: как ли младежът е все още жив? Или най-малкото в съзнание? Ама пък отговорът не бе труден: Китим бе човек с множество таланти. Когато усети Бауън зад себе си, той се изправи в цял ръст и в това си движение заприлича на бавно разгъващо се членестоного. Сетне се извърна с лице към новодошлия.

Висок бе този Китим — поне метър и деветдесет и нещо. Винаги носеше шапка и очила — да му прикриват чертите на лицето. Налагаше се — имаше някакъв проблем с кожата. Бауън не знаеше точно какъв е той, така нямаше и да събере смелост да го запита, но Китимовото лице бе розово-виолетово на цвят, а по люспестия му, с напукана кожа череп тук-там стърчаха мънички туфи коса. Приличаше на онези големи щъркели, наречени марабу, които се хранят с леш, а в лакомията си нападат и тежко ранени, и умиращи животни, че и хора. Показахеш ли очите си, което ставаше извънредно рядко, те святкаха в тъмнозелено, като котешки. Под дрехите тялото му бе мършаво, почти изпито, но яко, жилаво и много здраво. Редовно се бръснеше, подрязваше ноктите си и въобще се държеше чист. Миришеше съвсем слабо на месо и на одеколон „Поло“.

А понякога и на бавно изпечена плът.

Бауън се огледа, хвърли бърз поглед към проснатия младеж, сетне отново насочи очи към Китим. Разбира се, че Карлайл е прав, помисли той, Китим си е направо нередовен. От малката му група само Ландрън Мобли, самият той откачалка, жесток и див като бясно куче, има някакви симпатии към Китим. Отново погледна жертвата на земята. Не го тревожеше, че мъчат евреин, при това може би абсолютно ненужно, но го отблъскваше крайният садизъм, удоволствието от самото мъчение, явната похот и чувствеността, проявявани от Китим. Ето го и сега — той е полово възбуден — Бауън забелязваше явната издутинна на панталоните му отпред. За миг в него пламна гняв, надви погнусата, желанието да повърне и обичайния му страх от този човек.

— Кеф си правиш, а? — осмели се да каже.

Китим сви рамене.

— Нали поиска да разберем какво знае. — Гласът бе леко дрезгав, досущ метла по неравен и пращен каменен под.

— Според Карлайл нищо не знае.

— Да, ама нали тук не командва Карлайл?

— Добре де. Командвам аз и те питам: разбра ли нещо, което да ни е от полза?

Китим го измери продължително иззад тъмните си очила, сетне му обърна гръб.

— Остави ме на мира — рече и прилекна край младежа с намерение да продължи прекъснатата работа. — Не съм свършил...

Но вместо да си тръгне, Бауън извади пистолета от кобура. Мислите му се въртяха съвсем хаотично около този странен, обезобразен човек, като че нарочно белязан и подобен на същество от друг свят. Неземен, някак си нематериален, сякаш са го призовали от нейде с помощта на магия и заклинания. Ами миналото му? Тъмно и незнайно: олицетворение на омразата и страха, облечена в плът абстракция. Появил се бе сам, предложил си бе услугите, а онова, което се говореше за него, славата и страховитите му дела го съпровождаха навсякъде. Бауън не бе намерил сила и смелост в себе си да го отпрати. Легенда бил, така се говореше. Но защо? Какво всъщност бе извършил?

При това Китим не правеше впечатление на посветен на каузата човек. Не го движеше ненавист към чернилките, обратните и

чифутите, не те му подклаждаха вътрешния огън. В това отношение той не се палеше лесно, стоеше встрани от пламенните рицари на Клана. Бе някак си абстрактно заинтересован от работата, която му възлагаха, дори и сега, когато мъчеше голата си жертва. А на всичкото отгоре се опитва да му каже — на него, на Бауън — да си гледа работата, така ли? И му нарежда да се разкара, сякаш е някакъв си черньо с поднос в ръката, а?! Крайно време е той като шеф да вземе нещата в собствените си ръце и да покаже категорично кой поръчва яденето и пиенето! Пристъпи, заобиколи Китим и насочи оръжието в легналия младеж.

— Недей — тихо предупреди клекналият мъчител.

Бауън го изгледа и...

А тялото на Китим мътно заблестя.

От него сякаш се излъчи мощна топлинна вълна, огнен дъх премина към Бауън, всичко наоколо затрептя като в най-тежка мараня, а Китимовата плът се раздвижи, набръчка се и запулсира. За миг той бе и Китим, и нещо друго, злокобно и страшно, черно и крилато, с очите на мъртва птица, отразили един безжизнен свят. Кожата му увисна и се разтвори, набръчкана и люспеста, костите се бялнаха отдолу й, краката леко се разкривиха, стъпалата се удължиха и закривиха отпред. Миризмата на нещо пламтящо стана нетърпима и за десетки от секундата Бауън получи просветление. Чрез недоверието и съмненията си, позволявайки на гнева си да го надвие, той бе някак си освободил и собствения си разум. Бе позволил на вътрешното си аз да излезе от него и да види непознатата страна на Китим, да разбере истината за него. Истина, скрита за обикновените смъртни очи.

*Отколешен е, помисли Бауън и в съзнанието му нахлуха непривични за него думи и мисли, древен като света и може би още по-вехт. Изисква се огромна концентрация на вътрешна енергия, за да се задържа в тази конфигурация. Затова и кожата му има такъв цвят и вид, затова винаги крачи бавно, затова страни от другите. Огромни и постоянни усилия са му нужни, за да поддържа тази си форма. Той не е човек. Той е...*

Бауън отстъпи крачка назад и в същия миг клекналата фигура възстанови стария си вид. Над голото тяло бе надвесен същият мъж с гащеризона и намацаните с кръв ръкавици.

— Какво има? — попита го Китим и в объркаността и страха си Бауън знаеше, че не бива да казва истината.

В никакъв случай не бива да отговаря какво е видял. Всъщност той едва ли можеше да го направи. Човешкият мозък е построен така, че с оглед да запази психическото здраве на индивида съзнанието изключва или потиска съответните центрове. Обикновено човек забравя извънредно страшни и непоносими за нормалната психика гледки и случки. Така стана и с Бауън — в един миг бе съзрял нещо непознато и ужасяващо, в следващия не бе сигурен какво е видял. Не може да е било така, онова е някакъв трик на зрението му, илюзия дяволска! Привиждат ми се някакви си дивотии, уплашено си повтаряше той. Какво беше онова: нещо черно, крилато, грозно като смъртта мутирала птица? Не може да бъде!

— Нищо няма — побърза да каже на глас, погледна тъпо пистолета в ръката си и веднага го прибра.

— Тогава остави ме на мира да си гледам работата — рече Китим.

Последното нещо, което Бауън видя, преди да си тръгне, бе умиращата надежда в очите на младежа, сетне наведената фигура се премести и закри главата му.

Бауън притича покрай Карлайл на път за колата, без да му обърне внимание.

— Хей! — извика подире му Карлайл и понечи да го хване за лакътя, но щом видя лицето на шефа и ръката му сама увисна.

— Какво ти се е случило? — попита той озадачено. — Очите ти... очите ти са...

Бауън не отговори. По-късно щеше да му каже какво е видял или какво си е помислил, че вижда, а в по-други дни и в по-нова фаза на нашия разказ самият Карлайл пък щеше да даде показания и пред следователите по случая. Обаче сега Бауън мълчеше и лицето му бе станало непроницаемо; наложи си да се овладее и контролира чувствата си — дори и когато се погледна в огледалото и разбра, че капиллярите в очните му ябълки са се пръснали. А зениците му като черни дупчици сред алени петна кръв.

Далеч на север Сайръс Неърн се отдръпна от решетката и отстъпи в тъмната част на килията. Тук му бе по-добре, отколкото в коридорите и общите помещения, заедно с другите затворници. Те не го разбираха, не можеха и да го разберат. Задръстен, ни приема, ни предава — така бяха говорили за него повечето хора през по-голямата част от живота му. Глух. Ням. Тъпанар. Шантав. Хахо. Всъщност на Сайръс отдавна вече не му пукаше как го наричат. Вярваше си, че е интелигентен, хитър. Иначе дълбоко вътре в себе си подозираше, че може и да не е с всички си.

Майката го бе изоставила на деветгодишна възраст, вторият му баща го бе тормозил и експлоатирал, докато за пръв път попадна в затвора, тогава бе вече на 17 години. Все още помнеше някои подробности за майка си — не толкова любов или нежност, никога не бе демонстрирала подобни чувства спрямо него, а по-скоро съмнението и недоверието в очите ѝ. Трудно го бе родила, с усложнения, които безсъмнено бяха оставили трайни следи у него, поне външно. Родил се гърбав, не можеше да се изправя изцяло, коленете му поддаваха, сякаш на гръб постоянно носеше тежко бреме. Бе високочел, дори прекалено, тъмноок, а ирисите катраненочерни. Носът плосък, с издължени ноздри и малка, закръглена брадичка, пълни устни, горната надвиснала над долната и постоянно леко отворени, сякаш Сайръс се кани да ухапе някого.

А пък бе силен физически. По ръцете, раменете и гърба играеха здрави, плътни мускули; кръстът му бе тесен, бутовете и ханшът здрави, стегнати. То именно в тази сила му бе и спасението. Беше ли по-слаб, затворът отдавна да го е смачкал.

Първата му присъда бе за въоръжен взлом при усложнени обстоятелства. Сайръс влезе в къщата на една жена от Хултън, въоръжен със собственоръчно направен нож. Жената се заключи в стаята си и се обади на ченгетата. Те пристигнаха за нула време, още докато Сайръс се опитваше да избяга през прозореца в банята. Обясни им със знаци, че единствено търсел пари да си купи бира. Повярваха му. И все пак го осъдиха на три години, ама от тях излежа само 18 месеца.

В затвора го подложиха на обстоятелни прегледи и изследвания. Психиатърът диагностицира шизофрения; откри класическите „положителни“ симптоми, както сам се изрази: халюцинации, видения, общуване с въображаеми гласове, странни начини на мислене и изява. Сайръс кимаше, докато търпеливо му разясняваха тези неща със знаци, разбира се, макар че можеше да чува прекрасно. Просто бе решил да крие този факт, както и другия, за който взе решение една тъмна нощ преди много, много време: да не говори повече на глас.

А може би този избор не е бил направен лично от него, а от някой друг? Сайръс така и никога не разбра това със сигурност.

Предписаха му лекарства, антипсихотични медикаменти първо поколение и някои други, но той веднага намрази ефекта, който имаха върху него. Те го отслабваха, правеха го немощен и умствено, и физически, затова просто престана да ги пие. В същото време бързо се научи най-умело да прикрива този факт. Всъщност от страничните ефекти на лекарствата най-много бе намразил самотата, която те му носеха. Много мразеше тишината, а когато гласовете отново се върнаха, той ги посрещна с радост, като стари приятели, които се връщат от далечни места и носят оттам интересни разкази и приказки. Освободиха го по-рано, а той едвам чуваше думите на обработващия документите му тъмничар. Гласовете ги заглушаваха, надвикваха всичко останало, възбудени от перспективата на свободата и подновяването на така грижливо подготвените и преговаряни планове.

Защото за Сайръс онази история в Хултън бе пълен провал по два пункта: първо, бяха го хванали, второ — не бе влязъл в къщата заради пари, а заради жената.

Неърн живееше в неголяма колиба, строена на притежаван от майчиното му семейство парцел земя. Бе недалеч от реката Андроскогин, на около десетина мили южно от Уилтън. В далечното минало местните жители складирали плодове и зеленчуци в ями и кухни по бреговете ѝ, там те по естествен път дълго се задържали пресни и в отлично състояние. Още като момче Сайръс бе открил старите дупки-хладилници и си ги бе харесал за скривалища. Беше им укрепил стените и таваните, замаскирал входовете с храсти и хитроумно приспособени врати. Понякога дори си мислеше, че те са истинският му дом, че са правени специално за него, по негов размер и воля. Самото му тяло с превития гръбнак и гърбицата, късите, здрави



врат и крака отлично пасваха в тези издълбани под речния бряг укрития. Сега естествените охладители криеха под пясъчните подовете и други неща — и зиме, и лете. Искаше ли да открие някое от тях, Сайръс лазеше по тях на колене и длани и дълго миришеше пясъка, за да го намери.

След престоя си в затвора Сайръс се бе научил да се пази. Само по веднъж употребяваше всеки пореден нож, собствена изработка, сетне изгаряше дръжката, а острието заравяше нейде по-надалеч от дома си. В началото можеше да мине и година, без да му се прище да излезе на лов; достатъчно бе да клечи скрит в приятния хлад на някоя от онези дупки, докато гласовете станат прекалено високи, тогава тръгваше да изпълни поръчаното. Обаче поостаря ли малко, те станаха съвсем настоятелни и не го оставяха на мира, все по-често и по-често го караха да върши разни работи и така дойде една вечер, когато той се опита да вземе онази жена от Декстър. Тя се разпищя, дойдоха разни мъже и го пребиха, а сетне отново го затвориха за цели пет години този път. Е, сега бе тук, но пък краят му вече се виждаше.

На затворническата комисия, която разглежда молбите за помилване, бяха представени резултатите от специален тест на име „Hare PCL-R“, разработен от професор по психология в Университета на Британска Колумбия. С него му бяха изследвали поведението вече няколко пъти. Методиката се основаваше на стандартни поведенчески характеристики и реакции, свързани с рецидивизма, насилието и отклика на индивида спрямо външна терапевтична намеса. Сайръс знаеше, че в комисията гледат на него със снизхождение. Няма да стои тук още много; ще мине някой и друг ден още, сетне ще го освободят и той ще се върне при реката и любимите си дупки. Затова сега му бе симпатична дори и килията, особено тъмният ѝ заден край, където лежеше и си представяше как ще бъде отново свободен и на воля ще си избира от жените и момичетата, особено онези с хубавите парфюми и дългите коси.

Предстоящото освобождаване дължеше на природната си интелигентност, която си беше просто факт. И ако затворническите психиатри си бяха направили труда да го обследват и подложат на малко по-сериозни тестове, отдавна да бяха стигнали до заключението, че довели го до сегашното му психическо заболяване генетични фактори го бяха надарили и с брилянтна изобретателност. Така или

иначе през последните седмици Сайръс бе получил помощ от най-неочаквано място.

Онзи, доста възрастният мъж, когото доведоха за психиатрично наблюдение по-късно, го бе наблюдавал извънредно внимателно. Известно време го срещаше в отделението. Сетне го поставиха в килия, недалеч от неговата. Тогава един ден пръстите му се подадоха иззад решетките и започнаха да се движат. И да говорят.

*Здравей.*

Много време бе минало, откакто за последен път Сайръс бе общувал с някого посредством езика на знаците и жестовете. С изключение, разбира се, на онзи главен лекар и при прегледите, но то винаги бе само за кратко време. Струваше му се, че е започнал да го забравя, но ето на — определените значения бързо се възстановяваха, съчетанията придобиваха все по-ясен и многозначителен за него смисъл.

*Здравей. Името ми е...*

*Сайръс. Аз го зная твоето име.*

*Откъде го знаеш?*

*Всичко зная за теб, Сайръс. За теб и за онези твои тайни складове. Скривалищата.*

Тогава Сайръс се бе сепнал и уплашен се бе отдръпнал назад. Сгушен в дъното на килията, дълго време бе мислил, а в главата му гласовете се караха, надвикваха и спореха най-ожесточено. Но на другия ден, когато застана плътно до решетките, старецът вече го чакаше. Той знаеше всичко — този старец. Дори и това, че Сайръс ще се обърне отново към него. И наистина — подал пръсти, гърбавият заговори:

*Какво искаш?*

*Да ти дам нещо, Сайръс.*

*Какво?*

Тук старецът изчака, сетне направи онзи същия знак, който Сайръс сам си бе правил в мрака стотици пъти — когато му бе особено тежко и имаше нужда от малко надежда, от нещо, за което да се залови, нещо, за което да копнее...

*Жена, Сайръс. Ще ти дам жена.*

Недалеч от Сайръсовата килия Фокнър клечеше в своята собствена и се молеше Богу да му помогне да успее. Бе сигурен още от началото: попадне ли тук, непременно ще намери човек, когото ще съумее да използва. Онези изверги в другия затвор не му вършеха работа — закоравели, дългогодишни престъпници и затворници, в тях бъдеще нямаше. Затова се бе наранил — за да предизвика преместването му именно тук, тук — където има възможности за психиатрично наблюдение в малкото самостоятелно отделение и достъп до съответните пациенти. Бе очаквал задачата да се окаже потрудна, но веднъж попаднал на Сайръс Неърн, тя неочаквано се улесни. Веднага бе усетил вътрешната му болка.

Наведеният Фокнър притисна пръсти едни в други още по-силно и горещата му молитва към Всевишния стана още по-пламенна.

Ансън бе приближил килията безшумно. Сега стоеше пред решетките и втренчено гледаше коленичилата фигура. Сетне протегна ръка и с опитно и добре оттренирано движение подхвърли нещо към нея. Примката изсвистя, улови Фокнървата глава и едновременно се стегна. Ансън дръпна рязко веднъж и още веднъж, и още, и полузадушеният, размахващ безпомощно ръце и повръщащ проповедник бе довлечен до решетките, където тъмничарят го сграби за челюстта и стисна здраво.

— Мръсно шибано копеле! — изсъска надзирателят.

Внимаваше да не повишава глас. Бе виждал онези мъже в килията, преди да доведат Фокнър. Досещаше се какво са правили в нея: тук имаше подслушвателни устройства и само един господ знаеше колко чувствителни са те. Вече бе говорил с Мари и я бе предупредил: да отрича всичко, свързано с тяхната връзка, в случай, че подозренията му се оправдаят.

— Още веднъж да си отвориш плювалника по мой адрес и ще те унищожа! — прошепна злобно Ансън и пръстите му потънаха в белезникавата суха и гореща Фокнърва кожа.

Усети костта отдолу, крехка, чуплива — още малко натиск и ще я раздроби. Направи известно усилие на волята и отпусна пръсти, сетне охлаби хитроумно изобретената гумена примка-ласо и ловко я прибра, но не и преди здраво да хлопне проповедническата глава в стоманените пръти.

— И да внимаваш кво ядеш, дърта хлеббарко, защото вече аз ще ти приготвям папането, чуваш ли? — изсъска още веднъж шепнешком и тласна стареца назад.

Фокнър се свлече на пода, сетне бавно и с усилие се надигна и залитайки, се отправи към нара. Дишаше трудно, със свистене, опипваше оставения от ласото червен белег на шията. Заслуша се в отдалечаващите се стъпки на тъмничаря, сетне отново събра молитвено пръсти и тежко се отпусна на тесния нар.

В следващия миг нещо на пода привлече вниманието му и той наведе глава, за да проследи движенията му. Изминаха няколко секунди и проповедникът внезапно вдигна крак и рязко го стовари върху движещата се долу тъмна твар. Разтри останките на паяка и гневно прошепна:

— Момченце, предупредих те! Предупредих те да си държиш любимците под око!

Някъде наблизко някой силно изсъска; звукът би могъл да бъде израз на мъчно въздържана ярост, но и съсък на изпусната от съседна тръба пара.

Тогава в недалечната си килия, полузаспал и потънал в спомена за влажната пясъчна земя, Сайръс Неърн се размърда, а в хора на гласовете в съзнанието му се прибави нов. Този същият глас напоследък се обаждаше все по-често и по-често, особено през последните седмици, откакто той и новодошлият бяха влезли във връзка и споделяха неща за живота си. Сайръс се бе зарадвал на пристигането на проповедника, макар и да усещаше как невидими пипала се пресягат откъм неговата килия и ровят ли, ровят в съзнанието му. Утвърждават присъствието си там, набират сила и имат свой глас, който постепенно се налага над другите.

*Здравей*, рече Сайръс и в главата му прозвуча собственият му глас, онзи същият, който не бе чувал вече толкова години, и по навик направи с пръсти съответния знак.

*Здравей Сайръс*, отвърна посетителят.

Гърбавият се усмихна. Не знаеше със сигурност как да се обръща към него. Защото той имаше много имена, стари имена, които Сайръс не бе чувал от ничия уста. А сред тях изпъкваха две, които употребяваше по-често от останалите.

Понякога се наричаше Ленърд.

Но най-често — Пъд.

## ГЛАВА СЕДМА

Същата вечер Рейчъл ме гледаше особено и мълчеше. Аз се съблякох и легнах при нея.

— Няма ли да ми разкажеш какво се случи? — рече тя накрая.

Сетне се примъкна към мен и допря издут корем до бедрото ми. Внимателно поставих ръка върху него, опитах се да почувствам растящия в нея живот.

— Как си? — попитах.

— Добре. Тази сутрин повръщах, ама малко — усмихна се тя. — После ти дойде и аз те целунах.

— Прекрасно. Доказателство за това колко държиш на личната си хигиена, защото неприятен дъх не усетих — пошегувах се аз.

Рейчъл игриво ме сръга в ребрата, извади ръка изпод завивките и разроши косата ми.

— Е? Пак ли няма да ми отговориш?

— Каза ми, че настоява да се оттегля от делото, всъщност ние да се оттеглим, защото и теб могат да те призоват като свидетел, и да не даваме показания. В замяна ще ни оставят на мира.

— А ти вярваш ли му?

— Не, пък даже и да му вярвах, онова, което той иска, едва ли ще промени нещо. Стан Орнстед има цял куп съмнения относно тежестта на евентуалните ми показания пред съда, ама пък си мисля, че доста се е изнервил, а то си има и защо. Във всеки случай тези съмнения не се отнасят за теб. Ще трябва да дадем показания, независимо дали ни се иска или не. Имам чувството, че фактически на Фокнър не му пука за тях — сигурен е, че ще го пуснат под гаранция, след като следващата инстанция разгледа поредното обжалване. Честно казано, не загреях защо толкова настояваше да отида в затвора. Освен ако може би му се е приискало да ме ядоса. Нали му е писнало да седи сам в онази килия и е решил да си направи малко цирк и да ме разиграе.

— Е, а ти разигра ли му цирк?

— Опитах се, не беше особено трудно. Но видях разни интересни неща: слушай, Рейчъл, килията му замръзва. Пуснали са му

парното максимално силно, а там е като в зима. Сякаш тялото му поема цялата топлина от околната среда. Освен това подхвърли закана към единия от тъмничарите: пред мен го заплаши, че ако говори по негов адрес, ще съобщи за любовната му връзка с малолетна.

— Спекулация, така ли?

— Ами, никаква спекулация, надзирателят реагира, сякаш го удариха с юмрук в лицето. Смятам, че той лично не е споделял тази информация с никого. Според Фокнър момичето било на 15 години. Сетне говорихме с тъмничаря и той практически го призна.

— Какво се каниш да правиш?

— За момичето ли? Помолих Стан Орнстед да вземе някакви мерки. Толкова мога, какво друго да направя?

— А какво би казал относно Фокнър? Да не е медиум?

— Тъц, едва ли е медиум, ама пък... Не мисля, че за него има точно определение. Едва ли на света има някой подобен. И знаеш ли, преди да си тръгна ме наплю. Не, не ме наплю, а ми плю в устата.

Почувствах как тя трепна и застина. Сякаш цялата се втвърди.

— Да — рекох и я погалих по лицето. — И аз реагирах като теб, когато стана. Купих си освежител за уста, ама нищо не можах да постигна. Тонове от него да имам, всичкия на този свят да ми дадат, пак няма да ми стигне да се дезинфекцирам.

— А защо го направи?

— Рече, че така щял съм да виждам по-добре — всичко, което и той виждал.

— И какво по-точно?

Въздъгнах. Това бе тема деликатна, ама просто не мога да ви опиша колко деликатна. За малко щях да се изпусна и да й разправам всичко: и за онази кола на моста, и за тварите по стените и кулите на затвора, за виденията на изгубени деца в миналото, за отвъдните посещения на Сюзън и Дженифър в потайни доби, а и посред бял ден. Ужасно много ми се искаше да й разкажа тези неща, но не можех, пък и не разбирах защо не мога. Тя обаче усещаше много от тях, умееше да ми чете мислите, или така поне си мислех, но предпочиташе да не ме разпитва. Пък и да ме бе запитала, какво можех да й кажа? Че аз самият не мога добре да си обясня онази дарба, дадена ми свихе. Не ми се нравеше да мисля, че нещо в мен самия привлича онези изгубени души така силно. Привлича ги като магнит. По-леко ми бе да се

опитвам да си внушавам, че страдам от психологично, а не от душевно разстройство.

Блазнеше ме мисълта да се обадя на Елиът Нортън и да му кажа, че неговите проблеми са си негови собствени, че не желая да се замесвам в тях. Но не можех, просто не можех да го направя. Нали му бях обещал? В същото време смятах, че Рейчъл е може би в безопасност поне дотогава, докогато Фокнър остане зад решетките. Той пък точно сега не би направил нищо крайно, което да усложни и да постави на риск евентуалното му по-нататъшно освобождаване.

Ами черната кола? Съвсем друго нещо: не беше нито сън, нито пък реалност. Сякаш нещо, спотаено за кратко време в сляпата точка на линията ми на зрение, бе излязло оттам, за да ми се покаже. Може би някаква неведома промяна в сетивата ми бе позволила да видя нещо, което обичайно не се показва на простосмъртните? А по причини, които не разбирам изцяло, един вътрешен глас ми шепнеше, че онази кола, истинска или въображаема, не представлява непосредствена заплаха. Целесъобразността ѝ е невидима, скритата в нея символика напълно двойствена. И все пак допълнително ме успокояваше мисълта, че полицията на Скарбъро ще наблюдава дома ми, макар и да ми бе ясно, че едва ли здравомислещите практични ченгета ще обърнат внимание на някакво си очукано и черно купе, та било то и от легендарния стар кадилаков модел „Де Вил“.

Ами Роджър Бауън? Нищо хубаво за нас не би се получило от евентуална конфронтация с него, ама нищо. И все пак ме гъделичкаше любопитството да му хвърля един поглед — на него и на дружината му негодници. Да понаобиколя тук-там и да видя какво ще се получи. Струваше ми се, че повечето от събитията, за които мислех сега, са взаимно обвързани, най-вече делото, с което се беше захванал Елиът Нортън — то изпъкваше на преден план като важна съставна част от общото цяло.

Аз в съвпадения поначало не вярвам. От дългогодишен опит зная, че съвпаденията са един от начините, по които Съдбата подмята, че ти просто не внимаваш в картинката достатъчно. Дали Съдбата или Животът? Е, няма голямо значение.

— Той смята, че мъртвите контактуват с него — отвърнах накрая. — Говорят му. А над затвора Томастън прелитат Черни ангели, деформирани души, наказани. И аз трябвало да ги виждам.



— А ти видя ли ги?

За малко не подскочих, така както си лежах по гръб. Извърнах лице към нея, но тя съвсем не се усмихваше.

— Видях гарвани — рекох ѝ. — Десетки гарвани. И преди да решиш да ме изпратиш да спя сам в другата стая, да ти кажа, че не само аз, а и други хора ги видяха.

— Не се съмнявам в думите ти — каза Рейчъл. — Нищо не е в състояние да ме удиви относно онзи старец. Побиват ме тръпки, като помисля за него, нищо че седи под ключ в затвора.

— Няма нужда да пътувам. — Това бе първото, което ми дойде наум. — Ще си остана тук, при теб.

— Аз пък не съм казала, че искам да стоиш тук — натърти тя. — Не това исках да кажа. По-добре ми кажи има ли някакъв реален риск?

Замислих се.

— Не мисля, че точно сега може да има — рекох след малко. — Смятам, че той не би рискувал да предприеме нищо преди адвокатите да са му осигурили излизането под гаранция. След това ще се наложи да направим преоценка на ситуацията. Засега ще е достатъчна тукашната полиция в ролята на ангел-хранител, при това само като превантивна мярка.

Тя незабавно понечи да изреди възраженията си, обаче аз внимателно и нежно закрих устата ѝ с длан. Очите ѝ се свиха в гневен упрек.

— Виж, Рейчъл, това е колкото за теб, толкова и за мен. Наблюдението няма да е досадно или натрапчиво, може би въобще няма и да го усетиш. Но аз ще спя много по-спокойно където и да съм.

Махнах ръка от устата ѝ, изпълнен с търпение за дълга и поучителна тирада. Тя веднага разтвори устни и аз побързах отново да ги затисна с длан. Този път Рейчъл примирено въздъхна и отпусна рамене, тогава аз вече окончателно свалих ръка. Сетне я целунах по устните, само че тя не реагира. Продължих да упорствам и след малко устните ѝ се разтвориха, а езикът ѝ допря моя. След още малко стана още по-общителна, телата ни почти се допряха.

— Насилваш се да ме любиш, за да си правиш каквото си искаш после, нали? — подметна тя и ахна, когато ръката ми полази по вътрешната страна на бедрото ѝ.

Повдигнах очи и направих физиономия на обиден — най-убедителната, на която съм способен.

— Разбира се, че не — възразих задъхано. — Аз съм мъж и без секс не мога.

Не чух, по-скоро усетих кроткия ѝ вътрешен смях, а в същия миг телата ни се залюляха в общ ритъм.

Събудих се в мрак. Отвън на пътя кола нямаше, но осезателно усещах, че доскоро не е било така.

Излязох от спалнята и тихо поех надолу по стълбите към кухнята. Сън направо не ме ловеше. Слязох на долния етаж и веднага забелязах Уолт, седнал пред вратата на всекидневната. Ушите наострени, опашката му бие в нервен ритъм по пода. Погледна ме за секунда и отново насочи цялото си внимание към онова, което ставаше в стаята.

Почесах го зад ухото, а той изобщо не реагира, псето му с псе. Забелязах, че очите му не мърдат, приковани в черно петно в ъгъла. Сянка ли беше или какво? Дебелите пердета не пропускат дори и тънък лъч светлик, а онази смътна форма там чернее, досущ дупка, отворена в ефирната призрачна материя помежду два свята.

Нещо в черната сянка силно привличаше кучето към себе си.

Единственото оръжие под ръка бе ножът за отваряне на писма, поставен на дрешника. Притиснах го към дланта и пристъпих в стаята, съзнавайки, че съм гол.

— Има ли някой? — попитах глухо.

Мотаещият се в краката ми Уолт изскимтя тихо, но то не беше от страх, а по-скоро от възбуда. Пристъпих още напред — в мрака.

Тогава видях ръката.

Женска, бледно бяла, призрачна. С нанесени хоризонтално три рани — дълбоки, виждаше се костта. Раните обаче бяха стари, плътта сивкаво-кафеникава, кожата засъхнала и попукана. Кръв нямаше. Ръката се изпъна още повече, дланта се обърна към мен, с пръстите нагоре.

*спри*

И тогава разбрах, че раните са само първото ѝ страдание; тя е вдигнала ръце, за да се предпази от острието, но то е намерило пътя си

към лицето и тялото въпреки усилията ѝ; а сетне са последвали нови удари, нови рани, болка, агония и смърт по пътя отвъд.

*моля*

Спрях на място.

„Коя си ти?“

*ти ме търсиш*

„Каси, ти ли си?“

*усетих, че ме търсиш*

„Къде се намираш?“

*изгубена съм*

„Виждаш ли нещо?“

*нищо*

*мрак*

„Кой ти стори това? Кой е той?“

*не е един*

*много са в един*

Сетне чух шепот като съсък, шепнеха още други, множество гласове, в хор и унисон с нейния.

*каси нека да го питам нека да говоря с него каси ще ни помогне ли знае ли каси знае ли моето име каси може ли да ми каже моето име каси каси може ли да ме отведе оттук каси искам да си ида у дома моля те изгубих се каси моля искам да си ида у дома*

*моля*

„Каси, кои са тези с теб?“

*не зная*

*не ги виждам*

*но те всички са тук*

*той ни доведе тук*

Сетне изведнъж усетих ръка на голото рамо и Рейчъл лежеше зад мен. Усещах гърдите ѝ допрени в гърба ми, чаршафът хладнееше приятно. Гласовете бавно заглъхваха, звучеше само далечен ек, едвам доловимо ехо, отчаяно и настоятелно...

*моля*

А в съня си тя прошепна тихо и челото ѝ се сбърчи, сякаш нещо я заболя:

— Моля.

## ГЛАВА ОСМА

Хванах самолет от портландското летище на разсъмване на следващия ден. Беше неделя, рано, съвсем рано, шосетата пусти пустеят. Рейчъл ме докара и ме остави пред вратата на аерогарата. Вече се бях обадил на Уолъс Макартър да потвърдя, че заминавам. Оставих му телефонния номер на клетъчния телефон и номера на хотелската стая. Междувременно Рейчъл му бе уредила среща с една приятелка на име Мери Мейсън, която живееше в Пайн Пойнт. Рейчъл я познаваше от местното общество на природозащитниците и вярваше, че двамата ще си паснат добре. Биваше я за такива преценки, нали бе психолог, а Уолъс ченгето веднага си бе направил труда да пусне полицейска проверка, бе открил и снимката на Мери, сетне благодарно ме бе потупал по гърба. Хареса му онова, което видя на нея.

— Ама тя била много готина, а? — подметна ухилен.

— Аха, само че не се нафуквай толкова, защото пък тя още не те е виждала.

— Какво е животът без любов? — още повече се ухили той.

— Виж, Уолъс, здравословно самочувствие имаш. Ако беше някой друг, щях да му кажа, че е ужасно самодоволен човек, ама нали си приятел...

Той ме измери продължително с очи и само рече:

— Ама сериозно ли?

Засмяхме се и двамата, сбогувахме се.

Сега Рейчъл се наведе към мен и ме целуна по устните.

— Да се пазиш — натърти тя, а аз притиснах главата ѝ към моята.

— И ти също. Носиш ли си телефона?

Тя кимна и го извади от чантата.

— Да не вземеш нарочно да го изключиш?

— Няма, няма.

— През цялото време да стои включен, чуваш ли?

Тя ме изгледа, нацупи се, сетне кимна.

— Ще се обадя да проверя!

Засмя се и ме ощипа по ръката.

— Хайде, бягай. Ще се заяпаш по стюардесите и ще забравиш, знам си те аз.

— Ама сериозно ли? — запитах, без да се замисля, и ми хрумна, че може би с Макартър си приличаме повече, отколкото би било здравословно за мен самия.

Това обаче я разсмя и тя ме плесна по гърба.

— Разбира се. Няма да излизаш от форма, докато ме няма, я!

Веднъж Луис ми бе казал, че новият Юг си е като стария, същите привички, същото мислене, само местните били понатежали средно с по пет-шест килца на череп.

Вероятно е бил нещо вкиснат на тема Юга по времето на онзи наш разговор, пък и никога не е бил поклонник на Южна Каролина. То така или иначе след Мисисипи и Алабама този щат винаги си е минавал за най-задръстения и най-селяндурския в Американския юг, но е истина и друго: в него расовите проблеми все пак са решени по по-цивилизован начин. Когато навремето Харви Гант стана първият чернокож студент в южнокаролинския колеж „Клемсън“, местните законодатели постъпиха разумно: вместо да поощряват разни стрелби и блокади по улиците, побързаха да признаят, че е дошло време за промени, та макар и неохотно. И съответните щатски закони бяха приети. Приети, приети, ама ето пак — в Оринджбърг, същия щат, през 1968 г. трима чернокожи бяха застреляни по време на демонстрация пред спортната зала за боулинг „Ол Стар“, която била само за бели. И като помислиш, то си има причините и корените: всеки южнокаролинец на възраст над 40 години е посещавал сегрегирано училище и все още мнозина са онези, които вярват, че над щатския Капитол в Колумбия трябва да се вее южняшки конфедеративен флаг. И все още наричат езера и реки на разни антигерои от миналото, сякаш сегрегация никога не е имало.

Пристигнах на международното чарлстънско летище с полет през Шарлът — севернокаролинския град, който мяза на люлка на еволюцията и сметище за най-безвкусните модни излишъци на полиестерната промишленост. В бара на шарлътското летище джубоксът въртеше стари парчета на „Флитуд Мак“, а едри шкембелии

с шорти и тенисфланелки се наливаха със светло пиво сред облаци от тютюнев дим. Техните дами пък яростно въртяха ръчките на монтираните в полираното дърво на бара покеравтомати и нервно тикаха двайсет и петцентови монети в цепките им.

На широка табуретка пред ниска масичка встрани от тях се бе полуизтегнал дебелак с татуировка на бръснатия череп и лявата ръка. Разперил крака, сякаш заведението е негово, потънал в пот, той ме измерваше мръснишки изпод вежди. Отвърнах на погледа му, той не можа да издържи дълго и със заучен жест се изплю, сетне с досада извърна глава.

Огледах информационните табла, търсех моя полет. От Шарлът излитат самолети за разни забравени от Бога места по щатската територия, където едва ли някой с всичкия си би се осмелил да отиде. Само като си представиш еднопосочните пътища или пък липсата изобщо на такива и ще си кажеш: я бе, дай един билет за където и да е, само не и за там.

Във всеки случай моят полет излетя навреме. Падна ми се място до едър мъж с шапка, на която пишеше „Чарлстънска пожарна команда“. Бях от вътрешната страна, до прозореца, и той се наведе към мен, притисна ме с юнашката си гръд, за да види военните машини на съседната писта. Минаваше двумоторен самолет на „Ю Ес Еървейс Експрес“ и той доволно ми кимна с глава:

— Пак добре, че сме на реактивен, а не на ей такива нестабилни бракми.

Аз учтиво кимнах в ответ, а той още повече ме притисна и продължи да разправя:

— Ей до там беше летището... то навремето Шарли нямаше и две писти като хората. Хм, помня още когато го строяха... аз тогава служех в армията...

Затворих очи и стиснах зъби.

Този се оказа най-дългият къс полет в живота ми.

Чарлстънското международно летище бе полупразно, когато кацнахме. Пустееха и магазини, и коридори. На северозапад се вижда военното летище край базата — през високата остъклена стена гледах

сиво-зелените бойни машини, подредени под следобедното слънце и замрели като подготвени за скок огромни скакалци.

Засякоха ме още докато си вземах багажа, недалеч от гишетата за коли под наем. Двама бяха — единият дебел, в светла конопена риза, другият — по-възрастен, с черна зализана назад коса и черно ленено сако, под него с тениска и елече. Стараеха се, чак да ти стане мъчно за тях, наблюдаваха ме ужким ужасно дискретно, докато изчаквах на гишето на „Хърц“ да ми попълнят документите за колата. Тръгнах да излизам от сградата, а те застанаха встрани от вратата и се правеха на разсеяни. Аз пък пресякох паркинга под жарките следобедни лъчи и се насочих към малкия навес — палатка, където бе паркиран моят мустанг. Тъкмо завъртах ключа за запалването, когато те вече се бяха наместили в голям шевролет модел „Тахоу“. Изчакаха ме на първото кръстовище преди главния изход, след това се курдисаха на две коли разстояние от мен. И така чак до междуцатската магистрала. Сигурно мислеха, че са царете на проследяването. Можех да ги издухам от гърба си по всяко време, обаче пък каква би била ползата? Така си ги виждах къде са, а всъщност то ми беше и най-удобно.

Почти чисто нов мустанг ми бяха дали, ама не беше като моя бос у дома. На тукашния натиснеш ли му газта до дупка, отначало нищо не става: моторът пърха и сякаш се пробужда, протяга се и се прозява, та чак тогава малко по малко започва да ускорява. Затова пък имаше плейър за компактдискове, та се заслушах в музиката на „Джейхоукс“, точно като хванах следващия изход за улица „Норт Мийтинг“ и оттам за Чарлстън. Парчето се казва „Бягство“, но още щом долових двусмислието на думите, взех и го изключих, за да пусна радиото, ама текстът остана да гложди съзнанието ми още доста време:

*„Роди ни се момченце сетне,  
но знаех си, че няма да ни бъде;  
въртяха ми се разни мисли,  
натрапваха се силно...“*

„Норт Мийтинг“ е една от главните артерии, които водят в Чарлстън — право в бизнес центъра и към туристическите атракции, а крайната ѝ част пък отива чак до периферните квартали, където има

сериозна престъпност. Извън пътя чернокож бе спрял камион, продаваше дини направо от ремаркетото. Беше подредил стоката изрядно, на редици, на редици, а току зад камиона се извисяваше голяма табела, рекламираща „Даймъндс Джентълмънс Клъб“. Пресякох жп прелез и мустангът здраво изтропа, сетне встрани се заредиха складове със заковани с дъски прозорци и изоставени халета от бивш пазарен център. Следваха занемарени жилищни квартали. По дворовете с избуяла трева играеха деца, старци бяха насядали по верандите на разнебитени къщи, чиято боя се бели и пада, от пукнатините по плочниците растяха яркозелени избуяли бурени и като че се надсмиваха над тленността на околните пострройки. Единствената чиста и нова сграда бе модерният тухлено-стъклен офис на жилищната администрация. Тя пък като че подканваше живеещите в явна мизерия околни жители да я щурмуват и разграбят новите ѝ модни мебели и всичко, което може да се използва в един бедняшки дом. Шевито ме следваше през цялото време, все така на разстояние около две коли. На няколко пъти спирах, после направих две абсолютно ненужни кръгчета по „Калхун“ и „Хътсън“, просто колкото да ги избъзикам онези двамата отзад. Те обаче запазиха спокойствие и ме проследиха търпеливо до края: докато пристигнах пред хотела — „Чарлстън Палас“. Там спрях, а те бавно се отдалечиха по улицата.

Във фойето се тълпяха облечени в скъпи дрехи бели и чернокожи; ехтеше смях, примесваха се десетки разговори. В общата глъчка се обаждаха гласовете на уредниците, които отвеждаха групите си в големия ресторант. Изглежда, някои хора тук си имаха традиция: да обядват в скъп хотел през уикенда. Обърнах им гръб и се запътих към стаята. В нея заварих две огромни легла, а изгледът бе точно към банкоматите на отсрещната банка. Седнах на леглото до прозореца и се обадох на Елиът Нортън, че вече съм тук.

Той въздъхна дълбоко с явно облекчение.

— Доволен ли си от хотела?

— Е, да — отвърнах с неутрален глас.

Той наистина си бе луксозен и добре уреден, но където се струпват много хора, там и достъпът до чужда стая не е особено труден. Старо правило. Повече от внимателно се бях оглеждал по пътя към стаята, че и по голямото спирално стълбище в центъра на фойето, но така и не забелязах подобни на охранители мъже или нещо



подобно. По коридора пред стаята минаваше камериерка, буташе натоварена със спално бельо и тоалетни принадлежности количка, но тя дори и с поглед не ме удостои.

— Ти си в най-добрия чарлстънски хотел — рече Елиът. — Има гимнастически салон, фитнес зали, плувен басейн. Но ако искаш, проблем няма, ще те прехвърля на някое евтино местенце, където ще си общуваш с хлебарките.

— По пътя от летището насам ме следяха постоянно — изтърсих му направо.

— Аха — само това рече и съвсем не звучеше като изненадан.

— А разговорите ти подслушват ли ги?

— Вероятно. Никога не съм си правил труда да правя проверки. Не ми се струваше необходимо. Обаче в нашия град тайни мъчно се пазят. Освен това нали ти казах: секретарката ме напусна тази седмица и категорично заяви, че го прави, защото не ми харесва клиентите. Тя ти е правила хотелската резервация. Нищо чудно да е изпуснала някоя думичка тук и там.

Не че толкова се бях притеснил за опашките. Така или иначе тукашните много скоро щяха да разберат за какво съм дошъл. По-скоро се безпокоях за Атис Джоунс и за възможността, че разберат ли плановете ни относно него, могат да го убият.

— Добре, за всеки случай ще направим така — повече от хотела няма да ти се обаждам, нито ти — от дома или офиса, ясно? Ще намеря начин да поддържаме връзка по друг път. До довечера ще съм го уредил този въпрос.

Имах предвид нови клетъчни телефони. Ако успея да ги осигуря, без да подписвам договори, и да запазя номерата в тайна, пък може би ще се отървем от подслушването, особено ако действаме внимателно. Елиът отново ми обясни къде точно живее и как най-лесно мога да стигна до дома му на 80 мили северозападно от Чарлстън. Преди да затвори, добави:

— Освен удобството имаше и друга причина да ти ангажирам място в този хотел: семейство Ларус обядват там почти всяка неделя, така тукашните богаташи си обменят клюките, а си вършат и немалка част от бизнеса. Ако се завъртиш около ресторанта сега, много е вероятно да ги видиш: и Ърл, и Ърл младши, някои от братовчедите, бизнес партньорите им. Мисля си, че би искал да ги огледаш

дискретно, за да знаеш с кого си имаш работа, но щом са те проследили още от летището, значи и те те опипват още отсега. Съжалявам, приятелю. Не ме бива за работа под прикритие.

Премълчах си. Хайде от мен да мине.

Но преди да ида във фоайето, разлистих жълтите страници и от съседен автомат се свързах с фирма на име „Лумис Кар Рентъл“. Уредих си да ми дадат анонимен на вид автомобил, нещо, което не се набива на очи. Да ми го докарат на паркинга до един час. Те нека си следят мустанга, от къде на къде ще им правя живота лесен я.

Забелязах семейство Ларус още щом се върнах в хотела. Тъкмо излизаха от ресторанта. Старият Ърл го познавах вече от вестникарските снимки. Беше си в типичните за него бял костюм и черна копринена вратовръзка, като опечален на китайско погребение; висок около метър и осемдесет, плешив, наедрял. Синът бе силно приличен на него младеж, много по-млад, доста по-слаб. Вероятно както е изглеждал и Ърл старши на младини. Но младши изглеждаше някак си по-различно — у него имаше нещо женствено, изфинено, което в бащата липсваше. Стройното и гъвкаво тяло на сина бе скрито под широка и надиплена бяла блуза, а черните му панталони бяха прекалено стегнати на задника и по бедрата, та приличаше на някой фламенко танцьор в почивен ден. Беше светлорус, почти до бяло и веждите му почти се губеха, косми по лицето кажи-речи нямаше; рекох си, че вероятно се бръсне веднъж на месец. Двамата излязоха в група заедно с още петима — трима мъже и две жени, които оживено разговаряха помежду си. Извън ресторанта към тях се присъедини още един — осми поред. Същият от летището със зализаната коса. Прошепна нещо в ухото на младши и онзи тутакси ме изгледа, сетне каза нещо на баща си. А веднага след това тръгна към мен. Не знаех какво мога да очаквам от такава среща, може би затова се случи именно най-малко логичното. Той протегна ръка, а по лицето му се появи извинителна усмивка.

— Господин Паркър, нали? — попита той. — Нека да ви се представя: аз съм Ърл Ларус младши.

Приех поздрава, здрависахме се.

— Вие винаги ли така проследявате хората — още от летището?

Усмивката му угасна за миг, сетне отново се появи, този път извинението в нея още по-изявено.

— Съжалявам — рече. — Много бяхме любопитни да знаем... как ли изглеждате.

— Не разбирам.

— Знаем защо сте тук, г-н Паркър. Не че одобряваме, но пък напълно разбираме. Не желаем помежду ни да има проблеми. Ясно ни е, че вие си вършите работата. Ние сме загрижени само за едно: онзи, който е виновен за смъртта на сестра ми, да си получи заслуженото посредством пълната сила на закона. В момента считаме, че този човек е Атис Джоунс. Ако се окаже, че не е така, то ние ще приемем фактите, каквито са си те. Дали сме изчерпателни сведения на полицията, всъщност съобщили сме всичко, което знаем. От вас искаме само едно: да уважавате личните ни чувства и да ни оставите на мира. Извън вече изложеното и известното нямаме нищо повече за казване.

Всичко това ми прозвуча като репетирани папагалски приказки. И още нещо: долавях някакъв фалш. Макар и да изглеждаше искрен и въпреки красноречивото изпълнение, в очите му играеха и лека подигравка, и някакъв страх.

С други думи, пред мен стоеше човек с маска. Не че знаех какво има зад нея, не. Бащата ни наблюдаваше от разстояние, без да се крие, и в очите му прочетох гневна враждебност. Без да разбирам точно защо, все ми се струваше, че тя не е насочена само към мен, а и към сина. Ърл младши ми кимна и се върна при групата си, а аз ясно видях как гневът в бащините очи се замени с каменна безизразност, видимо под влияние на волята. Сетне те се упътиха към чакащите ги пред хотела автомобили.

В момента няха какво друго да правя и се прибрах в стаята. Взех си душ, поръчах двоен сандвич с препечен хляб и седнах да чакам да ми докарат поръчаната кола. Не мина много време и ми се обадиха от рецепцията. Слязох долу, подписах нужните документи и през хотела влязох в подземния паркинг. Сложих си слънчеви очила и потеглих, нямаше и следа от онзи шевролет, никой не се интересуваше нито от моя милост, нито от колата или поне така ми се струваше. Излизайки от града, спрях на един от пазарните центрове, купих два клетъчни телефона.

Елиът Нортън живее на две мили от Грейс Фолс в скромна бяла къща, колониален тип, с две колони покрай предната врата и голяма веранда, която опасва целия първи етаж. Изглежда истински стар

южняшки дом, има си класическата атмосфера, типичното звучене. В такава къща като ви поднесат едно изстудено питие, то ще има онзи неподправен дъх и вкус на традиционната южняшка напитка от време оно. Да, но сега опънатият набързо върху дупката в покрива огромен лист промишлен найлон едва ли допринасяше за въпросната автентичност. Заварих Елиът зад дома, говореше с двамина в работно облекло и с цигари в уста, облежнати на голям камион. Надписът на каросерията информираше, че те са специалисти монтажници по покриви и ремонт на сгради. Фирмата се казваше „Дейвс Кънстръкшън Енд Руфинг“ и бе от Мартинес, Джорджия. Вече бяха разтоварили цял куп сглобяеми елементи за скелетата, готови за монтаж още на следващата утрин. Единият замислено подмяташе в ръка парче силно обгоряло покривно дърво, а другият го побутна с ръка в момента, в който ме видя да заставам на ъгъла. Елиът се извърна неочаквано бързо, остави работниците и закрачи към мен с протегнатата ръка.

— Боже, човече, да знаеш колко се радвам, че те виждам! — рече той и се усмихна.

Усмихна се, макар че как успя, само той си знаеше: отляво на главата му част от косата я нямаше — бе изгоряла. Остатъкът бе непохватно подстриган и вчесан назад в несполучлив опит да се прикрие случилото се. Върху лявото ухо бе залепена марля; по бузата, брадичката и врата лъщяха следи от изгорено. На лявата ръка носеше превръзка, а встрани от нея се виждаха дребни мехурчета.

— Не ме разбирай погрешно, Елиът — рекох искрено. — Но не ми изглеждаш добре.

— Зная, зная. Пожарът изгори и повечето от дрехите ми. Хайде, ела — махна с ръка и ме потупа по гърба. — Ела, да влезем, ще те почерпя с изстуден чай.

В къщата си смърдеше на пушек и влажно. При гасенето водата бе текла навсякъде, бе проникнала през дюшемето на горния етаж и съсипала таваните на долния. Гипсовата им замазка бе кафяво-черна на места, водата бе текла и по стените и там имаше големи влажни петна. Затова тапетите бяха започнали да се отлепват и белят. Огледах щетите по-внимателно: вероятно щеше да се наложи Елиът да сменява повечето от носещите греди в големия коридор на приземния етаж. Във всекидневната имаше разхвърляни дрехи — по облегалките на

столовете и масата, стопанинът бе спал на голямото канапе, върху му се валяха чаршафи.

— И ти още си тук, а? — попитах за всеки случай.

— Ами да — отвърна той и започна да бърше пепелта от две чаши.

— В някой хотел ще си на по-сигурно място.

— Може и така да е, но онези, които свършиха тази мръсотия, ще се върнат тук да си довършат работата докрай.

— Че те и сега могат да се върнат.

Той поклати глава в знак на отрицание.

— Тц, не и с мен тук. Те не са по убийствата. Ако са искали да ме ликвидират, щяха да го направят още първия път. Но виж — да изгорят къщата до основи — това може и да стане.

Извади кана с леден чай от хладилника и напълни двете чаши. Стоях до прозореца и оглеждах двора и терена отвъд. Небето над нас бе тихо, птици не виждах, горите около Нортъновия парцел бяха също притихнали. Загледах се в далечината, към бреговата линия — там вече прелетните птици кръжаха и се събираха на ята, гъските се присъединяваха към събратята си — речните рибарки, идеше ред и на ластовички, коприварки, че и на ястребите. Тук — доста по-навътре в сушата — този процес не бе така очевиден, дори и постоянните обитатели се бяха изпокрили. Цареше особена тишина: пролетта отдавна бе отзвучала, а с нея и любовният птичи зов, ярката лятна перушина на песнопойците вече избледняваше, за да се замени с потъмната и някак си мрачна зимна окраска. Но пък навсякъде цъфтяха диви цветя, сякаш да компенсират птичето отсъствие, тяхното многоцветие донякъде заместваше присъствието на шарени пернати по дърветата. Съседните поляни се ширеха, същински разноцветни килими, много красиви, а ей там зад къщата виждах същински губер от димитровчета, див слънчоглед и златничета. Отгоре им пърхаха, кацаха и излитаха не по-малко шарени пеперудки, привличаше ги най-вече жълтото и пурпурното. А под листата се гушеха убийците — замрели в засада полски паяци-ловци.

— Кога ще видя Атис Джоунс? — попитах.

— Струва ми се, че ще бъде по-добре това да стане, след като го преместим от ареста. Ще го вземем утре от Ричланд, сетне някъде по пътя дискретно ще го прехвърлим в друга кола, за да заблудим

евентуалните преследвачи. Оттам аз лично ще го отведа на сигурно място в Чарлстън. Имам предвид една специална квартира.

— Кой ще кара втората кола?

— Синът на един човек, който сетне ще се погрижи за него. Той е сигурен, при това знае какво прави.

— Защо да не го скрием по-близо до Колумбия?

— По-голяма е вероятността да оцелее в Чарлстън, повярвай ми. Квартирата е в източния район, точно в сърцето на чернокож квартал. Ако тръгнат да го търсят и разпитват тук и там, веднага ще научим и ще имаме достатъчно време да го прехвърлим на друго място. Така или иначе това е само временно решение. Може да се наложи да го крием на още по-тайно и сигурно място, а стане ли нужда, ще наемем и частна охрана. Ще видим как ще се развият нещата.

— А неговата теза каква е?

Елиът ме изгледа, поклати глава и потърка очи с мръсните си пръсти.

— Той твърди, че имал връзка с Мариан Ларус.

— Любовна ли?

— От време на време да. Иначе смята, че тя го е използвала, за да си отмъщава — на брат си и баща си. Пък на него този номер му харесвал.

Елиът изцъка с уста и облиза горната си устна.

— Виж, Чарли, длъжен съм да ти кажа честно: да не мислиш, че моят клиент е някой шармантен симпатяга? Той си е осемдесеткилограмов здравеняк с opak характер, с голяма уста, с дупка на задника и повечето време не съм сигурен къде точно му е устата. Според него в нощта на убийството били с Мариан заедно, чукали се на предната седалка в неговата кола. Тогава се и скарали, тя избягала от колата в съседната гора. Той хукнал да я гони, объркал се, накрая я намерил, обаче вече мъртва, пребита до смърт, със сплескана глава.

— С какво оръжие?

— Подръчно — голям и остър камък. Близко петкилограмов. Когато ченгетата го арестували, по ръцете и дрехите му имало кръв, а направените тестове сочат и наличие на дребни частици от камъка и почвата. Дори и по лицето му имало кръв, макар че експертите са писали и друго: тези петна са несъвместими с обичайните пръски,

които би трябвало да има по нечие лице и тяло при същия тип убийство — да разбиеш нечия глава с камък. И още нещо — във вагината не е открита сперма, макар че са открити частици от фабричната смазка на кондома — същата марка предпазители, каквито са намерени и в портфейла на Джоунс. Всичко говори за акт при взаимно съгласие, но един добър прокурор може да го изкара и изнасилване. Нали се сецаш: отначало и двамата са възбудени, сетне тя не ще и бяга, той се ядосва и... Различни възможности се отварят при такова представяне на нещата. Не мисля, че ще е много лесно, ама знаеш, че в съда всичко е възможно, а сега те се опитват всячески да наберат нужните доказателства и да подсилят аргументацията си.

— Е, това според теб достатъчно ли е да хвърли в съмнение журито?

— Може би. Търся експертно мнение по въпроса за пръските кръв по лицето и дрехите му. Убеден съм, че обвинението ще си намери експерт, който ще каже онова, което на тях им е удобно. За бога, Чарли, става дума за чернокож — убил бяла, и то от семейство Ларус! Бая нанাগорно ми се пише. Обвинителят ще направи всичко възможно в журито да влязат средна категория хора — нали се сецаш: добър среден доход, средна възраст и малко отгоре, бели при това. Хора, които в Джоунс ще видят единствено чернокожия изнасилвач и престъпник. Най-доброто, което можем да направим, е да включим и по-различни лица, но...

Премълчах. От отдавнашен опит зная, че винаги има едно „но“. То иначе може ли?

— Зад всичко това стои една стара местна история. Ужасно неприятна работа...

Елиът взе папка от масата и започна да я прелиства. Имаше цяло купче други такива, разноцветни. Зърнах полицейски доклади, свидетелски показания, стенограми на полицейските разпити на Атис Джоунс, дори и снимки от местопрестъплението. Обаче имаше и фотокопирани страници от исторически книги и справочници, изрезки от стари вестници, от трудове за робството и оризовото производство.

— За какво става дума ли? — обърна се към мен Елиът. — Става дума за същинска кръвна вражда.

## ГЛАВА ДЕВЕТА

Полицейските доклади и другият материал около убийството на Мариан Ларус, включително и свидетелските показания, бяха в синя папка. В зелената бе историческата документация. До нея лежеше и една в бяло. Отворих я, там имаше снимки, разгледах ги внимателно, затворих я. Все още не бях напълно готов да размишлявам по състоянието, в което е бил намерен трупът.

В миналото ми бе попадал сходен случай в Мейн, подобен поне що се касае на това, че помагах на защитата. Та горе-долу бях наясно какво ме очаква. Най-важният елемент ще бъде, разбира се, Атис Джоунс, поне в началото. На работещия в тяхна полза следовател обвинените обикновено разказват подробности, които не са споделили дори и с адвоката си. Това става поради стреса при ареста, поради липса на съсредоточаване или чисто и просто уплашените задържани забравят важни неща; нередко и поради това, че на следователя вярват повече, отколкото на адвоката си. Особено когато той е служебно назначен защитник или претрупан и с други дела професионалист. Основно наше професионално правило е незабавно да предадеш на адвоката защитник всеки научен в процеса на допълнителното разследване нов факт, независимо дали е изгоден за самата защита или не. Елиът бе вече събрал немалко показания и информация от хора, които познаваха Атис Джоунс: бивши негови учители, работодатели, познати, съграждани. Бе направил опит да създаде положителна представа за своя клиент, която щеше да стане достояние и на журито. Така че част от хамалската работа бе вече свършена.

Задължително бе заедно с Джоунс да обсъдим полицейските доклади, тъй като те бяха в основата на обвинението срещу него. В същото време той би могъл да ми обърне внимание върху някои несъответствия, грешки, невярно представени факти, за да мога аз допълнително да потърся съответните източници. Докладите ми бяха полезни и по друга причина — те съдържаха телефоните и адресите на всички, които полицаите бяха разпитвали. След това щеше да започне и моята хамалогия: ще трябва да разговарям със същите хора, защото



предварителното следствие никога не е достатъчно задълбочено. Дошлите първи на местопрестъплението служители предпочитат да оставят обстояните разпити за следователите на обвинението или на детектива, който ще оглави разследването. Затова ще трябва да събера подписани показания и макар че повечето няма да откажат, все ще има неколцина, които ще се съпротивляват срещу тази процедура. Освен това имаше вероятност да е започнало и следствието на обвинението, а понякога следователите от прокуратурата намекват на свидетелите, че е по-добре да не говорят със следователя на защитата. Това е познат прием и той можеше да се окаже допълнителна бариера пред моята работа. Както и да се стекат обстоятелствата, мен все едно си ме чакаше здраво бърхане. Практически погледнато, налице бе и вероятността почти нищо да не мога да свърша до времето, когато ще трябва да се върна в Мейн.

Придърпах зелената папка и я разтворих. Някои от материалите в нея се отнасяха чак за XVII век и основаването на Чарлстън. Най-новата във времето вестникарска изрезка бе от 1981 г.

— Някъде из тези материали може да намерим поне част от причината за смъртта на Мариан Ларус и за това защо Атис Джоунс ще бъде съден за убийството ѝ — обади се Елиът. — Те са носили известна обремененост в себе си, независимо от факта дали са го знаели или не. И тя е унищожила живота им.

Говореше ми през рамо и бъркаше из кухненските чекмеджета. След малко се приближи до масата, в юмрук стискаше нещо.

— Обаче до известна степен ние сме тук днес ето и заради това — неочаквано рече той и разтвори пръсти, а от тях по масата потече струйка жълтеникав ориз.

Зачетох се в изрезката.

„Ейми Джоунс

Интервюирана от Хенри Колдър в Ред Банкс, Южна Каролина, на 98-годишна възраст. От «Век на робството: интервюта с освободени роби от Северна и Южна Каролина», издание на Джуди и Нанси Бъкингам («Нова Ера», 1989 г.)

Робиня аз роди в окръг Колтън. На тате му име Ендрю, на мами — Вайълит. Беха собствени на семейство Ларус. Сподарят Адгар добър сподар беше. Него има 60 семейства роби, преди да додат янки и да им съсипат живот.

Стара сподарка каже на цветни хора да бегат, да бегат къде им очи види. Доди и носи много сребърен сервиз в одеяло зашит. Щот янки да вземе сичко споценно. Тя каже също дето повеч не може да пази черен роб. Сетне влиза в оризов хамбар и дели ориз, но ориз не стига за сички цветен човек. Лошо негър ходи след армия, но нас остава и гледа как друго деца умира.

Нас не готов за квот доди. Нас образование нема, земя нема, крава нема, овца нема. Янки доди и сичко зема, сетне кажи нас свободен. Кажи дето сега нас равен като сподар. Не можи писа, затуй нас каже кво име иска и янки списва в голям тефтер. Война свърши сподар Адгар дава едно трета от квот работи. Тате първо умре, мами после. Те остава на плантация и мъртъв кога бъде свободен.

Но те ми кажи. Те ми кажи сичко за Стар Сподар. За тате на Сподар Адгар. Те ми кажи квот той прави...“

*За да разберем тукашната история, би трябвало да знаем и всичко за основно отглежданата култура. Защото историята, това е „Каролайна Голд“.*

*Тук отглеждането на ориз започва през 1680 г., когато оризовите семена били пренесени от Мадагаскар в Каролина. Нарекли ги „Каролайна Голд“ заради доброто качество и цвета на самото семе, но до голяма степен и поради натрупаните несметни богатства от занимаващите се с култивирането на ориз семейства. Сред тях има много англичани: Хейуърдови, Дрейтънови, Мидълтънови, Алстънови, има хугеноти: Равенелови, Манигови, Ларусови.*

Кланът Ларус са потомци на чарлстънските първенци, едно от малкото семейства, които въртели буквално всички аспекти на живота в града — от членството в обществото на името на Света Сесилия, до организирането на светските прояви, които започвали от ноември, за да завършат някъде през май. Над всичко друго стояли името и репутацията на семейството; бранели ги и с парите си, и с влиянието, което купували с тях. Ларусови обаче дори и не подозирали, че действията на един-единствен роб биха могли да подкопаят огромното им богатство и сигурност.

Робите се бяхтели от ранно утро до късна вечер, шест дена от седмицата, в неделя обаче почивали. На работа ги призовавал звукът на направена от раковина тръба. Той оповестявал и края на работния ден: заливал околните нивя с мощните си трели, когато последните лъчи на залязващото слънце боядисвали полята в червено, а черните сенки на тружениците се кандилкали в знойна умора като сламени чучела на фона на гигантски пожар. И все пак, свършела ли работата, цветнокожите горди изправяли гърбове, вирвали глави и бавно тръгвали с товара си към хамбарите, а сетне и към колибите. Хранели ги с меласа, грах, царевичен хляб, понякога им давали и месо от домашно отгледани животни. На края на дългия ден робите посядали пред колибите, облечени в бели дрехи от домашнотъкан памук и сламени шапки, хранели се и разговаряли.

Обували ги в направени от груба кожа обувки с дървени подметки. Когато пристигала поредната пратка, жените киснели грубите обуца в гореща вода, а сетне ги мажели с животинска мазнина, за да омекнат колкото могат и по-лесно да прилепват по краката. Нощем, когато си лягали при мъжете и се любели, вонята на мъртви животни се смесвала с потта от любовните ласки.

Мъжете не можели да четат, нито да пишат. По този пункт старият 'сподар бил много строг и напълно безкомпромисен. Хванели ли ги в кражба, наказвали ги с жесток бой с камшици или бичове, за лъжа наказанието било същото, както и за опит някой да надникне в книга. Робите често боледували от едра шарка; болните отвеждали в пръстена колиба, построена далеч от плантацията, но в близост с тресавището. Повечето от отнесените там никога вече не се връщали. Наказанията били публични, провинилите се — мъж или жена — били завързвани с кожени ремъци за дървено магаре, наречено

пони, с разперени встрани ръце и крака, и бити с тежък и дълъг камшик или бич. Държали понито в хамбара, там провеждали и наказанията. Когато янките изгорили хамбара, на земята, където обичайно стояло магарето, останало голямо изсъхнало тъмночервеникаво петно от кръвта, сякаш почвата там е ръждясала.

Някои от източноафриканските роби донесли със себе си и племенните умения за отглеждане на ориза. Така собствениците на плантации с роби били значително по-улеснени в култивирането на посевите, отколкото старите английски колонисти, които поради липса на опит и незнание срещали редица затруднения. Постепенно по-предприемчивите собственици въвели избирателни принципи и системи на работа. Квалифицираните роби работели отделно, ползвали се с по-големи привилегии, имали стимули и мотивация да работят максимално добре — сами да си създадат свободно време за лов, за отглеждане на зеленчуци в собствена градина, за подобряване на битовите условия на своето семейство. Системата заработила, защото била гъвкава, тя дори разрешила да бъде въведен и принципът на бартера между роб и господар.

В същото време създала и йерархия сред робите. Междувременно възникнала и категорията надзирател, с други думи, посредник между плантатора и работната сила. На надзирателя пряко били подчинени опитните занаятчии — ковачите, дърводелците, зидарите. Именно тези професионално подготвени занаятчии израствали като естествени лидери на робската общност. Затова и се налагало те да бъдат следени по-внимателно, да не създават брожения или пък да организират бягства.

В новата система имало още една извънредно важна длъжност: отговорникът за напоителната система. Всъщност съдбата на посевите била почти изцяло в негови ръце. Оризищата се напояват, когато това е необходимо, с прясна (сладка) вода, събирана в специални резервоари на терени, по-високи от оризовите поля. Приливите систематично изпрацат морска солена вода в крайбрежните реки, а тя изтласква сладката нагоре. Именно тогава трябва да се отворят съответните илюзи, на определената височина и да се пусне водата за напояване. За тази цел на плантациите се строели спомагателни напоителни системи от

каналы и шлюзы. Тази техника изисква определени знания и умения и била разработена с помощта на умеещи роби. При всяка грешка в оризищата може да влезе и солена вода, която пък незабавно ще унищожжи реколтата. Затова съответният отговорник имал задачата да отваря и затваря главните шлюзы, да поддържа в същото време в добро работно състояние цялата напоителна система със спомагателните канали, по-малките шлюзы и канавки.

В Ларусовата плантация такъв отговорник бил Хенри, съпругът на Ани. Дядо му, вече покойник, бил заловен от роботърговци през 1764 г. и отведен в Бара Кунда в Горна Гвинея, оттам пък през октомври 1764 бил прехвърлен във форта Джеймс на река Гамбия. По онова време фортът бил главният разпределителен център за транспортиране на роби към Новия свят. Така дядото пристигнал в Чарлстън през 1765 и бил купен от Ларусови. В мига на смъртта си имал шест деца и 16 внуци. Хенри бил най-големият внук, женен от шест години за младата Ани. Те пък имали три малки деца. От тях цял да остане жив само Андрю, който на свой ред ще има свои деца с продължаващо потомство, докато стигнем в началото на ХХI век и завършим с Атис Дъжонс.

Един ден през 1833 г. съпругата на Хенри, Ани, била завързана за понито и бита жестоко, докато самият бич се скъсал, а кожата на гърба ѝ била разкъсана и почти свалена. Затова я обърнали с лицето нагоре и започнали да я бият наново, с нов бич. Целта била наказание, а не убийство — Ани била достатъчно ценно движимо имущество. Как започнало това? Преди боя тя избягала, а група мъже начело с Уилям Ръдъж я подгонили, хванали и върнали. Ани побягнала, когато бял мъж на име Кулидж я повалил на един дънер и се опитал да я изнасили изотзад, защото я намерил да реже месо от крава, убита на предния ден по нареждане на стария 'сподар. Ани се опитала да се освободи, не успяла, тогава грабнала един клон и го забила в окото на Кулидж. За малко да го ослепи съвсем. След това напълно естествено побягнала, защото едва ли някой щял да повярва на думите ѝ, че е защитавала честта си. Кулидж така или иначе казал, че я заварил скрита в едни гъсталаци — да пие краден, домашно приготвен алкохол. Преследвачите начело с Ръдъж я заловили и я предали на господаря ѝ. Това бил онзи същият Ръдъж, чийто потомък по-късно ще обеси и запали жив мъж на име Ерол Рич на дърво в една нива в

Североизточна Джорджия пред тълпа полупияни зяпачи и сеурджиш. На свой ред пък потомъкът ще загине от ръката на чернокож мъж в собствената му кръчма. Но да се върнем на разказа. На Ръдж това му била професията — да гони избягали роби и да ги връща на собствениците срещу заплащане. Обаче той често го правел и за лично удоволствие. Е, завързали Ани за понито и я пребили, а съпругът и трите ѝ деца били доведени и задължени да гледат — за назидание. Но горката Ани така и не издържала на продължителното издевателство, по едно време се загърчила и предала Богу дух.

Три дни по-късно Хенри, съпруг на Ани и доверен главен отговорник за напояването, пуснал солена вода в оризищата и унищожил реколтата.

След това, разбира се, избягал. Пет дни го гонила многобройна потеря тежковъоръжени мъже, защото се оказало, че Хенри откраднал аркебуза, шестцевна „Марстън“, с патрони. Застанеш ли срещу такова оръжие, когато едновременно се изпразват и шестте цеви, бъди сигурен, че същия ден ще срещнеш и Създателя си. Затова преследвачите се страхували, и то не на шега; изпратили пред себе си неколцина роби от племето ибо да търсят следите на Хенри с обещание за награда: ако някой от тях се осмели да го нападне пръв или залови, ще получи жълтица.

Накрая притиснали Хенри — спинали го край тресавището Конгарий, недалеч от мястото, където днес се намира бар на име „Блатният плъх“ — същото заведение, където години по-късно Мариан Ларус ще се отбие през последната вечер от живота си. Защото гласът на настоящето винаги съдържа ехо от миналото. На земята мъртъв лежал робът, който пръв зърнал Хенри. От разкъсаните му гърди шуртяла кръв, цели шест патрона наведнъж изстрелва онази смъртоносна „Марстън“.

Разпнали Хенри на близко дърво. Към клоните и ствола го приковали с острите краища на метални съдове, същите, дето служат за вземане на проби от оризищата. Висял на кипарис с отрязаните си тестикули в устата, а преди да умре пристигнал старият господар в кабриолет. Зад него седели и трите дечица на Хенри и Ани. Последното нещо, което разпнатият успял да види, било

как господарят отвежда в храстите най-малкото от трите на име Андрю. Умрял, слушайки писъците на детето.

Ето как започва онази история на черна ненавист и вражда между семействата Ларус и Джоунс — господари и роби. В нейния контекст оризищата са богатство, източник на сериозни доходи. Пари и история. А богатството се пази, варди се с каквото и както може. Простъпката на Хенри била дълго помнена от клана Ларус и все пак само до време. Дошли по-нови времена, а с тях други събития и онази случка била забравена. Но не и от семейство Джоунс — греховете на Ларусови били предавани, разказвани от поколение на поколение и запомнени вовеки веков. Така миналото преминавало във всяко следващо настояще и се разнасяло чрез поколенията като същински вирус...

Светлината гаснеше. Работниците от Джорджия си тръгнаха. От големия дъб през прозореца се спусна прилеп и подгони комарите. Доста от тях се спасиха в къщата и вече жужаха около главата ми, настървени да хапят. Гонех ги с ръка, махах с все сила, ама работа така не се върши. Елиът се усмихна и ми подаде стик репелент, размазах го по лицето и ръцете.

— Дори и след това е имало членове на семейство Джоунс, които са работили за Ларус, така ли? — попитах го с любопитство.

— Аха — рече той и седна. — Виж, едва ли те са били първите жертви. Роби постоянно измирали — по един или друг повод. И много други били загубили родители, че и деца, но не го вземали толкова навътре, а и да го вземат, какво биха могли да направят? Някои от Джоунсови разсъждавали така: каквото станало — станало, нека да си остане в миналото. Но имало и други — които не разсъждавали по същия начин...

Гражданската война разрушила благоденствието на чарлстънските първенци и богаташи, които минавали за местна аристокрация. Разпаднала се и старата градска структура, всъщност за икономиката говорим. Ларусови били защитени до голяма степен (поради своята предвидливост или може би

предателство — защото голямата част от богатството им била вече превърната в злато, а само малка част от нея била в налични конфедеративни пари и бонове). Но и те, както и всички победени южняци, били заставяни да излизат на улицата и да наблюдават церемониалните маршове на оцелелите войници от 44-ти Масачузетски полк или т.нар. Черньовци на Шоу, както тайно ги наричали. В същия полк бил и Мартин Джоунс — прапрадядо на Атис Джоунс.

Задавал се нов, жесток сблъсък на двете семейства... Нощни бродници яздели в мрака, бели фигури на фона на черния път. Тепърва много години ще минат преди един мъж с маслинена кожа и с клеймото на роб на краката да се осмели да заяви, че ги е разпознал в истинската им боя, а можем да кажем и светлина. Такива, каквито ще останат в спомените на идните поколения — хора с отрицателен знак, вапцани с черно върху бяло, конете им покрити с дълги одеяла, по седлата закачени карабини, ножове и дълги бичове, докоснат ли съседните метални части, те приглушено подрънкват. Ездачите не знаели за оногова, иначе щели да вземат нужните мерки...

Защото се намираме в Южна Каролина през 1870 г., а не в началото на новия век, а нощните бродници или ездачи били споменавани с ужас и трепет в онези далечни времена. Те бродели нощем и въздавали правосъдие, по-точно онова, което те разбирали под тази дума. „Въздавали“ го на чернокожи и републиканци — техните защитници, отказвайки да се подчинят на изискванията на Четиринайсетата и Петнайсетата поправка в Конституцията, които защитават фундаментални човешки права. Олицетворявали страха на белите от черните, а по-голямата част от бялото население стояло зад гърба им. По същото време възникнали и т.нар. Черни кодекси, измислени като противовес на реформите: чернокож човек няма право да носи оръжие; няма право да заема пост или позиция, по-висша от тази на фермер или негов слуга; няма право да напуска мястото, където живее; няма право да приема дори гости без специално разрешение.

Ще мине време и американският Конгрес ще се пребори с тези издевателства с помощта на разни закони и поправки, които влизат в сила веднага след края на войната и изтеглянето на федералните сили от южните щати, като Закона за принудителните мерки от



1870 г., Закона за Ку-Клукс-Клан от 1871 г. и други. Губернаторът Скот ще създаде чернокожо опълчение или милиция, която ще охранява гласуващите чернокожи през изборите 1870 г. и още повече ще озлоби белите южняци. Ще дойде и времето на специалните призовки, стотици кланови членове ще бъдат арестувани и разпитвани.

Но сега... сега законът язди нощем на закачулен кон и носи меча на мъстта, а федералното правителство и закони закъсняват в спасяването поне на 38 човешки същества, които ще загубят живота си. Ще закъснат и в спирането на насилия и побоища, изнасилвания, палежи, разрушение и унищожение на ферми, посеви и домашни животни.

Няма да спасят и Миси Джоунс.

Съпругът ѝ Мартин бе дръзнал да се противопостави на заплахи и насилие, за да проповядва и пропагандира правото на черните да гласуват. Бе отказал да заклейми Републиканската партия и да се откаже от нея, затова получи сто камшика. След това даде пари за създаването и лично участва в чернокожата милиция, че и оглави нейно подразделение, с което тържествено прекоси града един слънчев неделен следобед. В този отряд едва ли бе въоръжен повече от един на десетина човека, но самото му съществуване говореше за нечувана смелост и дързост, граничещи с арогантност спрямо онези, които се опитваха да спрат хода на времето и промените към по-добро.

Онази нощ самата Миси усетила приближаването на бродниците. И казала на мъжа си да бяга и да се спасява. Незабавно! Защото този път нямало да му простят — очаквала го смърт. До онзи миг нощните бродници не били посягали на жена в окръга Йорк и Миси нямала причина да очаква друго, но пак се страхувала.

Имало е защо...

Именно с нея започнали посегателствата и върху жени. Изнасилили я четирима. Щом като не могат да навредят на съпруга ѝ, ще го уязвят посредством нея. Самото изнасилване не носело по-голямо издевателство от самия факт; поне тя останала с впечатлението, че то било извършено като акт на отмъщение, а не в търсене на удоволствие от страна на извършителите. Било функционално както дамгосването на добитък или извиването на

врата на пиле за обяд. Последният мъж дори ѝ помогнал да се прикрие и я отвел до кухненски стол.

— Ще му кажеш да се държи както подобава, чуваш ли? — рекъл същият човек.

Бил млад, дори красив, нещо в него ѝ напомняло за баща му, че и за дядо му. Защото имал типичната брадичка на един Ларус, пък и типичната за семейството светлоруса коса. Уилям се казвал. Уилям Ларус.

— Не ни се иска пак да се връщаме тук — рекъл ѝ, когато си тръгвали.

Два дни по-късно Уилям и двамина други попаднали на засада извън Делфия. Нападнала ги група маскирани хора, въоръжени със сопи. Спътниците на Ларус побягнали, но той останал — свит на кълбо на земята, прикрил глава с ръцете. Здрави удари се посипали върху му, а побоят го оставил парализиран за цял живот. Можел да мърда само дясната ръка и да яде само добре намачкана и превърната в каша храна.

Миси Джоунс така и не разбрала за възмездието в нейно име. От онази нощ тя почти не проговорила на съпруга си. Напуснала и леглото му и всъщност повече не говорила с никого. Спяла при животните в малкия хамбар, до тяхното ниво я свел онзи насилнически акт в собственото ѝ съзнание. Това ѝ сторили бродниците насилници. И не само това — след онази случка тя бавно, но сигурно намерила убежище в мрака на лудостта.

Елиът се изправи и изсипа останалото кафе в умивалника.

— Както ти казах, имало едни, които искали да посипят пепел върху миналото и да забравят, но имало и други — такива, които запомнили всичко. И до ден-днешен...

Последните думи сякаш увиснаха във въздуха.

— Мислиш, че Атис Джоунс е един от тях ли?

Той сви рамене.

— Знаеш ли, мисля си, че нещо в него е намирало огромно удовлетворение в това да чука дъщерята на Ърл Ларус, все едно по този начин го завира и на баща ѝ. Дистанционно. В същото време не съм сигурен дали Мариан е знаела за сблъсъка между двете семейства.

Предполагам, че при всички случаи враждата е вълнувала много повече Джоунсови, отколкото Ларусови, ако се сещаш какво искам да кажа.

— Ама цялата история е известна на хората, нали?

— Е, имало е писани във вестниците неща относно историята на двете семейства, ама са ги чели само онези, които не ги е мързяло да се ровят в стари течения. Пък и не толкова много като фактология. И все пак бих се изненадал, ако в бъдеще се окаже, че някои членове на журито не са запознати поне с основния факт. Ларусови имат име и история, тачат ги като нещо религиозно. И ако в миналото им има неудобни неща, те ги обясняват със социално обвързани причини и следствия. В днешно време участват в благотворителната дейност, особено в свързаната с чернокожи кауза. В училищата са противници на сегрегацията. Над къщите и домовете им няма да видиш да се вее старото конфедеративно знаме на Юга. Опитали са се да компенсират отколешните грехове и простъпките на старите поколения. Но твърде е възможно обвинението да се захване с тезата, че Атис Джоунс е търсил възмездие и отмъщение. Че се е ровил в миналото, призовавал и заклинал стари духове, искал да накаже семейството, отнемайки им Мариан. Такива неща. — Изправи се и се протегна. — Освен ако ние дотогава не намерим истинския убиец на Мариан Ларус. Тогава и топката ще смени играча по най-радикален начин.

Внимателно разгледах снимката на Миси Джоунс, починала на около четирийсет години и погребана в евтин шперплатов ковчег. Прерових останалите в папката документи, така и стигнах до последния най-отдолу. Бе вестникарска изрезка с дата 12 юли 1981 г. и в нея се описваше безследното изчезване на две чернокожи жени някъде около блатото Конгарий. Ади и Мелия Джоунс. Същата вечер били в местен бар, впоследствие никой повече и не чул за тях, нито са ги виждали живи.

Ади Джоунс била майката на Атис.

Потупах изрезката с пръст, попитах Елиът.

— Нещо повече в тази връзка?

Той взе листа, погледна го и рече:

— Това тук е последната загадка. Значи преди 19 години изчезват майката и лелята на нашия клиент. Нито той, нито който и да е друг ги е виждал оттогава.

Същата вечер се върнах с колата в Чарлстън. Радиото работеше, предаваха някакво късно шоу от Колумбия, само че по едно време сигналът се изгуби, остана само съсък и неясни ръмжащи звуци. Но пък преди това научих, че провалилият се на изборите кандидат за губернатор Морис Бесинджър, собственик на верига ресторанти бира-скара на име „Пиги Парк“, решил да развее конфедеративното знаме над заведенията си. Твърдял, че то е символ на южняшкото наследство. Пък то може би наистина си е точно така, знамето имам предвид, само че в миналата история на Бесинджър имаше редица интересни факти: беше участвал в президентската кампания на Джордж Уолъс, бе ръководил група на име „Национална асоциация за защита на белите хора“ и бе изправян пред федерални съдилища на няколко пъти по обвинения за нарушаване на Закона за гражданските права от 1964 г. — след като отказвал да допуска чернокожи в своите заведения. Дори успял да спечели едно дело, ама то било върнато за по-висша инстанция. Сетне май си бе сменил „религията“ и се бе върнал в Демократическата партия. Ама стари навици лесно не умират, нали така?

Шофирах в мрака и си мислех за знамето, за семействата Джоунс и Ларус, за тежестта на историята. Увиснала като воденичен камък на телата им, винаги ще ги тегли към дъното, нали? Някъде в същата тази история, във все още живото минало бе и отговорът на въпроса за кончината на Мариан Ларус.

Но тук, в това напълно чуждо за мен място, миналото приемаше най-причудливи форми. Или роли. Като например тази на обвит в стария червено-син флаг дъртак, който реве закани, застанал под табели със свински мутри — ресторантите на Бесинджър. Миналото бе и като ръка на смъртник, който зашлевява живите. Миналото бе като призрак, на чиято шия виси гирлянд от покаяния.

Миналото — и аз бях именно на път да разбера това — бе жена в бяло с люспи, вместо кожа.

### III

*„В свят призрачен, изглежда се  
лутам;*

*самият аз ехо от сън...“*

Алфред  
Тенисън,  
„Княгинята“

## ГЛАВА ДЕСЕТА

Накрая, прибрал се в мъртвилото на хотелската стая, отворих папката с надпис Ларус, Мариан. Изпитвах странни чувства. В околния мрак усещах нечие присъствие — като че сенките придобиваха плът. Запалих лампата на масата и подредих дадените ми от Елиът материали.

Още щом погледнах снимките, нещо просто ме принуди да извърна глава, незабавно усетих тежестта на смъртта върху си, макар че никога не бях срещал тази девойка, не я познавах и никога нямаше да я опозная. Станах и се раздвижих, отидох до вратата и запалих всички лампи, залях стаята със светлик, в опит да прогоня мрачните сенки, в които сякаш оживяваше плътна субстанция. Но те само частично отстъпиха, скриха се под масата, зад вратата на стенния шкаф в очакване на неизбежното: по някое време светлината да си отиде.

Сега се появи и друго, не по-малко странно усещане: чувствах се някак си раздвоен, бях и тук, в хотелската стая, пред мен свидетелствата за Марианината смърт, а в същото време се връщах в гостната на Блайд и виждах движещите се Мечови устни, от тях излизат лъжи, може би добронамерени, но все пак лъжи, до него е седнал Сандкуист — същински вентрилок — манипулира, трови стайната атмосфера с алчност и злоба и фалшиви надежди, а очите на Каси гледат право в мен от онази абсолвентска снимка, тя се усмихва несигурно с угълчетата на устата си, същинско птиче, което се съмнява дали ще успее да излети. Опитвам се да си я представя жива — сега, в момента — заживяла нов живот далеч от родния дом, убедена, че е права в избора си на ново начало.

Опитвах се и не успях — защото в съзнанието ми изплаваше само безплътна сянка без лице, а на едната ръка три успоредни рани. Само това виждах.

Каси Блайд не бе жива. Всичко научено за нея говореше, че не е била човек, който ще зареже дома, ще се пресели и осъди родителите си на доживотни съмнения, мъки и страдания. Нещо, някой я бе

откъснал от този свят, а аз не бях сигурен дали ще успея да го разкрия или поне да разбера причината за безследното ѝ изчезване.

Мислех и друго — че Ървин Блайд е бил прав в казаното за мен: да ме поканят да надничам в живота им си е чисто признание за провал и отстъпване пред смъртта. Защото аз бях онзи, който се появи точно когато надеждите им умираха и не предложих нищо друго, освен възможност за решение, което би донесло още и още мъка и болка, и разкрития, пред които простата неяснота би изглеждала като Божа благословия. Единственото утешение, което бих могъл да донеса, би било някаква дребна мяра на справедливост, а животът им да продължи на базата на възстановена частица от сигурността, че любимата им дъщеря почива вече в мир, че никаква физическа или друга болка не може да я измъчва. И че някой си е бил достатъчно добър да се опита да разбере истинските причини за причинената им горест.

На доста млади години бях станал полицай. Постъпих на работа, защото вярвах, че това е моето предопределение и дълг в живота. Баща ми беше полицай, както и дядо ми, но татко завърши кариерата и битието си в позор и отчаяние. Преди да свърши със себе си, бе отнел живота на двама млади. Причините ли? Може би никога няма да ги научим, но бидейки млад, аз изпитвах необходимост да поема неговото бреме върху си и да се опитам да възстановя равновесието, по някакъв начин да компенсирам за стореното от него.

Но се оказа, че от мен добър полицай не става. Не притежавах нужния темперамент или пък дисциплината. Вярно, имах други дарби и таланти — упоритост и постоянство, стремеж да търся и да разбирам, но те се оказаха недостатъчни за оцеляването ми в съответната обстановка. Липсваше ми още едно извънредно важно качество: способността да се дистанцирам, да се абстрахирам. Не съумях да си изградя нужните защитни механизми, такива каквито моите колеги и съвипускници притежаваха: да погледнат труп и да го видят само като едно мъртво тяло. И нищо повече — не като човешко същество, не като личност, а като отсъствие на такава, като отрицание на живота. Защото процесът на една относителна дехуманизация е извънредно нужен в психиката на полицаия — поне на повърхностно, но пък напълно необходимо ниво — за да може спокойно и добре да си върши ежедневната работа. Основните ѝ елементи са чувството за

гробарски хумор, така да го наречем, и откровената незаинтересованост за убийтия — за да може изпълняващият задълженията си полицай да го нарече „похарчен“ или „отпадъчен“, използвайки професионалния жаргон (с изключение на случаите, когато е загинал колега, другар, близък, защото това вече е доволно близо до самия него и тук дистанцирането е неуместно). За да може спокойно да оглежда рани и обезобразени до неузнаваемост човешки тела, без да страда вътрешно и разкъсван от жал да потъва в бездната на състраданието, което прави живота и смъртта еднакво непоносими. Дългът на полицаея е към живите, към онези, които са избегнали смъртта, най-вече към Закона.

Аз ги нямах тези качества. Така и не успях да ги изградя в себе си. Напротив, бях се научил да жая мъртвите, а те на свой ред бяха намерили начини и пътища да стигат до мен. И ето ме тук сега — в този хотел, далеч от дома, изправен през загадката на кончината на друга млада жена — отново да се безпокоя за безследното изчезване на Каси Блайд. Нещо в мен вопиеше да се обадя на Блайдови по телефона, но пък какво можех да им кажа в този миг? Бях тук и в момента не можех да направя нищо за тях; какво толкова би ги стоплила новината, че мисля за дъщеря им? Първо трябваше да свърша задачата си в Южна Каролина, да проверя всички показания, сам себе си да убедя, че Атис Джоунс е в безопасност, колкото и относителна да бе тя, сетне да се завърна у дома. Повече от това не можех да направя за Елиът.

Но сега пък мъртвото тяло на Мариан Ларус отправяше ням вопъл към мен от снимките в някаква странна близост, настояваше да бъда съпричастен, да проникна в смисъла и същността на онова, в което се замесвах, включително и последиците от същата тази намеса.

Не ми се гледаха тези снимки. Не исках. Уморен бях от тази постоянна отговорност.

И въпреки всичко посегнах и ги разгледах.

Боже, каква мъка, ужасна, съкрушителна тъга те обзема.

Такъв ефект имат понякога снимките. Сетне просто не можеш да забравиш видяното. Остава в теб, в съзнанието ти завинаги.

Случки. Убийства. Разследвания. Спомени. Неизтриваеми: минаваш с колата по същата улица, завиваш на ъгъла и виждаш закованата с дъски витрина, или може би нечий преден двор с градина,



обрасла с бурени, в дъното му се гуши къща, тя е вече полурухнала и неугледна, като развален зъб. Никой не желае да живее тук, защото в нея все още витае духът и вонята на смъртта. А хората помнят. Собственикът наел евтина работна ръка — имигранти някакви — платил им да почистят, по 50 долара на човек. Те свършили работата през куп за грош: измили я на две на три с маркуч и вода, на свой ред купили от най-евтините материали — долнопробни перилни препарати и дезинфектанти, стари парцали. Трили, бърсали, по-скоро още повече разпространили вонята, отколкото да я изчистят и премахнат. А логиката на пръските и петната от кръвта отстъпила място на хаотична мацаница от полузабравено насилие, неясни и размазани нюанси по белите стени. С две думи — мърлява работа. Сетне се хванали да боядисват — отново с прости и евтини, разводнени бои — минали с бояджийските валяци два-три пъти повече онези места, където били петната, а когато боята изсъхнала, те си личали още повече и отпреди. Просто се набивали на окото: сякаш нечия окървавена ръка се е отрила в бялото, кремавото и жълтото и оставила спомена за стореното зло навеки запечатан в дървото и мазилката.

Затова собственикът удря ключа, слага катинари, зачуква дъски по прозорците и изчаква да мине време. В надежда хората да забравят или да се яви достатъчно наивен или закъсал за пари наемател, поблазнен от ниския наем. Доволен, че е намерил такъв, собственикът заживява с грижите и проблемите на новодошлите, опитвайки се да изтрие спомена за случилото се. Това е нещо като душевно пречистване, което може и да завърши успешно, въпреки очевидния провал на свършилите чисто физическата работа чистачи.

Ако искате, можете да влезете. Ще си покажете значката и ще обясните, че сте на рутинна проверка. То наистина, след като минат няколко години, стари случаи се отварят за частично разследване с надеждата, че пропуснати навремето подробности сега могат да излязат наяве.

Но защо пък да влизате? Нали сте били там същата вечер, след като убитата е била намерена. Видели сте останките ѝ на кухненския под, или пък в градината сред храстите, или захвърлени на кревата. Интуитивно сте усетили незнайни за повечето други хора измерения: че наред с последния ѝ дъх от тялото си е отишъл и онзи неведом духовен фактор, който му е придавал съдържание и смисъл. Еманация

на живота, досущ вътрешна телесна рамка, изтръгната насила, но без да остави следи по кожата, сякаш отнесла със себе си и плътта. И като че тялото е останало без съдържание въпреки намерилото очевидна физическа изява външно подуване и подпухване на трупа, както и белязаната вече от насекомите кожа. Защото те са там да се хранят, те са там винаги преди вас.

А веднъж влезете ли, тогава пък може би ще попаднете на някоя снимка или снимки. Може да ви помогне някой от семейството: или съпруг, или майка, баща или любим. Ще гледате как ръцете им внимателно разлистват остарял и пращен албум или разтварят дамска чанта, или пък ровят в стари кашони. Ще гледате и ще се питате: дали пък именно този човек не е убиецът? Дали той не е причината за смъртта — пряка или косвена? А може би вътрешно в себе ще знаете, че именно той е извършителят на злодеянието. Просто ще го усещате в себе си. Не сте в състояние да докажете, да опишете как точно е станало, но дългогодишната ви интуиция работи и ви казва, че това повторно опипване на снимката е ново символично оскверняване и вие трябва да замахнете с ръка и да го преустановите. Провалили сте се първия път, а сега ви е даден шанс да се поправите...

Но не го правите. Или не го правите точно в този миг. Изчаквате, надявате се да попаднете на доказателство или да получите самопризнание. Вярвате, че така ще предприемете първите стъпки към възстановяване на моралния ред, на баланса между нуждите на живите и терзанията на мъртвите. При всички случаи, както и да постъпите, тези образи рано или късно ще се връщат при вас неканени и ако в същия миг сте заедно с близък, доверен вам човек, можете да му кажете: „Помня. Помня какво стана. Бях там. Свидетел съм на престъплението и по-късно се опитвах да бъда и нещо повече. Опитвах се да постигна мяра справедливост“.

Случаят е закрит. Нали това е клишетото? Толкова време е минало, че просто не помните всичко, може би не усещате и фалшивите думи, които напират на устните ви. Случаят е закрит. Само че той не е закрит, защото живите най-осезаемо усещат отсъствието на техния близък, и не само близките, усещат го и мнозина други. То се улавя в стотиците хиляди дребни нюанси на променени по причина на кончината му нещица и детайли, било те признати или непризнати, усетени или не усетени; те намират своето отражение в живота на

живите. И въпреки всичките си грешки Ърв Блайд например бе наясно с тази истина. Закриване на живота просто няма. Един живот продължава или свършва със съответни последствия и в двата случая. И още нещо: поне живите не ви са грижа. Докато мъртвите остават с вас.

И ако ви дадат такива снимки, вие може би ще ги разпрострете на съседна маса и ще си кажете: помня.

Помня ви.

Не съм забравил.

Няма да бъдете забравени.

Сега гледах снимките на Мариан Ларус. Тя лежеше по гръб сред поляна върху смачкани лилии, а умиращите бели цветове наподобяваха избухващи звездички върху гланцовата повърхност на фотографиите, като че при проявяването са били допуснати дефекти. Черепът ѝ бе пострадал значително. Скалпът бе разкъсан на две места, донякъде симетрично спрямо централната разделителна линия на косата; в раните бяха засъхнали кичури косми. Трети удар е бил нанесен отдясно на краниума; при аутопсията били разкрити пукнатини, започващи от основата на черепа и свършващи в горния ръб на лявата очна кухина. Цялото лице бе пострадало силно, покрито със засъхнала кръв, защото скалпът е силно кръвоснабден и винаги кърви обилно, дори и при далеч по-лека травма. Очите бяха плътно затворени, а чертите ѝ разкривени в агония; усещала е болката от ударите.

Разлистих доклада от аутопсията. По тялото не са били открити следи от ухапано, охлузвания или синини, типични и съвместими със сексуално насилие, а намерените чужди косми в областта на половите органи принадлежали на Атис Джоунс — тестовете го доказваха. Самите органи били зачервени в резултат на неотдавнашно сношение, но нямало вътрешни или външни охлузвания или наранявания. Във вагиналният канал били открити фини следи от кондомно триене, следи от сперма имало по външното окосмяване, но не и в самия орган. Според думите на Джоунс пред следователите, както и пред самия Елиът, по време на сношение той редовно използвал предпазители.

При други тестове върху пуловера и джинсите на Джоунс били намерени фини влакна от материята на дрехите на Мариан. В същото време върху блузата и полата ѝ били открити акрилни влакна от тапицерията на автомобилните седалки на Атисовата кола, заедно с

памучни нишки от неговите дрехи. Според лабораторните анализи почти невъзможно било въпросните следи да имат друг произход, различен от споменатия в докладите. И в двата случая пробите били повече от 20 на брой, докато за сравнителния анализ по принцип стигат и пет-шест, за да може да се говори с относителна сигурност.

Всички тези улики, събрани както бяха закуп, съвсем не можеха да ме убедят, че преди смъртта си Мариан е била изнасилена. Да, но пък не аз бях въпросната мишена, върху която ще работи обвинението в опит да докаже изнасилване. Съдържанието на алкохол в кръвта ѝ бе над нормалното; с помощта на този факт един добър прокурор би могъл да разсъждава, че тя не е била в състояние да отбие атаките на здрав млад мъж като Атис Джоунс. И още един факт, кондомът си е бил смазан фабрично — със специална хлъзгава субстанция, която улеснява проникването. Именно тя значително би намалила физическото увреждане на жертвата.

Плюс това имаше нещо, което изобщо не подлежеше на отричане: намерената по лицето и ръцете на Джоунс кръв. Кръвта на Мариан Ларус. Той така и влязъл в недалечен от местопроизшествието бар да търси помощ — окървавен. А в тази кръв имало и много дребни частички от камъка, с който била разбита главата на младата жена. Анализът на физическия терен, върху който лежал трупът, показваше две неща: разпръснатите кръвни пръски и капчици са в радиална зона спрямо черепа на убитата; а количеството и разположението им говори за среден по сила удар. В такъв случай, според експертната, нападателят би трябвало да има кръвни капки по долната част на краката, по ръцете, възможно и по лицето и горната част на тялото. По краката на Джоунс подобни видими следи нямаше, но пък той бе коленичил при намирането на убитата и джинсите му бяха доста зацапани. С други думи, възможно бе оригиналните — първоначални — следи да са били заличени. Същото важеше и за кръвта по лицето и ръцете му — той неволно я бе разтрил и забърсал, направил го е просто в объркването си. Само че иди го кажи това на обвинението.

Според показанията на Джоунс той и Мариан Ларус се срещнали вечерта в двайсет и един часа. Преди това тя се почерпила (пили алкохол) с приятели в Колумбия, сетне подкарала към бара на име „Блатният плъх“, където била срещата им. Там били открити свидетели, които са ги видели да разговарят, още и да излизат заедно.

А единият от тях — постоянен посетител на заведението на име Д. Д. Херин — признал пред полицаите, че дори обиждал младежа, като му подхвърлял расови епитети. Това станало преди те да излязат от заведението — според думите на Херин около двацет и три часа и десет минути.

В показанията си Джоунс казва, че след излизането им те се любили в колата, на предната седалка. Той отдолу, тя седнала разкрячена върху него. След акта се скарали във връзка с подхвърлените от Херин обиди и най-вече дали Мариан се срамувала да бъде с него. Тогава тя избухнала и избягала от колата, но вместо да се качи на своята и да си тръгне, побягнала навътре в съседната гора. Джоунс твърди, че тогава тя избухнала в смях и му викнала да я последва. Той бил обаче разядосан и останал на място, а когато минали десетина минути и от нея нямало и следа, младежът се разтревожил и тръгнал да я търси. Намерил я на не повече от трийсетина метра навътре на малка полянка сред дърветата. Вече била мъртва. Джоунс твърди също, че през цялото време не е чул никакви подозрителни шумове или звуци: писъци например или нещо друго, което говори за борба. Не помни как точно е докосвал тялото, но признава, че трябва да го е направил, защото иначе откъде кръвта по него? Признава, че вероятно е опипвал и камъка, а сетне при допълнителен разговор си спомнил, че той бил непосредствено до главата ѝ. Тогава се върнал в бара и там хората извикали полицията. Първи го разпитвали агенти на Щатската служба за прилагане на закона (ЩСПЗ) и това станало в отсъствието на адвокат, тъй като в онзи момент той не бил още нито арестуван, нито обвинен в каквото и да е престъпление. След разговора го задържали по подозрение за убийството на Мариан Ларус. Бил назначен служебен съдебен защитник, който доброволно отстъпил задълженията си на Елиът Нортън.

И след това вече знаете.

Прокарах пръсти по снимката, по лицето ѝ. Замислих се, а думите сами отекнаха в съзнанието ми: съжалявам. Не съм те познавал. Не мога да кажа дали си била добър човек или не. Дали щяхме да си допаднем, ако се бяхме срещнали в някое крайпътно барче или се бяхме оказали съседни по маса в някое кафененце? В среща, каквито животът често поднася — двама пълни непознати за кратко време докосват съдбите си в случаен разговор и сетне

продължават всеки по своя си път, ужким непроменени, но все пак не абсолютно същите. Някой от онези съвсем мимолетни мигове на контакт между странници, които правят живота ни по-светъл и по-лек. Каквото и както да е било, ти не си заслужила да загубиш живота си по този начин... и ако е било по силите ми, щял съм поне да се опитам да попреча, дори и с риск за моя собствен. Не бих могъл да стоя безучастно и да наблюдавам как някой страда, та бил той дори и непознат. Сега ще се опитам да проследя стъпките ти, да разбера какво те е отвело точно на онова място, кой или що те е повалило бездиханна върху онези смачкани лилии с нощните насекоми, нагазили в твоята кръв...

Съжалявам, че ще трябва да го направя. Може би по този начин ще нараня някои хора, а може би от миналото ти ще излязат неща, които би предпочела да си останат в тайна. Но мога да обещаая поне едно: онзи, който е виновен за стореното, няма да избяга и няма да остане ненаказан по моя вина или заради моите действия. И във всичко онова, което ще направя, ти ще бъдеш с мен постоянно.

Ще помня.

Забравена няма да бъдеш.

## ГЛАВА ЕДИНАЙСЕТА

На следващата сутрин завъртях нужния номер. Слушалката вдигна Луис.

— Е, ще идваш ли насам, или вече имаш други намерения?

— Аха. До два дни съм там.

— Как е Ейнджъл?

— Трае си. Ти как си?

— Съвсем същият, на същата възраст.

— Толкова ли е кофти положението?

Току преди това бях разговарял с Рейчъл. Още по-самотно ми бе станало, като чух гласа ѝ, пък се върнаха и старите опасения, сега, когато бяхме толкова надалеч един от друг.

— Искам да помоля за една услуга.

— Казвай. Питането е безплатно.

— Познаваш ли някой, който може да остане при Рейчъл за малко? Поне докато се върна, а?

— На нея подобен ход хич няма да ѝ хареса, човече.

— Измисли някой, на когото от такива неща няма да му пука, а?

Отсреща настъпи мълчание. Луис обмисляше възможностите. А когато се обади, почти си представих бавно разстилащата се по лицето му усмивка.

— Знаеш ли, точно с такъв човек разполагам.

Останалата част на утрото мина в телефонни разговори. Сетне се качих на колата и отпраших за Уотърий, за да говоря с някое ченге от окръга Ричланд. Търсех някой, който е бил от първите на местопрестъплението през нощта, когато е била убита Мариан Ларус. Разговорът бе доволно кратък. Човекът просто потвърди написаното в доклада му, но бе съвсем ясно, че той смята Атис Джоунс за виновен, а пък мен за нахалник, опитващ се да изкористи правосъдието. И то на първо място заради това, че настоявам да говоря лично с него.

Сетне се наложи да отскоча и до Колумбия, за да задам някои въпроси на специалния агент Ричард Брюър от ЩСПЗ. Нейни служители бяха разследвали убийството — такъв е законът за цяла

Южна Каролина, с изключение на престъпленията, които попадат изключително и само под юрисдикцията на чарлстънската полиция.

— Те там обичат да се правят на независими, много си падат по тези изпълнения — рече ми Брюър. — Ние им викаме „Чарлстънската република“.

Агентът, който пръв бе работил по случая, ми бе горе-долу връстник, рус и снажен. Носеше типичното за службата — пистолет колт, зелени панталони и черна тениска, на гърба ѝ с големи зелени букви бе изписано ЩСПЗ. Брюър бе по-любезен от ричландския полицай, но едва ли ми каза нещо по-ново или интересно. Атис Джоунс бил практически сам, с малцина живи роднини. Работел в бакалницата „Пигли Уигли“, зареждал стоки, живеел в едностайно апартаментче в къща без асансьор в Кингвил, заето след задържането му от украински емигранти.

— Ех, този хлапак — поклати глава агентът. — Близките му една шепа хора, кой да му съчувства, кой да го мисли.

— Смятате, че той е извършителят?

— Вижте, това ще го решава журито, а не аз. Иначе, неофициално казано, просто не виждам друг кандидат на хоризонта.

— Доколкото разбрах, вие сте разговаряли със семейство Ларус, нали? — попитах го, макар и отлично да знаех, че докладите по свидетелските показания са подписани с неговото име.

— Да, с бащата, сина и прислугата в дома им. До един имаха алиби. Ние тук работим съвсем професионално, г-н Паркър. Огледали сме всичко, от всички страни и аспекти. Не сме оставили нищо непроверено. Смятам, че в докладите ни няма да намерите нито един слаб пункт.

Благодарих му, той ми даде визитка в случай, че имам още въпроси.

— Трудна работа сте си намерили, г-н Паркър — рече ми съчувствено на раздяла. — Навсякъде ще ви гледат накриво, ще ви отбягват. Те, тамошните хора, имат една приказка, да прощавате — „популярен като лайно през лятото“.

— Ще свикна — рекох самоуверено. — Човек свиква с какво ли не.

— Не знам — скептично повдигна рамене Брюър. — Малко се съмнявам в тази работа.



От хотела се обадох на познатите ми във фирмата, където бях намерил работа на Мечо. Съобщиха ми, че пристигнал в уговореното време, държал се както трябва и работел достатъчно съвестно. Гласът на човека, с когото говорех, обаче звучеше малко неспокойно, та помолих да повика Мечо, да го чуя лично.

— Как си, Мецане?

— Добре — отвърна той и, изглежда, се позамисли. — Всъщност екстра съм, направо екстра. Харесва ми. Сега тъкмо ще товарим нещо.

— Радвам се да го чуя. Слушай сега, Мецански, ще ти кажа следното: ако прецакаш нещата там, ако създадеш проблеми на хората, при които те изпратих, лично ще те подгоня и ще те завлека право при ченгетата. Разбираме ли се?

— Да бе, да, няма проблем — рече го спокойно, в гласа му не звучеше нито обида, нито огорчение.

Помислих си, че отдавна е свикнал на подобни приказки. То всички цял живот само това са му говорили: внимавай да не прецакаш това, да не сгафиш онова! За него това си беше стандартен въпрос: дали загарява какво искат от него или не. Разбираше ме добре човекът.

— Добре тогава — рекох.

— Няма да прецакам нищо — обади се изведнъж той. — Тези хора са готини.

По-късно прекарах цял час в хотелския фитнес център, сетне плувах в басейна почти до умора, като внимавах да не получа мускулни спазми, че да взема за едното чудо да се удавя. Взех си горещ душ и отново се зачетох в някои от докладите. Повече внимание обръщах на нещата, за които бяхме разговаряли с Елиът предната нощ. Така или иначе все се връщах на онази стара история за Хенри, преснимана от отдавна изчерпана местна историческа книга. Тя беше първият важен пункт, вторият бе безследното изчезване на майката и лелята на Атис Джоунс. От стари вестникарски снимки ме гледаха лицата им — две девойки, направо момичета, вовеки веков останали в младостта, загубени за света. Светът, който отдавна ги бе забравил, за да се сети за тях съвсем неочаквано сега.

С приближаването на вечерта излязох да се поразведря и пих кафе с кифлички в „Пинкни“. Чаках да дойде Елиът и прелиствах нечий зарязан брой на „Поуст енд Куриър“. Привлече ми вниманието информация за някой си Ландрън Мобли. Бил затворнически

надзирател, но го уволнили за „непристойно поведение“ спрямо затворничките и трябвало да се яви пред комисия за дисциплинарни извращения. Междувременно, изглежда, се укрил, затова била издадена заповед за арест и принудително отвеждане пред комисията. Всъщност заинтересува ме Мобли само защото за адвокат си бе избрал Елиът Нортън: да го представлява официално на следствието и евентуалния съд във връзка със съмнения за систематично изнасилване на затворнички. След петнайсетина минути Елиът пристигна, споменах му какво съм чел.

— А, Мобли ли? — усмихна се той. — Интересна птица. Ще се появи по някое време, сигурен съм.

— Изглежда по-специален клиент, а? — подхвърлих аз.

Елиът прегледа вестника, сетне го захвърли на масата и се замисли. Искаше да ми каже нещо, ама се колебаеше.

— Познаваме се от по-други години, сигурно затова се обърна към мен. Ама виж сега, всеки човек има право на официална защита, няма значение колко виновен е, нали така?

Изтърси тези думи неспокойно и вдигна ръка да повика келнера за сметката. Резкият му жест показваше, че не му се говори за Мобли с мен.

— Хайде да вървим — рече, след като плати. — Поне този клиент го зная къде е в момента.

Ричландският затвор е на края на „Джон Марк Дайъл роуд“, на около стотина мили северозападно от Чарлстън. По шосето отляво и отдясно има доста адвокатски кантори и офиси на посредници. Самият затвор е комплекс от червенотухлени сгради зад двойно ограждение, на чийто връх е поставена остра като бръснач силно опъната тел. Прозорците са тесни и високи, гледат към паркинга и горите, които се простират от едната страна на парцела. По вътрешното ограждение тече електрически ток.

Нямаше начин да скрием от медиите предстоящото излизане на Атис Джоунс, затова хич и не се изненадахме, че в паркинга висяха неколцина репортери и фотографи, а и телевизионен екип, пиеха кафе, пушеха и си говореха. Пристигнах пръв и ги наблюдавах поне 15 минути, докато се появи колата на Елиът. През това време не се случи

нищо особено, освен че пристигна ниска, изящна жена с високи токове и хубава синя рокля, видимо гневна и неспокойна. Оказа се, че идва да прибере съпруга си след известно пребиваване на тъмно, вероятно заради домашни разпри, може би и пианство. Изведоха го на паркинга, беше с петна от кръв и бира по ризата, мигаше на силната светлина. Жената пристъпи напред и го зашлеви, сетне започна дълга тирада на висок глас и богат на нецензурни думи и изрази речник. Освободеният приличаше на човек, готов незабавно да побегне обратно в затвора и охотно да се скрие в старата си килия, особено пък когато зърна фотоапаратите и си помисли, че са тук заради него самия.

Но в същия момент се появи Елиът и журналистите хукнаха към него, ама той влезе в административната сграда. Малко по-късно го накачулиха като гладни врабчета, когато се появи отново, прегърнал през рамото младеж със светлокафеникава кожа и ниско нахлупена бейзболна шапка. Атис Джоунс вървеше със силно наведена глава, козирката на шапката закриваше лицето му почти до носа. Елиът не удостои репортерите дори и с едно „без коментар“, успя да набути младежа в колата и двамата отпрашиха максимално бързо. Най-амбициозните представители на четвъртата власт затичаха към колите си и потеглиха като добре обучени командоси, ама аз си знаех работата.

Нали затова бях дошъл най-вече. Потеглих незабавно след Елиът и Атис и ги следвах непосредствено, но само до изходната отсечка. Там забих спирачки и завъртях колата напъряко на шосето, препречвайки и двете му ленти. Сетне излязох от колата и скръстих ръце. Автомобилът на телевизионния екип успя да спре на броени сантиметри от вратата ми, облеченият в таки гащеризон човек на волана се подаде и започна да ми крещи да му се махам от пътя.

Гледах си ноктите и се хилех. Бяха къси, добре подрязани, чисти. Винаги се мъча да ги поддържам в такъв вид. Чистотата и чистоплътноста са основни човешки добродетели.

— Чуваш ли бе, галфон? Махай ми се от пътя, мамка му! — реवेशе изживяващият се като щурмовак телевизионен деятел и лицето му ставаше все по-червено.

Зад него опашката от коли ставаше все по-дълга. Репортерите слизаха от автомобилите и вече вървяха към нас да видят какво става. От близкия посреднически офис излезе групичка млади чернокожи в

модни джинси с ниски дъна и още по-модни тениски с надписи „Wu Wear“. Застанаха встрани ухилени и загледаха сеира.

Псевдощурмовакът с гащеризона се умори да вика безрезултатно и слезе от колата. Пристъпи към мен и устата му зейна, ама чернокожите младежи го хванаха на мезе. Горкият той, доста попрехвърлил килограмите, шкембелия, а и приближаваше петдесетака, пък въпросната одежда му стоеше като на свиня звънец.

— Ей, баровец, ти от кви части си, бе? — викаше един от черните.

— От елитните, откъде иначе. Кажи къде има война и ние да дойдем да поскиваме? — хилеше се друг.

— Хей, майцеебач скапан, Виетнам свърши! Чуваш ли, бе, шибаняк? Край, време е да му турите пепел...

Дебелакът им метна изпълнен с омраза изпепеляващ поглед, но си претрая и се наведе към мен.

— Кво правиш сега тук, мамка му?

— Запушвам пътя.

— Виждам. Ама защо?

— За да не можете да минете.

— Не ми се прави на тарикат, чуваш ли? Разкарай си бричката веднага, да не я забърша с буса!

През рамото му зърнах група затворнически офицери да се насочват към нас. Вероятно за да проверят да няма някакво произшествие. Май беше време да се изнасям. Тези репортери, докато се доберат до главния път, Елиът и Джоунс отдавна вече ще са се скрили от погледа им. Дори и колата да намерят, Джоунс няма да е в нея, Елиът вече ще е отпрашил с другата.

— Добре — рекох на бабаита. — Печелиш, тръгвам си.

Той май не повярва.

— Ама сериозно ли?

— Напълно — рекох и забелязах движение зад неговия бус. — Между другото — засмях се, силно развеселен от ръката на съдбата, — тези хлапета там ти свалят разни неща от багажника...

Той се извърна с отворена уста, а аз потеглих.

На главното шосе пропуснах репортерите да се изтеглят напред, сетне свих по „Блъф роуд“, минах покрай баптистката църква на „Зиън Мил Крийк“, сетне и покрай тази на методистите и стигнах кръстовището на „Блъф“ и „Пайнвю“, където е „Кемпбелс Кънтри Корнър“. То е бар или нещо подобно. Под ръждясал покрив се гуши постройка с решетки на прозорците, не много по-различна от полска барака, пък като се замисли малко човек, много подобна и на килия в провинциален полицейски арест. Единствената разлика е, че тук сервират напитки и гостът може да си тръгне по своя воля, когато си реши. Висят реклами с надписи, че бирата била „евтина и студена“ и че в петък и събота се организира лов на пуйки. Заведение-мечта за младежи, опитващи забранения плод на алкохола за пръв път. Има още един надпис, писан на ръка — предупреждава посетителите да не внасят бира отвън.

Минах покрай барчето, завих по „Пайнвю“, покрай страничната му стена и една жълта постройка — нещо средно между склад и гараж. Малко по-надолу забелязах къщурка по средата на обрасъл с трева и бурени двор, а отпред спрял бял джип с двойно предаване. „Джи Ем Си“ — в него се бяха прехвърлили Елиът и Атис Джоунс, а колата на Нортън продължила с друг човек на волана. Щом се появих, джипът потегли по „Блъф“, аз го последвах на три-четири коли разстояние. Планът бе да откараме Джоунс направо в Чарлстън и да го заведем на уговореното място — в сигурна къща, скривалище. Затова се изненадах, когато Елиът направи ляв завой и влезе в паркинга на ресторантче с табела „При Бети“ още преди да сме стигнали и междуцатското шосе. Излезе, отвори вратата на Джоунс и го поведе пред себе си в заведението. То бе малко и схлупено. Отляво на вратата имаше тезгях, там две чернокожи жени поемаха поръчките, на грила работеха двама мъже. Оставих мустанга недалеч от джипа и влязох след тях, като се правех на три и половина — човек без работа, не бърза за никъде. Масите бяха пластмасови, градински тип, на прозорците имаше и решетки, и щори. Макар и тясно, работеха два телевизора едновременно, а вътре почти не се дишаше от миризмата на пържено и олио. Елиът и Джоунс се настаниха на маса в дъното на помещението.

— Искаш ли да ти обясня какво всъщност правиш? — подметнах ужим ей така, когато стигнах до тях.

Елиът се изчерви, видимо му стана неудобно.

— Ами каза, че е гладен — запелтечи той. — Коремът му се бил спекъл като от постене. Оплака се, че ще припадне, ако не му намеря нещичко за похапване, даже заплаши, че ще скочи от колата в движение.

— Виж, Елиът, само да излезеш навън и ще чуеш ехото от захлопването на онази килия, в която беше твоят клиент. Толкова сме близо до озоваването му отново там! Разбираш ли какво ти казвам?

В същия миг заговори Атис Джоунс. За пръв път чувах гласа му — беше остър, дори писклив, сякаш отскоро бе престанал да мутира, а не преди едно пет-шест години, както отиваше на възрастта му.

— Я си го начукай, човече — сопна се той. — Нямам ли право да гризкам, а?

Слабо, тясно лице, с толкова светла кожа, че спокойно може да мине за латиноамерикански тип, очите му шарят — неспокойни изпод нахлупената козирка на шапката. Беше навел глава над масата и бялото на очите му току святкаше. Но въпреки предизвикателния тон явно бе, че духът му е пречупен. Атис Джоунс бе толкова корав, колкото и плодът на ананаса. Фуклю и половина, само посегни да го удариш и ще се посере. Не че бе слаб физически, не, просто бе рухнал духом. Достоен за съжаление, но това пък не оправдава обноските му, нали?

— Прав беше — рекох на Елиът. — Шармантно момче, няма що. Не можа ли да намериш някой поне малко по-възпитан да спасяваш?

— Опитах, ама онеправданите дребни сирачета на пазара са кът... — опита да се пошегува Елиът.

— Да ти го начу...

Джоунс започваше поредната предсказуема тирада. Вдигнах ръка, размахвах му пръст пред лицето.

— Млъквай веднага! Още веднъж ме напсувай и ще вечеряш с ей тази солница тук! — Взех я от масата и му я заврях пред носа.

Той се стресна и почти отскочи назад.

— В пандиза нищо не съм манджил. Шубе ме беше.

Нещо ме бодна току под лъжичката. Ега ти какъв съм герой. Досрамя ме, чак гузно ми стана. Този младеж тук е подплашен като заек, току-що е била убита приятелката му, споменът за нейната кръв по ръцете му е съвсем, ама съвсем пресен, а аз се правя на моралист. Съдбата му е в ръцете на двама бели мъже — Елиът и моя милост — и

най-вече на жури, което току-виж му закачило примката. Като се имат предвид всички реални обстоятелства, пак добре, че се държи и говори, вместо да се тръшка по пода и да реве сърцераздирателно.

— Моля те, човече, нека да хапна, а?

Въздъгнах. От съседното прозорче отлично виждах шосето, джипа, щях да забележа и всеки, който би се приближил пешком. Дори и някой да си е наумил да му посегне, едва ли ще го направи в това ресторантче. Елиът и аз бяхме единствените бели тук, на съседните масички се гушеха неколцина чернокожи, които упорито се правеха, че изобщо не ни забелязват. Ако случайно се зададе някой журналист, ще съумея да го изведа от задната врата. Веднага ми хрумна: ама тук дали има такава? Пък може би пресилвам нещата, и аз съм един...

— Добре, давай — отсякох великодушно. — Само че по-бързо.

То му личеше на Джоунс, че не се е хранил като хората в затвора — бузите му хлътнали, очите му сякаш потънали в орбитите, по лицето му избили обриви, на врата — цирей. Той за секунди излапа голяма чиния със задушени свински котлети с ориз, грах, макарони и сирене и веднага посегна към следващата, в която се мъдреше широк резен ягодова торта със сметана. Елиът сдъвка няколко пържени картофчета без апетит, аз се задоволих с чашка кафе от автомата до тезгяха. Сетне Нортън отиде да плаща сметката, аз огледах Джоунс внимателно. Бе опрял лявата ръка на масата, единственото украшение по нея бе евтин часовник марка „Таймекс“. Дясната бе на врата му, държеше закачен на верижка Т-образен кръст от неръждаема стомана. Стори ми се, че е направен от тръбни сегменти, пък и съвсем не беше малък. В полицейската практика човек вижда най-различни неща. Посегнах да го докосна, но той рязко се отдръпна и в очите му се появи нещо, което не ми хареса. Ама хич.

— Кво искаш?

— Просто да видя кръста.

— Той си е мой. Не искам друг да го пипа.

— Атис — натъртих тихо, — дай да видя кръста!

Той се поколеба за миг, сетне изпусна тиха ругатня и свали верижката от шията. Протегнах длан, младежът пусна кръста в нея. Хванах го с върха на пръстите на дясната ръка, с тези на лявата леко завъртях дългата част и тя остана в тях, но от нея се показва дълго и тънко стоманено острие. Пуснах и двете на масата, взех частта във

формата на буквата „Г“ и свих ръка в юмрук — острието се подаде между средния и съседния пръст — на който обичайно се носи пръстен.

— Откъде го имаш?

Проникващото през прозореца слънце блесна по дългото острие, слънчеви зайчета заиграха по лицето на Джоунс. Не му се говореше.

— Атис — рекох търпеливо, — още не те познавам, а вече започваш да ме дразниш. Отговори на въпроса.

Той театрално поклати глава, завъртя очи, ама все пак отговори.

— Проповедникът ми го даде.

— Затворническият ли?

— Тц, един, дето идва на посещения. Рече, че и той някога е бил пандизчия, само дето Всевишният го е освободил.

— А каза ли защо ти го дава?

— Рече, че съм загазил, едни хора искали да ме пречукат, той го знаел със сигурност. А туй щело да ме спаси.

— Името каза ли си?

— Терес.

— Как изглеждаше?

За пръв път откакто му бях взел кръста, Джоунс ме погледна право в очите.

— Като мен — отвърна просто. — Като човек, който е страдал.

Наместих фината кания обратно върху острието, поколебах се за миг, но му върнах кръста. Той видимо се изненада, сетне ми кимна в израз на нещо като благодарност.

— Ако свършим всичко както трябва, вероятно няма да имаш нужда от него — рекох му аз. — Ако се издъним, можеш да се радваш, че го имаш.

В същия миг се върна Елиът и си тръгнахме. Нито аз, нито Джоунс му спомена нещо за кръста. Никъде повече не се отбивахме, пристигнахме спокойно в Чарлстън и на уреченото място в източния район, наречен Ийст Сайд.

Той се пада извън стария ограден град, всъщност е една от първите застроени зони. Там живели и бели, и черни в безкраен лабиринт от улици, стигащи на запад и изток до „Мийтинг“ и източния залив; съответно до „Кростаун Експресуей“ и „Мери стрийт“ на север и юг. В средата на XIX век значително повече били чернокожите, а



след края на Втората световна война там имало доста смесено население — предимно работници: бели, черни и емигранти. Малко по-късно белите започнали да се изселват в посока предградията западно от Ашли, а Ийст Сайд постепенно се превърнал в изключително чернокож район, където кракът на бял човек е по-добре да не стъпва. Ширела се беднотия, а с нея се пръкнали насилието и наркотиците.

Сега обаче, най-изненадващо, Ийст Сайд отново се променя. Районите южно от „Калхун“ и „Джудит“, където винаги са живели черни, днес отново „побеляват“, а и все по-богати хора се заселват там. Затова и обстановката е чувствително подобрена — нови строежи, реформи и придобивки по южната граница на Ийст Сайд. Преди шест години средната цена на къща в района е била от порядъка на 18 000 долара, сега на „Мери“ ще трябва да платите поне 25 000. Дори и жилищата на „Кълъмбъс“ и „Амърст“ днес носят два-три пъти по-високи цени от преди само едно десетилетие, макар че са в съседство с парковете, където се сбират дилъри и наркомани, а недалеч от тях са само стари сгради и бордеи. И въпреки всичко казано дотук, Ийст Сайд си е все още чернокожо царство, голямото мнозинство от къщите са си все същите боядисани в избелели пастелни цветове съборетини — реликви от времето преди климатиците. Голямата бакалница на име „Пигли Уигли“ на „Кълъмбия“ и „Мийтинг“, боядисаната в жълто заложна къща на име „Мъни Мен“ отсреща й, магазинът за алкохолни напитки с най-голямото възможно намаление, всички те говорят за качество и стандарт на живот далеч по-ниски от онези на завръщащите се в старите улици заможни бели.

От ъглите неприязнено ни гледаха младежки лица, не по-приятелски бяха и тези на старците по верандите. Че кой тукашен би харесал подобна гледка: две коли, в първата бял и черен, отзад ги следва друг бял? Така или иначе ни възприемаха по един и същи начин: носители на лоши новини. На ъгъла на „Америкън“ и „Райд“ зърнах симпатична малка къща, а на едната й стена бяха изписани следните редове:

„Афроамериканецът е наследник на митовете, че по-добре е да си беден, отколкото богат; пролетарий,

отколкото буржоа; пройдоха, отколкото трудолюбив; екстравагантен, отколкото спестовник; атлет, отколкото слабоват висшист.“

Не се досещах за възможен автор на цитата, нито пък Елиът можа да ми отговори, когато по-късно го запитах. Атис най-равнодушно изгледа надписа; убеден бях, че подобни мисли стопроцентово се въртят навсякъде в ежедневието му. По дворовете цъфтяха хортензии, пред вратника на спретнатата двуетажна къща на „Дрейк“ растеше бамбук — това бе почти на средата между разрушения коптор на ъгъла на „Дрейк“ и „Амърст“ и първоначалното училище на ъгъла на „Кълъмбъс“. Къщата, за която говоря, бе бяла с жълти аплици и широко разтворени за проветряване дървени капаци на прозорците, а под високата веранда имаше и френски прозорец. Отворената порта бе вдясно на оградата — под красива, оформена като панел дърворезба, каквато сетне забелязах в магазините за стоки масова потреба, а към верандата се виеше каменна стълба.

Елиът изчака улицата да опустее и вкара джипа дълбоко в двора. След малко чух затръшване на врата и стъпки: двамата с Атис сигурно влязоха в къщата през задна врата. Наоколо хора нямаше, виждах само две хлапета да си подмятат топка пред училището. Играха, докато заваля, сетне хукнаха нанякъде и се скриха. Изчаках цели десет минути, за да се уверя, че не сме били проследени, а дъждът силно тропаше по автомобилните ламарини. Накрая заключих колата и също влязох в къщата.

Атис — насилвах се да го наричам така и в мислите си, за да установим някаква връзка все пак — седеше на крайчеца на евтин кухненски стол, видимо притеснен. До него бе Елиът, а пред мивката възрастна чернокожа жена със сребриста коса наливаше лимонада в пет чаши. Помагаше ѝ съпругът, мъж, доста по-висок от нея. Свършиха тази задача, а той разнесе чашите и ни ги поднесе. Беше приведен, раменете му леко увиснали напред, но силата в плешките и бицепсите си личеше дори и под бялата риза. На възраст бе някъде около шейсетте, но като го гледах, си казвах, че спокойно би победил Атис във всякакъв вид физическа дейност. Вероятно и самия мен.

— Дъжд вали, мечка се жени — рече той и добави още няколко неразбираеми думи, а аз, напълно озадачен, отърсих водата от дрехите си.

Елиът видя удивеното ми изражение и махна с ръка към прозореца — човекът използваше популярния израз за рядкото явление, когато вали, а слънцето грее. Нали така се казва — че мечка се женела. Погледнах навън — последните слънчеви лъчи пробиваха плътната дъждовна завеса.

— Време вали, грее дъжд — обърка се съвсем домакинът.

Елиът отново обясни, че тези хора говорят „гула“ — езика на населението от крайбрежните острови. Повечето са потомци на някогашните роби, на тях след Гражданската война им дали парцели земя по островите и от изоставените оризища.

— Джини и Албърт живееха на остров Йонгс, но Джини се разболя и синът им Самюъл — същият, който сега е с моята кола — настоя да си ги прибере в Чарлстън и тя да се лекува. Тук са вече десетина години. И аз често не им разбирам всичко, но пък са чудесни приятели. В дадения случай отлично знаят с какво се ангажират. Той току-що те покани да се чувстваш като у дома си и да седнеш.

Приех лимонадата, благодарих, сетне хванах Атис за рамото и го отведох в съседната всекидневна. Елиът понечи да дойде с нас, но го помолих за минутка-две насаме с клиента му. Това не му хареса особено, но все пак остана в кухнята при домакините.

Атис седна на самия ръб на канапето, все така силно притеснен, сякаш готов да скочи и да хукне към вратата. При това отказваше да ме погледне в очите. Настаних се точно срещу него, на здраво натъпкано със слама кресло.

— Знаеш ли защо съм тук? — бе първият ми въпрос.

Сви рамене, все така загледан в пода.

— Плащат ти, бачкаш.

Засмях се.

— И такъв момент има. Но най-вече съм тук заради Елиът, който не вярва, че ти си убиецът на Мариан Ларус. Обаче страшно много други хора вярват, затова моя работа ще е да намеря доказателства, че те бъркат. А това мога да го постигна само с твоя помощ.

Облиза устни, по челото му вече леко избиваше пот.

— Те ще ме пречукат...

— Кой са те?

— Ларусови. Нема значение дали лично или някои други. Пак ще ме довършат и край...

— Не и ако докажем, че не са прави.

— Аха... и как ще стане тая работа?

Това и аз не го бях още измислил, но все пак настоящият разговор с Атис бе първа стъпка в правилната посока.

— Как се запознахте с Мариан Ларус? — запитах.

Той се отпусна по-удобно в канапето, намести се, видимо примирен, че ще трябва да говори с мен за всичко.

— Беше студентка в Колумбия.

— Теб обаче не те виждам в ролята на студент.

— Мамка му, къде ти? Естествено, че не. Аз на онез келеси им шитках трева. Нали се пишат тарикати, искат сичко да опитат. Ами да опитват...

— Тя знаеше ли ти кой си, с какво се занимаваш?

— Тц, откъде да знае?

— Но ти пък я познаваше, нали?

— Ами как?

— Разказвали са ти историите за миналото на семейството, за проблемите между вас и Ларусови, нали?

— Тия работи са говненски истории от некога си, минало бешело.

— Ама ги знаеш?

— Е, да, как да не ги зная.

— Тя ли ти се сложи или ти й налетя?

Той леко се изчерви, сетне по лицето му се изписа смутена усмивка.

— Скивай, човече, тя пафка, аз пафкам, то кат си друсан, тия неща стават...

— Е, кажи кога точно започнаха?

— През януари, може би февруари.

— И бяхте заедно през цялото време, така ли?

— Аз бех при нея за малко. Сетне тя през юни се разкара. Не бех я виждал от края на май, може би седмица-две, преди да... — Тук гласът му почти се пречупи.

— Техните знаеха ли, че се виждате?

— Може и да са знаели. Не че тя им е изтропала, ама тия работи се разчуват...

— Защо ти харесваше с нея?

Той ме изгледа и премълча.

— Защото беше красива ли? Или защото беше бяла? Или пък от семейството Ларус, а?

Той само сви рамене.

— Може би и трите?

— Вероятно.

— Ти харесваше ли я?

По едната му буза ситно заигра мускулче.

— Харесвах я, да.

Това го пуснах да мине. Засега.

— Каж ми какво се случи през онази нощ, когато тя почина?

Лицето му някак си се обезформи, изчезна и последната капка самоувереност, сякаш се стопи и разми; като че падна някаква досегашна маска и отдолу се показва истинският Атис. И в този миг почувствах със сигурност, че не той е убиецът: болката в него бе силна, истинска. Разбрах също, че онова, което вероятно е започнало в евтин опит да си върне на един полуосъзнат и неразбран неприятел, постепенно се е превърнало, поне от негова страна, в по-трайно чувство, в обич, а може би и нещо повече.

— Ние се будалкахме... абе, бехме в колата край онзи бар „Блатният плъх“ край Конгарий... тамошните хич не им дреме кой кво прави, щом имаш манги и не си ченге...

— Правили сте секс?

— Е, добре де, секс, шибахме се, кво толкова?

— Ама с предпазни средства, нали?

— Тя си вземаше хапчетата, хм, редовно, пък ме беше накарала да си правя кръвни изследвания, нали загреваш — за... а и винаги настояваше да слагам кондоми.

— Това не ти е харесвало, нали?

— Ама ти кво бе, човече? Тъп ли си или що? Ти шибал ли си с презерватив? Че то не е същото. То е като че ли... — запъна се в търсене на подходяща дума.

— Все едно в банята да стоиш с обувки, а?

За пръв път ми се усмихна и може би поне част от леда се разтопи.

— Да, такава нещо, само дето в банята не ти става толкова гот...

— Добре, продължавай.

— И тогава се скарахме.

— За какво?

— Ами за това, че на нея ѝ е кофти с мен, срамува ли се от мен, що ли, не иска да ни скиват заедно. Че ти знаеш ли: ние все в колите се чукахме или в оная моя шибана квартира, ако тя се напорка достатъчно да не ѝ пука. През останалото време все едно, че изобщо не ме скива, все едно, че не съществувам.

— А тази ваша караница премина ли в нещо по-силово?

— О, не, с пръст не съм я докоснал. Аз нея никога не съм я удрял. Ама тя взе да пищи и да врещи и докато се усетя, духна го през вратата и се чупи. Аз си рекох — нека се разкара малко на чист въздух, да ѝ отрезнее главата и пък кво толкова е станало? Сетне закъсна и тръгнах да я търся, да я викам по име...

— И тогава я намери, така ли?

Той преглътна и се хвана за главата с двете ръце, а устните му побеляха и изтъняха. Направо бе на път да се разплаче.

— Какво точно видя там?

— Лицето ѝ, човече, главата... все едно немаше лице, некой ѝ го беше размазал. Носът... само кръв... опитах се да я вдигна, да ѝ махна косата от лицето, то... да го избърша ли... ама тя беше мъртва, човече, мъртва! Нищо вече не можех да сторя за нея, мамка му! Мъртва беше.

Сега наистина се разплака, дясното му коляно заигра нагоре, целият му крак заподскача конвулсивно като бутало някакво. Потиснатият в него гняв и цялата му насъбрана в гърдите мъка избиваха на свобода.

— Още малко имам само да питам — опитах се да го успокоя.

Той кимна с глава и с рязко движение на ръката избърса сълзите, сетне ме изгледа полузасрамено.

— Не видя ли нещо по-особено, човек или следи от някого? Който би могъл да я убие?

— Не, човече, никой не видех...

Сега усетих, че за пръв път ме излъга. Гледах го в очите, зърнах как трепнаха, как погледна встрани, преди да ми отговори.

— Сигурен ли си?

— Да бе, да — сигурен съм.

— Не ти вярвам, Атис.

Тъкмо се канеше да ми отвърне, когато протегнах ръка и му размахвах пръст пред лицето.

— Кажы какво точно видя!

Отвори уста, затвори я беззвучно, това се повтори и потрети, сетне изтърси:

— Стори ми се, че виждам нещо, ама не бех сигурен.

— Разкажи ми.

Кимна, ама изглежда, жестът бе повече отправен към него си, отколкото към мен.

— Стори ми се, че скивам жена. Значи целата в бяло и се движи между дърветата — отдалечава се. Напрегнах очи, ама вече немаше нищо. Може да е било сенки — отразена в реката светлина...

— Това каза ли го на полицията?

Аз лично не си спомнях подобен факт — за някаква си жена — отразен в докладите.

— Рекоха, че ги будалкам...

Обаче той лъжеше сега и мен, вече за втори път. Просто не искаше да ми каже онова, което знае. Разбирах, че няма да мога да изтръгна нищо повече от него, поне не точно в този момент. Облегнах се на стола, дадох му полицейските доклади — нека ги види. Известно време ги обсъждахме заедно, но Атис не успя да оспори нищо в тях, с изключение, разбира се, на заключението, че убиец е той самият.

Прибрах документите в папките, а той се изправи.

— Свършихме ли?

— Засега, да.

Тръгна към вратата, спря се на две стъпки от нея и рече тихо:

— Отведоха ме да скивам къде оправят смъртниците...

Имаше предвид мястото за екзекуции. То се намира в Броудривърския затвор край Колумбия, наред с центъра за прием и обследване на затворниците. В неуравновесен опит да комбинира психологическо мъчение с демокрация някой си беше успял да прокара закон осъдените на смърт за извършени преди 1995 г. престъпления да имат право да избират между електрическия стол и смъртоносна инжекция. Невлизащите в тази категория задължително получаваха

инжекция, което щеше да важи и за Атис Джоунс в случай, че го осъдят за убийството на Мариан.

— Казаха ми, че ще ме съблекат и ще ме вържат, сетне ще ми бият инжекции с отрова — значи, ще пукаквам бавно, ама нема да мога да мърдам или да викам.

На това нищо не можех да отвърна. И какво да му кажа наистина?

— Не съм я убил аз — обади се отново.

— Зная, че не си ти.

— Ама пак ще ме затрият и това си е!

Хладни тръпки ме побиха от този вид примирение.

— Ако ни помагаш, може би ще успеем да го предотвратим.

Той обаче само поклати глава в знак на видимо недоверие и влезе в кухнята с наведена глава.

Секунди по-късно Елиът дойде при мен и нервно зашепна:

— Е, какво мислиш?

— Крие нещо, не иска да го каже — отвърнах. — Но смятам, че с малко усилия и време ще го научим.

— Ама ние никакво време нямаме — отсече той.

Нямаше какво повече да говорим, трябваше да се върнем в кухнята и той тръгна пред мен. Виждах нервно напрегнатия му гръб, натегнатите мускули под ризата. Влезе и заговори на Албърт.

— Имаш ли нужда от нещо?

— Продукт достатъчно има — отвърна домакинът.

— Нямам предвид само храната. Питам нуждаеш ли се от пари? Или оръжие?

Съпругата рязко остави чашата с лимонадата на масата и ни изгледа с тежки очи, сетне рязко отсече нещо. Нямаше нужда да ми го обясняват, но Елиът се опита:

— Смятат, че присъствието на оръжие в къщата би им навлякло лош късмет.

— Сигурно са прави. А какво ще правят в случай на непредвидени посещения?

— Синът — Самюъл — също живее тук. Той от такива предразсъдъци не страда. Дадох им номерата на нашите телефони. Не дай боже нещо лошо да се случи, ще търсят някой от нас. Само че винаги трябва да си носиш телефона с теб.



Отново поблагодарих за почерпката, сетне последвах Елиът към вратата.

— Хей, ама вие тук сам ли ще ме оставите? — почти изплака Атис. — С тия двамата?

— Тоз момче лош маниер да имаш — ясно изговори домакинята и го посочи с пръст. — Млад и глупав, същи лош. Треба повеч слуша, по-малък говори.

— Я ме остави на мира — заяде се Атис, ама в очите му се появи боязън.

— Бъди добър, Атис — рече Елиът. — Ще гледаш телевизия, ще подремнеш — да понасъбереш сили. Утре г-н Паркър ще мине да те нагледа.

Атис отпрати последен, отчаян взор към мен.

— Хей, човече, тия двамата до утре сигурно жив ще са ме изгризкали.

Така го и оставихме. Преди да затворя вратата, успях да зърна, че старата отново го бе започнала, с гневно насочен в него пръст. Отвън почти се сблъскахме със сина Самюъл — висок, красив мъж, на моя възраст, може би малко по-млад и с големи кафяви очи. Елиът ни запозна, здрависахме се. Осезателно почувствах здравата му, суха длан.

— Някакви неприятности? — попита Елиът.

— Не, никакви. Оставих колата пред вашия офис. Ключовете са върху задната дясна гума.

Благодарихме, той си влезе.

— Убеден ли си, че тук нещата са наред? — попитах приятеля си, преди да се качим по колите.

— Ама ти какво си мислиш? Та те са люде съвсем редовни, интелигентни, знаят за какво става дума. Синът е тук, съседите са си все свои хора, поддържат се едни други. Това е чернокожа махала. Само да дойде да души някой тук и повечето млади ще излязат на улицата, сетне ела гледай какво ще стане. Той тук си е в пълна безопасност. Но все пак ще бъде кофти някой да научи къде сме го скрили...

Замълчах. На връщане същите враждебни лица ни изпратиха с поглед. Тогава си казах, че Елиът е прав поне отчасти. Да се намърдаш тук неканен си е направо силно рискована постъпка.

И все пак не бях сигурен, че Атис Джоунс е в „пълна безопасност“, както твърдеше Елиът.

## ГЛАВА ДВАНАЙСЕТА

На улицата разменихме няколко приказки с Елиът, сетне се разделихме, но преди това той извади вестник от колата си и ми го подаде.

— Нали редовно четеш пресата, това видял ли си го?

Беше малка информация, загубена сред множество други в светската хроника, под заглавие „Благотворителност в миг на голяма лична трагедия“. Авторът анонсираше предстоящ обед с цел благотворителност, организиран от Ларусови на терена на стара плантация, в едната от общо две къщи на западния бряг на езерото Марион към края на седмицата. В списъка на евентуалните гости фигурираха поне половината от всички известни личности в щата.

Макар и още в траур по повод трагичната кончина на обичната си дъщеря Мариан, г-н Ърл Ларус, застанал до сина си Ърл младши, заяви: „Имаме дълг към бедните люде, към онези, които не са били така честити в живота си както нас, и дори загубата на Мариан не може да ни освободи от него“, пишеше авторът, цитирайки бащата.

Събраните от обедата средства щели да отидат за научни изследвания в борбата срещу рака, а мероприятияето бе първият публичен ангажимент на семейството, откакто на 19 юли бе убита дъщерята.

Прочетох до края, върнах вестника на Елиът.

— Да — рекох, — можеш да се обзаложиш, че там ще бъдат всички съдии и прокурори, вероятно и лично губернаторът. Могат да си проведат и процеса още тогава и там — на моравата. Вместо да си губят времето, ще си отбият номера.

Елиът наведе глава, но не коментира. Каза, че имал още работа в кантората, и се разбрахме да се видим на следващия ден, за да обсъдим как вървят нещата и какви са ни възможностите. Карах след него до Чарлстън, сетне завих и се прибрах в хотела. Взех си душ, сетне позвъних на Рейчъл. Тъкмо се канеше да прескочи до Южен Портланд, в голямата книжарница щяло да има литературно четене и промоции

на книги. Беше ми го споменала преди два дни, ама нали забравям такива неща.

— Нещо любопитно ми се случи днес — добави тя още с особен глас. — Отварям вратата и представи си само — какво виждам? На прага стои един великан, ама грамаден човек, ти казвам, исполин същи, чернокож. Голямо мъжище, нямам думи...

— Рейчъл... — започнах аз и си знаех, че ще има да ми чете дълго конско.

— Нали ми обеща, че всичко щяло да бъде дискретно! А на тениската му отпред с големи букви написано „Смърт на Клана!“. Кажи ми сега как ти се струва само?!

— Аз...

— И знаеш ли какво рече?

Премълчах, изчаках със свито сърце.

— Подава ми бележка от Луис и разправя, че имал нетърпимост към млечната захар! Боже мой, от всички неща, точно от млечната захар! И това беше. Бележка, за бога! Нетърпимост към млечната захар! И щял да дойде с мен на четенето. И какво да правя, успех само да го накарам да си смени фланелката. А на новата знаеш ли какво пишеше? „Черната смърт“ — това пишеше, боже мой! Какво да разправям на хората сега, а? Ще им кажа, че това е името на някоя нова рап банда, нали? Нали така, Чарли, кажи ми?

Знаех си аз какво точно значи надписът, ама какво да й кажа? Само как се бе разлютила! Напънах си мозъка и измислих следното:

— Миличка, вземи му купи соево мляко...

Тя ми тръшна телефона, без да каже дори едно дочуване.

Навън заваля дъжд, ама времето си беше потискащо топло, че и задушно. Излязох да се поразходя и да похапна, ама за нула време дрехите ми се наквасиха. Минах покрай конфедеративния музей, който се оказа в ремонт — отвън по стените бяха монтирани скелета, и се насочих към жилищния квартал между залива и „Мийтинг“. Разглеждах големите стари домове и им се радвах — красиви сгради, лампите край вратите им меко светят, излъчват топла, гостоприемна атмосфера. Беше късно, минаваше десет часа и туристите се тълпяха из баровете, дето продават предварително направени коктейли в чаши сувенири. По „Броуд“ шареха младоци, отвсякъде дрънчеше рап и ню метъл, ритъмът могъщ, всепобеден, за малко да ми съсипе

тъпанчетата. На едно място предавах интервю с Фред Дърст, вицепрезидент на музикална компания, мултимилионер и горд баща на току-що родени близнаци. Той се фукаше за бизнеса си и разправяше, че родителите не разбирали новото поколение. Погледнах го как се кипри на екрана и ми се стори, че на света няма по-тъжна гледка от богат трийсетгодишен мъж с къси панталонки, който хули майка си и баща си.

Вървах и се оглеждах за подходящо заведение, където да хапна, когато изведнъж през витрината на „Магнолия“ зърнах познато лице. Беше Елиът, седнал срещу жена с катраненочерна коса и свити устни. Той се хранеше, но тъжният вид на лицето му издаваше, че вечерята съвсем не му доставя удоволствие. Вероятно защото жената го гледеше накриво и му се караше за нещо. Бе опряла длани на таблата и очите ѝ просто святкаха. Изведнъж Елиът заряза яденето и умолително вдигна ръце нагоре, целият му жест говореше само едно: „За бога, моля ти се, прояви малко разум!“. Типична ситуация за мъж под яростна женска атака.

Да, ама такива жестове никога не вършат работа, главно защото подобна приказка просто само налива масло в огъня, вместо да успокои дамския гняв. Няма по-сигурен начин още повече да разлютиш една жена, от това да ѝ кажеш или да намекнеш, че е неразумна. Съвсем типично за случая, тя рязко се изправи и с решителни крачки се запъти към вратата. Елиът обаче не я последва, остана си на стола, загледан след нея, сетне примирено сви рамене и отново започна да се храни. Облечената изцяло в черно дама излезе, качи се на паркиран през две къщи от ресторанта експлорър и замина нанякъде в нощта. Не бе разплакана, ама гневът ѝ бе така лют, че сякаш озари автомобилния интериор в алено. По стар навик, ама и съвсем спонтанно, запаметих номера на колата. За миг помислих дали да вляза при Елиът или не; реших, че по-добре да не го донатовавам с факта, че съм зърнал спора; пък и имах нужда да остана малко сам.

Стигнах до „Куин“ и си избрах „Пугънс Порч“, кейджунски ресторант — славеше се, че бил любим на Пол Нюман и Джоан Удуърд, пък и на други знаменитости. Влязох, ама не ме огря да зърна някое от величията. Обстановката не бе чак толкова изисквана: стъклени прибори по масите, цветни тапети по стените, наложи се постоянно да викам келнера да ми долива ледена вода — голяма беше

задухата — затова пък патицата по луизиански изглеждаше вкусно приготвена. Но въпреки че бях доста гладен, почти не хапнах от нея. Нещо във вкуса ѝ не ми допадна — май я бяха обработвали с оцет. В съзнанието ми припламна спомен — Фокнър ми плюе в устата, усещам особен вкус. Скапа ми се настроението, бутнах чинията встрани, така и повече не ядох от нея.

— Има ли някакъв проблем с храната ви, сър?

Беше келнерът. Погледнах го, но образът му бе като размазана снимка, в която различни лица са наслагвани едно върху друго с цел специален ефект.

— Не — отвърнах. — Проблем няма, просто загубих си апетита.

Не ми се говореше, не ми се обясняваше, исках да се разкара. Пък и лицето му едно такова, разкашкано, като продукт на бавно гниене.

Излязох навън, а там попаднах на хлебарките — цели тълпи по паважите; онези, които не са били достатъчно бързи да избягат от пешеходците, лежаха смачкани наоколо, армии гладни мравки вече работеха по тях. По едно време усетих, че вървя безцелно по пусти улици, загледан в горящите лампи по хорските прозорци, в играещите зад пердетата сенки. Ужасно ми липсваше Рейчъл, само как ми се искаше сега да е тук. Как ли се оправя с онзи черния приятел на Луис — убиеца на клановци, иженарицаемата Черна смърт? Типично за Луис изпълнение — кажи му да ти изпрати най-незабележимия и хоп! — пристига най-набиващият се на очи. Ама се размислих, отлично знаех защо е постъпил така — човекът е печен, от сигурен, по-сигурен. И нямаше какво повече да се тревожа за Рейчъл. Тя просто си е в сигурни ръце. Аз обаче какво ли повече можех да направя за Елиът тук? Вярно, трябваше да проверя кой е онзи проповедник в затвора, същият, който бе дал на Атис Джоунс кръста със скритото в него острие.

Опитвах се да мисля за това, за онова, за предстоящите ми задачи, а мозъкът ми се рееше, сякаш бях пил алкохол. Чувствах се като в течение, което ме носи незнайно къде, потъвам, не мога да изляза на повърхността, не успявам и да се гмурна надолу, че да видя къде е дъното. На всичкото отгоре не споделях убеждението на Елиът, че онези двамата, говорещи езика „гула“, и техният син са в състояние да увардят Джоунс при положение, че обстановката се усложни. Тогава

ми и хрумна да се обадя в тяхната къща. Намерих обществен автомат и позвъних, обади се възрастният Албърт. Той рече, че всичко било наред.

— Няма нужда безпокойство — добави той. — Беден той същество, сега почиваш.

Благодарих и тъкмо щях да затворя, когато той отново заговори.

— Момче каже бива тоз миче не, миче обича.

Нищо не разбрах, накарах го да повтори, накрая схванах думите му донякъде.

— Каза ви, че не е убил момичето, така ли? Говорили сте за това, нали?

— Тъхъ, хъ. Ни пита той говаря, не, не.

— Нещо друго каза ли ви?

— То плаше. Плаше смърт.

— Уплашен до смърт ли? От какво?

— Полици. Жена.

— Полицията ли? А за каква жена става дума?

— Стар хора вярва дух ходиш оц... ем по Конгарий. Онзи жена цял време... брррр... диш...

Пак не разбрах, пак го помолих да повтори думите си по-бавно. Направи го, в основни линии схванах смисъла. Говореше за призраци и духове.

— Казвате ми, че в Конгарий броди духът на една жена ли?

— Тъхъ, хъ.

— И Атис видял тази жена, така ли?

— Мож да види, очно, ой мисли да.

— Знаете ли коя е тя?

— Знай не, сър, точен не, но е тя почив... а в Божий земя.

Аха — Божията земя — това ще да е гробище някакво, реших аз.

Помолих го, като се събуди, да го поразпита повечко, защото бях сигурен, че Атис не казва всичко, което знае. Старецът обеща да опита, само добави, че не бил „сдовател“, под което вероятно разбираше следовател.

Затворих, огледах се — намирах се някъде във Френския квартал, по средата между залива и „Мийтинг“. Някъде в далечината чувах шумовете на трафика, а и гласовете на пийнали хора. Обаче непосредствено около мен улицата бе съвсем пуста.

Вървах, задминах „Юнити Али“ и изведнъж чух детски глас — пееше песен. Хубав глас, верен и сладък. Тананикаше една стара песен на Роба Стенли на име „Лукавата Мери“; видимо не знаеше оригиналните думи или поне не и целия текст и затова си пееше само една част — вероятно любимата, а тя бе краят на припева и звучеше като детска приспивна:

*„Дум тара-ра, дум тара-ра-тери,  
дум тара-ра, дум тара-ра-тери,  
най-хубавото момиче в света  
се казва Лукавата Мери.“*

Момичето внезапно изникна от мрака в дясната от мен пряка и застана на място, осветено от прозорците на съседните къщи.

— Хей, господине, да имате огънче?

Спрях и я огледах. Да беше на 13–14 години, не повече. Носеше къса, тясна поличка, черна на цвят, чорапи нямаше. Голите ѝ крака бяха болезнено бели, може би поради недостатъчната светлина така ми се струваше, коремът ѝ бе гол заради късата блузка. И лицето ѝ ми се стори съвсем бледо, с черен грим около очите и отровночервено червило, от него устните ѝ изглеждаха като прясно отворена рана. Бе на високи токове и пак я гледах отвисоко — едва ли бе над метър и петдесет. Облегна се на близкия тухлен зид, косите ѝ — кестеняви, невчесани — увиснаха около лицето така, че вече почти не го виждах. Тъма и сенки в едно се движеха около нея, като да бе застанала под огряно от луната дърво с разклащани от кротък ветреца клони. Изглеждаше ми странно позната, както например в чертите на жена бихте намерили доста общо с някоя от детските ѝ снимки. Имах именно подобно усещане — все едно че първо съм виждал жената, а сега ми се явява детето, което тя някога е била.

— Не пуша — отвърнах. — Съжалявам.

Изгледах я още веднъж и понечих да си тръгна.

— Къде отивате? — обади се тя отново. — Не искате ли да се позабавлявате? Имам квартира тук наблизо, можем да се отбием там, а?



Сега пристъпи към мен и видях, че е далеч по-малка — първото ми впечатление е било неправилно. Едва ли бе на повече от девет години, но в гласа ѝ имаше нещо странно. Звучеше като на доста по-възрастен човек. Доста по-стар бих казал.

Отвори уста и си облиза устните. В основата си зъбите ѝ зеленееха — точно при венците.

— На колко години си? — попитах я аз.

— На колко искаш да бъда? — мина тя на „ти“ и похотливо разлюля бедра, а гласът ѝ стана някак си по-грапав. — Ей там — посочи с ръка към пряката, — ей там имам стая. Хайде да отидем...

Сетне хвана поличката с ръце и бавно започна да я повдига:

— Виж какво ще ти покажа...

Протегнах ръка и тя се усмихна в очакване, но аз я хванах за китката и усмивката ѝ замръзна.

— Май трябва да те заведе в полицията — рекох. — Там все ще има хора, които да ти помогнат.

В същия миг усетих, че нещо с ръката ѝ не бе наред — не бе твърда като обикновена човешка плът, а някак си мека, полутечна, като разлагаща се тъкан. Ръката ѝ бе топла, всъщност дори гореща и това незабавно ме върна при проповедника в затвора, който сякаш изгаряше отвътре.

Внезапно момичето изсъска, сетне с удивителна и нетипична сила, че и ловкост, изтръгна ръка от пръстите ми.

— *Няма да ме пипаш!* — изсъска отново. — Да не съм дъщеря ти!

Няколко секунди останах на място, направо вцепенен, безмълвен. А тя побягна по пряката, аз я последвах. Мислех, че лесно ще я настигна, но изведнъж увеличи разстоянието с около десет метра, сетне станаха двайсет, като кинолента, в която някой равномерно бе изрязвал кадрите. Пробяга край ресторанта „Макгрейди“, видях само сянката ѝ, но там се спря и изчака.

Автомобилът се появи внезапно, безшумно. Черен кадилак, модел „Купей де Вил“ с надраскани врати и вдлъбнатини по калниците. Предната му броня нагъната, опушеното предно стъкло — напукано като фина паяжина откъм шофьорската страна. Спря току до нея, а задната врата се отвори и от нея се изсипа нещо като тъмна светлина, потече на пръски, мазно като машинно масло.

— Недей! — изкрещях с все сила. — Махни се от колата!

Тя извърна глава и се загледа във вътрешността, сетне се обърна към мен и се усмихна, а чертите ѝ се разляха и започваха да чезнат, зърнах зъбите ѝ, жълтеникави, в основата зелени...

— Хайде де, ела, ще те заведа на едно място... — рече тя.

Сетне се качи в колата и тя потегли, стоповете примигаха, потънаха в мрака.

Но преди вратата да се бе затворила докрай, отвътре изпадна нещо: групичка форми, мънички, мръсни на цвят сенки. Пристъпих напред, доближих се и ги различих: сган паяци — скверни, отблъскващи — те налетяха на шарещите покрай канавката хлебарки и ги нападнаха като разгневени оси. Видях какво се случи на една от най-едрите: откъснаха ѝ главата, влязоха посред черупките и започнаха да я разкъсват. Коленичих и съвсем ясно видях знака на гърбовете им — наподобяваше формата на цигулка.

Отшелници. Паяци отшелници.

Тръпки ме побиха. Целият се разтреперих, сякаш гигантска ръка проникна в стомаха ми и стисна вътрешностите като с клещи. Залитнах и се опрях на съседната стена. Повдигаше ми се, усетих вкуса на малкото погълната по-рано храна в устата си заедно с жлъчен сок. С мъка се овладях и потиснах спазмите и желанието да повърна. Задишах бавно и дълбоко, поемах големи порции въздух; навел глава, напрегнах цялата си воля и разум да се овладее. След малко, когато се почувствах по-добре, излязох на „Ийст Бей“ и спрях такси. То ме откара в хотела.

В стаята изпих малко вода с надежда да се поохладя, но ме тресеше, струваше ми се, че имам температура, лошо ми стана отново. Опитах се да гледам телевизия, да се поразсея, но от силните цветове ме заболяха пък очите.

Изключих телевизора точно преди да започнат късните вечерни новини, в които съобщили за убийството на трима мъже в някакъв бар недалеч от Каина, Джорджия.

В същото време лежах на леглото и се опитвах да заспя, но бе прекалено горещо, макар че климатикът непрестанно издухваше кълба хладен въздух. Унасях се, заспивах за секунди и отново се събуждах, не бях сигурен дали сънувам или всичко това е наяве. По едно време на вратата ми се почука, а през шпионката зърнах фигурката на

момиченце в черно. Чакаше ме отвън, по устните му размазано червило.

*Хей, господине, има едно място, хайде да отидем там...*

А когато се опитах да отворя вратата, усетих, че държа хромената дръжка на кадилак, модел „Купей де Вил“. Замириса на загнило, разложено месо, сетне чух звука на ключалката. Отвътре отваряха...

Сетне беше само мрак и тишина.

## ГЛАВА ТРИНАЙСЕТА

До мотела стигнаха поотделно: високият чернокож пристигна в тригодишна лумина, по-ниският бял дойде по-късно с такси. Взеха си отделни стаи — обичайните двойни — на различни етажи. Белият на втория, чернокожият — на първия. Никой не ги видя да говорят помежду си. Нито пък го направиха тайно. Поне не и до следващата сутрин, когато напуснаха мотела.

Веднъж влязъл в стаята, белият се съблече и внимателно огледа дрехите — търсеше евентуални следи от кръв, но не намери. Когато се увери, че са напълно чисти, той ги захвърли на леглото и застана пред огледалото в малката баня гол. Сетне бавно се завъртя, като примигваше от болка и внимателно оглеждаше белезите на гърба и бедрата. Изследва ги внимателно и продължително, като съвсем нежно движеше пръсти по контурите на старите рани по кожата. Гледаше се в огледалото с тежък, напрегнат поглед, сякаш това отсреща не е собственото му отражение, а нечие чуждо тяло, пострадало при ужасяващи обстоятелства и сега белязано еднакво не само физически, а и психически. Не, все пак онзи човек отсреща не е той самият. Самият той е недокоснат, неуязвим: ей сега ще загаснат лампите и помещението ще потъне в мрак, а той ще съумее да се отдалечи от образа и да остави онзи — белязания — там, в огледалото, запомняйки само болката в очите му. Позволи си удоволствието да фантазира по този начин още мъничко, сетне тихичко се зави в голяма и мека хавлия, за да се отпусне на креслото пред включения телевизор.

Много, прекалено много бяха злощастията в живота на човека, наречен Ейнджъл. Даваше си сметка, че някои от тях се дължат на собствения му характер и психика на крадец. Защото преди време стопроцентово вярваше в тезата, че ако дадена вещь е подвижна, продаваема и може да бъде открадната, то тогава следва да се очаква промяна в собствеността ѝ. И защо не? Акт, в който той — Ейнджъл — ще изиграе главната, макар и краткотрайна роля. Бе се оказал добър крадец, макар не и достатъчно голям. Големите крадци не завършват в затвора, а той бе прекарал известно време зад решетките —

достатъчно, колкото да разбере, че някои недостатъци в характера ще му попречат да се превърне в легенда на въпросната професия. За съжаление си падаше и оптимист и се бе наложило затворническите институции в два различни щата да обединят усилия, че да помрачат естествената му и слънчева предразположеност към престъпния живот. И все пак си бе избрал именно такъв път, бе си поел и наказанията, когато бе възможно, дори със съответната доза непукизъм.

Но в живота му имаше и други етапи, там Съдбата се бе оказала още по-сурова. Не му бе разрешила да избере майка си например, а тя бе изчезнала от неговия свят, докато той още лазеше на четири крака. Името ѝ го нямаше на ничие брачно свидетелство, а миналото ѝ бе празна страница, споменът за нея студен като затворническа килия. Единствено помнеше как се казва: Марта.

И още по-лошо: и баща си не бе съумял да подбере, а той — старият — се бе оказал кофти човек. Пияница, дребен престъпник, негодяй и половина, зарязал сина си да расте в безпросветност и гадна мръсотия. Хранеше го с юфка и тям подобни безвкусици, понякога му купуваше сандвичи или аламинути по евтините барчета. Но това, последното, ставаше само когато събере нужния ентусиазъм. Тоест — рядко. Гадняра. Така бе навикнал да мисли за него. Никога не го бе нарекъл баща, още по-малко татко.

Просто Гадняра.

Живееха в един коптор без асансьор на улица „Дигроу“ в Бруклин, в онази му част, където „Кълъмбия“ допира бреговата линия. Кварталът е ирландски още от началото на миналия век, заселен предимно с докери и други пристанищни работници. Някъде през двайсетте години се появяват и доста пуерториканци, но след това положението не се променя съществено чак до края на Втората световна война. Ейнджъл се роди в период на икономическа рецесия. Малко по-късно, през 1957 г., построиха магистралата Бруклин-Куинс и този факт практически откъсна бачкаторския район зад и по протежение на „Кълъмбия“ от по-богатите квартали около Кобъл Хил и Каръл Гардънс. Сетне плановете за строеж на контейнерно пристанище в района накараха мнозина да продадат имущество и земя, кой каквото има, и да се преселят на по-добри места. Обаче плановете останаха неосъществени, търговското корабоплаване пък премести центъра си към Порт Елизабет и Ню Джърси, а хората на „Кълъмбия“

масово останаха без работа, семействата им — без препитание. Италианските пекарници и зарзаватчийници западнаха и фалираха, а по опразнените магазинчета се появиха пуерторикански търговци. Самотният хлапак скиташе по улиците, негови бяха предимно изоставените сгради, разбитите дюкяни и къщичките с останали без покриви стаи. Опитваше се да стои колкото се може по-надалеч от Гадняра и от все по-противните му настроения. Малцина му бяха приятели, той по-скоро привличаше побойниците и насилниците сред връстниците си; по същия начин, ако сте забелязали, някои бездомни кучета винаги стават жертва на нечий ритник или тояга и постоянно скитат с клепнали уши и свити помежду задните си крака опашки. Трудно е да се каже дали това им поведение е резултат от постоянните им страдания или пък то е истинската причина за тях.

Гадняра загуби работата си — беше преносвач на стоки — през 1964 г., след като в пияно състояние нападна профсъюзен активист и го записаха в черните списъци. На всичкото отгоре няколко дни по-късно в апартаментчето се появи група мъжища с тояги и вериги, които му дръпнаха як къотек. Все пак оцеля с няколко строшени ребра и на практика извади страхотен късмет, защото онзи активист съвсем не бе профсъюзен, освен по име, а в офиса му се вършеха едни неща, за чийто характер всеки може да се досети. Една от малцината жени, които спорадично се появяваха или изчезваха в живота на Гадняра, оставяйки след себе си аромат на цигари и евтин парфюм, все пак се оказа достатъчно смела, за да остане при пребития и да го лекува. Тя бе добра към момчето, при все че го хранеше само с пържени в стара мас бекон и яйца. Но и тя напусна след поредната свада, която събуди съседите и привлече ченгетата. След нея повече жени нямаше, а Гадняра потъна в мизерия, отчаяние и пиянство, като повлече и момчето със себе си.

И така дойде мигът, когато Гадняра продаде сина си за каса долнопробно уиски и някаква си сума в пари. По онова време малкият бе само на осем години, а онзи извратен изверг го върна у дома пет часа по-късно, завит в одеяло. Тогава хлапакът, който щеше да се превърне в Ейнджъл<sup>[1]</sup>, не разбра много неща, беше му за пръв път, не знаеше, че случилото се ще го превърне в друг човек за цял живот, а само будуваше и не мигна, горкият, в леглото си цяла нощ. Не смееше

да помръдне или да каже нещо от страх, че онзи може и да се върне, а и поради болката, която чувстваше там отдолу и отзад.

При завръщането му Гадняра го бе нахранил с макарони, а за награда му бе дал и шоколадено блокче.

Дори и днес, поглеждайки ретроспективно назад, Ейнджъл не бе сигурен колко време бе продължило всичко това, макар че помнеше друго: тези бащини „сделки“ бяха станали съвсем чести, вероятно защото броят на получаваните в замяна бутилки постепенно намаляваше все повече и повече, както изтъняваха и пачките долари. На четиринайсетгодишна възраст, след няколко неуспешни опита да избяга и съответни жестоки наказания от Гадняра, една нощ разби магазина за сладкиши на „Юниън“ и открадна кашон шоколадови десерти. Сетне ги откъсна в една полуразрушена сграда на „Хикс“, където се тъпка с тях, докато му стана лошо и повърна. Така го намериха и ченгетата — със стомашни колики и болки, почти не можеше да ходи. Кражбата му донесе двумесечна присъда в поправителен дом. Наказаха го най-вече по две причини: за нанесените при проникването в магазина щети и поради желанието на съдията да даде пример предвид стремглаво нарастващата младежка престъпност в бавно загиващия район около старите докове. Когато го пуснаха, Гадняра го прибра още от портала на поправителното, за да го отведе в мръсния апартамент, където пък го чакаха двама други, ясно за какво.

Този път не му дадоха дори и шоколад.

Когато навърши 16 години, си тръгна завинаги — този път нямаше да го връщат по етапен ред у дома, навършил бе нужната възраст. Взе автобуса за Манхатън и попаднал в „големия“ свят, три години живя живота на бродяга. Спеше където завари — на открито или в опасни, предназначени за събаряне стари сгради и общежития. Припечелваше по нещичко от безперспективна работа, а по-късно и от все по-зачестяващи кражби. От този период му останаха кошмарите: блясък и звън на ножове, трясък на изстрели, писъци на жени, постепенно преминаващи в ридания или тишина вовеки веков. Името, което прие, Ейнджъл — Ангел — се превърна в символична частица от вечния му бяг — бягство от себе си и отдръпване от старата си самоличност, досущ като змия, която захвърля изживяната си кожа.

Съществуваше някак си, а нощем го преследваха кошмарите. Най-страшният бе завръщането на Гадняра — сънуваше го как се

примъква към него, търси го, прокрадва се през пусти коридори и стаи без прозорци, заслушан в дишането на заспалия си син, а в ръце носи десетки шоколадови блокчета. Междувременно Гадняра бе починал: самозапалил се бе неволно в стария си апартамент със забравена цигара и изгорял там, подпалвайки и съседите. Момчето мъж на име Ейнджъл научи това от вестниците и се разплака, без сам да знае защо.

Постоянен спътник в новия живот отново бяха неудачите и нещастията, болката и страданието, много често и униженията, а хубавите неща се брояха на пръсти. Важна дата в него се оказа 8 септември 1971 година, защото тогава нещата съвсем се сговниха, всъщност влошиха се максимално. На него ден нюйоркски съдия осъди Ейнджъл и двама други на петгодишен затвор в „Атика“ заради кражба с взлом в Куинс — бяха разбили голям склад. За дължината на присъдата до голяма степен допринесе и фактът, че непосредствено след ареста двамата Ейнджъллови съучастници се бяха нахвърлили върху съпровождащия ги съдебен офицер. Той си бе позволил ехидно да изпророкува, че преди денят да е завършил, те ще лежат по гръб в килия със закопчани ръце и запушени с кърпи усти. То така и стана, но за беда се отрази и на присъдата. А Ейнджъл бе само на деветнайсет години и най-младият от тримата.

Много кофти е на такава възраст да те заврат в затворническо-поправителната институция на име „Атика“ на около трийсетина мили източно от Бъфало. „Атика“ е мрачен пандиз, истинска дупка, претъпкана с отчаяни и жадни за насилие типове. Същинско буре с барут, готово всеки миг да експлодира. Един ден след непосредственото му въдворяване в затворнически блок „Д“, значи на 9 септември 1971 година, там се случи именно това — възпламени се барутът, а Ейнджъл извади възможно най-лошия късмет. Разбунтувалите се затворници превзеха няколко части от затвора, срещу тях бе изпратена значителна ударна сила; в сблъсъците загинаха 43 души, 80 бяха ранени. Повечето жертви бяха дадени поради нареждането на губернатора Нелсън А. Рокфелър да бъде „освободен“ превзетият от бунтовниците блок „Д“ — независимо от цената на това усилие. Е, доста скъпо му излезе, обаче най-вече го отнесоха онези, които бяха там — вътре. Върху тях заваля истински дъжд от газови бомби, сетне започна голямата пуканица — безразборна стрелба върху тълпа от повече от 1200 затворници, последвана от вълна разгневени



щатски полицаи, въоръжени с пушки и палки. Когато пушеците и димът се разпръснаха, на земята лежах мъртви 11 тъмничари и 32 затворници, а наказателните мерки бяха светкавични и безпощадни.

Мнозина бяха съблечени голи и бити жестоко, насилени да ядат кал, заплашвани с кастрация.

Човекът на име Ейнджъл през цялото време бе клечал тревожно в килията, еднакво уплашен от съкилийниците си и от неизбежното наказание — знаеше, че такава ще има, веднъж като онези отвън превземат блока. И когато това стана, независимо от всичко, накараха го да пълзи гол в двора, върху счупените стъкла на земята. По едно време спря, просто болката в ръцете, по стомаха и гърдите му стана нетърпима. Тогава един от тъмничарите на име Хайд тръгна към него, тежките му стъпки ечаха върху хрущящите под ботите стъкла. Приблужи се и му стъпи на гърба.

Почти три десетилетия по-късно, на 28 август 2000 година, федерален съдия на име Майкъл А. Телеска от Федералния окръжен съд в Рочестър най-сетне отсъди обезщетения на обща стойност 8 милиона долара и ги раздели между 500 бивши затворници от „Атика“ или близките на починалите от тях. Тези пари трябваше да компенсират страданията на пострадалите в резултат на случилото се в затвора след въстанието и обсадата. Делото в тази връзка бе отлагано цели 18 години, докато накрая някъде около 200 ищци успяха някак си да разкажат „патилата“ си пред заседаващ при отворени врати съд, а сред тях бе и някой си Чарлз Б. Уилямс, бит така жестоко след обсадата, че сетне се наложило да му ампутират единия крак. Името на Ейнджъл не бе сред ищците. Причината бе съвсем проста — той не вярваше, че посредством съдебните инстанции ще може да получи компенсация или възмездие. След присъдата в „Атика“ бе излежавал и други, включително и четири години в затвора „Райкърс“. Бе излязъл на свобода след тях, последните в поредицата тъмничен престой, разбит и сломен, в тежка депресия, без пукната стотинка в джоба, абсолютно готов за самоубийство.

Тогава — една гореща августовска вечер — бе забелязал отворен прозорец на улица в Уест Сайд и бе използвал аварийната стълба, за да се изкачи по сградата и проникне в онзи апартамент. Бе се оказал луксозен, прекалено просторен — около 500 кв. метра площ — че и застлан с персийски килими. По масички и лавици зърна миниатюрна

пластика — африканско изкуство, подредено артистично и с много вкус. Впечатли го голямата колекция от плочи и компактдискове с ударение предимно върху кьнтри музиката, не че си падаше по нея. Това наведе Ейнджъл на мисълта, че е попаднал при богат бял ньюйоркчанин.

Сетне дебнешком бе обиколил стаите, но хора не видя, нито усети. По-късно щеше да се удивлява как и защо веднага не се бе сблъскал със собственика. Вярно, апартаментът бе достатъчно голям, но пък той го бе претърсил методично. Бе отварял шкафове, надзъртал под леглата, бе забелязал дори и събраната там прах. И тъкмо да изнесе телевизора през аварийния изход, зад гърба му бе прозвучал сочен глас:

— Боже, човече! Ама ти си най-некадърният шибан крадец от „Уотъргейт“ насам!

Повече от стреснат, с телевизора в ръце, Ейнджъл бе извърнал глава и замръзнал на място. Завит в банска хавлия, на съседната врата бе застанал чернокож великан. Истински гигант! Най-едрият черен мъж, когото бе виждал извън баскетболните кортове. Почти двуметрова върлина, ама здрав, широкоплещест и як, пък и плешив, представете си само! Не, не, не плешив, а с бръснат до блясък скалп, по гърдите му косми няма, също и по краката. Целият мускули, играят като въжета под кожата. Жили и мускули само, няма и грам тлъстини. В дясната ръка — пистолет със заглушител.

Ама не оръжието подплаши Ейнджъл най-вече. Стреснаха го очите — не че бяха налудничави, психарски — такива немалко бе виждал в затвора. Не, тези очи бяха внимателни, интелигентни, същински скенери, в тях блещукаха весели искрици, в същото време излъчваха арктически мраз.

Този човек беше убиец.

Истински убиец.

Това усети Ейнджъл дълбоко в себе си. И с право.

— Моля ви, нямах намерение да ви създавам неприятности — думите сами излязоха от устата му.

— Хайде сега, срамота — бе се ухилил гигантът, а Ейнджъл преглътна с мъка.

— Ами, ще се опитам да ви обясня... аз... това не е опит за кражба...

— Хайде бе, че ти направо ми изнасяш телевизора.

— Вярно е, така изглежда, ама аз...

Тук бе загубил дар слово и за пръв път в живота си бе решил, че от истината по-добро средство няма.

— Да, така си е — бе рекъл смирено. — Опитвам се да ви свия телевизора.

— Е, вече не се опитваш.

Ейнджъл бе кимнал с глава и се бе огледал — къде ли да остави телевизора? Тежеше доста, от най-големите се бе случил.

— Май трябва да го оставя, нали?

Чернокожият се бе замислил, сетне казал:

— Ами защо? Я го задръж.

Лицето на Ейнджъл бе светнало.

— Имате предвид да го задържа ли? Да го взема, а?

Онзи с пистолета се бе усмихнал. Така му се бе сторило на Ейнджъл, ама то не бе баш усмивка, а нещо като спазъм на лицевите мускули.

— Не, казах да го *подържиш*. Можеш да останеш тук и да ми държиш телевизора. Ако го изпуснеш — тук наистина по чернокожото лице бе заиграла усмивка, — ще те убия.

Ейнджъл се бе задавил, опитал да преглътне, апаратът изведнъж бе натезал двойно повече в ръцете му.

— Харесваш ли кънтри? — бе попитал другият.

— Не...

— Е, човече, тогава си затънал в лайната чак до шията — бе отвърнал гигантът, а от говорителите екнала песен на Грам Парсънс — „Прахта на мъртвеца ще погребем утре“.

Преглъщайки отново, Ейнджъл бе запитал с въздишка:

— Какво ще ме правите? Кажете ми, моля...

Настанявайки се в съседното кожено кресло, полуголият внимателно бе наместил хавлията и насочил пистолета в несретния крадльо.

— Не, ти ми кажи...

Така беше започнало. Спомени... Човекът на име Ейнджъл седеше в полумрака и размишляваше за всичките тези неща. И за

онази първа среща, и последвалите събития, които сякаш случайно се бяха подредили и в крайна сметка го бяха довели чак дотук. А в съзнанието му като на кинолента се завъртя последният миг на Клайд Бенсън. Преди да го застреля.

*... разкаля съм се за греховете си. И намерих Христа.*

*Значи тогава няма за какво да се притесняваш.*

Бе молил за милост, не бе получил такава.

Сигурно защото през по-голямата част от живота си Ейнджъл винаги бе молил за милост, но не я бе получавал — нито от баща си, нито от онези мъже, които го отвеждаха по разни апартаменти и задни стаи, за да се гаврят с него; нито от онзи тъмничар на име Хайд; нито от затворника Ванс в „Райкърс“, почувствал се отхвърлен, а сетне решил, че отказът е кръвна обида и че Ейнджъл трябва да плати за нея с живота си. Добре че се бе намесил друг човек и бе взел мерки Ванс повече да не бъде заплахата за околните.

Сетне бе срещнал онзи мъж, същия на долния етаж, с него бе наченал нов живот. Живот, в който той повече нямаше да бъде жертва и да зависи от милостта на другите. И малко по малко мъчителните събития от миналото бяха започнали да избледняват.

Докато... докато Фокнър не го бе увесил с верига на онзи метален парапет и започнал да реже кожа от гърба му. Синът и дъщерята го затискаха, за да не мърда; онази жена лижеше избилата по него от болката пот, мъжът му нашепваше разни неща, а парцалът в устата му заглушаваше писъците на демонична агония. Помнеше допира на скалпела: студено острие, натиск и опън върху кожата, проникване в нея и плътта под нея. Затова и се бяха върнали всички онези сатанински кошмари, старите призраци и ревящите нощни чудовища, всички най' отврати спомени и страдания, а в устата му — ужасният вкус на гадните шоколадови десерти.

Кръв и шоколадови блокчета.

И все пак някак си бе оцелял.

Но Фокнър е жив — все още. А то е просто повече, отколкото Ейнджъл би могъл да понесе.

За да живее Ейнджъл, Фокнър трябва да умре.

Какво можеше да се каже за другия — онзи мълчалив, целенасочен чернокож мъж с очи на убиец?

Всеки път, когато виждаше любовника си да се съблича или облича, Луис мълчеше, а лицето му оставаше непроницаемо при вида на трудно нарастващите шевове и твърдите ръбове на присадената кожа на гърба и бедрата. Обаче вътре в него се обаждаше остра, потайна болка, коремът му се свиваше и втвърдяваше, той мълком прехапваше устни, докато другият с мъка обличаше ризата или панталоните и спираше, за да почине от агонията, а по челото му избиваха ситни капчици пот.

В началото, в първите седмици след завръщането му от клиниката, Ейнджъл просто отказваше да се съблича. Лягаше си с дрехите, обикновено по корем и така спеше, докато станеше време да сменя превръзките. Рядко отваряше уста да каже нещо за онова, което се бе случило на островчето и в къщата на проповедника, макар че същите тези спомени изгаряха нощите и помрачаваха дните му.

Луис знаеше много повече за миналото на Ейнджъл, отколкото пък вторият бе научил за неговото. В мълчанието му по тези въпроси Ейнджъл разпознаваше нежеланието на Луис да се саморазкрие; неохота, която отиваше далеч отвъд обичайната човешка дискретност. В същото време Луис отлично усещаше Ейнджълловите чувства за извършеното върху му ужасно посегателство. Насилие върху тялото и духа му, нанесена нечовешка болка — от човек по-възрастен и по-силен в дадената ситуация. Човешката психика е нещо прекалено фино и сложно и тя има своите защитни механизми. Би трябвало случилото се да бъде затворено в някое тайно кътче на мозъка и заключено там, може би дори забравено веќе веќе заедно с онези детски болки и шоколадови блокчета. Същата обаче предистория в живота на Ейнджъл — именно извършеното от по-възрастен насилие — сега избиваше пак и пак, разравяше старата болка и цялото минало отново излизаше наяве, като проникващ през пукнатина или вода блатен газ, който трови и настояще, и бъдеще.

Да, Ейнджъл бе прав — трябвало е Паркър да унищожи проповедника, когато тази възможност сама му се бе предложила. Вместо това бе избрал алтернативата — път далеч по-бавен, труден и несигурен. Бе заложил на вярата си в силата на закона, макар и вътрешно да съзнаваше, че законът не е в състояние да присъди

адекватното наказание на човек като Фокнър. Защото действията на този човек се простираха отвъд всички граници, които, въпреки цялата си сложност и многостранност, законът би могъл да разбере или обхване: граници на светове мъртви, вселения отвъдни, изчезнали и изгубени, може би тепърва възникващи?

Луис смяташе, че разбира защо Паркър бе постъпил именно по този начин. Той бе пощадил невъоръжения проповедник, защото вярваше, че алтернативата ще принизи него самия, за да го изравни със стария злодей. Паркър бе избрал собствен, макар и колеблив, вероятно най-трънлив път към собствено спасение и изкупление. Бе пренебрегнал желанията, може би и нуждите на своя приятел, но Луис не намираще в себе си достатъчно сила да обвини Паркър за това. Дори и самият Ейнджъл не го винеше: той просто желаше Паркър да бе постъпил другояче.

Но Луис не вярваше в изкуплението или пък ако вярваше, то живееше живота си със знанието, че той самият никога няма да бъде озарен от спасителната му светлина. И ако Паркър бе измъчван от миналото си човек, то Луис бе напълно примирен с него, приел реалностите на Съдбата, ако не и някои от нейните императиви. За всичко, извършено от собствената му ръка, бе готов да поеме полагащата се отговорност. Приемаше и изискването да плати житейската си сметка. Толкова, колкото струва, по подобаващ начин и когато му бъде поискано. Понякога Луис се обръщаше назад, към миналите години и се опитваше да определи точния миг, когато пътят пред него внезапно се бе раздвоил и той безусловно бе предпочел нажежената до крайност красота на жестокостта, но и на възмездието. Припомняше си детството, къщата с многото близки жени — жизнерадостния им смях, безусловното им сексуално излъчване, миговете на общение с Бога, молитвите, спокойствието и мира, които те носеха. А сетне падаше онази сянка, появяваше се Дебър, настъпваше злокобната тишина...

Така и не разбра навремето как и откъде майка му бе намерила мъж като този Дебър, още по-малко защо го бе търпяла толкова дълго време. Дебър бе дребен, злобен, гаден, цялото му лице нашарено от мънички ямки — спомен от изстреляни с рязана пушка близо до мутрата му сачми. Бе строителен надзирател и на шията винаги носеше метална свирка на синджирче — с нея ужасно обичаше да

юрка работещите чернокожи екипи. А у дома я използваше като дисциплинарно средство: с нея събираше домочадието на вечеря например, привикваше момчето, за да му даде работа, да го накаже или пък викаше майка му в леглото. А тя горката, чуеше ли пронизителния звук, зарязваше каквото и да правеше в същия миг, навеждаше глава и покорно тръгваше към спалнята. Тогава момчето затискаше уши с длани да не чува проникващите през стените звуци.

Един ден Дебър се върна у дома след продължително отсъствие — в къщата бе настъпило относително блаженство — и отведе майка му. Никой не я видя повече жива. Сетне момчето зърна лицето ѝ за последен път — когато спускаха капака на ковчега. Но успя да забележи колко много се е старал погребалният агент да скрие с различни козметични средства белезите под очите и зад ушите. Казаха му, че я убил някакъв си странник, а благодарение на приятелите си Дебър имаше желязно алиби. Стоеше край ковчега мръсният му негодяй и приемаше съболезнованията на онези, които събраха смелост да дойдат и да го погледнат в очите.

Но момчето знаеше кой е истинският убиец, знаеха и жените в семейството. На всичкото отгоре Дебър има наглостта да се завърне след месец, месец и нещо и веднага отведе сестрата на майка му в спалнята. Момчето лежеше в съседната стая и тази нощ не запуши уши с длани. Слушаше стонове и ругатните през стената, гласа на проплакващата му от болка леля — звуци, които незабавно биваха заглушавани с възглавница на устата ѝ. По-късно чу стъпки, прокрадна се до прозореца и видя леля си — излизаше от къщата. Тя отиде до водния басейн отвъд дома им, нагази във водата, приклепна и дълго се ми. Момчето разбираше стремежа ѝ да се почисти от осквернилия я негодник, който хъркаше в спалнята. Сетне тя навлезе по-навътре в езерото — за да не я чуват — и горко заплака.

На другата сутрин, когато Дебър бе вече излязъл, а жените си вършеха домакинската работа, момчето надникна в спалнята и видя зацапаните с кръв чаршафи. Тогава и направи своя избор. По онова време бе вече на 15 години и разбираше, че законът изобщо не е писан, с цел да защитава бедни чернокожи жени. Бе природно интелигентен, може би дори прекалено умен за възрастта и опита си, а дълбоко в него дремеше и друго качество, нещо сходно с природата на самия Дебър. То бе потенциал за насилие, смъртоносност в зародиш, които по-късно

щяха да се развият и понякога да личат в очите му. Както много години по-късно ги бе почувствал един възрастен собственик на бензиностанция и беше изрекъл поредица лъжи от страх за живота си. В онези години момчето бе все още с деликатни и красиви черти и неизявена поне външно физическа сила, но Дебър отлично съзнаваше, че в него се крие потенциална опасност и че рано или късно ще се наложи да се оправя и с този проблем. Завръщайки се от работа, мръсникът често сядаше на предните стъпала и дълго дялкаше някоя пръчка с острия си като бръснач нож, а момчето усещаше косите му погледи и с типичната за възрастта си дързост или глупост им отвръщаше. Тогава Дебър ще се усмихне гадничко и ще отвърне очи, но младежът помнеше как пръстите му стискаха дръжката на ножа до побеляване.

Един ден Дебър бе приклепнал край брега на езерото, когато момчето мина наблизо. Онзи се изправи и го повика с ръка да отиде при него. В ръка държеше закривен месарски нож, по пръстите му имаше кръв. Викна, че е хванал риба, малкият да му помогне за изкормването и изчистването. Но последният не отиде, усети нещо в очите му, затова отстъпи, отдръпна се и побягна. Лицето на Дебър се наля с кръв, той хвана свирката и я наду с все сила. Това беше заповед и жените се появиха на вратата, за да видят какво иска „господарят“, но усетил безвъзвратната фаталност в този звук, младежът побягна още по-надалеч.

Същата нощ не се прибра у дома, остана да спи в гората, примирен с жадните за кръв комари. Чуваше истеричната свирка на Дебър от къщата, отново и отново, отлично долавяше гневната закана в нея.

На другия ден не отиде и на училище, сигурен бе, че Дебър ще мине оттам и ще го прибере, така както бе отвел и майка му. Само че този път няма да има тяло за погребение, няма да има черковни химни и опечалени хора край гроба. Той просто ще изчезне, зарит нейде под тревни чимове и блатна пръст, където ще пеят горските птички, а дивите зверове ще идват да пият вода и да търсят плячка. Затова си остана скрит в гората, готов да изчака колкото е нужно.



Дебър го бе ударил на запой. Момчето го усети по вонята още щом крадешком се вмъкна у дома. Смърдеше на бъчва, на вкиснато и стар алкохол. Вратата на спалнята бе отворена, чуваше се Дебъровото хъркане. Премисли: сега няма да е трудно да го убие, просто ще му пререже гърлото и край. Но сетне ще го подгонят, ще го намерят в гората и ще го арестуват, за да го накажат, вероятно ще пострадат и жените. Не, така не става... По-добре е да продължи изпълнението на вече съставения план.

След малко очите му привикнаха с мрака и той зърна бялото на нечий очи. Беше леля му, надигнала се от постелята до Дебър, малките ѝ гърди разголени, гледаше го уплашено. Той постави пръст на устните, с другата ръка ѝ посочи поставената на нощното шкафче свирка. Внимателно и страхливо тя се пресегна над спящия, взе я заедно с верижката. Чу се лек шум, но в алкохолния си унес онзи спеше здраво. Момчето протегна ръка, жената пусна свирката в дланта му. Сетне то тихичко се измъкна навън и потъна в гората.

Същата нощ се промъкна в училището, просто разби вратата и влезе. То бе свястно, поне като се има предвид забутания край, където живееха: добре организирано, снабдено с нужните пособия, защото забогатял местен човек редовно изпращаше дарения. Благодарение на тях бяха построили и оборудвали гимнастически салон, футболно игрище и малка лаборатория. Момчето се вмъкна именно в нея и започна да търси нужните му съставки. Трябваша му йодни кристали, концентриран амониев хидроксид, алкохол, етер — все обичайни, основни материали за една базова училищна лаборатория. Бе научил доста за свойствата и употребата им по пътя на експеримента, опитите и грешките, понякога болезнени — най-често с помощта на дребни кражби и усилено четене на учебниците по химия, а и някои други помагала. Бавно примеси кристалите с хидроксида и в резултат на реакцията получи кафеникавочервена утайка, която процеди през книжен филтър, а сетне и проми — първо с алкохол, сетне и с етер. Накрая уви полученото и го постави в стъкленица с вода. Резултатът бе азотен трийодид, просто съединение, за което бе чел в старите учебници от обществената библиотека.

В парна баня успя да разлепи двете части на свирката, сетне с мокри ръце изсипа онова съединение в двете ѝ полусферични съставни части, като внимаваше да не ги пълни повече от една четвърт.

Изхвърли металното топче и го замени с ново — направено от грижливо смачкана и затвърдена шкурка. Още по-грижливо залепи отново двете части една в друга и дълго и внимателно три и бърса свирката, докато тя светна. Когато се върна в къщата, леля му чакаше, очите ѝ уплашено се бялкаха в мрака. Протегна към него ръка, но момчето поклати глава и се наведе, само остави свирката на масичката, в същия миг усети и смръдната в дъха на Дебър. Сетне се измъкна усмихнато с мисълта, че е свършило добра работа. Напълно уместно при това.

На следващия ден Дебър стана рано както обикновено и потегли на работа, като не забрави да си вземе поставената в кафява хартиена чанта храна, която жените редовно му приготвяха. Същия ден отиваше на нов обект на поне 60 мили разстояние от къщата и когато стигна там, съединението в свирката бе вече достатъчно добре изсъхнало, дори станало ронливо. И още първия път, когато му се наложи да я употреби, топчето от шкурка създаде необходимото триене, за да активира примитивния експлозивен заряд.

Разбира се, че го разпитваха, обаче то бе почистило най-внимателно всички използвани от него предмети в лабораторията, а ръцете си бе мило на няколко пъти с разтвор на белина. Имаше и алиби: жените у дома, до една дълбоко религиозни, се заклеха, че същата нощ си е било у дома и не е излизало. Щели са да го усетят, ако е напускало къщата, нали? Заклеха се също, че Дебър си загубил свирката още няколко дни преди това и отчаяно я търсел, защото тя му била нещо като талисман за късмет. Ченгетата го държаха един ден, удариха му няколко шамара без особено старание — колкото да се каже, че не ги е домързяло, сетне го пуснаха, защото ги чакаше дълъг списък с други заподозрени: недоволни работници, съпрузи с поставени от Дебър рога, унизени от него хора и прочие.

И какво толкова? Онова се бе оказало миниатюрен заряд, който можеше и да не задейства при направена в сместа грешка. Тънко изпипано, при това с мощ само колкото да разкъса лицето на Дебър и да не засегне околни хора. Ама тази работа е за печен човек, не е за някакво си хлапе, бе казал един от детективите.

Самият Дебър почина два дни след събитието.

По Божя милост, рекоха някои хора.

В стаята си Луис гледаше телевизия с типичното си невъзмутимо изражение. В късните кабелни новини съобщиха за откритите трупове и за показанията на ошашавения Върджил Госард. Показаха го и на екрана и той се изкефи на неколкominутната си телевизионна слава, като сочеше бинтованата си глава и пръстите, по които бе засъхнала урината му.

Говорителка на местната полиция заяви, че разполагали с определени улики, а и описание на стария форд. Челото на Луис се сбърчи леко. Бяха запалили автомобила в една нива западно от Алъндейл, сетне бяха отфучали на север в „чистата“ лумина, а някъде по пътя, още на края на града, се бяха разделили. Дори намерен, че и свързан по някакъв начин с убийствата, онзи форд не може да снесе никакви улики. Той си бе специално подбрана кола: сглобена от „канибализирани“ части на десетки други стари автомобили, държан в готовност за определена нужда — подходящ за бърза употреба и лесно изоставяне.

Обезпокои го друга мисъл — например, че при тръгването им ги е видял някой друг. В такъв случай ченгетата щяха да имат и тяхно описание. Не му се вярваше много-много в подобна възможност, но не можеше и стопроцентово да я изключи. Защото накрая говорителката каза, че във връзка с убийствата търсят чернокож, а и най-малкото още едно участвало в тях лице.

Ами да — Върджил Госард, каза си Луис. Трябваше и него да пречукат, но пък той бе един-единствен свидетел и в никакъв случай стопроцентов очевидец. Единственото, което знае, е, че единият от неколцина заподозрени бил черен. Това не създаваше особен проблем, освен пък ако ченгетата не знаят още нещо, но не го съобщават. Такава възможност все пак имаше. При всички случаи би било най-добре той и Ейнджъл да се разделят за още известно време. Каза си го и мислите му се насочиха към човека на горния етаж. Остана на място така още доста време все с мисъл за него, докато навън улиците съвсем опустяха, сетне излезе от мотела и тръгна да се поразходи.

Мина поне пет пресечки в северна посока и на паркинга на китайска автоматична пералня зърна телефонна будка. Пусна в апарата два долара на по 25-центови монети, завъртя номер и изчака три сигнала, сетне на другия край някой вдигна слушалката.

— Аз съм. Налага се да свършиш една работа. Недалеч от Огичий има бензиностанция, по пътя за Спарта е. Няма начин да я пропуснеш, направена е като за филм от 50-те години. Бензинджията е бая дърт. Нужно му е да забрави, че е виждал двамина минали оттам вчера. Кажеш ли му, веднага ще се сети за кои хора говориш.

Сетне млъкна и се заслуша в гласа на човека отсреща.

— Тц, ако става дума за такова нещо, аз сам ще си го свърша. Ти само му намекни какви ще бъдат последствията, реши ли да се прави на примерен гражданин. Речи му, че червеите не правят разлика между добри и лоши граждани. Сетне ще намериш един тип на име Върджил Госард, той досега ще да е местната знаменитост — показваха го по телевизията. Почерпи го едно-две питиета, провери какво точно знае, какво е видял, преди да го хлопнат по тиквата. Сетне ми се обади, като се прибереш, пък провери си и съобщенията. Мисля, че ще се нуждая от теб и за още нещо, доста по-голямо.

Луис затвори, свали кърпата от ръката си и внимателно избърса бутоните, пък и целия апарат. Сетне с ниско наведена глава тръгна обратно към мотела. Легна си, но остана буден до късно, докато навън шумът от минаващи автомобили съвсем секна и върху околния свят се възцари почти гробовна тишина.

И така, тези двамата си останаха в отделните стаи, самостоятелни и разделени и в същото време абсолютно заедно. Без каквато и да е мисъл за убитите от тях мъже. Умствено и духовно си протегнаха ръце и си пожелаха лека и мирна нощ, сетне намериха нужното спокойствие и то ги постигна посредством съня.

Обаче истинският душевен мир винаги изисква саможертви.

А в съзнанието на Луис вече се оформяше идея в това отношение.

Далече на север Сайръс Неърн се радваше на първия ден от свободата. Същата сутрин го бяха освободили от Томастън, бяха му върнали личните вещи в черна найлонова торба за отпадъци. Дрехите му си бяха същите и му стояха по същия начин: нито бе напълнял, нито бе отслабнал; престоят в затвора почти не бе оказал влияние върху изкорубеното му приведено тяло. Сега стоеше пред сградата, загледан във високите стени. Гласовете мълчаха, значи Ленърд бе с него. Не

изпитваше никакъв страх от накачалите по стените черни сенки, огромните им криле прибрани по телата, святкащите като въгленчета очи вперени в него. Не само че не го бе страх, а изви ръка и опипа деформирания си гръб, сякаш очакваше и на него там да поникнат крила. И като че усети на съответното място наченки на подувания. Може би и той ще бъде като тях?

По-късно Сайръс стигна главната улица, влезе в ресторантчето, поръча кола и поничка. Поиска си ги безмълвно, без думи — просто посочи съответните две неща в ценоразписа. Момче и момиче на близка маса го изгледаха любопитно, но когато обърна глава към тях, те бързо извърнаха очи. Издаваше го не само поведението, а и черната чанта в ръката. Набързо излапа поничката, изпи питието — дори и най-обикновената кола имаше прекрасен вкус, нали вече бе на свобода? Поръча си още една кола и изчака заведението да се изпразни. Хората си отиваха един по един, зад тезгяха останаха само жените от персонала, които го поглеждаха крадешком и с напрежение.

Някъде по обед влезе мъж, който избра да седне на съседната маса. Поръча кафе, изпи го и си тръгна, като остави вестника, който носеше със себе си. Сайръс протегна ръка и го взе. Престори се, че чете нещо интересно на първа страница. Нищо не прочете, само се вираше в текста, сетне леко разтърси броя и от свитите страници се показва крайчецът на плик. Като внимаваше да не го видят жените, той го измъкна, за да го скрие в джоба на сакото. После остави на масата четири долара за консумираното и излезе.

Колата бе най-обикновена, с нищо ненабиващ се на очи нисан сентра на около две години. В жабката намери карта и лист хартия, на него бяха написани два адреса и телефон. Имаше още и плик с 1000 долара в овехтели банкноти и ключ — за фургон, оставен в парк недалеч от Уестбрук. Сайръс наизусти адресите и номера, сетне дълго дъвка хартията и когато тя се превърна в безформена маса, я изхвърли в най-близкия канал — така, както го бяха инструктирали да направи.

Опипа с пръсти под предната седалка. Остави пистолета на мястото му, както си бе залепен с лента, само дълго и внимателно поглаждаше острието на поставения до него нож. Сетне продължително мириса пръстите си.

Да, помисли накрая, добър нож — остър и чист.

Запали двигателя и потегли на юг тъкмо в мига, когато се обади гласът.

*Е, доволен ли си, Сайръс.*

Доволен съм, Ленърд.

Много доволен.

---

[1] Тук има символична игра на думи с буквалното значение на angel — ангел. — Бел.прев. ↑

## ГЛАВА ЧЕТИРИНАЙСЕТА

Погледнах се в огледалото.

Очите ми кървяха, по врата ми обриви, кожата доста зачервена. Сякаш съм пиянствал предната вечер: движенията ми некоординирани, залитам и се блъскам в разни мебели. На всичкото отгоре имам температура, кожата ми влажна и лепкава на допир. Прииска ми се отново да се мушна в постелята и да се завия презглава, ама къде ти? Нямам време за подобни луксове. Направих си нескафе сам, пузнах телевизора, седнах да погледам новините. Чух информацията за убийствата в Каина и забравих за кафето, така си и изстина. Дълго време мина преди съвсем да се сапикасам, че да започна да въртя телефоните.

Според служител на име Ранди Бърис от Щатската служба за превъзпитателните институции в Ричландския затвор, както и в някои други в Южна Каролина, вървяла програма на име ПИО. В нейните рамки бивши затворници проповядвали евангелието на настоящи. Съкращението означавало „Прошка и обновление“, самата програма била част от друга, по-голяма, с център Чарлстън и наречена „Истинско изцеление с Божията помощ“ (ИИСБП). Идеята била бивши и превъзпитани престъпници да помагат за приобщаването на излежавачи присъдите си затворници към обществото, внушавайки им правия път с помощта на проповедническа методика. Щатските статистики изнасяха тъжната равностметка, че около 30 на сто от над 10 000 освобождавани всяка година затворници отново попадат зад решетките в срок по-малък от три години. Затова компетентните органи намираха смисъл и полза в това да дават пари за подобни цели. Човекът на име отец Терес (единственото, с което се бе представил и записал в програмата) се оказа отскоро в нея и според една от администраторките — дама на име Ирен Джакейтис — първият и последният, който се съгласил да проповядва в така затънтено като Ричланд място. Главният надзирател в Ричланд пък ми съобщи, че Терес се занимавал най-вече и почти само с Атис Джоунс. В момента имал постоянен адрес, наел си стая под наем на пресечка на „Кинг

стрийт“, недалеч от евангелисткия магазин „Какво ви харесва?“. Преди това — докато си търсел работа — живеел в безплатно общежитие. Оказа се, че стаята му е на пет минути път с кола от моя хотел.

„Кинг“ бе задръстена с туристически автобуси, едвам успях да мина, като през цялото време слушах гласовете на гидовете, които се опитваха да надвикат тътнежа на трафика. Улицата е повече или по-малко Чърлстънският търговски център и по нея има множество приятни магазинчета, продаващи стоки за посетители и изобщо външни хора; местен не би влязъл в тях. Всъщност, колкото повече отиваме на север, толкова по-практични стават те от гледна точка предлаганите артикули, ресторантчетата са по-прости и може би по-уютни. Тук вече чернокожите лица са доста повече, ще усетите миризмата на дрогата, ще видите наредените по тротоара — пушат главно трева. Зърнах евангелисткия магазин, недалеч от него има друг на име „Честния Джон“ — там поправят телевизори и записваща техника. Задминаха ме трима бели кадети в сиви униформи, възпитаници на „Цидателата“ — военно училище, което дължи възникването си на потушеното въстание на Денмарк Веси и приятелите му роби, както и на убеждението на гражданите, че имат нужда от добре укрепен арсенал, който да респектира потенциалните бъдещи бунтовници. Свих вляво по „Морис“ и паркирах колкото можах точно срещу баптистката църква.

Къщата със стаята на Терес бе точно пред мен. На страничните стъпала към верандата седеше възрастен чернокож и вадеше фъстъци от книжна торбичка. Приблжих, а той любезно ми я поднесе да си взема.

— Губерче, а?

Губери викат на варени заедно с обвивките фъстъци, поднесени горещи. Обичайно се смучат известно време, сетне ги разчупват и вадите самия фъстък, който е съвсем омекнал и леко подсладен. Отказах му.

— Не, благодаря.

— Да нямаш алергия нещо?

— Не.

— Може би те е страх да не нашишкавеш?

— Не.

— Ами тогава вземи си поне едно шибано губерче, а?



Взех си да не го обидя, макар и да не ги обичам. Бяха още врели, та трябваше да ги изплюя в шепа и да всмукна въздух, дано си охладя опарената уста. Сетне пак ги налагах.

— Ох, пари — рекох.

— Че кво друго да очаква човек? Нали ти казах, че са губери.

Изгледа ме като че съм нередовен, а може да е бил и прав.

— Търся човек на име Терес.

— Не е в къщи.

— Кога мога да го открия?

— Защо го търсиш?

Показах си тапията.

— Ехе, ти май си дошъл доста отдалече, а? — заклати глава той.  
— Бая отдалечко...

Клатеше глава и просто отбягваше да ми каже каквото и да е за Терес.

— Нямам намерение да му създавам неприятности, не желая да му навреждам. Просто се налага да говорим за един младеж, мой клиент, на когото той е помагал. Много е важно, защото от това може да зависи съдбата на клиента — въпрос на живот или смърт дори бих казал.

Старецът ме загледа, като че ми изучаваше лицето. Мина минута, видях, че в устата му зъби почти няма, а с устните премляскваше и през цялото време се мъчеше да смачка фъстъците с венците.

— Хм, на живот и смърт казваш, а? Значи е бая важно... — зафъфли накрая той и в тона му долових лека ирония.

Предполагам, че имаше пълно право да се опита да ме будалка. Стоях там пред него като някаква насила измислена хрътка от сапунените детективски сериали.

— Вероятно звучи несериозно, като от мелодрама, а? — хрумна ми да му кажа.

— Хм, ами да... — поклати той глава, — звучиш ми...

— Виж, напълно съм сериозен. Работата е важна, трябва да говоря с Терес за онова хлапе.

В същия миг, изглежда, успя да смекчи достатъчно фъстъците, преглътна и изплю в шепа някакви шлюпки.

— Терес бачка в едно от барчетата по „Митинг“ — дето се събличат онези цицорестите, само че не той си сваля гащите, нали...

— уведоми ме ухилен.

— Благодаря — рекох аз. — Добре че е така, успокояваш ме.

— Той само чисти — продължи дядката. — Вълшебник е с парцала, знаеш.

Изкикоти се и се плесна по краката, кефеше се на чувството си за хумор човекът, сетне ми каза името на бара: „Лапланд“. Благодарих му.

— Гледам, гледам, ама ти губерите все така си ги джвакаш, а? — рече тъкмо като се канех да потеглям.

— Честно казано, не си падам много по губерите — признах си аз.

— Веднага се усетих, че е така, ама рекох да пробвам дали ще се правиш на баровец или ще приемеш по човешки — заяви той и отново се закикоти.

Дискретно изплюх фъстъците в шепа и ги хвърлих в близката кофа за смет. Когато потеглях, онзи още се смееше.

Чарлстънските футболни запаянковци празнуваха, откакто бях пристигнал в града. През уикенда местният „Геймкокс“ бе успял да спечели 31:0 срещу екипа на Ню Мексико след 21 поредни сърцераздирателни загуби. На мача бяха присъствали близо 80 хиляди фенове, жадни за победа, настървени като диваци — цели две години не бяха имали възможност да реват победно от радост и сега с всичка сила избиваха чивия. Беше се отличил дори и куотърбекът Фил Пети, той, горкият, напоследък на терена изглеждаше неспособен да поведе дори и старци на танц, камо ли да направи точки. По този повод напоследък всички стриптийзърски заведения и клубове по „Питсбърг авеню“ стопроцентово бяха завъртели добър бизнес и прибрали добри парици от множеството празнуващи.

Един от нощните клубове предлагаше автомобилна мивка с голи миячки, бяха закачили голям надпис „Хем практично, хем приятно!“, в друг пък, изглежда, се бяха накаржили с мангизи, защото предупреждаваха, че не допускат хора по джинси или с маратонки. За мой късмет в „Лапланд“ нямаха такива скрупубли, та влязох безпроблемно. За беля целият им паркинг бе осеян с дълбоки и пълни с дъждовна вода дупки, та паркирах с голяма мъка. Цяло чудо бе как са успели да го сторят и дошлите преди мен, без да счупят я полуоска, я нещо друго. Самият клуб бе едноетажна бетонна постройка — същински бункер, само че боядисан във весели разноцветни мотиви и

голотии — порно синьо, тъжно стриптийзърско бледосиньо, кожно мразовито синьо и прочие. В центъра имаше здрава метална врата в черно, иззад нея долиташе яка шумотевица и някой и друг вопъл от песента „Нищо още не сте видели!“. Евтина музика, евтин вкус, а и всички налични симптоми, че тук нещата не са много наред.

Вътре мрак, не ти е работа — все едно се мъчиш да проумееш мотивите на дарители на републиканската кауза. Само пред бара едно играещо петно розова светлина, встрани мигащи крушки, очертаващи малката сцена. А на нея момиче с врабчови кълки с цвят на портокалова кора люлее немощна гръд пред зяпнали го в ням унес пияници. Един от тях се протегна и завря в жартиера доларова банкнота, побързвайки да му обара чатала. Девојката се отдръпна, но никой не хвана за врата нарушителя, нито го изведе навън да му отупа задника едно хубаво, както си му е редът: стриптийзърките не се опипват. Тук очевидно правилата много-много не се съблюдаваха, напротив, поощряваше се взаимодействието между артисти и публика, ако мога така да се изразя.

На самия бар бяха кацнали две жени с дантелени сutiени и тънки прашки, пиеха безалкохолно през сламки. Придвижих се напред и за малко щях да се пребия, защото се спънах в скрита в тъмата масичка. Едната от двете — чернокожа с дълги крака и знойни гърди, тръгна към мен и мило попита:

— Аз съм Лорелай. С какво да ти помогна, миличък?

— Ще взема безалкохолно. Пожелай си нещо и ти.

Подадох ѝ десетарка, а тя разлюля бедра, завъртя задник и рече:

— Ей сега се връщам.

Вярна на думата си, цъфна при мен след минутка с топла газирана напитка, питие за нея и без ресто. Подпряхме се на края на тезгяха.

— Скъпичко при вас, а? — подметнах. — Отвън човек не би се досетил...

Лорелай протегна ръка и ме поглади по бедрото, придвижи я високо между краката, раздвижи пръсти и ме погали.

— Плащаш си, ама и получаваш — рече тя. — И качествено.

— Търся един човек — отвърнах аз.

— Захарче, ами ти направо на този човек си налетял, нали така! — рече тя и въздъхна, което сигурно трябваше да възприемам като зов

за любов, особено ако плащаш на час.

Тук, изглежда, проституцията си бе напълно в реда на нещата. Тя се приближи още по-близо и ми предложи гърдите си — да ги гледам ли, какво ли? Аз обаче се направих на възпитан и извъртях глава, заглеждайки се в бутилките с евтин, разводнен алкохол зад бара.

— Изпускаш шоуто, момче — рече ми тя.

— Момчето има високо кръвно — отвърнах. — Чичо доктор казва да не се превъзбудам.

Тя се засмя и ме погали с дългия си нокът по ръката. Погали, казвам, ама по кожата остана бяла резка. Извърнах очи към сцената и се оказа, че гледам момичето откъм ъгъл, от който вероятно и гинекологът ѝ не я е виждал. За малко да се засрамя.

— Май ти харесва, а? — рече Лорелай и махна към танцьорката.

— Приятно момиче — отвърнах неутрално.

— Аз съм още по-приятно момиче. Малко кеф, а, захарче?

Сега ръката ѝ отново полази между бедрата ми. Покашлях се и дискретно ѝ махнах пръстите оттам.

— Тц, аз съм добре възпитано момче — изтърсих аз с още по-глупав глас.

— Аз пък съм *една лоооша*, много лоша — рече тя и се наведе. — Обаче какви неща пък само знам...

Играта започваше да става прекалено еднообразна. Тази Лорелай беше неукротима като машина.

— Виж, аз не съм такъв тип човек — рекох по-настойтелно. — Ако разбираш какво искам да кажа.

Погледнах я в очите и ми се стори, че над тях са се спуснали фини прозрачни пердета, а отзад грее истинска интелигентност. Да, говоря за ум, а не обичайната елементарна лукавина на компаньонките от този вид заведения, които играят обичайните си номера за пари. В очите ѝ святкаха чисти и умни искрици и неволно си зададох въпроса как ли обединява едното с другото, без тукашната атмосфера да трови сваяството в нея.

— Май че разбирам. А ти какъв си? Да си ченге, не си. Може да си от онези, дето разнасят призовките или събират дългове, а? Такъв вид имаш. Аз съм печена, такива съм ги виждала, ехе, знаеш ли колко?

— Какъв вид точно имаш предвид?

— Какво имам предвид ли? Че си от онези, дето винаги носят лоши новини за несретниците, такъв ти е видът — рече тя и пак ме огледа, сетне добави: — Ама сега като те оглеждам повторно, май си кофти на всеобщо основание.

— Вече казах, просто търся един човек.

— Я си го начукай.

— Виж, частен детектив съм.

— Оооо, от тези ли си бил, а? Аз съм била лошата! Не мога да ти помогна с нищо, захарче.

Извърна се и понечи да се махне, но аз я хванах за ръката. Нежно, изобщо не се опитах да правя силови изпълнения, а в същото време на тезгяха сложих още две десетарки. Тя се закова и махна с ръка на бармана. Като всеки професионалист той бе подушил, че тук има нещо нередно и бе тръгнал да дава знак на изхвъргача на вратата. Но с този си жест тя го спря. Той отново захвана да бърше чашите, но постоянно ни наглеждаше изпод око.

— Уауууу — възкликна тя. — Цели две десетачета. Какво ли ще си купя? Може би нова дрешка?

— Две ще си купиш — усмигнах ѝ се. — Ако са като тези, дето сега ги носиш...

Казах го без сарказъм, защото друго имах предвид, но тя го прие както трябва и по лицето ѝ се появи нещо като зора на усмивка. Тогава ѝ показах документите, тя взе портфейла и ги разгледа внимателно, сетне ми го върна.

— От Мейн, а? Изглеждаш истински. Е, благодаря.

И посегна към банкнотите, но аз бях по-бърз и ги похлупих с длан.

— Твои са си. Но първо приказките, сетне сухото.

Изглежда ме, горящите ѝ очи отново се върнаха на ръката ми с двете десетарки отдолу. Имах чувството, че напруга воля с поглед да ми пробие дупки в нея.

— Нямам никакво намерение да създавам проблеми на когото и да е. Само искам да науча някои неща. Търся мъж на име Терес. Знаеш ли дали е тук сега?

— За какво го търсиш?

— Помогна на мой клиент. Искам да му благодаря.

Тя се засмя подигравателно.

— Да бе, точно така. Ако имаш за него пари или подарък, дай ми ги на мен. Аз ще му ги предам. И не се подпичквай с мен, господинчо. Може да съм тук по голи цици пред теб, но това не значи, че съм глупачка.

Въздъгнах, отдръпнах се леко.

— За глупачка изобщо не те смятам, а Терес наистина е помогнал на моя клиент. Говорил е с него в затвора, искам да зная защо.

— Защото е намерил своя Бог и се е обърнал към него, затова! Той и тук се опита да вкара боклуците в правата вяра, ама Анди се закани, че му спуска черепа.

— Кой е този Анди?

— Анди Далиц, викат му Сръчния, той върти това заведение — и тя замахна с ръката, сякаш удря някого по темето. — Нали загреваш каква е играта?

— Напълно — рекох.

— Ти сега май нови бели искаш да му докараш, нали? А той си има достатъчно неприятности и без теб. Няма нужда от повече.

— Няма такава опасност. Само ще говорим.

— Дай тогава двете десетачки. Излез навън и изчакай отзад. Може и да излезе...

Задържах очите ѝ с моите и се опитах да преценя дали ще ме извози. Нямаше гаранция за нищо, ама отместих длан и тя взе парите. Какво друго да направя? Затъкна ги в прашката и тръгна към бармана. Видях, че размениха няколко приказки, сетне се запъти към врата с надпис „Само за танцьорки с клиенти“. Отлично знаех какво има зад нея. Мръсна съблекалня, баня-клозет с разбита ключалка и две-три голи стаи с някоя и друга кушетка, столове, презервативи и хартиени салфетки. Както ви харесва, господа. Който иска. Пък може би не беше толкова интелигентна, за колкото я бях взел? Бог знае.

Танцьорката на сцената завърши изпълнението, събра си съблечените дрешки и тръгна към бара. Барманът обяви следващия номер и на нейно място застана дребничка чернокоса девойка с бледа, залиняла кожа. Едва ли имаше повече от 16 години. Един от пияниците се оригна шумно и избърса уста, а очите му похотливо се вторачиха в новото момиче.

Навън започваше да вали, ситни капчици попадаха върху прашните коли и сякаш им изменяха формите, небето тъмнееше, отразено в локвите и пълните с вода дупки. Тръгнах по стената, завих на ъгъла и се насочих към поставения встрани и отзад голям контейнер за боклук. Край него бяха нахвърляни и щайги с празни бутилки от бира и кола. Чух стъпки отзад и се извърнах, но съвсем не беше Терес. Този тип бе над метър и осемдесет, с масивно атлетично тяло, бръсната глава, която святкаше като кубе, и мънички зли очички. Огледах го — млад беше, някъде над двайсетте, на лявото ухо висеше златна обеща, на един от дебелиите като кренвирши пръсти святкаше халка, май беше годежна. Дебелиите му крака бяха скрити под торбест сив анцуг, отгоре бе навлякъл синьо горнище.

— Който и да си, давам ти десет секунди да се разкараш от собствеността ми — рече без предисловия.

Въздъгнах. Вече валеше, чадър нямах, нямах даже и палто. Намирах се в разбития паркинг на третокласно стриптийзърско заведение и ми се заканваше някакъв си як дебелак и побойник на жени. Голям избор видимо нямах.

— Анди! — викнах радостно. — Не ме ли помниш?

Челото му се смръщи, напъна се да си спомни откъде пък ще ме познава. Пристъпих напред с разтворени ръце, сякаш очарован от срещата, и рязко, с все сила го сригах между краката. Мутричката не издаде и звук, освен дете изпусна въздуха от гърдите, а с него изплю малко слюнка и рухна като ранен колос на земята. Нискочелата глава се отпусна на чакъла, устата му зейна и Анди започна да драйфа.

— Ето — рекох, — сега вече ме помниш, нали?

На кръста отзад анцугът му бе издут, наведох се и бръкнах. Пистолетът бе берета, неръждаема, блестяща. Изглеждаше чисто нов, неизползван. Захвърлих го в контейнера за боклук, сетне му помогнах да стане и го подпрях на стената. По главата му се стичаха капки, по коленете и задника имаше големи мокри петна. Изчаках го да се посъземе, а той се наведе напред и опря длани на коленете. Поседя малко в тази поза, сетне изръмжа:

— Пак ли ще се пробваш?

— Тц — отвърнах. — Този номер минава само веднъж.

— Е, какво правиш в такива случаи?

Извадих от кобура големия „Смит и Уесън“ и му го поднесох, да го види хубаво.

— С това си служи. Бис, завесата пада, театъра го затварят.

— Така ли? Голям мъж, пък с пистолет... — изръмжа и се опита да се изправи, само че му дойде нанাগоре и главата му си остана все така увиснала напред.

— Виж сега — подхвърлих кротко, — наистина няма нужда да ми правиш живота сложен. Аз само исках да поговоря с човека, сетне си отивам. И край. А?

Анди се замисли.

— С Терес ли? — рече, а думите му излязоха със затруднение.

Да не би пък да го бях ритнал прекалено силно?

— Да, с Терес.

— И това е всичко?

— Да, всичко.

— Сетне се разкарваш и повече няма да се вясваш?

— Вероятно да.

Той залитна и направи стъпка встрани, сетне бавно и с усилие тръгна към задната врата. Отвори я и отвътре долетяха звуците на музиката, сетне влезе, но преди да затвори, го повиках по име. Извърна се, аз подхвърлих патлака в дланта си.

— Виж какво, просто му кажи да излезе, а ти вземи и се разходи — и махнах с ръка към края на улицата, където се виждаха складове, зелени храсти и трева. — Ей натам.

— Ама вали...

— Нищо, ще спре.

Анди Сръчния поклати глава, но се подчини. Извърна глава към вътрешността и високо изрева:

— Ей, Терес! Я си изкарай задника тук!

Задържа вратата, докато през входа мина изпит мъж с черна, типично негроидна коса и тъмномаслинена кожа. Трудно бе да му познае човек расата точно: би могъл да бъде всякаква смесица от най-различни националности и кръв, една от онези странни етнически групи, каквито дал бог в Американския юг. Някои експерти ги наричат „хора на свободния цвят“, в тях тече кръв на чернокожи, индианци, американци от Апалачите, британци, че дори и португалци и турци, колкото съвсем да се обърка мярата. Под бялата му тениска изпъкваша



мускулести гърди и ръце. Беше на около петдесет години, малко по-висок от мен, но не бе приведен, нито изглеждаше слабават. Напротив, правеше впечатление на самоуверен и открит, може би като изключим цветните очила, които носеше. Джинсите му бяха навити, на краката имаше джапанки, в ръка държеше парцал. Бая смрадлив, защото го подуших чак от мястото, където стоях. Дори и Сръчния отстъпи от вонята и изсумтя:

— Човекът иска да говори с теб. Само че не се бави много.

Сетне тръгна по пътеката, аз отстъпих, за да мине. Насочи се по улицата и към складовете, накъдето му бях посочил, извади цигари и запали, като криеше огънчето от дъжда в шепа.

Терес се приближи до мен. Изглеждаше напълно спокоен, уверен.

— Казвам се Чарли Паркър — започнах аз. — И съм частен детектив.

Протегнах му ръка, той не я пое, оправда се с мръсния парцал.

— Не искам да ви цапам ръцете, сър — рече учтиво, но с независим тон.

Погледнах му краката, около глезените имаше специфични кръгови белези, кожата бе деформирана, изтрита и наръбена, сякаш дълго време се бе трила в нещо. Никога вече нямаше да бъде както тази встрани от белезите. Само едно нещо оставя такива следи, знаех го отлично. Букаи с вериги, някои им викат пранги.

— Къде сте лежали?

— В Лаймстоун — отвърна тихо.

— Алабама, а? Лошо за затворници място.

Шефът на поправителните институции в Алабама Род Джоунс, наричат го комисар, ама не зная защо, възвърна старите робовладелчески традиции в затворите през 1996 година. Навързани на вериги, затворниците работят по десет часа на ден, разчупват варовикови скали с тежки чукове при четирийсетградусови температури по Целзий, пет пъти седмично. Такъв бе Лаймстоунският затвор. А нощем спят в помещение номер 16, което е стар обор за говеда, с място, колкото да побере максимум 200 налягали един до друг мъже, но там насила се събират най-малко 400. Първото нещо, което научава всеки новодошъл, е да си запази връзките от обувките и незабавно да ги увие около металните гривни на букаите, за да може да

пази кожата си поне толкова, колкото е възможно. Но като гледах Тересовите крака, то веднага се виждаше, че на него това не му се бе отдало — щом имаше толкова силни деформации.

— Защо не са ви оставили връзките? — попитах.

— Отказах да работя в групите с веригите — рече той и наведе глава към краката си. — Заявих, че се подчинявам на затворническия ред както всеки друг затворник, ще работя като такъв, но роб няма да бъда. Първо ме завързаха на дирек под слънцето от пет на разсъмване до залез-слънце, сетне трябваше да ме влачат до помещението. Издържах пет дни, повече не успях. Тогава нашият надзирател ми отне връзките — да помня какво съм направил. Случи се през 1996 г., а аз бях в затвора вече много години... Помилваха ме преди няколко седмици. Трийсет и няколко месеца изкарах с гривните на голо. Ето го и резултата.

Говореше сухо, безизразно и делово, но през цялото време пръстите на свободната му ръка опипваха кръстчето на шията. На вид същото, каквото бе дал на Атис Джоунс. Предполагах, че и в това също има острие.

— Нает съм от адвокат на име Елиът Нортън. Той защитава младеж, който се казва Атис Джоунс. Разбрах, че сте го посещавали в Ричланд.

Споменах ли Атисовото име и поведението му се промени доста. Също както и на жената в клуба, когато казах, че не търся сексуални услуги, няма и да плащам за такива.

— Познавате ли го Нортън? — попитах.

— Зная кой е. Но вие самият не сте от тези краища, нали?

— Не, идвам чак от Мейн.

— Дълъг път сте изминали. Как стана така, че намерихте работа толкова далеч от дома?

— Елиът ми е стар приятел, а пък и никой друг не е искал да му помага.

— Знаете ли къде е сега момчето?

— На сигурно място.

— Ами, на сигурно място, такава няма.

Премълчах, но контрирах.

— Дали сте му кръст, като този, дето е сега у вас.

— Човек трябва да се уповава в Бога. Само Господ Бог може да го защити.

— Разгледах неговия кръст по-отблизо. Видях, че сте се решили да помагате на Бога с каквото можете, а?

— Затворът е място, опасно за млади хора.

— Именно затова го изведохме оттам.

— По-добре да го бяхте оставили.

— Там не можем да го опазим.

— Никъде не можете да го опазите.

— Е, а вие какво по-добро можете да предложите?

— Предайте го на мен.

Сритах камъче на пътеката и се загледах как цопна в локвата до мен. Повърхността ѝ бе нашарена от падащите дъждовни капки, камъчето само добави малко допълнително напрежение и създаде концентрични кръгове, разбърка и собственото ми отражение във водата. Чудна работа, сякаш отнесе там и нещо от мен.

— Мисля, разбирате, че това няма да стане, но исках да ви запitam защо ходихте в Ричланд. Изрично заради Атис Джоунс ли го направихте?

— Познавах майка му, познавах и сестра ѝ. Живеех близо до тях, недалеч от Конгарий.

— Двете жени, които са изчезнали безследно, а?

— Същите.

— Досещате ли се какво може да им се е случило? — Не отговори, но пристъпи напред към мен. Забелязах, че пусна кръстчето. Така или иначе не отстъпих. Не ме бе страх от този човек, не очаквах зло от него.

— Вие с въпроси си изкарвате прехраната, нали, сър?

— Мисля, че да.

— А какви въпроси зададохте на г-н Нортън? — Премълчах, замислих се. Тук ставаше нещо, което не разбирах. Изглежда, в цялата история имаше важни неща, които не ми бяха казани, и сега той опипваше терена или пък се опитваше да запълни празнотите.

— И какви въпроси трябваше да му задам?

— Например какво се е случило с майката и лелята на момчето.

— От него зная, че са изчезнали. Сетне четох вестникарски изрезки.

— Нищо работа.

— Мислите, че са били убити ли?

— Погрешно пристъпвате към цялата работа, сър. Може би са мъртви, но не и изчезнали.

— Не ви разбирам.

— Може би са мъртви — повтори той, — но не са си отишли от Конгарий.

Поклатих глава. Не бяха минали и 24 часа, откакто друг човек ми бе говорил за духове в онова място. Само че духовете не чупят човешки черепи с камъни...

Дъждът бе почти спрял, захладя. С периферията на очите си усетих, че Анди Сръчния се връща по улицата, върви към нас. Приблужи ни, изгледа ме и примирено сви рамене. Кимнах му с глава да се връща обратно, още не съм свършил. Запали нова цигара и потегли, къде ще ходи.

— Чували ли сте за Белия път, сър?

Стреснах се. Извърнат към Анди, за миг се бях разсеял, а Терес междувременно бе застанал на сантиметри от мен, толкова близо, че подуших дъха му — миришеше на канела. Инстинктивно отстъпих крачка назад.

— Не... какъв е пък той?

Не отговори веднага, загледа се в краката си и в белезите около глезените.

— На петия ден се случи — отвърна бавно и напевно. — Аз лично го видях на петия ден от завързването ми за онзи дирек — бавно рече той. — Слънцето жарко припича, жегата — непоносима, нагрятата до стопяване пътна настилка около мен блести и трепти в маранята. Нали знаете как заиграва силно напечен асфалт? И все едно някой обърна света наопаки — тъмното стана светло, светлото — потъмня. И тогава ми се яви Пътят, а затворниците работят ли работят, разбиват скалите, тъмничарите дъвчат тютюн и плюят по земята...

Сега вече говореше отнесено, същински старозаветен проповедник, в очите му блясък, отново обладан от онази визия, застанал лице в лице със Смъртта под палецото слънце, тялото му увиснало на пилоната, държат го само въжетата, а те се впили в плътта му, ще я разкъсат.

— И другите ми се явиха. Сред тях различни фигури — жени, деца — млади, стари, на шиите им примки, по телата им огнестрелни рани, кървят. Видях и войниците, и нощните бродници, а жените в прекрасни рокли, красота ви казвам. Да, сър, те всички ми се явиха — живите и мъртвите, рамо до рамо — по Белия път. Ние можем да мислим, че са си отишли, но не — те са там, чакат. Винаги ще са край нас, те чакат, ожидат деня на Страшния съд... и няма да намерят покой, докато той не започне. Това е Белият път, сър, онова място, където ще бъде въздадена правдата, където живи и мъртви вървят в едно.

Изрече тези странни думи и си свали очилата. Тогава видях, че очите му са необичайни, а може би и променени от онзи престой под слънцето — светлосиньото на зениците потъмняло, а ирисите покрити с фина бяла мрежа, сякаш паяк е изплел паяжината си върху им.

— Още не го знаете, сър, но и вие сте вече на Белия път — прошепна Терес. — Стъпил сте на него и по-добре да не го напускате, защото излезете ли от него... в горите дебнат същества, по-страшни от всичко, което можете да си представите, невъобразими и жадни за плячка...

Тези приказки не вършеха работа и не ме водеха никъде. Нужна ми бе информация за близките на Джоунс, за причините, отвели Терес в затвора при Атис. И все пак полза имаше — Терес говореше.

— А вие виждали ли сте онези страшните... в горите?

Погледна ме, сякаш обмисляше дали заслужавам да ми каже. Или може би се питаше дали не го иронизирам? И все пак ми отговори.

— Да, сър, виждал съм ги — те са като Черни ангели...

Повече не ми събщи, поне не каза нищо съществено. Познавал семейството отдавна, помнел децата, детство и юношество, помнел как Ади забременяла от някакъв си скитник, който спял и с майка ѝ. Тогава била на 16 години, девет месеца по-късно родила Атис. Скитникът се казвал Дейвис Смут, но приятелите му викали Ботуша — заради кожените каубойски ботушки, с които много обичал да се издокарва и перчи. Тези неща обаче аз вече ги знаех от Ранди Бърис; бе ми разказал за Терес, двайсетгодишната му присъда в Лаймстоун, за убийството на Смут в един бар в Гадсден.

Чух стъпките на Анди — връщаше се отново и изражението на лицето му бе категорично — повече нямаше да ходи на разходка. Усмихнах се вътрешно: е, какво пък? А Терес пристъпи на място, премести парцала от едната в другата ръка и се върна да вземе оставената на прага кофа.

— Терес, кажете ми, моля, защо убихте Смут?

В същия миг се запитах дали ще изрази съжаление или ще ми разправя, че вече не е същият човек, отнел живота на ближния? Но въобще не се опита да обяснява извършеното престъпление като грешка на младостта.

— Аз го търсех да ми помогне за едно нещо. Отказа ми, спорихме, скарахме се и той ме нападна с нож. Тогава го убих.

— За каква помощ сте го търсели?

Терес понечи да каже нещо, сетне размаха ръка пред мен в жест на категоричен отказ.

— Това е само между мен, него и добрия Господ Бог. Пък вие разпитайте г-н Нортън, може би той ще е в състояние да ви каже защо тогава съм търсил стария Смут.

— А казахте ли на Атис, че фактически сте убиец на баща му?

Поклати глава и ме измери с очи.

— Сега, бива ли... че от къде на къде ще извърша подобна дивотия, а?

Сетне постави очилата отново, прикривайки зад тях увредените си очи, и ме заряза сам под затихващия дъжд.

## ГЛАВА ПЕТНАЙСЕТА

Обадих се на Елиът по-късно същата вечер от хотела. В гласа му звучеше умора. Само че едва ли точно аз бих се заел да го съжалявам. Малко ли ми бе собствената работа?

— Тежък ден, а?

— Знаеш, хванали са ме едни настроения... както и да е. Ами ти?

— Просто кофти ден.

Нищо не му казах за разговора с Терес, така и така от него не бях научил нищо достатъчно полезно. Но пък бях проверил две от показанията на очевидци. След като се разкарах от „Лапланд“.

Едното бе на втори братовчед на Атис, човек богобоязлив и силно вярващ. Не одобряваше поведението на Джоунс, на майка му и леля му, но пък, изглежда, много си падаше да виси по баровете с кофти репутация — вероятно там си е търсил поводи за страдание и изкупление. Негов съсед ме наведе на мисълта, че сигурно ще го намеря в „Блатният плъх“, и вярно — там беше. Лично зърнал Атис и Мариан Ларус да излизат онази нощ, а той бил на бара и се молел за душите на вси грешници, та макар и над двойно питие. Сетне с очите си видял Атис, когато последният се върнал целият в кръв.

Барчето бе на края на занемарено шосе на име „Седър Крийк роуд“, съвсем близо до самото Конгарий. Постройката бе съвсем невзрачна и вътре, че и отвън: блокове пресована сгурия, цимент и ръждива метална конструкция, но пък разполагаше с радиола с добра музика. С една дума, от онези заведения, където богаташките деца си умират да ходят, за да флиртуват със забраненото. Далеч от родителски погледи, далеч и от нормалното общество. Огледах и обиколих района, намерих и мястото, където сред дърветата бе починала Мариан Ларус. По тях висеше разкъсана жълта полицейска лента за ограждане на местопрестъпление — единствен белег, че тук е бил отнет човешки живот. Недалеч течеше реката Седър, чувах ромоленето на водата. Поразходих се наоколо, излязох на брега, тръгнах по течението, сетне свих в северна посока, искаше ми се да почувствам мястото, смятах, че някъде по-нататък ще изляза на същата пътечка и тя ще ме отведе

обратно в бара. Обаче попаднах на ръждива ограда, на която висяха табели с надписи „Частна собственост“, а под тях обяснения, че парцелът принадлежи на „Ларус Майнинг Корп.“. През телената ограда виждах повалени дървесни стволове, скосен терен и оголени варовикови скали. Тукашната част на крайбрежието е осеяна с варовикови залежи, а на места киселинните подземни води са разяли и пробили скалата, практически тези ями и дупки се дължат на химически реакции и разтваряне на различните образувания. Типичен карстов пейзаж, начесто надупчен от кладенци — сифони, малки пещери и подземни рекички.

Доста време вървах по оградата, но до вход или процеп не стигнах. Отново заваля и трябваше да бързам по обратния път, но така или иначе се измокрих здравата. Влязох на сухо в бара, разговорих се с бармана. Не знаеше почти нищо за оградения парцел на Ларусови. Единствено си спомни, че навремето имало планове да го разработват като кариера, но те не се осъществили. Щатските власти настоявали да купят терена от богатите, за да разширят местния национален парк, но до истинско договаряне така и не се стигнало.

Другата очевидка бе жена на име Юна Шилега. Тя пък играела бiliarд точно когато Атис и Мариан пристигнали. Добре помнеше насочените срещу Джоунс обидни расистки подмятания, потвърди ми и точните времена на влизането и излизането на двойката, и завръщането на окървавения Атис. Бе абсолютно сигурна в часове и минути, защото била с любовника си и непрекъснато си гледала часовника. Нали загряваш, захарче, каза ми с провлачения си глас, внимавах да си бъда у дома преди благоверният да се прибере от нощна смяна, че иначе... Юна бе дългокоса, с приятна меденочервена грива и малко коремче, изпъкнало над тесните на кръста джинси. Време ѝ бе да каже чао на лудориите и да осмисли петдесетте си години, ама на — изглежда, в себе си се изживяваше като два пъти по-млада и готина.

Оказа се, че работи на хонорар като сервитьорка в бар край Хоръл Хил. Отскочих до там да поговорим. В бара имаше и двама военнослужещи от Форт Джаксън, седяха си в ъгъла, къркаха бира и се потяха в задухата, въпреки че бяха съвсем близо до духалката на климатика. Гледах ги и си казах, че по-лесно ще се охладят, ако си духат един на друг в лицата.



Юна се оказа най-словоохотливата от всички свидетели, с които досега съм си имал работа. Вероятно ѝ бе скучно, а аз се явях в ролята на развлечение, може би и нещо друго? Не я познавах, нито пък имах намерение да задълбочавам току-що започналото запознанство, но веднага го усетих. В нея имаше някакво вътрешно безпокойство, тя се въртеше на стола и все не можеше да си намери място, очите ѝ шаваха и играеха, опипваха тялото ми, сякаш си харесваха определени части за бъдеща употреба, други пък отхвърляха. Все пак си говорихме на ти.

— Виждала ли си Мариан Ларус в онзи бар и преди? — попитах я.

— Два-три пъти. Идвала е и тук — в този. Богаташко момиче, ама обичаше да го дава по-така с простолюдията, нали разбирате.

— С кого беше тогава?

— С други момичета, като нея такива. Понякога и с кавалери, също от богатите, дето не си знаят...

Рече го и като че потръпна. Ужким прозвуча, като че онези — богатите — я отблъскват, но аз по-скоро долових чувственост.

— Тях все в ръцете трябва да ги гледаш. Мислят си, че с пари всичко се купува, а с малко бакшиш имат вече и право да ти бъркат... нали се сещаш какво имам предвид?

— Досещам се — рекох.

Искрици на желание и на нещо изживяно блеснаха в очите ѝ, сетне бавно потъмняха. Май споменът носеше задоволство, удовлетворение. Дръпна жадно от цигарата и добави:

— Е, не всички и не всякога...

— Виждала ли си Мариан и Атис заедно и преди?

— Веднъж, но не беше тук. Те заедно не ходят по такива места. Беше в „Блатният плъх“. Нали ти казах, захарче, аз там се отбивам от време на време.

— Как ти се сториха?

— В какъв смисъл как... о, да, разбирам. Не се докосваха, не се целуваха, ама човек веднага може да каже кога двама са гаджета. То си личеше, и други са видели същото, сигурна съм...

Тези думи, последните, някак си увиснаха. Премълчах, сетне попитах:

— Някакъв инцидент ли имаше?

— Не и тогава. Но на следващата вечер тя пак бе там и по едно време пристигна брат й... търсеше я. — Сега тя цялата потрепери, но този път ми се стори, че причината е една, и то явна.

— Ти май не го харесваш, нали?

— Аз всъщност изобщо не го познавам.

— И все пак?

Тя се огледа, наведе се още повече над бара и сега блузата й се разтвори, показаха се гърдите й, луничави, закръглени.

— Ларусови са работодатели на мнозина тукашни, но това не означава, че хората са длъжни да ги обичат, нали? Най-малко пък този Ърл младши. Той е един, такъв... абе, има нещо при него... май че е обратен, ама пък не съм сигурна. Не ме разбирай погрешно. Аз поначало мъжете си ги харесвам, дори и онези, които пък мен не харесват. Нали разбираш, физически и иначе, ама не и този тип. В него има нещо, едно такова...

Отново дръпна от цигарата. Здравно пафкаше тази жена, смукне три пъти и край — готов фас.

— Значи Ърл младши пристигна в бара да търси Мариан и после?

— Точно така. После... после я хвана за лакътя и я повлече към вратата. Тя му плесна шамар, сетне пристигна един друг и двамата я извлякоха навън с общи усилия.

— Помниш ли точно кога бе това?

— Ами май седмица преди да я убият.

— Смяташ ли, че семейството е знаело за връзката й с Атис Джоунс?

— Вече ти казах, че мнозина знаеха. И няма да е било трудно тази вест да стигне до семейството й, нали?

Вратата се отвори, нахлуха група мъже, весели, засмени, бърбиви. То си бе вече ракиено време, започваше навалицата.

— Трябва да се бачка, захарче — рече ми Юна.

Вече ми бе отказала да даде писмени показания, още повече пък да ги подпише.

— Само още един въпрос, моля те. Разпозна ли човека с Ърл онази вечер?

Тя се замисли, сетне каза:

— Естествено. Идвал е и тук — един-два пъти. Лайнар и половина. Казва се Ландрън Мобли.

Благодарих, оставих двайсет кинта на бара — за пиетието и за информацията. Тя ми подари най-милата си усмивка.

— Не ме разбирай погрешно, миличък — рече, когато вече си тръгнах, — ама онова момченце, дето се опитваш да му помагаш, напълно си е заслужило каквото му готвят.

— Изглежда, че така мислят много хора тук — отвърнах автоматично.

Тя ме изгледа, бавно издуха дима от устата, като издаде долната устна напред. Беше бая подпухнала, май някой я бе захапвал предната нощ. Димът се разпръсна. Гледах я и мълчах.

— Виж сега, той това момиче го е изнасилил и сетне го е убил, в това съм сигурна — продължи тя. — Зная, че си вършиш работата, задаваш въпроси и така нататък, ама ще ти кажа, че искрено се надявам да не намериш нещичко, с което да откачиш онзи убиец от въжето.

— Даже и ако наистина е невинен, така ли?

Тя вирна гърди, смачка фасата в пепелника и заяви:

— На този свят, миличък, никой не е невинен. Така да знаеш от мен. С изключение на новородените, ама понякога и за тях не съм сигурна.

Предадох накратко този разговор на Елиът по телефона.

— Знаеш ли, сигурно е добре да поговориш с твоя клиент Мобли, когато се видиш с него, а?

— Ако изобщо го намеря, нали?

— Защо ако? Смяташ, че се е покрил някъде ли?

Отсреща настъпи пауза. След малко Елиът рече:

— Надявам се да се е покрил...

Но когато попитах какво точно има предвид, той го обърна на смях и избегна прекия отговор.

— Ами виж, той, Ландрън, е сгафил и го чака сериозна присъда. Ако изобщо се стигне до процес. Погледнато от юридическа гледна точка, здравата е загазил.

Ама не това си мислеше. Просто ме изпрати за зелен хайвер.

Съвсем друго му се е въртяло в главата.

\* \* \*

В хотела взех душ, похапнах си в стаята. Обадих се на Рейчъл, разприказвахме се. Верен на думата си, Макартър редовно прескачал, наглеждал я, а човекът на Луис — с готината тениска — изчезвал, когато наоколо шетала полицията. Стори ми се, че Рейчъл почти ми е простила, задето ѝ го бях насадил, дори вече усеща известна симпатия към него. Може би се чувства и по-сигурна, рекох си, но не го казах на глас. Бил много чист и никога не оставял тоалетната седалка вдигната — нещо, което дразни Рейчъл и я кара да си променя отношението към хората. Макартър щял да излиза с Мери Мейсън същата вечер и обещал на Рейчъл да сподели с нея впечатленията си. Казах ѝ, че я обичам, тя отвърна, че ако е вярно, трябвало да ѝ донесе шоколадови бонбони. Разсмяхме се. Страшно е готина понякога тази Рейчъл. И наивна също.

Сетне се обадих на Атис. Слушалката вдигна жената. От многото приказки успях да схвана само, че бил ужасно „разглезин“ и „тарпение бил изчерпан“. По всичко личеше, че мъжът ѝ е доста по-търпелив от нея самата. Помолих я да ми даде Атис. Секунда по-късно чух гласа му.

— Как я караш? — попитах.

— Горедолу — отвърна и въздъхна, сетне снижи глас. — Тази жена — дъртата — направо ще ме съсипе. Боже, направо е зла.

— Внимавай с нея, дръж се учтиво и приятелски. Искаш ли да ми кажеш нещо по-специално?

— Тц, казал съм всичко, квото имаше.

— И всичко, което знаеш, нали?

Настъпи мълчание и то продължи толкова дълго, че се запитах да не би линията да се е разпаднала или той да е затворил. Но изведнъж рече:

— Ти някога чувствал ли си, че те следят, нюхат след теб, гледат те тайно,душат те, а? Ти не ги виждаш, ама те са си там, а, човече? Питам те, познато ли ти е това усещане, а?

Неволно помислих за съпругата и дъщеря си, за невидимото им присъствие в живота ми дори и след тяхната кончина, за всичко, което

виждам или ми се явява, за неясните сенки и форми, които ме следват в мрака.

— Мисля, че да.

— Е, виж, онази жена е точно такава. Цял живот ще я виждам. Не зная сънувам ли, не сънувам ли, луд ли съм или не... ама тя си е там, независимо дали некой друг я скива или не. Това знам аз. Повече не ме питай.

Промених темата.

— Да си се сблъсквал някога и някъде с младия Ларус?

— Тц, никога.

— А с Ландрън Мобли?

— Чух, че ме бил търсил, ама не ме е намерил.

— А знаеш ли защо те е търсил?

— За да ме скрита, че и повече. Иначе от къде на къде ще вървят подире ми хрътките на младши, а, кажи ми? За какво друго?

— Мобли за него ли работеше?

— Не е работил за него, ама когато некой търси човек за мръсна работа, все при Мобли ходят. А той пък има още по-кофти приятели и от него самия.

— Като например?

Ясно чух, че преглъща.

— Като онзи по телевизията — онзи от Клана — рече момчето.

— Онзи — Бауън.

Същата нощ — далеч на север — проповедникът на име Фокнър лежал в килията с ръце, подложени на тила, заслушан в нощните звуци на затвора: хъркане, викове и стенания на сън — отзвук и плач от сънуваните кошмари, тежките тъмничарски стъпки. Слушал, но не те го държали буден, както в началото. Отдавна бил привикнал с тях, умеел да ги изключва, да ги превръща в безобиден фонов шум. Умеел също да заспива по свое желание, но същата нощ мислите му били на друго място. Както постоянно след освобождаването на затворника на име Сайръс Неърн. Затова лежал безмълвно и чакал.

— Махнете ги от мен! Помощ! Махнете ги от мен!

Надзирателят на име Дуайт Ансън се пробудил от кошмара, целият подгизнал от пот, чаршафите му набрани и заедно с възглавницата също намокрени. Скочил от леглото и неистово започнал да се отърсва, триел кожата си с ръце в опит да изтръска полазилите го гадини. Лежащата до него съпруга на име Айлийн също се разбудила и запалила лампата на нощното шкафче.

— Божке, Дуайт, пак сънуваш онез неща — рекла му тя. — Не бой се, това е само сън...

Ансън преглътнал с мъка, опитал да се овладее, да укроти препускащия пулс, но безуспешно. Ръцете му конвулсивно продължавали да правят същите движения — по тялото, най-вече по косата.

Същият кошмар! Тази нощ за втори път: множество паяци лаят по него, а той лежи в стара, мръсна вана в някаква си барака посред гора. Гадините го жият и кожата му гние, разпада се, започва да изпада от тялото на парчета, на парчета — отдолу остават зеещи сиви дупки... Ужас! А през прозореца го гледа някакъв изпит лик с червена коса и дълги, тънки бели пръсти. Този лик принадлежи на мъртвец, мислел си Ансън, виждал, че част от черепа му липсва, а по лицето му — стара кръв... Но очите му били като живи, в тях светела сатанинска наслада, радост от мъките на онзи във ваната, където питомците му хапят ли хапят...

Ансън напрегнал воля, задържал ръцете на хълбоците и силно разтърсил глава.

— Лягай си, Дуайт — прозяла се съпругата. — Това е само кошмар, ще мине. Я ела при мен...

Но онзи не помръднал от място, тогава жената се намръщила и му обърнала гръб, престорила се, че отново заспива. Ансън почти протегнал ръка да я докосне, но внезапно се отказал. Не, не нея искал да докосва и люби. Обаче онова момиче, по което бил луд, го нямало.

Предната нощ на път за у дома след работа Мари Блеър просто изчезнала и никой не я видял, нито чул оттогава. Ансън очаквал полицията да направи нещо, но сам той не се намесил, не посмял. Никой не би трябвало да знае за връзката му с момичето или поне така би трябвало да се предполага, защото било напълно възможно тя да е отваряла голямата си уста пред онези свои тъпи приятелки. Ако е така, то всяка от тях би могла да изтърси някоя глупост пред ченгетата и да

му направи голяма беля. Засега обаче нямало нищо черно на бяло. То съпругата му вече подушвала нещо, защото си познавала стоката и усещала, че нещо го мъчи и притеснява. Засега си мълчала, ама Ансън продължавал да се тревожи. Много искал Мари да се върне. Не само заради себе си, а и заради самата нея.

Повъртял се из спалнята и слязъл на долния етаж в кухнята. Усетил течението чак когато отворил хладилника и посегнал към млякото. Сетне чул и потракването на рамката с мрежата против насекоми пред задната врата. Погледнал — тя зеела широко отворена! Помислил, че може да е вятърът, ама не било много вероятно. Защото Айлийн дошла в спалнята след него, а тя имала навика да проверява и заключва вратите преди лягане. И никога не забравяла такива неща. Пък и защо не е чул тракането на онази рамка? Спял леко, всички нетипични шумове в къщата го будели незабавно. Може би не е чул заради кошмарите? Оставил млякото и се заслушал внимателно, но не доловил нищо особено. Отвън вятърът шумял в дърветата, шушнел неразбираеми слова, нейде далеч минавали коли.

Ансън държал пистолет „Смит и Уесън“ на нощното шкафче. Помислил дали да се върне в спалнята да го вземе, сетне се отказал. Затова пък от дървената стойка измъкнал големия месарски нож и тръгнал към вратата. Вървял леко, стъпвал на пръсти, излязъл на верандата. Огледал двора, бил празен. Очите му се плъзнали по равно подстриганата морава и засадените край оградата дървета; садили ги преди време, за да закриват къщата откъм пътя. Луната греела ярко високо и зад него виждал добре падащата пред него тъмна сянка на къщата.

Тогава слязъл от верандата и стъпил на тревата.

Изведнъж отзад се появила фигура, досега спотаена зад късата стълбичка на верандата, вятърът заглушавал стъпките, сянката ѝ била невидима — поглъщала я тази на самата къща. Ансън изобщо не усетил нищо, чак докато една ръка не се обвила около гърлото му и силно затиснала гръкляна. Сетне почувствал остра болка и видял избликналата на фонтани кръв, изпуснал ножа и с усилие посегнал към врата си, където били раните. Краката му омекнали и се свлякъл на колене, а кръвта все така шуртяла, докато той бавно умираше.

Тогава успял да погледне нагоре и зърнал очите и лицето на Сайръс Неърн, а в дланта си онзи държал пръстен. Същият гранатов

пръстен, който подарил на Мари за петнайсетия ѝ рожден ден. Немало начин да не го разпознае — винаги и навсякъде, дори и да не бил на отрязания Мариин пръст. Краката му се разтреперили безконтролно, в последни смъртни конвулсии. Сайръс Неърн тръгнал към къщата. Лунните лъчи проблеснали за миг по стоманата на ножа, а Неърн вече мислел за задрямалата Айлийн Ансън и за мястото, където щял да я отведе.

В същия миг в килията си в Томастън Фокнър затворил очи и се отпуснал в дълбок, здрав сън.



## ГЛАВА ШЕСТНАЙСЕТА

Гробището „Магнолия“ се пада на края на „Кънингтън“, източно от „Мийтинг“. А самата улица е на практика преддверие към цяла поредица гробища — обител на покойниците, където почиват вярващите от паствата на старите методисти, кафявото братство, църквите на взаимоспомагателното и редица други дружества като „Хуманни и дружески“, „Единение и братство“ и прочие. Всички те си имат свои парцели и някои се поддържат по-добре, други по-зле, но всички предлагат едно и също последно убежище за мъртвите, еднаква равнопоставеност в отвъдното за бедни и богати, еднаква храна за червеите.

Всъщност мъртви има под целия Чарлстън, те лежат разпръснати там, под краката на жители, работници, туристи и гуляйджии, погребвани през различни исторически периоди и времена. Под паркинги, супермаркети и колониални магазини почиват костите на отколешни роби, а кръстовището на „Мийтинг“ и „Каролайна“ практически се пада център на най-старото гробище, където са заровени езекутираните каролински пирати. Едно време там имало тресавище, което се оттеглило, а градът бавно и постепенно се разширявал така, че някогашните граници са днес дълбоко в сърцето му. Онези обесени морски разбойници отдавна са забравени, костите им притиснати и сигурно още преди векове скапани и стрити под тежестта на стотици домове и улиците около тях.

Но в „Магнолия“ мъртвите все още се помнят, колкото и мимолетна в безкрайния бяг на времето да е тази традиция. Гробището си има езеро, в него подскачат едри риби, а в околните тръстици мързеливо щрапат щъркели и чапли, докато големи надписи по периферията предупреждават, че глобата за хранене на алигаторите е 200 долара. А на тясната алея към гробищната администрация ще срещнете важно разхождащи се патици, цели тълпи крякащи птици, които най-нехайно ще ви задръстят пътя. Гробовете са красиво оформени, старите надгробни камъни — покрити с приятен зеленикав

мъх. Наоколо растат вечнозелени храсти, мирта и лаврови дървета, в гъстите им клони се гушат десетки песнопойни птички.

Човекът на име Хюбърт идва тук вече втора година. Спи на меката трева сред паметниците, похапва ръжен хляб, попийва от оставените тук за душите на мъртвите множество шишета. Отлично познава гробищния ред и правила, навиците на персонала, на скърбящи и опечалени. Не е сигурен дали присъствието му е просто толерирано или пък все още остава незабелязан от управата и служителите, но пък и този факт не е чак толкова важен, нали? Хюбърт е човек дискретен, най-много обича собствената си компания, внимава да не дразни посетителите с надеждата, че ще си остане все така необезпокояван. Веднъж-дваж се бе уплашил от алигаторите, но му се бе разминало. Няма нищо по-лошо от алигаторите, ако питате Хюбърт, но пък кой ли ще го пита него?

Преди години имаше и дом, и съпруга, само че си загуби работата и много скоро след това и къщата, и жената. За известно време почти успя да изгуби и себе си, сетне един ден го отнесоха в болницата с гипсирани крака, след като го блъсна камион на магистрала 1, някъде северно от Килиън. Оттогава бе станал доста повнимателен, но бе загубил всякакво желание за възвръщане към стария си живот, въпреки многобройните опити на социалните работници да го въдворят в някой дом и да му намерят постоянна работа.

Хюбърт не желае нищо постоянно в живота си, нито приют, нито служба. Вече е достатъчно помъдрял да разбира, че в нашия свят няма такова нещо като постоянство. В края на краищата животът те учи, че ти си в поредния период на изчакване, и затова Хюбърт си знае урока — че просто ще чака, досеща се и какво. То само ще го намери където и да е в момента. Ще го придърпа, ще го завие в тънък, черен саван, ще прибавят името му към дълъг списък на просяци и бедняци, заровени на евтини места, под евтини кръстове. Това Хюбърт си го знае, дори е и абсолютно сигурен в него.

Когато застудее или завали, Хюбърт обичайно отива в мъжкия приют на „Мийтинг“ №573; ако има свободно легло и му се намират три долара, приемат го за една нощ. Иначе там хората са щедри и добри, парите за поддръжка дава църквата, името на сградата е „Чарлстън Интерфейт Крайсис Министри“. Никого не връщат. Хич да няма пари, пак ще го нахранят, ще му дадат най-нужните тоалетни

принадлежности, дори някоя и друга дрешка. Приемат също писма и съобщения и ги препращат, само че Хюбърт си няма нито на кого да изпрати, нито от кого да получи.

Обаче не е ходил в приюта от доста време, седмици наред. Много пъти бе валяло, студ го бе гризал нощем, простивал бе и стоял подгизнал на дъжда, но не се бе върнал да потърси подслон на „Мийтинг“ № 573. Не и от оная нощ, когато видя човека с тъмномаслиновата кожа и увредените очи, онази танцуваща пред него странна светлина и формата, която прие.

За пръв път видя човека в банята, под душовете. Хюбърт знае, че не бива да се заглеждаш в хората, когато се къпят. Направиш ли такова нещо, привличаш внимание и може сериозно да пострадаш. Това е старо правило и Хюбърт го спазва, защото никой не си търси сам бялата. При това той не е нито висок, нито силен и си е патил от по-ячки от него хора. Затова се е научил да не се пречка никому, да стои встрани и да не се заглежда, затова и под душовете винаги гледа в земята. Именно така забеляза онзи човек.

Видя белезите по глезените му. Досега не бе виждал подобно нещо. Грозно и страшно — все едно краката са били отсечени и сетне грубо залепени на старите места, а следите от отрязаното едри и наръбени, сякаш нарочно направени така, че онзи завинаги да помни наказанието. Ето тогава Хюбърт за пръв път наруши правилото и погледна човека до него, зърна възлестите му мускули, къдравата коса и странните, наполовина лишени от цвят очи, някак си избелени и сякаш забулени от облаци, а в тях просветва далечна болка. Съседът си тананикаше нещо тихичко и Хюбърт си рече, че пее черковен химн или спиричуъл. Думите не бяха ясни, но Хюбърт се заслуша по-внимателно и дочу стиха:

*„Върви, върви с мен, братко,  
ела, сестро, и ти,  
не бягай, страннико, недей,  
на Белий път стъпи...“*

Човекът усети погледа на Хюбърт и го изгледа продължително.  
— Ти готов ли си да тръгнеш, братко? — попита го изведнъж.

Хюбърт реагира, без да се замисли, собственият глас му прозвуча непознато и глухо сред налепените с фаянсови плочки стени:

— За къде да тръгна?

— По Белия път, разбира се. Готов ли си да стъпиш на Белия път, братко. Тя те чака там. И те наблюдава.

— Не разбирам за какво ми говорите — рече Хюбърт уплашен.

— Естествено, че разбираш, Хюбърт. Естествено.

Тогава Хюбърт спря водата, взе си хавлията, отстъпи, сетне бързо си тръгна мълчешката, а онзи се смееше високо и викаше подир него:

— Хей, братко, внимавай, мери си стъпките, чуваш ли какво ти говоря? Не бива да се спъваш, не бива да падаш. Че паднеш ли на Белия път, там има едни, те само това чакат — да паднеш. И да те отнесат. Да, ще те вземат и ще те разкъсат!

Хюбърт почти затича към изхода, а песента отново прозвуча зад него.

*„Върви, върви с мен, братко,  
ела, сестро, и ти,  
не бягай, страннико, недей,  
на Белий път стъпи...“*

Същата нощ му бяха дали легло недалеч от тоалетните. Това не го дразнеше, той често ставаше нощем да ходи по нужда, пикочният мехур му правеше такива номера. Понякога е ставал и по три пъти, само че онази нощ не му се случи такова нещо.

Събуди го женски глас — разплакан.

Хюбърт знаеше, че това е невъзможно. Имаше други приюти — семейни, женският бе на „Уолнът“ №49. Нямаше начин жена да влезе нощем в мъжкия приют. Само че знае ли човек? При това Хюбърт е човек милозлив, не би оставил жена или дете да пострада, а сред скитниците имаше хора всякакви. Затова стана и тръгна в посока на гласа. Стори му се, че идва от банята. Разпознаваше специфичното ехо, нали и песента на онзи мъж бе ечала по същия начин сред фаянсовите плочки. Зашляпа бос към изхода и тръгна към душовете, сетне спря и ахна. Какво видя ли?

Там, под спрените душеве, стои същият човек с тъмномаслиновата кожа. В стара черна тениска и памучни гащета, обърнат с гръб към вратата. Пред него блести светлина, огрява лицето и тялото му, макар че съседните душеве чернеят тъмни, загасени са и флуоресцентните лампи на тавана. Силно привлечен от необичайната гледка, Хюбърт неволно прави още няколко стъпки напред. Исква му се по-добре да види източника на светлината, затова пристъпва и вдясно, напряга очи...

Пред мъжа играе стълб светлина, на височина може би около метър и половина. Движи се и трепти като голяма свещ, а на Хюбърт му се струва, че в него или отзад има някаква фигура.

Е, тогава видя момичето. Не беше на повече от 14 години, лицето ѝ изкривено от болка, главата ѝ се тресе наляво и надясно, страхотно бързо — така че контурите почти се сливат и образът е размазан. Такава скорост не е човешки възможна, помисли Хюбърт, в същия миг отново чу плача. Постоянни стонове и пъшкане, в които звучи и страх, и агония, и гняв.

И сега Хюбърт разпозна момичето. Познаваше го, как да не го познава. Беше Руби Блантън, това ѝ бе името, да. Хубавичката чернокожа Руби Блантън, убита от невнимателен шофьор, докато пресичаше улицата на път за дома. Удари я нещастникът, защото за миг се бе загледал във вестника си и на всичкото отгоре колата я влачи двайсетина метра по улицата. Тогава Хюбърт ясно видя как главата ѝ се разтресе, шията се опъна, а в следващия миг предницата я понесе, видя и ужаса в очите ѝ, преди да падне и изчезне под колелата.

О, да, Хюбърт я познаваше. Много добре при това. Нали той самият бе на волана.

Застаналият там мъж не правеше опити да я докосва или успокоява. Само продължаваше да пее същата песен:

*„Върви, върви с мен, братко,  
ела, сестро, и ти,  
да вървим, да вървим...“*

Сетне се извърна и нещо в онези особени негови очи се раздвижи.

— Сега ти, братко, си вече на Белия път... — прошепна му той. — Ела и виж какво те чака на Белия път.

И отстъпи встрани, а светлината се насочи към Хюбърт — момичешката глава се тресе, очите — затворени, а стоновете се носят все така — монотонно, като постоянни дъждовни капки.

*Мммм, мммм, мммм, мммм...*

Сетне очите се отвориха и Хюбърт зърна болката и собствената си вина, отразена в тях. В следващия миг вече падаше, падаше и падаше надолу към белите плочки — понесен към собственото си отражение.

Намериха го там по-късно, с кървяща рана на главата. Беше се наранил при падането. Повикаха лекар, той го разпитва обстойно дали му се вие свят, често ли му се мае главата, пие ли алкохол и колко. Сетне каза, че е по-добре наистина да го настанят някъде за постоянно. Само че след като го превързаха и благодари на доктора, Хюбърт си взе дребните принадлежности и направо избяга от приюта. Онзи с маслиновата кожа си бе вече заминал и повече не го видя, но често се извърещаше и мятеше бързи погледи през рамо, уплашен да не би мъжът да го следи. Известно време не спа в гробището — страх го беше да остане сам там. По-сигурен нощем се чувстваше по пейки и улички, по-близо до къщите и хората в тях.

Сега обаче пак се е върнал в „Магнолия“. То си е неговото любимо място. Споменът от банята в приюта е силно избледнял, пък и той го лекува с алкохол и умора.

Често спи до гроба на някой си Стол. Там има паметник на жена, ридаеща в подножието на кръст, наоколо пък се извисяват китни дървета, между тях се вижда езерото и пътят. Наблизо е и плоската гранитна плоча на друг покойник на име Бенет Сприй, поставена е хоризонтално, гробът е сравнително нов. Самото място било закупено от семейството Сприй за вечно ползване още от преди години, но Бенет бе последният останал жив и след смъртта му през юли 1981 г. гробът се паднал на него.

В момента на приближаването си към мястото Хюбърт забелязва някаква форма върху плочата на Сприй. За миг понечва да се извърне и да се разкара. Мрази да се кара с други скитници за право върху дадена територия, още повече го е страх да спи близо до непознат човек. За беля обаче формата го привлича като магнит. Приближава, лек ветреца раздвижва храстите и дървесните клони, а върху фигурата падат лунни лъчи. Хюбърт вижда, че тя е гола, обаче падащите върху ѝ сенки не се променят от движението на клоните.

Мъж. Мъж е, а на гърлото му зее назъбена рана, като дупка. Май посредством нея нещо е проникнало и в устата. Тялото и краката са облени в кръв.

Преди да побегне, Хюбърт забелязва още две неща.

Първо, че мъжът е кастриран.

Второто е забито в гърдния кош. Ръждиво, във формата на буквата „Т“, на него виси бележка, също окървавена. Написано е нещо с прилежно изрисувани букви.

„Копай тук.“ Това пише на бележката.

Така и ще стане. По-късно ще бъде повикан съдия, той ще даде разрешение за ексхумация, защото Бенет Сприй вече няма живи роднини, от които да зависи подобно действие. Ще минат ден-два преди от изровения трап да извадят прогнилия ковчег, внимателно обвит с въжета и найлонови платна — просто за да не се разпадне и тленните останки на Бенет Сприй да се разсипят по тъмната, влажна земя.

Под престоялия толкова време там ковчег ще излезе тънък пласт рохка земя. Ще я разровят, а отдолу ще се покажат други кости, също човешки: първо ребрата, сетне и череп с раздробена челюст и счупен краниум. В него зее наръбена дупка, а от нея радиално тръгват фини пукнатини. Това е смъртоносна рана. Била е убита с удари по главата.

Само това ще е останало от една девойка, точно на път да се превърне в жена.

Само това ще намерят от Ади, майката на Атис Джоунс.

А синът ѝ е на път да умре преди дори да е научил къде почиват костите на жената, която му е дала живот.

## IV

*„Низхождащите в нашия свят /  
ангели/ обличат  
одежди земни.  
Не са ли в дрехи подходящи за  
него,  
Светлоликите не ще му  
устоят, а  
и той не ще ги възприеме.“  
„Зохар“<sup>[1]</sup>*



## ГЛАВА СЕДЕМНАЙСЕТА

Зората се ражда.

Сайръс Неърн клечи гол в тъмната утроба на дупката. Скоро ще трябва да напусне това място. Тук ще го търсят, сигурно ще заподозрат участието му в някаква вендета срещу Ансън. Няма начин да не насочат вниманието си към освободените неотдавна затворници. Ще му липсва това място, много ще му липсва и ще жали за него. Толкова мечтаеше да се завърне тук, отново сред уханието на влажната земя и стърчащите от нея корени, що така меко гаят плещите и гърба му. Но пък вероятно ще има компенсация. Друго възнаграждение. Обещаха му, той пък се зарече да принесе жертви.

Отвън ечи зовът на дивото. Обаждат се ранобудните птички, реката кротко мие брега, жужат последните нощни насекоми, бягат от настъпващата светлина. Но Сайръс не чува звука на живота отвъд скривалището. Той чува само другите звуци — онези изпод рохкавата земя до него. Наблюдава и усеща отчаяните усилия на заровената Айлийн Ансън, която постепенно и немощно притихва...

Събуди ме звънът на телефона в хотелската стая. Часът бе 08,15.

— Чарли Паркър? — гласът бе непознат.

— Същият. Кой се обажда?

— Имаш насрочена закуска след десет минути. И не ти се иска г-н Уаймън да те чака, нали? — рече онзи и затвори.

Г-н Уаймън.

Уили Уаймън.

Шефът на южняшката мафия в Чарлстън.

Кофти начало на деня, ама много кофти.

Организацията на Южняшките момчета се бе пръкнала, под една или друга форма, още по времето на прохибиционизма — в началото само условно обединени престъпници, действащи в почти всички южняшки градове, но най-вече в Атланта — Джорджия, и Билокси — Мисисипи. Предлагали си работа едни на други: естествено, че за

убийство или далавера в твоя щат ще поканиш за изпълнител човек отвън. Например палеж в Мисисипи ще бъде дело на някой спец от Джорджия; наемен убиец, изпълняващ поръчкова присъда в Южна Каролина, ще дойде от Мериленд и така. Южняците си падат повече по простите традиционни операции: дрога, комар, убийства, изнудване, грабеж и палеж и не налитат на софистицирани далавери и сложни банково-компютърни измами. Най-интелектуалното им престъпление бе присвояването на пари от обединени перални, но това не значи, че човек може да си позволи лукса да ги подценява. През септември 1987 г. южняшки мафиоти ликвидираха съдията Винсънт Шери и съпругата му Маргарет в дома им в Билокси. Така и никога не се разбра точната причина за тази екзекуция, макар и да се шепнеше, че самият Шери бил замесен в престъпни дела посредством частната си адвокатска практика, а партньорът му в нея Питъл Халат бе по-късно осъден за рекет и убийство във връзка именно със смъртта на семейство Шери. И все пак лично аз мисля, че причините за нея си остават съвсем дребни. Урокът, който можем да извлечем, е, че най-опасни са хората, които убиват съдии. По простата причина, че те първо действат, сетне мислят и преценяват сериозността на действията си едва след факта.

През 1983 г. осъдиха тогавашния шеф на чарлстънския клон Пол Мазел заедно с помощника му Еди Мериман по повод убийството на Рики Лий Сийгрейвс, който се бе осмелил да отвлече дрогата от една сделка. Оттогава в Чарлстън царува Уили Уаймън — дребно човече, на ръст не повече от 150 и нещо сантиметра, а с мокри дрехи сигурно ще тежи не повече от 50 кила. Обаче е лукав и злобен колкото си иска и е в състояние да извърши и най-тежкото престъпление, само и само да си опази позициите.

И ето го — в 08,30 часа ме чака на маса до стената в главната обедна зала на „Чарлстън Палас“, похапва хемендекс и се прави, че не ме вижда. Уили е силно загорял, черната му коса е късо подстригана, носи светлосиня риза на бели петна като облачета, леки сини памучни панталони. До него има само един празен стол. На двете съседни маси седят четирима на две двойки, тежките им очи следят вратата, Уили и моя милост.

Приблизих, тогава вдигна очи и махна с вилицата — знак, че мога да седна. Двама скочиха да ме пребъркат, но Уили не обича

такива неща на публично място, затова ги отпрати с ръка.

— Не се налага да те тарашиме, нали? — попита рязко.

— Не съм въоръжен.

— Добре. Смятам, че на тукашните няма да им хареса да им шарииш мебелите и посудата с куршуми, нали? Ако искаш, поръчай си нещо. Ти си плащаш — ухили се, но в усмивката хумор нямаше.

Дойде келнерката, поръчах кафе, сок и препечени филийки. Уили привърши с храната и се избърса със салфетката, сетне заяви:

— Да пристъпваме към работата. Съобщиха ми, че си сритал Далиц, ама здравата. Топките направо в устата му отишли. Сега отвори ли я, можел да си ги чеше.

Млъкна и зачака отговора ми. Сметнах за по-разумно да му изпълня желанието, особено при създадите се обстоятелства. Обаче отговорих с въпрос.

— „Лапланд“ твое място ли е?

— Мое, едно от многото. Глей сега, ясно, че Анди си е галфон, дори аз лично отдавна се каня да го сритам на същото място, ама все не ми стига времето. Обаче по твоя вина това момче в момента си има цели три шибани адамови ябълки вместо една. Може би си го е изпросил сам, не зная. Аз обаче друго искам да ти кажа: ходи ли ти се по моите места, добре, иди, обаче трябва да помолиш, и то възпитано. Чаткаш ли кво ти говоря? А ти онзи малоумник си го сритал така, че сега с лекота можел да си лиже ташаците... аз на това не му викам възпитано. Все пак той е шеф на моето заведение. Моето.

Изгледа ме и продължи:

— И още нещо. Ако онази случка бе станала на публично място, значи пред клиентите и момичетата, сега тоз разговор щеше да има съвсем друго развитие. Защото направиш ли Анди смешен, ти и мен самия в същото положение ме поставяш. А на този свят има разни хора, които си мислят, че може би ми е дошло времето и няма да е трудно да ме разкарат, та на моето място да седне някой друг. Чаткаш, нали? Тогава ми остава да избирам от две неща: или да ги разубеждавам, че не са прави, което ще рече да се разкарваме със смърдящите им трупове в багажниците цял ден насам-натам и да търсим място да ги заровим или пък те да се разкарват по същия начин с моя труп. Обаче да ти кажа и да си остане между нас двамата: това второто няма да стане. Ясен ли съм?

Пристигна ми кафето и филийките. Налях си от каничката, понечих и на него да сипя, той прие и благодари. Любезен човек, няма що. И страшно обича да говори. Многословно и прочие.

— Напълно си ясен — отвърнах кратко.

— Аз съм те проучвал — рече той тогава. — Тебе и в рая да те пуснат, ти и там всичко ще осереш. Такъв си си бил по рождение. Вероятно единствената причина да си още жив е, че и сам Господ Бог те не ще около себе си. Докладваха ми също, че работиш заедно с Елиът Нортън по делото Джоунс. Затова ако има нещо, което трябва да науча в тази връзка, по-добре е сега доброволно да ми го кажеш тук, щото случаят здраво смърди. Анди докладва, че си говорил с онзи мелез Терес, така че казвай.

— Ама той наистина ли е мелез?

— Слушай бе, аз къв съм му, а? Да не съм му майка или баща, та да знам?

Сдави ме, сетне се ухили и омекна.

— Известно е само, че семейството му е дошло тук чак от Кентъки, преди доста време ще да е било. Ти там знаеш ли ги тях — кой кого е чукал, а? В онез планини има хора с козя кръв, щото бащите им са ги сърбели патките и са шибали козите. Дори и черните не искат да си имат работа с Терес и подобните му. Край на урока. Плащай сега!

Това означаваше: аз ти пуснах информация, пусни ми сега и ти. Голям избор нямах.

— Терес посещавал Атис Джоунс в затвора. Трябваше да науча защо.

— Е, научи ли?

— Подразбрах, че Терес познавал неговото семейство. Освен това по-късно в живота си се е обърнал към вярата и намерил Исуса.

На Уили това не му се стори достатъчно важно, но все пак не избухна.

— Стара плява, ала-бала, той тази история я е разправял и на Анди. Аз лично мисля, че Исус трябва много да внимава с тези боклуци, дето го намират под път и над път. И недей да си мислиш, че не те усещам. Подмяташ ми разни шибани дреболии, по-важното си го пазиш за себе си. Обаче сега въпрос няма да правя, не и този път. Предпочитам да не ходиш в бара повече, но ако се случи, бъди много

внимателен и не подритвай моя мениджър тук и там. В замяна на това ще ми изпееш, ако има нещо, за което трябва да зная. Загриваш ли?

— Напълно загривам.

Той кимна, видимо доволен, сетне отпи от кафето.

— Ти навремето залови онзи проповедник — Фокнър, нали?

— Да, аз.

Изглежда ме вторачено, с известен хумор в очите. Какво ли си мислеше за мен? Сигурно му се виждах странна птичка.

— Чувам, че Роджър Бауън се опитвал да го изкара от пандиза.

Не бях говорил с Елиът, откакто Атис бе подхвърлил за връзката на Мобли с Бауън. Пък и не бях сигурен как точно стоят нещата предвид всичко, което бях научил до момента. Сега обаче Уаймън неслучайно подхвърляше името на Бауън. Не вярвам в случайности. Опитах се да се абстрахирам околните шумове и да слушам само думите на мафиотския бос.

— Ти не си ли любопитен относно причината, а?

— Дори много.

Той се облегна, протегна се, изпружи ръце, видяха се петната от пот под мишките му.

— Аз с Роджър си имам вземане-даване от много отдавна. Ама все е било накриво. Той си пада фанатик — откачалка и към нищо уважение няма. Така не може, не бива. Мислел съм да взема да го изпратя на едно дълго пътуване, нали чаткаш — едноръчно такова, направо към дъното в бетонено пардесю... добре де, добре, ама сетне онези ненормалници — неговите хора — ще дойдат да ми чукат по вратата и всички ще трябва да заминем на дълги пътешествия. Не зная сега защо му е на Бауън проповедникът. Може би му трябва като символична фигура за нещо си или за параван, а още по-вероятно е онзи Фокнър да има нещо скрито, дето на Роджър му е нужно... Казва ли ти някой? Както казах — не знам, но ако искаш да го попиташ, мога да ти кажа къде ще е той днес.

Изчаках. Тук трябваше да си меря стъпките извънредно внимателно.

— В Антиок днес ще има сбор. Говори се, че Бауън щял да държи реч. Щели да присъстват пресата, телевизията. Бауън нямаше този навик да се появява публично, обаче нещо във връзка именно с

Фокнър го е принудило да си покаже змийската главичка изпод камъка. Ако прескочиш натам, можеш да му кажеш много здраве и от мен.

— Ти защо ми съобщаваш тези неща?

Той се изправи, онези четиримата зад мен станаха на същата секунда.

— Че защо пък само на мен да ми е прецакан днешният ден по твоя вина, а? Ти си от онези, дето предават заразата мигновено. Пък и на Бауън днешният му ден е кофти, защо да не му го влошим още повече?

— С какво днешният ден е лош за Бауън? — не можах да се сдържа да не задам този въпрос.

— Ти не гледаш ли новините? Намерили снощи неговия верен пес Мобли в „Магнолия“. Кастриран бил. Трябва да го дам за пример на Анди — да види към късмет вади, че неговите ташащи са само посинени, вместо изрязани, нали? Благодаря ти за закуската. — Захили се и си тръгна.

И излезе от заведението със синята си риза на бели петна, четиримата главорези по петите му — същински дечица по следите на пухкави небесни облачета.

Елиът не дойде на уговорената среща същата сутрин. Телефонният му секретар у дома приемаше съобщения и нищо повече. Изключени бяха и двата му клетъчни телефона — старият и новият. Купих местните вестници. Пълни бяха с тукашната сензация — тялото на Мобли, намерено обезобразено в гробището „Магнолия“, обаче подробности никакви. Вестникарите съобщаваха, че за повече информация и коментар бил търсен адвокатът на починалия Елиът Нортън, но пък не успели да го намерят.

До обед се мотях да сверявам показанията на други очевидци, чуках по разни бедняшки врати и фургони, най-вече се спасявах от зли кучета в трън्याли дворове. На обед ме хванаха някои съмнения, взех и да се притеснявам. Реших за всеки случай да се свържа с Атис. Обади ми се старият, рече, че онзи бил добре, само че го хванала щръклицата, не можел да стои на едно място. Говорих с младежа за минутка-две, както винаги отговорите му бяха кисели и неохотни.

— Кога ще се разкарам от тук, човече? — беше първото, което рече.

— Скоро — обещах аз.

Във всеки случай поне наполовина бе вярно. Ако опасенията на Елиът се потвърдят, така или иначе скоро ще трябва да го преместим. В някое друго скривалище и така до процеса. Рекох си, че се налага да свикне с гледане на телевизия в непознати стаи, при чужди хора. Във всеки случай нужно ми бе още малко време и моята отговорност изтичаше. Само че за съжаление и работата ми със свидетелите вървеше доста бавно.

— Разбра ли, че Мобли е мъртъв?

— Чух по телевизията. Задникът чак ме заболя за него.

— Ама не колкото неговият. Ти си се отървал, момче. Имаш ли някаква идея кой би могъл да свърши подобна работа?

— Тц, никаква идея немам, човече. Ти си гледай там кво що, пък аз съм готов на онзи, дето го е опаткал, ръката да му стисна.

И ми затвори. Погледнах си часовника, тъкмо минаваше 12 часа. Повече от час ми бе нужно да отскоча до Антиок. Помислих, помислих, хвърлих едно ези-тура наум и реших пък да взема да отида.

Южнокаролинският клан е в упадък през последните 20 години, както впрочем и повечето му организации в национален мащаб. В двете Каролини този процес започва някъде през ноември 1979 г., когато в престрелка в Грийнсбъро, Северна Каролина, с членове на Клана и неофашистки елементи загиват петима работници, комунисти по убеждение. Впоследствие антиклановите движения и сили набират сила, а пък при самия Клан се наблюдава обратният процес — членството запада, а реши ли ръководството му да го изкара на улицата, насреща в знак на протест излизат много повече хора. В най-ново време клановите сбирщища в Южна Каролина се организират от Американските рицари на Ку-Клукс-Клан от Индиана, тъй като местните им събратя ги е страх и се дърпат.

Колкото и да говорим за упадък обаче, факт си остават палежите и тоталното разрушение на повече от 30 църкви на чернокожите в същия щат, и то само от 1991 г. насам. Вината на Клана е доказана поне при два от тези случаи — в окръзите Уилямсбърг и Кларендън. С други думи, колкото и Кланът да загива прав, дето има една приказка, последна и най-трудно умира посяната от него омраза. И ето сега пък

Бауън се опитва да ѝ придаде нови измерения и нов фокус. И жъне успехи, поне ако може да се вярва на вестникарите и техните писания.

Антиок не е някакво особено място, всъщност почти няма с какво да се похвали. Прилича на предградие, само че без град: има къщи, има улици, дори някой си е направил труда да им даде имена, но пък няма нито център, нито търговски центрове, нито по-големи пазарни комплекси, каквито рано или късно неизбежно се явяват във всяко нормално населено място. През Антиок минава част от шосе 119, та благодарение на този факт покрай магистралата са построили няколко търговски обекта, че и една-две бензиностанцийки, видеоклуб, два колониални магазина, барче и обществена автоматизирана пералня.

Първото ми впечатление бе, че съм изпуснал тържествената част и парада. Все пак на ограденото с телена мрежа озеленено площадче бе построена импровизирана трибуна — на каросерията на голям камион, а от нея един човек вече говореше на събраната тълпа. Наоколо зърнах най-малко 60 паркирани автомобили, а хората не бяха повече от 80–90, най-вече мъже, но тук-там се виждаха и жени. Малцина носеха традиционните бели роби с качулките, повечето бяха по тениски и джинси. Закачулените яко се потяха под евтиния полиестерен материал — то си личеше. Встрани се тълпяха около 50–60 протестиращи, обаче между тях и хората на Бауън се бе проточил полицейски кордон. Имаше викове и подсвирквания и от двете страни, но ораторът не им обръщаше никакво внимание и продължаваше да ниже словото си.

Роджър Бауън носи дебели кестеняви мустаци, същата е и косата му, гъста, леко къдрава. Днес изглеждаше в отлична физическа форма. Бе в червена риза и сини джинси, напълно свеж и въпреки жегата не се потеше. Встрани и малко зад него стояха двама; те ръководеха реакциите и отзвуката на публиката, даваха ѝ знаци с ръце, когато Бауън каже нещо според тях важно или подчертае някоя особено мъдра мисъл. Така на интервали от около три минути събраните аплодираха и одобрително ръкомахаха. Започнеха ли да ръкопляскат, Бауън свеждаше глава и млъкваше, сякаш се стеснява от ентузиазма им, сетне кимаше и продължаваше, видимо без желание да го помрачава. Почти веднага забелязах онзи телевизионен бабаит от случката в Ричланд, до него бе застанал симпатичен рус репортер. Дебелакът бе в



същия гащеризон, само че този път никой не го поднасяше за каквото и да е.

В колата имах радио с компактдиск плейър. Нарочно бях подбрал подходяща песен, издух я с все сила точно когато влизах в паркинга при другите коли. Изпълнителят пееше за момичето на Джои Рамоун: отива то в Ел Ей, така и не се връща, а на Джои му е мъка, ругае клановците, че му откънали гаджетото.

Музиката мощно и здраво проеча наоколо, словото на Бауън секна, той се обърна и погледна в моята посока. Повечето от публиката също извърнаха глави и се загледаха в моя милост. Един здравеняк с бръсната глава и тениска, на която пишеше „Блицкриг“<sup>[2]</sup>, се запъти към мен и учтиво, но твърдо ми каза да спра музиката. Изгасих двигателя, с което спрях и песента, сетне излязох от колата. Бауън ме измери втренчено, сетне си продължи речта.

Със сигурност осъзнаваше присъствието на различни медии и внимаваше във фразеологията, най-вече избягваше хулитe, обидните епитети и екстремните квалификации. Е, от време на време вмьташе по някой намек за чифутите и цветните боклуци; подхвърляше, че в управлението на страната силата е в ръцете на не християни и то е за сметка на белите хора. Твърдеше, че СПИН-ът е Божие наказание, изпратено да стресне народа, но все пак избягваше крайните расови нападки. И чак към края на дългата си тирада стигна до главното послание.

— Искам да ви говоря за една личност, приятели мои, за един добър мъж и християнин, същински Божи човек, да, приятели, истината ви казвам. И този богоизбран човек, приятели мои, е преследван и гонен само защото се осмелява да проповядва, че хомосексуализмът и абортите, а и расосмешението са противни на волята Божия. А в щата Мейн организират показан процес, на който се канят да го охулят и унищожат, приятели мои, докато ние разполагаме с доказателства... да, при това неопровержими доказателства, че неговото залавяне и охулване са финансирани и организирани от евреи.

Рече тези думи и размаха някакви бумажки, които отдалече имаха вид на официални документи.

— А името му, надявам се, че вече се досещате, приятели мои, е не друго, а Арън Фокнър. Наричат го убиец и садист, но това са само

хули и лъжи. Опитаха се да опетнят името му, да го унищожат дори още преди да е започнал процесът срещу него. И това се върши, защото срещу му няма доказателства, защото се опитват да отровят разсъдъка и добродетелта на бедните и слабите люде, за да го признаят за виновен, преди да е имал възможността да се защити, както повелява законът. А неговото послание, братя мои, посланието на преподобния Арън Фокнър, иде да ни каже истината и само истината. Да, ние трябва да го приемем със сърцата и волята си, защото то съдържа само истина и вяра. Хомосексуализмът е противен на Божиите закони и канони! Убийството на неродени е противно на Божия закон! Расосмешението, подкопаването на истинските институции на брака и на семейството, издигането на нехристиянски неща в църковен култ са гнусни посегателства срещу истинската религия, така както ни я проповядва Христос и нашият отец, Бог и нашият Спасител, те са удар срещу Божиите закони и този истински мъж, този мъченик — Преподобният Фокнър, е наченал борба против тях! Днес единствените му надежди и упования за справедлив процес се основават на възможността да си осигури най-добрата правна защита. Финансова помощ е необходима, да, финансова, за да може да излезе от затвора и да наеме най-ерудирани адвокати. Ето, мои приятели, къде е и вашата роля и принос! Затова ви призовавам да дадете каквото можете. Всеки колкото може! Виждам тук, че сме се събрали поне стотина съмишленици и приятели. Да отделите поне по 20 долара и аз отлично разбирам, че това са важни пари за някои от вас, но така ще съберем поне 2000 долара, а някои от присъстващите може би ще успеят да отделят и по малко повече и още по-добре тогава, приятели мои!

Направи ефектна пауза и продължи:

— Защото помнете думите ми, приятели, става дума за нещо извънредно важно: не един човек е днес изправен да отговаря по фалшиви обвинения, не! Изправени са *нашата* вяра и *нашият* начин на живот, да! *Нашият* живот, *нашите* убеждения, *нашата* вяра и общо бъдеще — те всички ще бъдат осъдени там, в онази съдебна зала! Преподобният Арън Фокнър ще представлява всички нас там. И ако той падне, ще паднем и всички ние! Но Господ Бог е с нас?! Бог ще ни направи силни! Да живее победата! Да живее победата!

Тълпата поде последния призив и сред нея плъзнаха хора на Бауън с кофички — да събират даренията. Повечето даваха двайсетачки, както бе подканил ораторът, тук-таме забелязвах десетачки и петарки, а също и банкноти от петдесет, дори и сто долара. Струваше ми се, че дори и при най-песимистични изчисления Бауън току-що бе събрал за каузата си поне 3000 долара.

В един от днешните вестници бях прочел предварителен материал във връзка със сбора. Авторът пишеше, че още веднага след задържането на Фокнър Бауъновите хора заработили систематично и упорито за набиране на средства. Поощрявали всички възможни начини, като се започне от дворни разпродажби и неделно предлагане на домашно сготвени лакомства, та до масова лотария с голяма награда — дарен от богат симпатизант нов камион марка „Додж“ — и билети по 20 кинта, които според някои източници вървели като топъл хляб.

Бауън дори бе успял да привлече за каузата и хора, традиционно далеч от неговите убеждения: онези религиозни души, които с помощта на Бауъновата пропаганда в лицето на Фокнър ще видят мъченика на вярата, преследван за неща, ако не напълно идентични с техните схващания, то поне достатъчно сходни с тях. Раздухвайки Фокнъровия арест и предстоящия процес, Бауън ги бе превърнал в знаме на вярата и Божията доброта, в символ на битката между тези, които обичат и се боят от Бога, и онези, които са му обърнали гръб. Сиреч между Доброто и Злото.

А някой спомене ли извършените насилия, Бауън просто заобикаля фактите и се крие зад приказки като „чистотата на Фокнъровите послания“ и „несъстоятелността от него да се търси отговорност за делата на други“. Расистка терминология, хули и обиди влизат в действие само пред старата гвардия и естествено, когато липсват медиите, микрофоните, камерите. Но днес се бе подготвил да „проповядва“ пред по-младото поколение — хора, още непривлечени към „вярата“. Неговата „вяра“ разбира се.

След малко Бауън слезе от трибуната и веднага бе заобиколен от мнозина, които се натискаха и бутаха да му стиснат ръката. В ограденото пространство бяха разположени маси, няколко жени вече подреждаха предмети за продажба — кланови и нацистки символи — бойни знаменца със свастики и двуглави орли, лепенки за автомобили с най-различни дивотии по тях от рода на „Роден бял и южняк по

волята божия“. Сред тях имаше и достатъчно музика: касетки и компактдискове с кълтри и уестърн, само че едва ли от авторите, които Луис би включил в личната си колекция. За мое учудване не минаха и няколко минути и пред масите се завиха опашки, а жените здраво продаваха.

В същото време при мен се домъкна един тип в черен костюм с бяла риза и наперено кривната на главата бейзболна шапка, кожата му огненочервена и се бели, тук-таме по черепа му поникнали кичурчета коса досущ рядка растителност по неплодородна почва. Носеше и тъмни очила, а в лявото ухо зърнах слушалка, свързана със закачено на колана му апаратче. Незабавно ме сви стомахът, типичното, познато ми от много години притеснение. Може би се дължеше на външния му вид, защото от него просто лъхаше на нещо нереално, неземно. Освен това и смърдеше, при това много особено: мирис на загасена стара жар, на подхранван с нещо мазно огън.

Напомняше на бавно изпечена плът или така ми се струваше.

— Г-н Бауън желае да говори с вас — рече той.

— О, това ли? — отвърнах небрежно. — Записът е на „Рамонис“, на компактдиск. Ако му е харесал, мога да му го презапиша.

Той дори и не мигна, само повтори:

— Казах, че г-н Бауън желае да говори с вас.

Свих рамене и тръгнах след него през тълпата. Бауън почти привършваше с ръкостисканията и потупванията по гърба. Изчаках да приключи съвсем, сетне той мина зад камиона и влезе в нещо като импровизирана стаичка — оградено и покрито с голям брезент място. Там имаше няколко стола, охладител за вода с голяма бутилка отгоре и малък генератор. Въведоха ме при него, той вече се бе настанил на стол и отпиваше пепси-кола от кутийка. Присъстващите излязоха, остана само онзи тип, който ме доведе. Бауън ми предложи питие, отказах. Забелязах, че очите му са налети с кръв, но причината не ми бе ясна.

— Не очаквахме да ви видим днес тук, г-н Паркър — рече той.  
— Може би имате намерение да се присъедините към нашата кауза?

— Аз вашето за кауза не го броя — отвърнах инатчийски. — Освен ако това да обирате селяците с мазни и лъжовни приказки го наричате кауза.

Бауън и другият си размениха погледи, в Бауъновите очи прочетох немия въпрос: този сега какво да го правим? Ужким той командваше тук и все пак търсеше одобрението на онзи с шапката. Цялото му поведение говореше, че се бои от него, то си личеше от позата му, как си държеше тялото и главата. Чак на угодническо кученце ми заприлича.

— Трябваше да ви представя още в началото — изведнъж рече Бауън. — Г-н Паркър, това е г-н Китим. Рано или късно на него ще му се падне честта да ви даде един добър урок, от който може би ще боли.

Китим свали очилата, откритите сега очи изглеждаха празни и зеленикави — необработени изумруди с дефекти по повърхностите.

— Простете, че не се ръкувам — казах му аз. — Ама имате вид на човек, който всеки миг ще се разпадне.

Китим не отговори, но излъчващата се от него миризма сякаш стана по-интензивна. Забелязах, че го усети и Бауън, защото ноздрите му леко потръпнаха. Той допи колата и захвърли кутийката в нарочно сложения за отпадъци чувал. Сетне мина на „ти“.

— Защо си дошъл тук, Паркър? Само една думичка за теб да бях споменал от трибуната на онези хора и едва ли щеше да имаш шанса да се прибереш читав в Чарлстън.

Може би трябваше да ме учуди фактът, че Бауън знае къде съм отседнал, ама напротив — никак не бях изненадан.

— Следиш ме, а, Бауън? Поласкан съм. И да знаеш — онова там не е трибуна, а камион. Не се възгордявай толкова. Щом искаш да им кажеш на онези тъпаци кой съм аз — добре, иди и им кажи. Телевизионните камери ще глътнат всичко, журналистиката ще си умре от кеф. Пък ако питаш защо съм тук, ще ти кажа: исках да те погледна и да видя собственоръчно — наистина ли си толкова тъп, колкото изглежда отстрани.

— А защо да съм тъп?

— Защото се обвързваш с Фокнър и ако си достатъчно умен, ще видиш, че той е ненормалник — дори доста по-ненормален и от твоето приятелче тук.

Бауъновите очи отскочиха като стрелички към Китим.

— Съвсем не мисля, че г-н Китим е ненормален — бързо рече той, само че думите излязоха от устата му насила.

Пролича си дори и от това как присви устни и пак неволно го погледна. Проследих погледа му — в стърчащите извън шапката на Китим кичурчета коса пъстрееха люспици изсъхнала, обелена кожа, цялото му лице потрепваше от нещо, което лично за мен не бе нищо друго, освен силна вътрешна болка. Наистина приличаше на бавно разпадащ се организъм. Неволно се сетих за майтапчийската логика от „Параграф 22“: с този си вид и вътрешно усещане Китим би трябвало наистина да е луд, че да не полудее съвсем.

— Преподобният Фокнър е несправедливо преследван от закона — поднови старата си реч Бауън, като че ме вземаше за някой от неговите малоумници. — Аз само настоявам за справедливостта да възтържествува, а това на практика означава той да е оправдан и освободен.

— Правосъдието е сляпо, а не глупаво, Бауън.

— О, не — понякога е и двете — рече той и се изправи.

Бяхме еднакво високи, но той бе по-едър и широк в плещите.

— Преподобният Фокнър тепърва ще се превръща в символ и ръководно начало на едно ново движение, в истинска обединителна сила — още по-бомбастично изтърси Бауън. — Към нашето лоно ежедневно се присъединяват все повече и повече вярващи и приятели. Те ни носят пари, власт и влияние. Това не е нещо сложно, Паркър. Напротив, много е просто. Целта оправдава средствата. Фокнър е едното, аз — другото. А сега ще те посъветвам да си идеш по живо, по здраво. И докато можеш, порадвай се на природните красоти на Южна Каролина. Да не се окаже само, че ще е за последно, защото точно такава усещане имам... Ето, г-н Китим ще те придружи до колата.

Тръгнахме обратно към паркинга, аз отпред, Китим малко зад мен. Телевизионните екипи си бяха тръгнали, в общата дандания се бяха появили и деца, мотаеха се в краката на родителите, ечеше музика. Кънтри песни, но песни за кръв, отмъщение и война. Някои вече разпъваха стойките на фурните за печено, тук-там вече миришеше и на пържено. Отсреща зърнах мъж със зализана назад черна коса, жадно ръфаше сандвич. Бързо отместих очи да не види, че съм се заяпал в него. Защото незабавно го разпознах — същия, който ме проследи от летището до чарлстънския хотел и ме посочи на Ърл Ларус младши. Двама вече — Уили Уаймън и Атис Джоунс ми бяха потвърдили, че покойният Ландрън Мобли е бил един от Бауъновите

главорези. Освен това Мобли е бил нает от Ларусови да души след Атис Джоунс и може би да го отстрани — още преди смъртта на Мариан. Сега наяве излизаше още една връзка между Ларусови и Бауън — същият човек отсреща ми със сандвича.

Стигнахме до автомобила. Обърнах се към Китим. Беше си поставил очилата, зад тях очите му скрити, непроницаеми. Сетне забелязах, че нещо е паднало на земята между нас двамата. Китим го посочи с пръст.

— Изпусна си нещо — рече.

Бе тясна черна шапчица, от онези, дето прилепват по главата, по периферията ѝ тънка златисточервена лентичка. Приличаше на равинска, а в материята видимо бе попила кръв. Стара, изсъхнала. Сигурен бях, че когато пристигнах, я нямаше, поне не и на същото място...

— Тц — отвърнах. — Не мисля така.

— По-добре си я отнеси. Знам, че познаваш едни дърти чифути — ще се радват да си я получат обратно. Може да им светне относно някои въпроси, на които търсят отговори.

Отдръпна се назад, насочи към мен показалец с вдигнат нагоре палец, както правят децата, и на прощаване изтърси:

— Бам-бам, Паркър. Пак ще се видим. Сто на сто.

Вдигнах шапчицата и изтупах прахта от нея. Отвътре имаше, но наистина се досещах откъде може да е. Източникът трябваше да е само един-единствен. Подгоних колата към най-близкия телефон и се обадох в Ню Йорк.

До края на работния ден така и не можах да се свържа с Елиът. Тогава реших да ида да го потърся лично. Стигнах чак до дома му, но работещите по ремонта обясниха, че и те самите не са го виждали от предния ден. Ясно бе, че не е спал в къщата предната нощ. Тръгнах обратно към Чарлстън и ми хрумна да проверя коя е жената, която зърнах в заведението онази вечер — нали имах номера на колата ѝ. Отворих лаптопа, дето винаги си го нося напоследък, и без да обръщам внимание на мигащата индикация, че имам електронна поща, направо влязох в Интернет. Пуснах номера на две търсачки, влязох още и в два сървъра с големи бази данни — необятните Ен Си Ел и Си Ди Би

Инфотек, че проверих и в СъбТрейс. Тук вече малко настъпих в сферата на забраненото, да не говорим, че е и доста по-скъпо, ама пък доволно бързо. Час по-късно получих резултати — жената бе някоя си Адел Фостър от „Бийс Трий Драйв“ № 1200, Чарлстън. Погледнах в атласа, намерих улицата, сетне потеглих натам.

Номер 1200 се оказа класическа стара сграда, доста внушителна, поне стогодишна на възраст. Фасадата бе измазана с типичния за периода хоросанов разтвор с мидени черупки, отпред изпъкваше двуетажна веранда с красиви бели колони. Познах колата веднага — беше паркирана отдясно на дома. Бавно се изкачих по централното стълбище и позвъних, застанал вече под дебелия сянка на горната веранда. Чух ехото на звънеца, отека някъде вътре по коридорите, сетне прозвучаха приближаващи се стъпки. Имах усещането, че ей сега ще ми отвори облечената в детска престилка Хати Макданиъл<sup>[3]</sup>, обаче на прага застана същата жена, която помнех от ресторантската сцена с Елиът. Зад нея зърнах белите стени на коридора, застлан със старо, тъмно дърво. Не зная защо то ми заприлича на кален поток посред снежно поле.

— Да, моля?

Изведнъж усетих, че не зная какво да отговоря. Не бях дори и сигурен защо именно съм дошъл. Не можех да намеря Елиът, а нещо, може би интуиция, ми подсказваше, че отговорът е тук някъде. Че онзи спор в заведението не е бил само някакво спречкване на професионална основа, че между тази жена и Елиът съществува повече от обичайната връзка между адвокат и клиент. Освен това още първият поглед потвърди друго мое усещане — тя беше в черни дрехи, типични и подходящи за опечалена вдовица. Трябваше й само една широкопола шапка и воал и ето ти съвършената картинка...

— Извинявам се за безпокойството — рекох несигурно. — Казвам се Чарли Паркър и съм частен детектив.

Тъкмо щях да бъркам в джоба за документите, когато ме спря изписалото се на лицето й изражение. Не че стана по-меко, обаче нещо мина през лицето й, някаква сянка проблесна и изчезна. Като че вятър разклати гъсти дървесни клони, а лунната светлина освети голата земя под тях.

— Вие сте онзи детектив, нали? — рече тя тихо. — Той ви е наел?



— Ако имате предвид Елиът Нортън, да — отвърнах. — Същият съм.

— Той ли ви изпрати при мен? — Във въпроса ѝ враждебност нямаше, по-скоро ми се стори, че долавам болка.

— Не, видях ви... видях ви онази вечер да разговаряте в един ресторант.

— Не съм убедена, че думата „разговарям“ правилно предава случилото се — усмихна се тя. — Но той каза ли ви коя съм аз?

— Честно казано, не съм му признал, че ви видях заедно, обаче си записах номера на колата ви.

Сега присви устни и ме измери с поглед от глава до пети.

— Много далновидно сте постъпили. Винаги ли така следите непознати жени?

Може би очакваше да се засрамя или разкая, ама много се бе излъгала.

— Понякога — рекох. — Опитвам се да се откажа, ама несъвършена човешка природа... нали разбирате. Човек иска, но не може.

— Е, защо сте тук?

— Питам се дали скоро сте виждали Елиът?

По лицето ѝ незабавно се изписа безпокойство.

— Не и от онази вечер. Да не би да му се е случило нещо?

— Не зная. Може ли да вляза, госпожо Фостър?

— Дори и името ми вече знаете! — примига тя. — Я почакайте, почакайте! Научили сте го по същия начин, както и къде живея, нали? Боже мой, нищо свято, нищо лично вече няма на този свят!

Премълчах, изчаках с надежда да не ми тресне вратата в лицето. Тя обаче я разтвори още по-широко и учтиво ме покани да вляза. Застанах в коридора, вратата меко се затвори след мен.

Тук нямаше никакви мебели, не забелязах дори и закачалка за дрехи или шапки. В края на преддверието се виждаше извита стълба, водеше направо за втория етаж, където вероятно бяха спалните. Отдясно имаше широка трапезария с голяма гола маса, около нея бяха подредени десетина стола. Отляво бе гостната. Влязохме там. Домакинята седна на общито в златиста дамска канапе и махна с ръка към близкото кресло. Настаних се на него. Някъде наблизко тиктакаше часовник, иначе къщата бе гробовно тиха.

— Значи Елиът е изчезнал?

— Не съм казвал такова нещо. Просто го търсих няколко пъти, не го намерих, оставих му съобщения. Вярвам, че ще се обади.

Тя се замисли върху казаното. Нещо в него не ѝ хареса.

— А вие смятате, че аз зная къде е той, така ли?

— Видях ви да вечеряте заедно, сметнах, че сигурно сте приятели.

— Какви приятели имате предвид?

— Ами от онзи вид, дето вечерят заедно. Какво очаквате да кажа, госпожо Фостър? Или да ви наричам госпожица?

— Не зная какво да очаквам и ме наричайте *госпожо*!

Отворих уста да се извиня, тя махна с досада.

— Това няма никакво значение — отсече тя. — Сигурно искате да ви разкажа за нас двамата?

Не отговорих. Нямах намерение да си пъхам носа в частните ѝ работи, поне не и повече от необходимото, ама ако пък ѝ се говори, нека разкаже това-онова. Може би ще науча нещо полезно.

— По дяволите, нали сте ни видели да се караме... то не е трудно човек да отгатне останалото. Елиът бе приятел на съпруга ми. Той почина — каза и оправи полите на роклята, а това бе единственият жест, издаващ неспокойствието ѝ.

— Моите съболезнования.

— Благодаря.

— Мога ли да попитам за причините на кончината му?

Тя вдигна глава и ме погледна право в очите.

— Самоуби се.

Закашля се, след миг кашлицата я задави съвсем сериозно. Станах и тръгнах да търся кухнята. Беше в края на къщата, напълно модерна. Налях чаша вода и се върнах при нея. Отпи, сетне я постави на ниската масичка пред себе си.

— Благодаря ви. Просто не зная какво ми стана. Предполагам, че ми е трудно да говоря по темата. Съпругът ми Джеймс извърши самоубийство преди месец. Закачил тръба на края на ауспуха и я вкарал в купето, сетне седнал в колата и изчакал да се задуши. Казаха ми, че в миналото било често срещан метод за самоубийство.

Говореше като клиничен специалист, спокойно и трезво, все едно за дребно заболяване или някакъв си обрив, а гласът ѝ — делови.

Отново отпи от чашата.

— Елиът бе негов приятел и адвокат.

Пак премълчах.

— Май не бива да ви разказвам тези неща — заяви тя. — Но пък ако Елиът не е жив...

Само как произнесе тези думи „не е жив“, чак стомахът ме присви.

— Елиът ми бе любовник — неочаквано изтърси тя.

— Защо „бе“?

— Ами скъсахме малко преди смъртта на съпруга ми.

— Кога започна връзката ви?

— Че кога започват тези неща? — рече тя замислено, сякаш криво разбра въпроса ми.

Замълча за по-дълго време, като че си събираше мислите.

— Скука, знаете, недоволство, неудовлетворение, съпругът вечно зает с работата си, не обръща внимание на жена си, а тя направо може и да откачи. Ей така стават нещата.

— Съпругът ви знаеше ли?

Не ми отговори веднага, сякаш за пръв път обмисляше възможностите.

— Ако е знаел, така и нищо не ми е казвал. Е, вижте, поне не и на мен...

— А на Елиът?

— Правеше разни бележки, в които може би е имало намеци. С една дума, можеше да се разбират по повече от един начин.

— А как предпочиташе да ги интерпретира самият Елиът?

— Той смяташе, че Джеймс знае. Именно Елиът реши да скъсаме. Аз пък не съм го обичала чак толкова много, та да настоявам.

— А за какво се карахте онази вечер?

Тя отново започна да оправя полите на роклята и да я чисти от въображаеми боклуци.

— Стават едни неща, а Елиът знае, но се прави, че не знае. Всички се преструват.

Внезапно тишината в този дом ми се стори ужасно нетърпима. Хрумна ми, че тук би трябвало да има живот, деца, веселие. Къщата е била прекалено голяма за двама души, а за един — направо огромна. Такива къщи си купуват богатите в надеждата да ги запълнят с

голямо домочадие. Само че тук такава нямаше. Виждах само тази самотна жена в черно, която методично оглеждаше и чистеше полите на роклята си за не знам кой си пореден път.

— Какво трябва да разбирам под „всички“?

— Елиът. Ландрън Мобли. Грейди Трует. Фил Поведа. Съпругът ми. И Ърл Ларус. Ърл младши между впрочем. Тези имам предвид.

— Ларус ли? — възкликнах и не успях да маскирам изненадата в гласа си.

По лицето ѝ отново пробягна нещо недоловимо, някаква сянка на усмивка.

— Заедно са отрасли. Всичките, до един. А напоследък започна някаква тъмна история, не зная как да я нарека. Смъртта на съпруга ми бе началото. Последва го Грейди Трует.

— А на него какво се случи?

— Седмица след смъртта на Джеймс някакви хора влезли в къщата му с взлом. Завързали го за стол в кабинета и му прерязали гърлото.

— И смятате, че тези неща са свързани?

— Мисля си следното: Мариан Ларус я убиха преди 6 седмици. Една седмица по-късно си замина Грейди Трует. Сетне намират и Мобли мъртъв, а пък Елиът изчезва.

— Кой от тях са били близки с Мариан Ларус?

— Никой, ако имате предвид някаква интимност, но пък иначе те до един са отрасли с брат ѝ хора и сто на сто я познават по-отблизо. Е, Ландрън Мобли можем да го изключим, но другите са ѝ равни по обществено положение. Повече или по-малко.

— И какво става сега според вас, г-жо Фостър?

Въздъхна дълбоко, ноздрите ѝ потръпнаха, вирна глава и очите ѝ блеснаха. Беше красива, а в този кратък миг се прояви дух, който някак си досега не бях усетил, може би поради тъмните дрехи. И си казах, че сега разбирам какво е привлякло Елиът към нея.

— Мъжът ми се самоуби, защото го бе страх, г-н Паркър. Излезе нещо от миналото му, нещо, което е извършил и което, изглежда, му тежеше. Сподели го с Елиът, но той не искаше да му повярва. А на мен просто не пожела да каже. Правеше се, че всичко е наред до деня, когато нервите му не издържаха, взе жълтия маркуч и отиде с него в

гаража. Сетне и Елиът се опитваше да се преструва, че нещата са си на място, но мен не можеше да заблуди.

— Имате ли идея от какво се е страхувал мъжът ви?

— Не от какво, а от кого би трябвало да кажете.

— Добре, тогава от кого го е било страх според вас?

Адел Фостър се изправи и махна с ръка да я последвам. Тръгнахме по стълбите, на горния етаж минахме покрай огромна стая. В минали и сигурно много по-щастливи за собствениците години е била гостна, сега бе луксозно обзаведена спалня. Спряхме обаче пред друга, затворена врата, в ключалката стърчеше ключ. Домакинята го завъртя и оставайки с гръб към вътрешността, ме пропусна да мина.

Стори ми се, че помещението някога е било малка спалня, може би будоар, но Джеймс Фостър го бе превърнал в нещо като кабинет или офис. Върху бюро бе поставен компютър, отзад имаше стол, встрани чертожна дъска, по едната стена комплект лавици с книги и папки. Прозорецът гледаше към предния двор, зърнах горните клони на цъфтящ кучешки дрян, белите цветове бяха вече на края на краткия си живот, започнали да вехнат. На едно клонче се пъчеше сойка, обаче сенките ни зад стъклото вероятно я подплашиха, кръглата ѝ синя опашка потрепна и птичката отлетя.

Всъщност защо ли ви разказвам за сойката, тя само периферно привлече вниманието ми, а най-интересното в стаята беше по стените. Не мога да ви кажа в какъв цвят бяха боядисани поради множеството закачени по тях рисунки — хаотично и безредно, навсякъде — сякаш мощна фурия бе завъртяла стаята, а центробежната сила бе разпиляла листата по стените. Най-различни по големина — от размера на пощенски картички до този на чертожната дъска, че дори и по-големи. Жълти, в тъмни цветове, на най-обикновена хартия, включително чертожна или на линии. По тях най-различни рисунки — от набързо нахвърляни скици, пейзажи и проста графика до сложно изпълнени и детайлни рисунки. Джеймс Фостър е бил истински художник, това бе повече от ясно; любопитно бе друго — сюжетът му бе все един и същи.

Почти всяка рисунка представляваше жена със закрито лице, тялото обвито в бели плащове — от главата до петите, отзад развято в причудливи форми или надиплено полегато, сякаш поточета вода от топяща се ледена статуя. Много добре бе предадено това внушение, а

поначало човек оставаше с впечатлението, че плащовете са мокри. Материята полепваше по мускулите на краката и задните части на нарисувания обект, по налетите гърди и разперените пръсти, с отлично предадени детайли, като кокалчетата на ръцете, сграбчили плащовете отвътре и кожата отдолу.

Именно с последната, изглежда, имаше някакъв проблем. Да не би да е искал да внуши нещо като болест? Кожата бе грозна, насечена, сякаш вените бяха отгоре, а не под епидермиса, където им е мястото. Създаваше се впечатление за гъста релефна мрежа, като пътища с разклонения или насипи и валове в наводнено оризище. Имах чувството, че под покривалата телата са покрити с някаква тънка и неравна броня, може би люспеста като на алигатор. И вместо да пристъпя напред и да огледам подробностите по-внимателно, аз неволно отстъпих и усетих ръката на Адел Фостър на рамото си.

— От нея — рече тя просто. — От нея го беше страх...

След малко поднесе кафе, седнахме край ниска масичка, на която подредих няколко от рисунките.

— Покажете ли ги на полицията?

Тя поклати глава в знак на отрицание.

— Елиът ме посъветва да не го правя.

— Обясни ли ви защо?

— Не. Просто каза да не им ги показвам.

Пренаредих рисунките, отстраних тези на жената, оставих пейзажите, общо пет на брой. Все една и съща сцена: дълбока яма в земята, наоколо ѝ скелетоподобни дървета. На една от ямата изригваше огнен стълб, при по-внимателно заглеждане различих и фигурата на същата жена, с качулка, сякаш обгърната от пламъка.

— Познато ли ви е това място? Всъщност питам дали е истинско?

Взе рисунката, загледа се в нея, след минута ми я върна и сви рамене.

— Не зная. По-добре питайте Елиът. Може би той ще знае.

— Няма как, преди да открия къде пък е той.

— Страхувам се, че нещо може да му се е случило. Нещо подобно... като на Ландрън Мобли.

Този път точно усетих погнусата в гласа ѝ, когато изрече името му.

— Май че не сте харесвали този човек?

Тя смръщи лице.

— Този беше изрод. Не зная защо общувах с него. Тоест... — леко заекна тя, — ... тоест досещам се. Той им вършеше разни услуги, особено на младини: намирал им е дрога, пиене, може би и жени. Знаеше кое къде да търси. Не като Елиът и останалите. Пари нямаше, нито добро образование, нито пък шик и външност, но пък бе готов да ходи там, където те не смееха. Поне не и в началото...

Пак недомлъвки, тайни. Може би и затова Елиът е бил готов да защитава Мобли в съда, намерил го е за достатъчно уместно, макар че подобна постъпка не би му донесла престиж, напротив. А ето ти и друго: същият Елиът е расъл с Ърл младши, може би са учили заедно, а сега е адвокат на обвинен като убиец на сестра му. Никак, ама никак не звучеше добре тази работа. Направо ме потискаше.

— Казахте, по-скоро намекнахте, че са правили разни неща... на млади години, може би неща, които по-късно са се обърнали срещу тях, така ли е? Нямате ли някаква представа за какво става дума?

— Не. Джеймс изобщо не говореше на такива теми. А преди смъртта си се бе напълно отчуждил. Всъщност поведението му изцяло се промени. Вече не бе човекът, за когото се омъжих. Отново започна да дружи с Мобли, ходеха заедно на лов в Конгарий. Сетне започна да посещава и заведенията със стриптийз. Вероятно е ходил и при проститутки.

Оставих рисунките на масата.

— Знаете ли със сигурност къде?

— Проследих го един-два пъти. На едно и също място беше, защото там ходи Мобли, когато дойде в града. Бар на име „Лапланд“.

Докато съм разговарял с Адел Фостър, заобиколен от онези рисунки на призрачни жени, небрежно облечен мъж в светлочервена риза, сини джинси и стари маратонки вървял по улица „Норфък“ на нюйоркския Ийст Сайд в посока центъра „Оренсанс“ — най-старата съществуваща и днес синагога в града. Вечерта била топла, до „Норфък“ дошъл с такси, предпочел го пред жегата и миризмите в

метрото. Край него минала върволица весели дечица в шарени дрешки, водели ги две млади жени в тениски, на които пишело името на еврейско общество. Едно от децата, дребно момиченце с черни букли, се усмихнало на мъжа, а той отвърнал на усмивката, сетне останал загледан след малчуганите чак докато се скрили зад ъгъла.

Тогава се изкачил по стъпалата, отворил вратата и влязъл в главното преддверие. Следвала голямата зала, красива неоготика. Чул стъпки и се обърнал. Гледал го възрастен мъж с метла.

— С какво мога да ви помогна? — попитал той.

— Търся Бен Епстайн — рекъл посетителят.

— Не е тук.

— Но идва понякога, нали?

— Да, понякога се отбива — отвърнал чистачът.

— А тази вечер дали ще дойде?

— Възможно е, но пък може и да не стане.

Посетителят се огледал, зърнал стол в полусенките край стената и се насочил към него. Извъртял го да гледа към вратата и се настанил. Направил го много внимателно, а като присвил гръб, за да седне, лицето му се изкривило от болка. Опрял глава на рамо и казал на чистача:

— Извинете, ще почакам. Аз съм човек търпелив.

Другият свил рамене и се заел с работата си.

Минали пет минути.

— Хей — обадил се седналият. — Рекох, че съм търпелив, ама не съм от камък. Я иди и викни Епстайн.

Старият прислужник потрепнал, но продължил да си мете.

— Не мога да ви помогна.

— Мисля, че можеш — рекъл другият и в тона му прозвучало нещо, от което чистачът направо се смръзнал.

Новодошлият не помръдвал от стола, но по лицето му вече я нямало онази кротка благост, подбудила момиченцето отвън да му се усмихне.

— Кажу ми, че става дума за Фокнър, и ще дойде.

Рекъл това и затворил очи, а когато ги отворил, на мястото на чистача имало само облаче навита като спирала прах.

Ейнджъл отново затворил очи и зачакал.



Минавало седем часа, когато Епстайн пристигнал. Придружавали го двамина с широки ризи извън панталоните. Не било трудно да се досети човек, че носели оръжие. Когато зърнал лицето на чакащия, Епстайн дал знак на другите двама, а те видимо се отпуснали. Сетне взел стол и се настанил срещу Ейнджъл.

— Познавате ме, нали? — попитал последният.

— Зная кой сте — отвърнал Епстайн. — Викат ви Ейнджъл. Странно име, мисля си тъй, като ви гледам, но не виждам нищо ангелско.

— Няма и да видите. Защо ходите с въоръжени хора?

— Намираме се под постоянна заплаха. Смятаме, че враговете ни вече са убили един наш младеж. Надяваме се обаче, че знаем точно кои са убийците му. Паркър ли ви изпрати?

— Не, идвам по своя воля. Защо смятате, че Паркър ме изпраща?

По лицето на Епстайн се изписала изненада.

— Говорихме с него. Малко преди да разберем за присъствието ви тук. Затова смятам, че двете неща са свързани.

— Интересно. То големите умове мислят еднакво, нали?

Епстайн въздъхнал.

— Веднъж ми цитира Петокнижието. Направо ме впечатли. Но вие, дори и с вашия голям ум, едва ли ще ми го цитирате. Него или например „Кабала“.

— Няма да мога — признал Ейнджъл.

— Преди да дойда тук, четях първата книга на „Кабала“ — „Книгата на блясъка“. Отдавна я препрочитам и често размишлявам по нейните постановки, дори по-често, отколкото за кончината на собствения си син. Опитвам се да открия смисъл в страданията му, но, изглежда, все още не съм готов, че да проникна достатъчно дълбоко в мъдростта ѝ.

— Значи вярвате, че в страданието има смисъл?

— Смисъл има във всичко. Всичко, що става около нас, е работа на Божествения.

— В такъв случай, изправя ли се пред Божествения, готов съм да му река някои по-соленички думи — заканил се Ейнджъл.

Епстайн разперил ръце.

— Тогава кажете ги. Той винаги слуша, винаги ни наблюдава.

— Така си мислите вие, но не и аз. Дали е слушал и гледал, когато са убивали сина ви? А може да е било и по-лошо: гледал е, слушал е, но е решил да не се намесва.

Старият мъж потрепнал като от болка, така му въздействали Ейнджълвите слова, но другият сякаш не забелязал. Тогава Епстайн разчел изписаните по лицето му гняв и обида и тихичко попитал:

— Вие май за себе си говорите, а не за моя син?

— Не ми отговорихте на въпроса.

— Той е Създателят: всички неща произлизат от Него. Не мога да претендирам, че разбирам неведомите пътища на Божествения. Затова чета „Кабала“. И все още не прониквам достатъчно дълбоко във всичко, казано в нея, но пък малко по малко напредвам.

— А какво се говори там като обяснение за мъченията и смъртта на сина ви?

Този път и Ейнджъл на свой ред усетил причинената на другия болка.

— Извинете ме — рекъл и се изчервил. — Аз понякога...

— И аз страдам от гнева си понякога — кимнал му Епстайн. — На въпроса ви: мисля си, че се говори за хармонията между горния и долния свят, между видимото и невидимото, между доброто и злото. Свят има над нас, има и друг — под нас, помежду им шетат ангели. Истински, не само по име.

И се усмихнал, сетне добавил:

— А на базата на прочетеното понякога си задавам въпроса за истинската същност на вашия приятел Паркър. В „Зохар“ е речено, че стъпят ли на земята, ангелите обличат одежди земни. Питам се сега дали това важи и за добрите, и злите? Дали техните множества вървят по нашата земя преоблечени? Сега казано е още, че Черните ангели ще бъдат унищожени от друго тяхно проявление — от ангелите Отмъстителите, въоръжени с мор и Божествения гняв, а двете армии от негови раби ще се сражават, защото Всевишният създаде и Злото — да служи на Волята Му, така както създаде и Доброто. И аз вярвам в това, защото иначе смъртта на сина ми ще остане безсмислена. Да, дължен съм да вярвам, че страданията му са част от Божиите прозрения, от повисша цел, която не разбирам, саможертва в името на по-голямото, Всеобщо Добро.

Навел се към Ейнджъл и рекъл още:

— Може би вашият приятел е именно такъв ангел. Служител на Божествения, носител на гнева и възмездието Му, отмъстител, а в същото време възстановител на хармонията помежду световите. И може би както истинската му природа е скрита от нас, така е скрита и от него самия...

— Не смятам, че Паркър е ангел — възразил Ейнджъл. — Сигурен съм, че и той самият не мисли така. Защото рече ли подобно нещо, приятелката му ще го обяви за ненормален.

— Значи приемате казаното просто като бълнуване на един старец? — запитал Епстайн и махнал с ръка. — Може би сте прав. Но пък тогава защо сте тук, г-н Ейнджъл?

— Дойдох да помоля за нещо.

— Ще помогна с каквото мога. Вие наказайте онзи, който ми отне сина.

Защото то именно така се бе случило. Ейнджъл уби Пъд, който на свой ред преди това бе убил Епстайновия син Йоси. Г-н Пъд или Ленърд, синът на Фокнър.

— Така беше — казал Ейнджъл. — Сега възнамерявам да убия и онзи, който го бе изпратил да свърши тази работа.

При тези думи Епстайн примигал.

— Но той е в затвора.

— Ще го освободят.

— Ако го пуснат, ще има кой да го приеме и защитава. Ще го скрият далеч от вашите домогвания. За някои хора той е извънредно важен.

Ейнджъл се заслушал в Епстайновите думи и поклатил глава.

— Защо мислите, че е толкова важен?

— Поради самата си същност и това, което олицетворява — отвърнал равинът. — Разбирате ли същността на Злото? То е отсъствие на състрадание и именно отгук се поражда Злото. Фокнър е празен, в него съчувствието е изтрито, така се създава и абсолютното Зло, доколкото го има в нашия свят. Но Фокнър носи в себе си далеч по-голяма опасност — защото има силата да отнема съчувствието на други. Той прилича на духовен вампир и разнася своята отрова навсякъде, където стъпи. Да, отрова и зараза. Този вид зло привлича себеподобните, и хора, и ангели... ето защо, приятелю мой, него ще го защитават.

А вашият приятел Паркър е разкъсван от съчувствието, измъчван от способността си да усеща чуждата болка и да страда заради други. Той е абсолютната противоположност на Фокнър. Той носи дух разрушителен и гневен, но той е дух праведен. Не просто носител на яростта, която е греховна и действа против Божественото. Познавам този човек, наблюдавам го и забелязвам действието на голямата Воля. И ако Доброто и Злото са сътворени от Всевишния, то изпратените на Паркър страдания — загубата на съпруга и дъщеря — са просто инструмент на по-голямото — Всеобщо Добро, за което вече ви говорих. Също както и смъртта на моя Йоси. Обърнете се назад и вижте списъка на хората, които той залови или унищожи, носейки вечен мир или покой на други — и живи, и мъртви. Погледнете равновесието, което е възстановил, страданията, които е понесъл, и кръста, който продължава да носи. И в отговора на страданията му аз лично виждам ръката на Божествения.

Ейнджъл все така скептично клател глава. Не му се вярвало в подобни приказки.

— Значи твърдите, че всичко това е нещо като изпитание за него, за всички нас.

— Не, не е изпитание, то е възможност да докажем, че сме достойни за спасение, че ще съумеем да извоюваме изкупление, може би самите ние да се превърнем в такова.

— Вижте, мен много повече ме интересува този свят тук, отколкото другият — упорито настоявал Ейнджъл.

— Няма голяма разлика между двата. Те не са разделени, напротив — свързани са. Оттук — при нас самите — започват и небето, и адът.

— Е, поне едното със сигурност.

— Вие сте човек гневлив, нали?

— Ако не съм, поне ще стана. Още едно такова слово да ми изнесете и съм готов.

Епстайн се усмихнал и вдигнал ръце в знак, че се предава.

— Е, значи да приемем, че сте тук, защото търсите нашата помощ. Помощ за какво?

— Относно Роджър Бауън.

Усмивката по лицето на Епстайн се разляла още по-широко.

— Е, за нас ще бъде истинско удоволствие — рекъл той.

---

[1] „Книга на Блясъка“, първа книга — класически юдейски мистичен текст от „Кабала“. — Бел.прев. ↑

[2] Blitzkrieg (нем.) — светкавична война, термин от Хитлеровата фразеология. — Бел.прев. ↑

[3] Американска актриса (1895–1952), „Отнесени от вихъра“, популярни телевизионни постановки. — Бел.прев. ↑

## ГЛАВА ОСЕМНАЙСЕТА

Сбогувах се с Адел Фостър и тръгнах обратно. Значи съпругът ѝ е посещавал „Лапланд“ преди смъртта си. Там работеше не друг, а Терес. Нали именно Терес ми подхвърли, че Елиът знаел много повече за смъртта на Атисовата майка и леля, отколкото ми бе казал. От думите на Адел Фостър пък бях научил, че Елиът и група бивши съвипускници или другари от детинство били заплашени от тъмна и неизвестна външна сила. Във въпросната група влизаха Ърл Ларус-син и трима други, вече покойници: Ландрън Мобли, Грейди Трует и Джеймс Фостър.

За кой ли пореден път опитах телефоните на Елиът у дома и в кантората, сетне потеглих към офиса недалеч от „Мийтинг“ и „Броуд“. Местните наричат това място „Четирите къшета на закона“, защото на пресечката им са църква на името на св. Михаил, федералният съд, щатската съдебна зала и кметството. Кантората на Елиът бе в една и съща сграда с две други адвокатски фирми с общ вход на нивото на улицата. Запътих се направо за третия етаж, но още на остъклената врата усетих, че в помещенията зад нея няма никой. Свалих сакото, вмъкнах пистолета в ръкава и счупих стъклото близо до бравата. Сетне пъгнах ръка през дупката, отворих и влязох.

Отпред бе преддверието — малка стаичка със секретарско бюро и лавици с папки и досиета. Вратата към кабинета на Елиът не бе заключена. Веднага забелязах, че шкафовете му са разбити, чекмеджетата издърпани, по бюрото и съседните столове бяха разпръснати хартии, папки и папчици.

Някой здравата бе ровил тук, а, изглежда, е и знаел кое къде да търси. На бюрото нямаше нито указател, нито тефтерче с адреси. Опитах се да пусна компютъра — не успях, поиска ми парола. Тръгнах да преглеждам досиетата в папките по азбучен ред. Търсех нещо за Мобли и за Атис Джоунс, но както можеше и да се очаква, нищо не намерих.

Загасих лампите, затворих вратата и се разкарах.

Адел Фостър ми бе дала адреса на Фил Поведа в Хамптън, единият от останалите живи другари. Пристигнах на мястото тъкмо навреме да заваря висок мъж с дълга посивяла коса и прошарена брада да заключва гаража отвътре. Приближих, той видимо се стресна, бе изнервен, неспокоен.

— Вие ли сте г-н Поведа?

Не отговори.

Извадих документите.

— Казвам се Чарли Паркър, частен детектив съм. Може ли да ви отнема няколко минути?

Продължи да мълчи, но поне не ми блъсна вратата под носа. Приех го като положителен знак, ама се излъгах. Фил Поведа, който приличаше на интелигентен компютърен специалист, внезапно измъкна патлак. Беше 38-и калибър и трепереше като желе в ръката му, ама все пак си бе оръжие, което плюе куршуми.

— Разкарай се от тук — рече той и ръката му се разлюля още повече, макар че пък гласът му бе твърд като скала.

И въпреки това Поведа бе на път да се разпадне духом. Личеше в очите му, по безнадеждно свитите устни, от извивките на лицето, от ситните и, изглежда, пресни ранички по врата и лицето. По пътя за насам си бях задавал въпроса дали пък той няма някакво отношение към случилото се досега. Сега обаче, застанал тук, виждах и съвсем осезаемо усещах направо излъчващия се от него страх и готовността му буквално да се срине. И вече бях уверен в себе си: този човек е потенциална жертва, а не и възможен убиец.

— Г-н Поведа, в състояние съм да ви помогна. Разбирам, че има някакъв сериозен проблем: умират хора, с които сте били близки: Грейди Трует, Джеймс Фостър, Ландрън Мобли. Смятам, че е напълно възможно тяхната кончина да има отношение и към убийството на Мариан Ларус. Елиът Нортън пък е изчезнал, търся го, но не мога да го намеря.

— И Елиът ли? — възкликна той и ми се стори, че виждам в лицето му да гасне и последната искрица надежда.

— Мисля, че трябва да проговорите. По някое време в миналото сте извършили нещо — вие и вашите приятели — неговите последници сега ви преследват по някакъв начин. Затова казвам, че ще си

помогнете, ако ми обясните някои неща, а този пистолет в треперещата ви ръка съвсем не е в състояние да ви спаси.

Направих къса стъпка напред, а вратата на гаража се затръшна в лицето ми, преди да успея да сторя нещо. Ударих силно с юмрук по нея.

— Г-н Поведа, обяснете ми какво става! — изревах с все сила.

Отговор не последва, но го усещах — стоеше там, зад металната врата, свит в мрака — буквално и в преносния смисъл — на загадъчните събития. Извадих визитка от портфейла, на нея с химикалка бях написал хотелския си номер. Пъхнах я под вратата и го зарязах да разсъждава сам за греховете си.

Тръгнах, след малко се извърнах — картичката не се виждаше. Беше я взел.

Прескочих до „Лапланд“, но се оказа, че Терес го няма. Анди Сръчния бе там, изгледа ме мръсно и не пожела да разговаря. Поощряваше го присъствието на въоръжения барман и на две горили в черни сака. Отбих се до жилището на Терес, нямаше го, същият старик на предното стълбище рече, че сутринта тръгнал за работа, но оттогава не се е връщал. Навсякъде удрях на камък. Странно нещо, знаете, не мога да намеря никой от хората, с които на всяка цена трябва да разговарям.

Пресякох „Кинг“ пеша, влязох в „При Джанет“ — това е заведенище с типична южняшка кухня, реликва от минали години. На самообслужване е, вземате си поднос и се нареждате на опашката, а на тезгяха можете да си подберете каквото обичате: пържено пиле, ориз, свински котлети. Бях единственият бял в помещението, но пък никой не ми обръщаше особено внимание. Опитах пилето, обаче апетитът ми хич го нямаше. Купих си лимонада, сетне пих още една и още една чаша, напразно се опитвах да утоля жаждата. Чувствах се като пресъхнал от жегата, май че имах и температура. Повтарях си, че Луис трябва да се появи тук скоро. Тогава, дай боже, нещата да станат малко по-ясни. Опитах пак да ям, но се отказах. Бутнах чинията встрани и станах, запътих се към хотела.

Притъмняваше, седях на масата, отново разположил на нея снимките на мъртвата Мариан Ларус и самото местопрестъпление.



Имах още снимки, но покрай тези бях разположил и взетите от Адел Фостър рисунки, та мястото се бе изчерпало. Разглеждах ги и очаквах да ми дойде някакво вдъхновение. На една рисунка жената бе извърнала глава през рамо, а лицето на закачулената ѝ глава бе потънало в мрак и сиви тонове. Загледах се внимателно, разсъждавайки: особено детайлно виждам костите на пръстите под тънкия плат на плаща върху тялото, а върху им фино и релефно се очертават вени и нещо като люспи на кожата. Така поне си ги обяснявам. Усещам сексуален подтекст в тази работа, обяснявам си го двояко — в артистичното изпълнение едновременно се долавят отвращение, но и привличане, респективно желание. Особено грижливо са изрисувани ханшът и дългите бедра, те изпъкват съвсем ясно, сякаш през плата прозира слънце, а зърната на гърдата ѝ са набъбнали, стърчат изправени. Прилича ми на ламята от древните митове — от кръста нагоре красива и желана жена, надолу — змей. Изкусен прелъстител, това чудовище привлича странници по нощните друмове с мелодичния си и звучен глас, за да ги разкъса, щом се подлъжат да се приближат достатъчно. Само че в нашия случай люспите са по цялото тяло: митологичните корени, заченали идеята за мъжкия страх от агресивната женска сексуалност, са намерили извънредно плодотворна почва във въображението на нашия художник — Джеймс Фостър.

Гледам едното, гледам и другото — втората тема с ямата, около която стърчат назъбени камъни и гола земя, тънките силуети на голи дървета на малко по-заднен фон, изправени досущ оплаквачи край пресен гроб. На първата рисунка ямата е само черна дупка, далечно напомняща на забулено женско лице, а контурите на околния терен са като гънките на плата около главата. На втората обаче от ямата изригва стихийен огнен стълб, нейде дълбоко от земната утроба, сякаш към нея води отворен канал. Към земните недра или самия Ад... Жената в стълба е погълната от стихията, тялото ѝ се вие в червено-оранжеви и подобни на костеливи пръсти спирали, тя е разкрячена, главата ѝ — килната назад като в екстаз. В даден миг ми заприличва на евтина психологична студия, нескъпоцен анализ, от онзи род, дето ги продават в прости книжки в магазините за по десет цента. Но не, не това е истината тук... истината е, че художникът Фостър е дълбоко разстроен

човек. И сюжетът, и самата идея съвсем не са евтини, та макар пак да става дума за психика. Но и за друго...

Усетих се, че съм го задълбал бая надълбоко като истински психолог. Платете си хонорара, моля. Сто долара, ако обичате — на излизане, на секретарката отвън.

Адел Фостър ми бе позволила да отнеса със себе си и една снимка: шест млади мъже пред бар, неоновата му реклама се вижда зад мъжката фигура в крайната лява част на фотографията. Елиът Нортън се усмихва, вдигнал високо дясната ръка, а в нея държи бутилка „Будвайзер“, лявата е около кръста на Ърл младши. До тях е Фил Поведа, той е най-високият, облегнал се е на кола, краката му са кръстосани на глезените, бялата му риза е разкопчана чак до кръста, ръцете му — кръстосани на гърдите, с тях притиска бирено шише. Следващият е най-дребният в компанията — къдрав младеж с почти детско, месесто лице с набола брадичка и крака, които изглеждат възкъси за и без това късото му туловище. Позата му е пародия на танцова: левият крак и лявата ръка са издадени напред, дясната е зад главата, държи бутилка текила, светкавицата е успяла да запечати изхвъркналите от гърлото ѝ алкохолни пръски. Този трябва да е покойният Грейди Трует. До него юношеско лице, игриво наведено към фотоапарата, вперило усмихнати очи в обектива — това е Джеймс Фостър.

Последният от шестимата не се усмихва както другите. По лицето му е изписана гримаса — непохватно подобие на усмивка, а дрехите му са видимо евтини, поне не така скъпи както тези на останалите. Той е в джинси и риза на карета, застанал е вдървено на чакъла, с който е застлан паркингът. Веднага прилича на човек, непривикнал да бъде сниман. Ландрън Мобли, непрокопсаник, маргинален тип, прекалено беден за скъпи колежи, не постигнал нищо особено в живота, единственият, който никога не е напускал Южна Каролина било за да учи другаде, било за да се издигне по някакъв начин. Ландрън обаче е полезен в много отношения: може да намери дрога, евтини, навити на всичко, дори и за една бира, жени. Едрите му юмруци влизат в употреба прекалено лесно, закачи ли се някой с групичката богаташки момчета, особено ако са на чужда територия. Или ако задяват чужди момичета, ако поркат в барчета, където не им е мястото. Ландрън им е като пропуск за влизане в един чужд за тях свят

— където на петимата много им се ходи за закачки и забави, но не и за да останат завинаги. Ландрън е като вратар. Пък и знае разни неща.

Сега Ландрън е мъртъв.

Според Адел Фостър твърденията за непристойното му поведение като затворнически надзирател съвсем не били изненадващи. Тя си го познавала още от училищните години, още тогава систематично бягал от часовете и гонел, че и нападал момичетата. И макар и съпругът ѝ да твърдял, че е скъсал всякакви връзки с Мобли, тя ги виждала да разговарят на няколко пъти, седмици преди смъртта му. Виждала как Ландрън потупвал Джеймс по рамото или ръката, приведен над прозореца на колата му. Зърнала и друго: че Джеймс вадел от джоба и подавал на Мобли пачки пари. Една вечер му го казала в очите, но Джеймс отговорил дежурно: Мобли бил закъсал финансово, загубил си работата, редно било старите другари да си помагат в беда, по-добре било да му даде някой и друг долар, че да го остави на мира. Не че Адел вярвала, но какво да му каже? Освен това Джеймс посещавал „Лапланд“, това било доказано с наблюдения, тогава започнало и отчуждаването между съпруг и съпруга. Тя се оплакала на Елиът, споделила с него опасенията си, така и станали любовници. И докато лежали голи в малката стаичка над Елиътовата кантора, тя му разказала и за Мобли, и за страховете си. Среждали се в онова помещение, което по-рано Нортън използвал, когато окъснявал след работа по спешни дела, а в по-късни години приспособил за по-дискретни цели като срещи с жени. Тя ми ги разказа тези неща.

— От теб искал ли е? — попитала тя Елиът.

— Той, Ландрън, винаги има нужда от пари — отвърнал Елиът, само че извърнал очи.

— Това не е отговор — настояла тя.

— Виж сега, познавам го този човек от много, много години и да, помагал съм му финансово от време на време.

— Защо?

— Какво искаш да кажеш пък сега? Какво защо?

— Просто не ви разбирам, това е всичко. Той не е като останалите от компанията ви. Мога да разбера, че на млади години ви е бил полезен с разни неща, когато сте били по-буйни, по-луди...

Тогава Елиът посегнал към нея:

— Аз и сега съм луд по теб — рекъл ѝ той, но тя се отдръпнала.

— Остави това, а ми кажи каква роля може да играе човек като Ландрън Мобли във вашия живот? Отдавна би трябвало да сте го зарязали. Той принадлежи към миналото ви.

Елиът станал от леглото, както си бил гол, изправил се пред прозореца, оттам прониквала лунната светлина. Бил с гръб към нея, а раменете му изведнъж увиснали, както става, когато човек е ужасно изморен или смазан от нещо, което му тежи. Тежи и го мъчи.

Именно тогава й казал нещо достатъчно странно:

— Има неща, които човек не може да остави в миналото. Такива, дето ще те преследват цял живот.

Само това й казал. Няколко секунди по-късно чула шума от душа в малката баня. Било време да си ходи. Тогава се любили за последен път.

Обаче лоялността на Елиът спрямо Мобли многократно надвишаваше простия факт да му дава пари от време на време. Това го бях установил собственоръчно. Елиът бе готов да защитава стария си другар в труден и тежък процес, където наяве щяха да излязат достатъчно нелицеприятни неща, като например изнасилване на беззащитна затворничка или затворнички. При това многократно. Разбира се, сега Ландръновата смърт слагаше край на тези неща, но фактите не могат да бъдат променени, нали? Освен това Елиът, изглежда, бе готов да разруши многогодишното си приятелство с младия Ларус, за да поеме защитата в съда на чернокож младеж, с когото очевидно нямаше никакви връзки. Извадих си водените до този момент бележки и започнах да ги препрочитам. Все се надявах да намеря нещо полезно, което някак си съм изпуснал в разсъжденията си. Четох, гледах, по едно време ми светна: попаднах на интересен факт: Дейвис Смут-Ботуша е бил убит в Алабама само броени дни преди изчезването на сестрите Джоунс в Южна Каролина. Върнах се към бележките от разговора с Ранди Бърис относно подробностите около кончината на Смут и последвалия арест на Терес. Според думите на самия Терес той е ходил в Алабама, за да моли Смут за помощ. Ботуша пък напуснал Южна Каролина през февруари 1980 г., няколко дни след предполагаемото изнасилване на Ади Джоунс, и се крил най-малкото до юли 1981, когато се спречкали с Терес и последният го убил. Пред следствието Терес упорито бе отказвал твърденията, че

сблъсъкът със Смут имал отношение към слуховете за изнасилването на Ади. Самата тя родила Атис в началото на август 1980 г.

Тук нещата не се получаваха: или имаше грешка, или...

От мислите ме откъсна писукането на клетъчния телефон. Бе остро, незабавно разпознах номера — бе на скривалището. Включих го още на втория сигнал, обаче отсреща не ми се обади никой, чувах само почукване, сякаш някой ритмично тупа апаратчето в земята.

— Ало?

*Tap-tap-tap-tap-tap...*

В движение изхлузих сакото от облегалката на стола и хукнах към гаража. Интервалът между почукванията ставаше по-дълъг; усещах, че се бе случило нещо лошо, че човекът отсреща е в беда. Струваше ми се, че силите постепенно го напускат и че едвам е намерил начин да се свърже с мен. Който и да е — той или тя...

— Идвам! — викнах в слушалката. — Дръж се! Само се дръж!

Отвън пред къщата стояха трима млади чернокожи, пристъпваха несигурно от крак на крак. Единият държеше нож и щом спрях, хукна към мен. Видя пистолета в ръката ми и вдигна ръце над главата.

— Какво става тук?

Не отговори, обади се единият от другите двама, малко по-възрастен:

— Чухме, че се чупи стъкло. Нищо не сме направили...

— Добре. Стойте тук. И по-назад — остро предупредих аз.

— Я си го начукай — изпсува ме третият, но и тримата си останаха на място.

Предната врата бе заключена, затичах се към задната. Тя бе широко разтворена, но не и разбита, доколкото успях да видя в движение. В кухнята нямаше никой, познатата ми вече кана за лимонада бе на пода, счупена. По локвичката със сладникава течност върху евтиния линолеум бяха накацали мухи.

Намерих възрастния домакин в ежедневната. Лежеше възник, същински потънал в собствената си кръв черен ангел, сякаш притиснал под гърба двете големи почервенели криле. От дупката в гърдите му свистеше въздух, в лявата ръка стискаше телефона, а ноктите на дясната дълбаеха дървените дъски. Беше успял да изрони



Слязох долу и останах в двора, докато пристигна полицията. Пистолетът ми бе прибран в кобура, в ръка държах разрешителното и шофьорската книжка. Естествено, ченгетата ми взеха и оръжието, и телефона и ме откараха в тяхната кола, където изчаках да дойдат дежурните детективи. По това време вече се бе събрала и бая голяма тълпа и униформените отчаяно се опитваха да задържат хората на нужното разстояние. Притъмняваше, бурканите на полицейските автомобили се въртяха и хвърляха алени отсенки по околните домове и лицата на смълчаните чернокожи съквартилци. Доста коли се бяха насъбрали, защото чарлстънският регламент разрешава в патрулна кола да дежури само по един полицай; изключение са тези, които отговарят за уличните престъпления и безопасността на гражданите нощем. Затова още при първия сигнал бяха пристигнали няколко полицаи, всеки със своята кола. Доиде и експертната група с мобилна лаборатория, приспособена от старо бусче, по същото време ми казаха, че двамата детективи от отдела за особено опасни престъпления ме очакват за разпит.

Вече бях съобщил за отсъствието на Атис Джоунс и най-старшият униформен бе докладвал; дадено бе и разпореждане да го търсят, но не като потенциална жертва, а като възможен убиец и заподозрян за още две тежки престъпления. Грешаха тези хора, но... Разбира се, че грешаха. Сигурен бях.

На бензиностанция в Южен Портланд един гърбушко стоеше до нисана и сипваше бензин за 20 кинта. При помпите имаше само още една кола — шеви, модел „С-10“ от 1986 г., със смачкан калник, собственикът ѝ също зареждаше. За шевито бе платил 1100 долара, половината на ръка, останалите пари на вноски до края на годината. Това бе първата кола, която Мечо притежаваше след поне пет години затвор и други съдбовни истории, и с пълно право се гордееше с нея. Сега, вместо да става рано и да гони редките рейсове или да чака на автостоп, Мечо бе пръв на работа, още преди да са отворили магазинята, застанал отвън, гордо подпрян на колата, издул до дупка мъничкото стереокасетофонче.

Сега зареждаше с взети от сестра си назаем пари и изобщо не заглеждаше другия човек. В пандиза бе виждал какви ли не странни

птици, особени, опасни и всякакви и се бе научил да си гледа работата. Най-добрата политика: гледай се себе си и не се зазяпвай в другите, че можеш да си докараш беля. Провери и налягането в гумите, сетне потегли.

Сайръс бе платил на бензинджията предварително и докато наливаше бензина, усещаше погледа му върху себе си. Младо момче, неопитно, пък тук е и скучно — цял ден сам на бензиностанцията, а сега бе забелязало този странен човек с разкривено, грозно тяло и го гледаше направо като хипнотизирано. Неърн отдавна бе свикнал да го заглеждат с отвращение, но все пак намираще прекаленото зяпане за признак на лошо възпитание. Младежът не знае, че вади голям късмет — първо е на сигурно място зад бронираното стъкло, а пък и Сайръс има други неща на ума си. Ама това не значи, че по-късно, остане ли му малко време, няма да се върне да му предаде някой и друг урок по добри маниери.

Помисли тези неща, спря помпата, закачи маркуча и си влезе в колата. Извади бележника изпод седалката и си записа някои неща. Вече редовно го правеше — води си бележки за всичко видяно и чуто, важно е да не забравя нищичко и то винаги да му е подръка. Не знае кога може да му дойде времето.

И така: младият бензинджия бе записан в тефтера, заедно с други Сайръсови наблюдения същата вечер — движенията на червенокосата в онази къща и онзи едър чернокож, с който тя я дели. Бе го зърнал просто за миг и това бе неприятна изненада, тя остави лош привкус в устата му.

Сайръс не обичаше по ръцете му да има мъжка кръв.



## ГЛАВА ДЕВЕТНАЙСЕТА

Дирекцията на Чарлстънската полиция е на булевард „Локуд“ в голяма червенотухлена сграда, току срещу стадиона „Джо Райли“ и в съседство с парка „Бритълбанк“ на река Ашли. Иначе от стаята за разпити не се открива кой знае каква гледка, освен ако не смятаме киселите физиономии на двама сърдити детективи, които се занимаваха с моя милост.

За да разбере човек чарлстънските ченгета, първо би трябвало да знае фактите около техния шеф Рубън Грийнбърг. Той е полицейски началник от 1982 г. и въпреки съдържашката се в несменяемостта му ирония е все още популярен и обичан. За 18-те години начело на службата бе съумял да наложи най-различни реформи и нововъведения, допринесли за чувствително намаляване на престъпността: от превантивни мерки в най-бедните райони до отпускане на кецове на патрулиращите полицаи, за да могат с тях по-добре да гонят престъпниците. И броят на убийствата през този период бе категорично ограничен, а това бе донесло слава на Чарлстън и той често бе даван за пример на другите сродни по мащаби градове в щата.

За беля смъртта на Албърт, Джини и Самюъл жестоко разваляше този имидж, да не говорим за сравнителните статистически данни спрямо предната година. И затова нямаше начин на булевард „Локуд“ 180 да не гледат с омерзение на всеки, свързан с минирането на благополучната статистика, а оттам непряко на добрата полицейска работа и липсата на престъпност.

Ето защо и аз в момента не се ползвах с особена любов тук. И то най-меко казано.

Час и повече бях стоял в заключена отвън патрулка пред Албъртовата къща. Сетне ме бяха докарали тук и въвели в боядисана в синьо, обзаведена със спартански мебели стая. Дадох ми чашка хладко кафе, то впоследствие истина още повече. Да не говорим за отношението на разпитващите ме детективи.

— Елиът Нортън, а? — ръмжеше единият. — Значи твърдиш, че работиш за Нортън?

Представил се бе с името Адамс. Под мишците на синята му риза чернееха големи петна от пот, очите му бяха кървясали, кожата му бе синьо-черна. Вече два пъти бях обяснявал, че работя за адвоката Елиът Нортън, бях им предал последните Албъртови думи поне половин дузина пъти, но Адамс не виждаше причина да не задава същите въпроси още и още веднъж.

— Нае ме да проуча обстоятелствата около случая Джоунс — казах им за пореден път. — Взехме Атис от затвора в Ричланд и го отведохме в онази къща. Смятахме, че тя е подходяща за скривалище, поне за известно време.

— Грешка номер две — обади се другият.

Неговото име бе Аддамс, просто с едно „д“ повече от колегата и колкото Адамс бе черен, толкова този пък бе блед. Някой от началниците им в дирекцията видимо имаше изкривено чувство за хумор. Аддамс се обаждаше за трети път, откакто бе започнал разпитът, очевидно адашът му бе далеч по-разговорлив.

— Коя е грешка номер едно? — попитах го аз.

— Да се набуташ в случая Джоунс поначало — отвърна той. — Или още по-просто — да слезеш от самолета на летище Чарлстън Интернешънъл. Скиваш ли сега — дори три грешки стават.

И се усмихна. Усмихнах му се и аз. Учтивост, знаете.

— Не ви ли объркват двамата? — подхвърлих между другото. — Имам предвид имената — единият Адамс, другият Аддамс.

Аддамс смръщи лице, стисна устни.

— Тц, скиваш ли, аз съм Аддамс — с две „д“-та. Той е Адамс — с едно „д“. Проста работа.

Говореше напълно сериозно. Тукашната дирекция на полицията практикува най-различни методи за стимулиране на своите служители, например на базата на образователния ценз. Седемпроцентно увеличение на заплатата за най-ниската степен, която се получава след двугодишен колеж, 22 на сто за докторска степен. Откъде знаех това ли? От закачените на стената в същата стая обявления. Висяха на табло точно зад главата на Аддамс. Най-вероятно стимулът при Аддамс бе нулев, освен ако му даваха по пет цента месечно за завършена гимназия, а и това бе съмнително.

— Значи — упорито дуднеше колегата му, — значи ти го вземаш, оставяш го в онази къща, връщаш се в хотела...?

— Значи — отговорих, — значи си мия зъбите, лягам си, ставам, решавам да се обадя...

— На кого?

— На Елиът, на някои хора в Мейн.

— Какво говорихте с Нортън?

— Нищо особено. Просто се чухме. Той ме попита дали напредвам, рекох му, че тъкмо започвам.

— А после какво?

Това вече го бяхме обсъждали пак и пак. Тук пътищата на основните факти малко куцаха — в смисъл, че не бях казал всичко, което зная. Надявах се да го направя по-късно.

— После ходих в заведение за стриптийз.

Дясната вежда на Адамс се повдигна в знак на категорично неодобрение.

— Че защо?

— Скучно ми беше!

— А Нортън плаща ли ти да ходиш на стриптийз, вместо да си гледаш работата?

— Беше през обедната почивка. И си платих с мои пари.

— После какво стана?

— Върнах се в хотела. Вечерях. Легнах си. Тази сутрин се опитах да се свържа с Нортън, не успях, заех се да проверявам показанията на свидетелите, пак се върнах в хотела. Около час по-късно телефонът иззвъня...

Адамс се изправи. Изглеждаше изморен, размениха си погледи с партньора.

— Струва ми се, че Нортън е плащал напразно — рече той.

За пръв път се залових за думата му. Говореше в минало време.

— Какво искаш да кажеш? Защо „е плащал“?

Пак се спогледаха, но премълчаха.

— Разполагаш ли със свързани със случая Джоунс документи, които могат да имат отношение към разследването на сегашните убийства? — попита Адамс.

— Зададох въпрос! — сопнах се аз.

Гласът на детектива се изостри.

— И аз ти зададох въпрос: имаш ли или нямаш материали, които могат да ни помогнат в сегашното следствие?

— Нямам — излъгах ги аз. — Всичко беше в Елиът Нортън.  
Усетих се и веднага се поправих.

— Всичко е в Елиът — рекох. — Сега кажете ми случило ли се е нещо с него?

Пръв отвори уста Адамс.

— Пътна патрулка намерила колата му край шосе 176 до Сенди Роуд Крийк. Била в крайпътната река, преобърната. Изглежда се е опитал да избегне удар с насрещен трафик и изпуснал управлението. Тяло нямало, но пък имало кръв. Доста кръв. Група Б, отговаряла на Нортъновата. Знаем, че редовно участваше в кръводарителските акции и затова проверихме в кръводарителния център.

Хванах глава с двете ръце и дълбоко поех въздух. Първо Фостър, сетне Трует и Мобли, сега и Елиът. Оставаха двама: младият Ларус и Фил Поведа.

— Мога ли сега да си вървя? — попитах уморено.

Ужасно ми се искаше да се върна в стаята и да прибера онези материали. Още повече, че тези двамата може би вече бяха поискали разрешение за обиск.

Преди да са ми отговорили, вратата на стаята се отвори рязко, влезе мъж. Беше по-висок от мен поне с десетина сантиметра, по-стар най-малко с двайсетина години. С късо подстригана посивяла коса, сиво-сини очи, военна стойка и самоуверено поведение, този човек приличаше на току-що застъпил на дежурство старши офицер от морската пехота, тръгнал да гони буквата на устава и закъснелите от отпуска подчинени. Армейският елемент се подчертаваше и от блестящо изгладената, светеща от чистота униформа и табелката с името му — С. Стиллуел. Знаех го кой е — полковник Стиллуел, шеф на отдел „Оперативен“, подчинен единствено на полицейския началник Грийнбърг.

— Този ли е човекът? — изляя той въпроса към двамата детективи.

— Тъй вярно, сър — отвърна Адамс и ми хвърли особен поглед.

Разбрах го само по един начин: моите неприятности тепърва започват, а той, милият, лично ще се кефи, като гледа как ми подрязват крилцата.

— Защо е тук? Защо не сте го наврели там — където му е мястото? В някоя от килиите с най-големите отрепки, с утайката на

обществото и най-отчаяните главорези, каквито има и в прекрасния ни град?

— Тъкмо го разпитвахме, сър.

— Отговори ли по задоволителен начин, детектив?

— Съвсем не, сър, не отговори.

— Така, значи! — процеди думите, сетне се обърна към Адамс.

— Вие, детектив! Вие сте прилежен служител, нали?

— Старая се да бъда именно такъв, сър!

— Не се съмнявам в думите ви, детектив. Освен това се стараете да бъдете максимално обективен и състрадателен към ближните, нали?

— Тъй вярно, сър!

— Не бих и очаквал друго от вас. Четете ли си Библията?

— Не толкова, колкото бих желал да го правя, сър.

— Точно така, детектив. Правилно отговаряте. Никой не си чете Библията толкова, колкото се полага. Но пък един мъж е длъжен най-действено да изпълнява словото Божие, а не да си прекарва времето в напразна книжовност. Прав ли съм?

— Тъй вярно, сър!

— А какво ни учи Библията? Не ни ли внушава тя да възприемаме ближния с благост, да му даваме всяка заслужена от него възможност?

— Не съм съвсем уверен в отговора, сър.

— И аз също, но съм убеден, че такова предписание в нея има. Но дори и да няма, значи е било пропуснато, а тогава онзи, който носи съответната отговорност за това, би трябвало да се хване на работа отново и да си поправи грешката. Нали така?

— Напълно сте прав, сър!

— Амин! Значи сме на едно мнение, детективе. Дали сте на г-н Паркър всички възможности да отговори на поставените от вас въпроси. И като богоугоден човек сте спазили въпросното библейско предписание и сте възприели думите му като думи на почтен мъж. Но въпреки това се съмнявате във фундаменталната му честност, така ли е?

— Предполагам, че да, сър.

— Е, добре тогава, толкова по-зле за господина.

Чак сега за пръв път ме удостои с тежкия си поглед.

— Статистика, г-н Паркър. Да поговорим за статистика. Знаете ли какъв е бил броят на убитите в прекрасния град на име Чарлстън в годината божия хиляда деветстотин деветдесет и девета?

Поклатих глава.

— Ще ви кажа. Трима. Най-ниската смъртност за период от над 40 години. Сега кажете ми какво говори това относно силите на реда в прекрасния наш град на име Чарлстън?

Не отговорих. Той постави ръка на ухото и комично наклони глава към мен.

— Не те чувам добре, сине мой.

Отворих уста, а това му даде повод да започне поредната тирада, преди още да съм успял да кажа нещо. И вече на „ти“.

— Аз ще ти кажа какво говори този факт за полицейските сили тук. Говори, че те са една прекрасна организация от мъже и жени, които имат нетърпимост към убийствата! Че те най-активно порицават и спъват въпросната форма на антисоциално поведение. Говори, че те връхлитат като орли върху индивидите, които се опитват да я практикуват. И ги поставят на мястото им! С други думи, зариват ги под два тона лайна от цяло стадо слонове. Твоето пристигане в нашия град обаче съвпада с шокиращо нарастване в броя на убийствата. И то ще наруши чудесните ни статистически данни. Ще изведе нова крива на екрана и полицейският началник Грийнбърг, който е един прекрасен, да, най-прекрасен човек, ще трябва да се явява пред кмета и да дава обяснение относно това злостанно развитие на нещата. А кметът ще пита защо става така, съответно началникът Грийнбърг тогава пък ще пита мен и аз ще отговоря, че причината си ти — г-н Паркър. Тогава началникът ще се интересува къде се намираш ти и аз ще му посоча най-дълбоката и най-тъмната дупка, която градът Чарлстън е отделил за онези, чието поведение не одобрява. А под въпросната дупка има друга, още по-надълбоко, и там ще бъдеш ти, г-н Паркър, защото лично аз ще те набутам там. Далеч, далеч от земната повърхност! Толкова далече, че дори няма да попадаш под юрисдикцията на прекрасния град Чарлстън. Че официално погледнато, ти дори няма да попадаш и под юрисдикцията на Съединените щати на Америка. Ще си попаднал под тази на Народната Република Китай, ще се наложи да си намериш китайски адвокат, та да спестиш пари от пътните за такъв отгук. Ти вероятно си мислиш, че те

будалкам, а, г-н Паркър? Но всъщност аз съвсем не губя време за подобни неща! Аз на такива като теб направо им сера на главата, да! При това си пазя най-смердливите говна именно за такива случаи. Е, сега имаш ли да ни кажеш нещо повече по въпроса?

Поклатих глава.

— Казах всичко, което зная. Повече не мога да кажа.

Стилуел се изпъна в пълен ръст.

— Значи работата ни тук е вече завършена. А намира ли ни се подходящо място за г-на Паркър, детективе?

— Тъй вярно, сър, намира се.

— А там е събрана утайката на нашия прекрасен град — например като най-долните пияници, курвари и изобщо хора с низък и долен морал, нали?

— Тъй вярно, сър.

— Тогава действайте, детектив!

Направих жалък опит да защита правата си.

— Няма ли да разрешите да се обадя на адвокат?

— Г-н Паркър, ти от адвокат нужда нямаш. Нуждаеш се от пътнически агент, който да те отведе от този град възможно най-бързо. Нуждаеш се и от свещеник, който да се моли да не ми вдигаш кръвното повече, отколкото сега. И още нещо: някой трябва да те върне във времето преди баща ти да е заплодил майка ти с жалкото си семе, че да я помолиш да не те ражда. Защото продължиш ли да пречиш на нашето разследване, горко ще се каеш и ще проклинаш деня, когато си се пръкнал на този свят с жалкото си мяукане и скимтене, разбираш ли ме добре?! Детектив, разкарай този боклук от очите ми!

Затвориха ме в изтрезвителното, държаха ме до 18,00 часа; сигурно смятаха, че е напълно достатъчно да ме пекат на бавен огън дотогава, от там насетне ще съм доволно изплашен. Адамс се появи и извърши нужните за освобождаването ми формалности. Тръгнахме към главния вход на дирекцията, там ни чакаше партньорът му.

— Науча ли нещо повече относно Нортън, ще те уведомя — обеща той.

Благодарих му, той ми кимна.

— Разбрахме и какво означава „Плейтай“. Наложих да питам лично г-н Алфонсо Браун — той е духовник на повече от хората, които говорят езика „гула“. Обясни, че било нещо като призрак, дух,

същество, което си променя вида и формата. Възможно е да се е опитвал да ми каже, че твоят клиент е вдигнал ръка срещу онези хора.

— Възможно, само дето Атис оръжие нямаше.

Замълча, а колегата му ме подкара нататък.

Върнаха ми нещата, но не и пистолета. Дадох ми разписка, обясниха, че засега го задържат и толкоз. През вратата виждах докараните отвън затворници в сини дрехи, които работеха по лехите в градинката, събираха боклука и го товареха за отнасяне. Запитах се дали ще имам трудности да си взема такси.

— Какво планираш — ще напускаш ли Чарлстън в близко бъдеще? — попита ме детективът.

— Не. Не и след всичко това.

— Е, добре, решиш ли да правиш нещо, по-добре ни се обади, чуваш ли ме какво ти говоря?

Пристъпих към вратата, но Аддамс опря ръка на гърдите ми и ме задържа на място.

— Запомни сега точно какво ще ти кажа още, г-н Паркър. Направих някои справки за теб и хич не ми хареса онова, което ми казаха, ама хич. Струва ми се, че се каниш да извъртиш някое от онези, твоите рицарски изпълнения в града на началника Грийнбърг, чаткаш ме, нали? Не е желателно, ти казвам, ама изобщо не е желателно. И затова, за всеки случай просто, задържаме оръжието ти засега — докато самолетът, с който ще си тръгнеш, се понесе по пистата. Тогава може би ще ти върнем патлака.

Пусна ръка и собственоръчно ми отвори вратата.

— Хайде, довиждане — рече той.

Спрях, изщраках с пръсти и рекох:

— Чакай сега, пак да питам: ти кой беше?

— Аддамс.

— С едно „д“?

— С две „д“-та.

— Ще се опитам да го запомня — рекох и излязох.

Върнах се в хотела, но имах сила колкото да се разсъблека, сетне се свлякох в леглото и спах чак до десет часа на следното утро. Нищо



не сънувах. Все едно онези убийства от предния ден изобщо не бяха ставали.

Но се оказа, че Чарлстън не е привършил с труповете. Докато хлебарките пъплели към паважните си дупки, за да се скрият от първите слънчеви лъчи, а нощните бухали бързали към горските тъми, за да му подремнат, човек на име Сесил Ексли вървял с бодри стъпки към малката пекарна и кафененцето, които притежавал на „Ийст Бей“. Имал си работа, трябвало да зареди фурната, да пече хляб, кроасани, кифли и макар че още нямало шест, бил вече позакъснял.

На пресечката на „Франклин“ и „Мегъзин“ забавил крачка. Точно там се издига тежката снага на стария Чарлстънски затвор, свидетел на окаяни съдби, синоним на страдания и печал. Ниска, боядисана в бяло ограда загражда обрасъл с буйна и гъста трева двор. От застланите с червени тухли стари паважи тук-таме липсват някои, отнесени от хора, вероятно смятащи, че нуждите им са по-важни от повелите на историята. От двете страни на масивните и двойни главни порти се извисяват чифт четириетажни кули с бойници на върха, а решетките по тях и по-ниско поставените прозорци червенееят от ръждата. Отдавна изронената мазилка открива червеноухления зид отдолу, в подножието са избуяли плевели. С две думи, древната постройка се руши бавно, но сигурно.

Зад затвора имало голямо помещение за телесни наказания на чернокожите — най-често бой с бичове. Там преди екзекуцията им били приковани Денмарк Веси и съзаклятниците му — участници в злощастното въстание на робите през 1822. Водели ги към бесилката един по един, а те на висок глас декларирали невинността си. Един от тях на име Бакхус Хамет дори се смеел, докато намествали примката около врата му. Мнозина са минали през тежките железни порти и тогава — през време оно, че и в по-късни години.

А Сесил Ексли стоял пред високата сграда и си мислел, че никъде другаде в града не са така тясно свързани миналото и настоящето. Усещал, че при подходяща настройка и в ранната утрин на новия ден човек може отново и отново да чуе далечното ехо на минало насилие. Имал навика да спира пред портите и да казва наум кратка молитва за погубените тук души — през годините, когато било невъзможно хора с неговия цвят на кожата да пристигнат в Чарлстън

дори като членове на корабни екипажи, без да ги затворят в тесните килии за времето на престоя.

Отляво и отвътре на двора се мъдрел отколе зарязаният там стар затворнически фургон, познат на всички под името „Черната Луси“. Е, много години са минали, откакто „Луси“ за последен път отворила врати да приеме някой късен гост, но Сесил се вгледал по-внимателно и зърнал нещо като човешка фигура през решетките на задната врата. През последните пет години бил изкарал два инфаркта, слава богу, микроинфаркти, та се боял много да не го сполети трети и завинаги да го отнесе от нашия свят, затова се пазел човекът, много внимавал да не се вълнува. Вместо да бъде притисната и затворена от тежестта на въпросния човек обаче, вратата бавно се отворила навътре и даже изскърцала.

— Хей! — извикал Сесил и се изкашлял, а гласът му затреперил.

— Хей! — повторил с още по-несигурен глас. — В беда ли сте?

Фигурата обаче не помръднала повече. Събрал малко кураж, Сесил влязъл в двора и бавно тръгнал към фургона. Ставало все по-светло, градът вече се пробуждал, стените мътно искрели под първите слънчеви лъчи, но онази фигура там вътре била обвита в мрак.

— Хей! — плахо потретирил Сесил, а гласът му съвсем го изоставил, последният звук излязъл съвсем немощно, самият той стоял като вкаменен, потресен от видяното.

Атис Джоунс висял, завързан за решетките на задната врата с разперени встрани ръце, цялото му тяло в синини и охлузено; лицето му, подуто и подпухнало от удари — разлято в кървава, почти неразпознаваема маса. На гърдите му — засъхнала черна кръв. Белите му шорти — подгизнали в кръв, много повече кръв, отколкото би било нормално да е изтекла от раните му. Всъщност те били единственото останало по него облекло; главата му висяла на гърдите, трупът подгънат в коленете, краката леко свити навътре. Верижката с Т-образния кръст липсвала.

Отколешният затвор можел да се похвали с още един новодошъл в хилядните му легиони смъртник.

## ГЛАВА ДВАЙСЕТА

Тази новина научих от самия Адамс, който ми се обади от хотелското фойе. Слязох при него. Очите му бяха кървясали още повече в сравнение с миналия път, вероятно от безсъние. По лицето му бе избила гъста сиво-черна четина, която очевидно го сърбеше. Чешеше се постоянно, получаваше се странен звук, както при пържене на бекон в тиган. Освен това понамирисваше — на пот и вкиснало, на разляно кафе, на трева, ръжда и кръв. По панталоните и обувките му имаше зеленияса ли петна — с видимо тревен произход. По китките му пък забелязах кръговите отпечатащи от ластика на ръкавиците, които бе използвал при огледа на местопроизшествието. Били са прекалено малки за едрите му ръчища.

— Съжалявам — рече ми той. — Нищо хубаво не мога да ти съобщя, само кофти неща. Това момче... то е умряло в мъки.

Кончината на Атис ми легна като тежест на гърдите. Сякаш заедно бяхме понесли смъртта, а неговото тяло бе паднало върху моето. Странно усещане, но пък аз изцяло се бях провалил в защитата, която му дължах. Всички ние вкупом се бяхме издънили относно полагащата му се в навечерието на процеса протекция и сега той бе мъртъв заради престъпление, което не бе извършил. Сигурен бях в последното.

— Кога точно е настъпила смъртта? Знаеш ли? — попитах го, когато седнахме в ресторанта.

Той натопи парченце печена филийка в разтопено масло и помисли малко.

— Съдебният лекар е на мнение, че когато са го намерили, вече поне два-три часа е бил мъртъв. Няма изгледи да е бил убит пред затвора обаче. В онзи фургон нямаше достатъчно кръв за това, нямаше и наоколо, включително и по земята, макар че използвахме и ултравиолетова техника. Пребили са го систематично и жестоко: започнали са от пръстите на краката и ръцете, сетне са преминали към всички жизненоважни органи. Преди да умре, са го кастрирали, вероятно не много преди това. Никой нищо не е видял, никой нищо не

знае. Предполагам, че са го хванали, след като е избягал от къщата, но не много далеч от нея. Сетне са го отвели на скришно място и са го започнали...

Досетих се за Ландрън Мобли и за обезобразеното му тяло. За малко да си отворя устата и да му разкажа. Спрях се навреме. Кажа ли на Адамс повече от това, което знае в момента, значи трябва да му изпея всичко, а още не бях съвсем готов да постъпя така. Имаше прекалено много неща, които не разбирах.

— Ще съобщите ли фактите на семейство Ларус?

Адамс дояде филийката и подхвърли:

— Предполагам, че вече знаят... щом аз зная.

— Може би дори и преди тебе, а?

Адамс размаха пръст пред носа ми. Предупреждение.

— Такива приказки и намеци могат да ти докарат сериозна беля.

Даде знак с ръка на келнерката да донесе още кафе, сетне ме изгледа и изтърси:

— Щом пък стана дума за Ларусови, я ти ми кажи за какво им е да пребиват Джоунс?

Премълчах си.

— Имам предвид друго — продължи той, като ме гледаше, — имам предвид факта, че начинът на мъчение при него е целял да изтръгнат някаква информация. Ти да не мислиш, че са го били, за да си признае убийството?

Почти се изплюх от омерзение.

— Че защо? Заради спасението на душата му ли? Не вярвам. Щом са си направили труда да пречукат домакините му и сетне са го преследвали, значи изобщо не са имали никакво колебание относно какво ще го правят.

Но като се замислих, хрумна ми пък, че има някаква вероятност и Адамс да е прав. Защо пък мотивът да не е признаване на вината? Има и хора, които виждат нещата именно по този начин. Да предположим, че отвлеклите Атис лица са били *почти* сигурни във вината му. Да, ама почти не е достатъчно. И са искали да го чуят от собствените му уста. Да чуят признание, че той е отговорен за смъртта, той е убиецът. Защото, ако не е той, тогава последствията са много по-сериозни, и то не затова, че истинският убиец може им избяга. Съвсем не. Действията на незнайните извършители през последните 24 часа

говореха, че дадени лица са истински загрижени относно вероятността някой да е нарочил Мариан Ларус за жертва по особени причини. И сега вече ми се стори, че е крайно време на Ърл Ларус-син да му бъдат зададени редица неудобни въпроси. И то ребром. Само че тази работа нямаше да я върша сам. На следващия ден се падаше големият благотворителен прием, а аз се надявах да се срещна с един човек в Чарлстън. Ларусови пък щяха да имат неканени гости.

Същия ден се отбих в Чарлстънската обществена библиотека и направих някои справки. Прочетох вестникарските информации във връзка със смъртта на Грейди Трует, само че едва ли научих много повече от онова, което вече знаех от Адел Фостър. Непознати нахлули в дома му, вързали го за стол, прерязали му гърлото. Отпечатъци не били намерени. Такова нещо в полицейската практика просто няма, все нещо трябва да е намерил дежурният екип. Никое местопрестъпление не е абсолютно чисто от гледна точка улики. Колебаех се дали да звънна на Адамс, но пак реших, че рискувам да издъня онова, което бях намислил, онова, което знаех. За сметка на това пък намерих нещичко за онзи неведом „Плейтай“. В една книга на име „Южняшки корени“ пишеше, че това същество е постоянен обитател на света на духовете, или подземния свят, или преизподнята, ако искате, а на всичкото отгоре имало силата да се връща в света на смъртните, да въздава възмездие. Можело още да мени формата си и да приема най-различни образи. Както ми бе съобщил и Адамс. Изобщо хамелеонов урод някакъв.

Излязох от библиотеката, хванах по „Мийтинг“. Показа се, че Терес изобщо не се е завръщал в квартирата, а от два дни не е ходил и на работа. Никой не можеше да ми даде информация за това къде се намира в момента, нямаше я и онази стриптийзьорка, дето бе взела парите, а сетне ме бе продала на Анди Сръчния.

Накрая се обадих в отдела на служебните защитници, казаха ми, че днес Леърд Райн представлявал клиент в щатския съд. Върнах се в хотела да оставя колата, сетне се разходих до съда. Намерих Райн в зала номер три, защитаваше жена на име Джоана Бел, обвинена в нанасяне на телесна повреда на съпруга си по време на битов скандал. Двамата били разделени от три месеца, обаче той се върнал у дома и се скарали кой да вземе старото семейно видео, а тя взела, та го намушкала с нож. Сетне скандалът приключил, понеже нейните

аргументи излезли по-силни. Сега пострадалият бивш съпруг седеше два реда по-назад от нея и, изглежда, здраво се самосъжаляваше.

Райн ми се стори вещь в съдебните хватки, познаваше номерата и настоя да пуснат клиентката му под безплатна гаранция. Не беше на повече от трийсетина години, обаче пипето му сечеше и умееше да гради аргументацията си отлично. Изтъкна, че г-жа Бел има абсолютно чисто минало, че през последните месеци на загиващия ѝ брак тя на няколко пъти се е налагало да вика за помощ полицията — когато съпругът ѝ буйствал вкъщи, заплашвал я и налитал да я бие. Освен това била с ниски доходи и нямала пари за гаранцията, пък и каква полза би имало обществото тя да седи в затвора, а то да поема грижата за невръстното ѝ дете? Описа съпруга като изрод, който направо извадил късмет да се отърве само с перфориран бял дроб, и съдията накрая се съгласи да я освободи под своя опека. Видях, че жената прегърна Райн, сетне се запъти към дъното на залата, където пое синчето си от ръцете на една възрастна жена.

Спрях Райн на стъпалата пред главния вход на съда.

— Г-н Райн, нали?

Той се спря, а по лицето му се мярна нещо като притеснение или уплаха. В ролята на служебен защитник стопроцентово често се е срещал с най-различни престъпници и отрепки, още по-често му се е налагало да защитава неспасяеми каузи. Никак не се съмнявах, че понякога жертвите на клиентите му приемат нещата съвсем лично. А контрата все в него.

— Да?

Отблизо изглеждаше още по-млад, нямаше бели косми, над сините му очи падаха дълги, меки клепки. Показах му тапията. Погледна я, кимна.

— С какво мога да ви помогна, г-н Паркър? Ще възразите ли да говорим в движение? Обещал съм на съпругата да я изведа тази вечер, та бързам, знаете.

Закрачих до него, обясних.

— Работа с Елиът Нортън по случая Атис Джоунс, г-н Райн.

Той се сепна, за миг стъпката му стана несигурна, сякаш бе загубил ориентация, сетне леко забърза. Наложих се и аз да вляза в крак и да ускоря темпото.

— Г-н Паркър, аз вече нямам нищо общо с него.

— То и без това случай вече почти няма — сега след смъртта на Атис.

— Да, чух. Съжалявам, че е станало така.

— Вярвам ви. Само че имам няколко въпроса.

— Не съм убеден, че трябва да отговарям на каквито и да е въпроси. Може би трябва да говорите с г-н Нортън.

— Да, знаете, така е, само че Елиът го няма никакъв, а пък въпросите ми имат доста деликатен характер.

Ще не ще, спря на ъгъла на „Броуд“, защото насреща ни светна червено. Погледна светофара с омерзение, сякаш приемаше намесата му точно в този миг като лична обида.

— Както вече ви казах, не смятам, че съм в състояние да ви помогна с каквото и да е било.

— Бих искал да знам защо се отказахте от случая?

— Просто имам ужасно много други дела, въобще доста работа.

— Ама не и като тази, нали?

— Вижте, г-н Паркър, службата просто не ми позволява сам да си избирам нито делата, нито хората. Възложиха ми случая Джоунс. Той щеше да ми отнеме страшно много време. Едно елементарно изчисление показва, че за времето, което щеше да ми е нужно да прегледам само натрупаната документация, бих могъл да разчистя десетина други дела. И честно казано, съвсем не съжалявам, че ми се размина.

— Не ви вярвам.

— И защо не ми вярвате?

— Защото сте млад и амбициозен. А от онова, което чух и видях днес, заключих, че имате и приличен опит. Сензационно дело като убийството на Мариан Ларус не се появява всеки ден. Достатъчно би било само да покажете класата си, дори и да загубите самото дело, както вероятно би и станало, но пък затова пред вас биха се отворили множество врати и добра кариера. Не вярвам, че сте се отказали така лесно.

Зеленото светна, но не тръгнахме да пресичаме. Имаше бая блъсканица, хората излизаха от работа, бутаха ни отляво и отдясно, но Райн остана като закован на място.

— Вие на чия страна сте, г-н Паркър?

— Все още не съм решил. Но в края на краищата предполагам, че съм на страната на една мъртва жена и един мъртъв мъж, каквото и да означава това.

— Ами Елиът Нортън?

— Той просто ми е приятел. Помоли ме да дойда да помагам. Е, дойдох.

Райн се извърна и ме изгледа в очите.

— Накараха ме да му предам случая — рече той.

— Елиът ли си го поиска?

— Не, друг човек беше.

— Познавате ли го?

— Нарече себе си Китим. Имаше нещо доста странно в лицето му. Дойде в офиса и просто заяви, че трябвало да оставя Атис Джоунс да го защитава Елиът Нортън.

— А вие какво рекохте?

— Казах, че така не може. Просто не мога да постъпя по този начин. Няма никаква причина да го правя. Тогава той ми направи предложение.

Изчаках.

— Всички ние, хората, си имаме по някоя и друга срамна тайна в миналото. Разбирате ме, нали? Достатъчно е да ви кажа, че той просто ми напомни за моята. Имам съпруга и малка дъщеричка. Рано в брака си направих някои грешки, но не съм ги повтарял. И се надявах, че съм си изкупил вината. Защо ще ми отнемат любимите хора и ще ми разрушават семейството за вече изкупени грехове? Тогава рекох на Джоунс, че Елиът Нортън е много по-висококвалифициран от мен и ще го защитава по-добре. Той самият не възрази. А аз се спасих. Оттогава Китим не съм го виждал и се надявам никога повече да не го срещам.

— Кога стана тази работа?

— Преди три седмици.

Три седмици. Точно когато е бил убит Грейди Трует. По това време вече са били мъртви и Джеймс Фостър, и Мариан Ларус. Както бе изтъкнала Адел Фостър: нещо ставаше тук... Каквото и да бе то, началото така или иначе бе смъртта на Мариан Ларус.

— Това всичко ли е, г-н Паркър? — попита ме Райн. — Никак не ми харесва онова, което стана, но пък всъщност така и не желая повече да говоря за него.



— Може да се каже и така — рекох аз бавно. — Да, това е всичко.

— Наистина съжалявам за Атис — добави той.

— Убеден съм, че това за него е голямо успокоение — рекох инатчийски аз.

Върнах се в хотела, там заварих бележка от Луис. Потвърждаваше, че пристига на следващата сутрин със съвсем малко закъснение спрямо уговореното. Малко ми просветна, настроението ми се подобри.

Същата нощ стоях на хотелския прозорец, привлечен от продължителния звук на нечий клаксон. На улицата отсреща се чернееше познатият ми автомобил модел „Купей де Вил“ с пукнатото предно стъкло и намачканите ламарини. Стоеше на място, двигателят работеше на нулева. Гледах го и го гледах, по едно време вратата зад шофьорската се отвори и се появи онова същото момиче, почти дете. Застана до нея и ми махна с ръка, а устните ѝ беззвучно шепнеха:

*има едно място, дето можем да отидем...*

Разлюля бедра, затанцува в ритъма на музика, която само тя си чуваше. Сетне повдигна пола, отдолу бе гола, но плътта ѝ нямаше никакво сексуално излъчване, кожата бе гладка като на детска кукла. Извади език и облиза устни.

*слез...*

Придвижи ръка върху голото тяло.

*има едно място...*

Тазът ѝ се разигра още веднъж, отново поднесе слабини към мен и се скри в колата, тя бавно потегли, а от полузатворената врата се посипаха същите паяци. Събудих се потен, с ръка отчаяно триех лице и коса. Станах и дълго се къпах, за да премахна усещането, че по мен лазят всякакви гадини.

## ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ПЪРВА

Някъде малко след девет часа ме разбуди почукване. Инстинктивно посегнах към патлака под възглавницата, сетне се сетих, че такъв в момента нямам. Завих хавлия около кръста и се примъкнах към вратата, за да надникна през шпионката.

Отвън право в окото ме гледаше двуметров чернокож великан, преливащ от самочувствие, облечен баровски и с вкус, да не говорим за проблясващата в очите му републиканска гордост в стил гей.

— Че то окото ти като на мишена, бе, момче, отдалече се вижда — рече Луис, когато отворих. — Абе, мамка му, ти на кино не ходиш ли? Този етюд навсякъде го разиграват: един тип чука, друг с мършав задник наднича през шпионката, първият допира патлака в нея и — бам! — трясва мършавия задник право в очето.

Беше в черен ленен костюм, страшен шик, че и балансиран с бяла фланелка, да не говорим за скъпия одеколон.

— Смърдиш като френска стерва — не се стърпях аз.

— Ехе, че ти можеш ли да си позволиш френска проститутка, а? Ако бях такава, нямаше да съм при теб. Между другото, я се виж на кво си заприличал. Май на теб ти е нужен малко шибан грим, а?

Погледнах се в огледалото: вярно, майка му стара — прав беше. Отсреща ми се озъби преbledнял мъж, под очите му тъмни ями, устните му напукани, изсъхнали. Дори и в устата си усещах металически вкус.

— Трябва да съм прихванал нещо — рекох.

— Няма лъжа. Да не си гепил блатна треска, бе, момче? Гледам по гробищата онези, дето ги заравят, и те по гот от тебе изглеждат. Мамка му и шибана работа!

— А тебе, Луис, какво те е прихванало? Не спираш да ругаеш... няма ли по-други думи в пустия ти речник?

Той се ухили и вдигна ръце.

— Хей, здрасти, бе, човек. Благодаря ти, че дойде. Много ти се радвам, а? Голяма благодарност, голямо нещо.

Извиних се и запитах:

— Тук ли отседна?

— Тук. Само че някакъв майцеубач, мамка му... прощавай значи! Ама той точно майцешибач си беше, мам... подава ми, разбираш ли, куфарите си да му ги нося. Бърка ме с някой, разбираш... ега ти келеша!

— А ти какво направи?

— Кво ли? Взех ги, отнесох ги отвън, наместих ги в багажника на едно такси, а на шофьора му пуснах петдесетарка да ги закара в някое благотворително дружество.

— Супер!

— И аз така си мисля.

Влязох в банята да взема душ и да се избърсна, а него го оставих да погледа телевизия. Сетне излязохме и се отбихме в „При Диана“ на „Мийтинг“ за по едно кафенце и да похапнем. Не можах да изям дори и една кифличка. Просто ми се гадеше.

— Хей, момче, трябва да ядеш.

— Ще ми мине — рекох и отместих остатъка от кифлата.

— Ще ти мине, когато хвърлиш топа. Я кажи кво става?

— Както винаги: мъртъвци, мистерии някакви и пак мъртъвци.

— Кого загубихме тоз път?

— Главният — момчето. Ние — неговите охранители... може би и Елиът Нортън.

— Мамка му, че то някой останал ли е жив? Другия път някой като те наеме, или предварително да ти плати, или да ти включи хонорара в завещанието, чуваш ли?

Разказах му всичко от игла до конец, само за черния „Купей де Вил“ премълчах. Естествено, че ще премълча. От къде на къде да го натоварвам и с моите шантави видения.

— Е, кво си решил да правим?

— Да разбуним направо гнездото на осите, а? Днес Ларусови дават голям обеден прием, благотворителен, както ти казах. Направо се поканваме и се възползваме от гостоприемството им.

— Ама покани нямаме ли?

— Че такава неща може ли да ни спре?

— Ами, но все пак най обичам да ме канят. Особено като е за бея, нали загреваш кво имам предвид? Вместо насила да се

натрапвам, да дразня милите бели господа и да вселявам в тях страх от чернъовците.

Замълча за миг, замисли се над казаното и се усмихна — харесваше си мисълта.

— Добре звучи, а? — подхвърлих.

— Идеално — отвърна той.

По-голямата част от пътя до Ларусовата плантация минахме поотделно — всеки в своята кола. На половин миля от целта Луис остави своята и се качи при мен. Попитах го за Ейнджъл.

— Работи по един въпрос.

— Не ми влиза в работата, а? — подметнах.

Луис ме загледа, мина цяла минута, сетне рече:

— Не зная. Може би ти влиза, но не точно сега.

— Добре. Ама гледам, че създавате новини, а? Слушам разни неща по радиото, по телевизията.

Отново замълча, сетне попита:

— Ейнджъл ли ти е казвал нещо?

— Само името на един град спомена. Доста време си изчакавал да уредиш онези сметки, а?

Сви рамене, събра устни и каза:

— Заслужаваше си да ги пречукаме, само дето толкова много път бихме. Това не заслужаваха.

— И тъй като така и така си идвал насам, реши и мен да посетиш, колко му е, а?

— Помислих си, че бива да се отбия — усмихна се той. — Сега ще престанеш ли вече да ме ядеш, а, г-н началник?

Премълчах си. От мен да мине. На входа на имението ни спря висок мъжага в нещо като ливрея.

— Мога ли да ви видя поканите, господа? Ако обичате?

— Нямаме покани — отвърнах, — но съм абсолютно сигурен, че ни очакват.

— Моля за имената ви?

— Паркър. Чарли Паркър.

— С придружител — добави Луис и се усмихна.

Охраната се отдръпна на нужното разстояние и заговори в уокитокито, което носеше. Почакахме, доста думи се казаха, зад нас се наредиха още няколко коли.

— Можете да влезете. Г-н Китим ще ви посрещне на паркинга.

— Я, изненади, изненади — пропя Луис, когато потеглихме.

В разказа си не бях пропуснал срещата с Бауън и Китим на сборището в Антиок.

— Казах ти, че ще мине — уверих го аз. — Нали затова съм детектив.

Изтърсих тези думи и си помислих, че от идването на Луис насам вече ми е доста по-добре, като разбира се, оставим настрана тревогите във връзка с Нортън и другите нерешени неща. Не беше много за учудване: благодарение на приятеля си вече имах нов пистолет, бях повече от сигурен, че и той носи оръжие.

Минахме поне половин миля сред стари, но живи и обрасли в мъх дъбове и палми. В клоните им цвъртяха щурци, по тавана на колата тупкаха останали от сутрешния дъжд капки. Сетне излязохме от рядката гора и стъпихме на широк тревен терен. Минахме покрай друг тип в ливрея и бели ръкавици, той ни посочи къде да паркираме. Под опнати на стоманени пилони големи платнища — да пазят колите от силното слънце. На всичкото отгоре мощни климатици за промишлени нужди здраво подухваха студен въздух, та чак разклащаха дебелите брезенти. На открит квадратен площад се белееха дълги маси с колосани ленени покривки, а върху им натрупани какви ли не лакомства. Наоколо се бе подредила чернокожата прислуга в снежнобели ризи и черни панталони, с напрегнати лица в очакване на заповедта да започнат обслужването. Погледнах Луис, той погледна мен. Като изключим сервитьорите, той бе единственият цветнокож тук. Освен това и единственият гост в черно.

— Трябвало е да си сложиш бяло сако — усмихнах му се аз. — Сега мязаш на удивителна — вижте ме кой съм! А в бяло би могъл да изкараш някой и друг бакшиш, а?

— Ти ги глей братоците там — поклати глава той. — Че тези хора не са ли чували, не са ли чели за въстанието на Денмарк Веси?

Водно конче прелетя в тревата около краката ми — търсеше си жертви сред стръковете. Тук май ги нямаше главните му врагове — хищните птици — и то на свой ред се изявяваше в същата роля. Огледах короните на дърветата и небето отгоре, но не — птици никакви не се виждаха. Забелязах само една-единствена чапла, нагазила в заблатеното откъд големите домове, наоколо ѝ водорасли и

застинала водна повърхност. Край първия дом, господарския, посред великански палми и дъбове се редяха множество стари къщурки, предимно само останки и развалини. Загледах се в тях — подредени симетрично, повечето с рухнали покриви; на някои покривният гредоред бе оцелял с тук-таме по някоя керемида; зидове от нееднакви и разчупени тухли, полуунищожени от природните стихии и времето. Не бе малко — почти век и половина време е минало, откакто са били строени за тукашните роби. Посред тях минаваше нещо като алея, разпознаваше се с мъка — била е главната им улица.

— Човек би помислил, че отдавна са ги разрушили — рекох на глас, без да се замислям.

— Това е наследство, човече — тихо възрази Луис. — Исторически документ, да знаеш. С развятото южняшко знаме и всичко останало. Ей там са живели в мрак и немотия, винаги са пазили по един кат чисти дрехи, за краен случай...

Старият плантаторски дом на Ларусови, господарският, както го нарекох преди малко, е червенотухлен, строен още преди революцията, някъде в средата на XVIII век в типичния за тогавашна Джорджия стил, повлиян най-вече от работата на италианския архитект Паладио. Покрита с варовикови скални плочи алея води към двойно стълбище, а то на свой ред — към застлана с мрамор помпозна колонада. Четири дорийски колони поддържат красиво опасващ сградата балкон с четири огромни прозорци на ниво трети етаж. В неговата сянка днес се разхождаха елегантно облечени двойки.

Вниманието ни привлече група мъже, бодро закрачили по моравата. До един бели, до един със слушалки в ушите, до един изпотени в тъмните си костюми въпреки яко духащите промишлени вентилатори. Изключение по отношение на цвета на дрехите правеше само г-н Китим. Облечен в син блейзер, закопчана до врата бяла риза без вратовръзка, светлокафяви панталони и мокасини, той вървеше в центъра на групичката. Същата бейзболна шапка и тъмните очила до голяма степен прикриваха главата и лицето му. И все пак не можеха да скрият прясната порезна рана на дясната буза.

Атис. Ето защо на шията му не бяха намерили онова Т-образно кръстче.

Спряха на близо два метра — точно когато Китим вдигна ръка, а мъжете незабавно образуваха полукръг около нас. Никой не каза нито

дума. Китим гледаше ту мен, ту Луис, а на лицето му играеше усмивчица. Тя не помръкна дори и когато се обади Луис.

— Къв... по дяволите... е този одран шут? — попита той, като вероятно нарочно разчлени въпроса си по този начин.

Китим не му обърна внимание.

— Този е Китим — обясних аз.

— Е, браво, истински красавец!

— Г-н Паркър — започна Китим, като все още не удостояваше с дума Луис, — не сме очаквали да дойдете.

— А, то стана съвсем неочаквано. Решихме го преди час, час и нещо — отвърнах му аз. — Програмата ми се промени. Предвид внезапните кончини на някои хора.

— Хммм — измърка Китим. — Не мога обаче да не забележа, че с колегата сте въоръжени.

— Хммм, въоръжени — повторих аз и укорно изгледах Луис. — Нали ти казах, че не става дума за такъв вид купон.

— Нищо, никога не пречи човек да си дойде подготвен — мъдро отбеляза Луис. — Иначе някои хора не те вземат насериозно.

— Напротив, съвсем насериозно ви вземам — заяви Китим и този път се обърна право към него. — Толкова сериозно, че бих бил много благодарен да дойдете с нас до сутерена на дома, където ще можем да се отървем от оръжието ви, без да плашим гостите тук.

И наистина доста от гостите вече хвърляха любопитни погледи към нас. Тогава, сякаш по нарочно дадена команда, засвири разположеният в отсрещния край на моравата струнен квартет. И не друго, а Щраусов валс. Колко мило.

— Сутерен ли каза? Не се обиждай, човече, ама с теб в никакъв сутерен няма да ходя — това бе гласът на Луис.

— Тогава ще трябва да употребим сила.

Луис повдигна вежди, изгледа го с любопитство и съжаление.

— Да бе, да. Сила, да, браво! И кво ще правите? Ще ни застреляте ей тук, на моравата ли? Ега ти приема! Супер купон ще стане, хората ще има да си го припомнят дъбъълго време, а? И знаеш ли кво ще си викат: „Помниш ли, брато, кво стана на онзи купон, гат едни потни мутрички и един прокажен шут се опитаха да обезоръжат двама, дет закъсняха, а? И онези ги гърмяха, та на Беси Шантавата цялата рокля беше в кръв. Боже, брато, къв само смях падна...“.

Дръзките думи изхвърлиха напрежението в най-върхови стойности. Хората на Китим извърнаха лица към него в очакване на команда, но той дори не помръдна. Същата усмивчица остана да играе по лицето му, сякаш бе умрял с нея, а сетне го бяха препарирали и поставили като плашило на моравата. Усетих нещо, търколи ми се по гърба и се задържа на ластика на гащетата. Сетне още и още едно. Капки пот, какво друго. Не само охраната се поти, нали?

Напрежението донякъде спадна, когато се чу глас от верандата.

— Г-н Китим, не дръж нашите гости на тревата. Доведи ги тук, ако обичаш.

Това бе лично Ърл-син в елегантно синьо двуредно сако и гладени с ръб джинси. Бе се сресал в подобие на бретон, за да скрие дефекта на разклонената във формата на буквата „V“ руса коса, а устните му ми се сториха още по-пълни и женствени от миналата среща. Китим кимна с глава, което означаваше, че приема заповедта и се подчинява, а хората му ни обградиха. Тук вече на всички, дори и на малоумните, би станало ясно, че сме толкова мили гости, колкото и хлебарките в шкафа с храната. Хората наоколо ни обърнаха гръб, останалите нарочно се правеха, че не ни забелязват. Дори прислугата избягваше да гледа към нас. Поведоха ни към къщата, влязохме през официалния вход, минахме по широк коридор с под от борови дъски. И от двете му страни просторни салони, пред нас красиво двойно стълбище за втория етаж. Сетне вратите се затвориха зад нас, обезоръжиха ни за секунди. От Луис взеха два пистолета и нож, изглеждаха доста впечатлени.

— Само се погледни — подметнах аз. — И цели два патлака да носиш.

— О, и нож. Панталонът ми е шит по специална поръчка.

Китим пристъпи напред и застана до младия Ларус. В ръка държеше блестящ, оксидиран в синкаво таурус.

— Защо сте тук, г-н Паркър? — попита Ларус. — Приемът е частен и за подбрани гости, при това първият след сестрината ми смърт.

— Е, тогава защо пък ще празнувате и ще пиете шампанско? Не виждам повод за веселба?

— Присъствието ви тук така или иначе е нежелателно — пресече ме Ърл.



— Някой уби Атис Джоунс.

— Чухме за това. Ще ми простите, обаче едва ли ще се разплача.

— Той не е убиецът на сестра ви, г-н Ларус, но пък подозирам, че вие вече го знаете.

— От къде на къде така мислите?

— Защото смятам, че ей този тип до вас — Китим — вероятно е измъчвал Атис, преди да го убие, именно в опит да разбере кой е свършил въпросната работа. И защото както и аз, така и вие сте на мнение, че отговорният за убийството на сестра ви сигурно носи отговорност и за смъртта на Ландрън Мобли, Грейди Трует, за самоубийството на Джеймс Фостър. Вероятно и за кончината на Елиът Нортън.

— Изобщо не разбирам за какво говорите — рече той, но пък съвсем не се изненада при споменаването на Елиътовото име.

— Мисля още, че и Елиът Нортън се е опитвал да намери виновника и именно затова се е заел със случая Джоунс. Още повече, че го е направил най-вероятно с вашето одобрение, може би и с вашата помощ. Само че не действаше резултатно и затова вие сте поели нещата в свои ръце веднага след като се появи трупът на Мобли.

Обърнах се към Китим.

— Изпитал си удоволствие при убийството на Джоунс, нали, Китим? Да не говорим, че се кефиш да убиваш старици в гърба, а?

Прекалено късно реагирах на удара. Юмрукът му ме намери точно в ямката на слепоочието и направо ме просна на земята. Луис потрепна, помръдна за миг, но и веднага замръзна — от всички страни изцракаха револверни петлета.

— Нужно е да поработиш върху обноските, Паркър — рече Китим. — Не става да се изтресеш тук неканен и току-така да подхвърляш всякакви обвинения безнаказано, нали?

Напънах воля и с мъка застанах на четири крака. Ударът ме бе раздрусал, усетих, че в гърлото ми се надига жлъчен сок. Задавих се, сетне повърнах и съвсем се свлякох на пода.

— Боже мой — натъжи се Ларус. — Само погледнете какво направихте, за бога! Тоби, повикай някого — да изчисти тази мръсотия тук.

Пред очите ми застанаха краката на Китим.

— Погледни се, Паркър! На нищо не приличаш. — Сетне клекна, за да му виждам лицето. — Г-н Бауън хич не те хареса. Сега вече напълно разбирам защо. И не мисли, че сме привършили. Лично аз много ще се изненадам, ако изобщо се измъкнеш жив от Южна Каролина, камо ли да се прибереш у дома. Ако обичах облозите, бих казал, че обратните шансове са много по-големи.

Вратата се отвори, влезе човек от прислугата. Направи се, че не забелязва оръжието в ръцете на присъстващите, просто клекна и започна да почиства, аз пък успях да се изправам, ама залитайки. Веднага след него пристигна Ърл старши.

— Какво става тук? — остро запита той.

— Некамени гости, г-н Ларус — отговори Китим. — Тъкмо се канят да си тръгват.

Старият дори не го удостои с поглед. Очевидно бе, че не харесва Китим и присъствието му в този дом го дразни. И все пак Китим бе тук. Ларус ни изгледа внимателно, сетне насочи критичен поглед към сина си, а неговото самочувствие видимо рухна под острите бащини очи.

— Кой са тези хора?

— Този е частният детектив, за когото ти говорих в хотела. Същият, когото Елиът Нортън наел да откачи от бесилката чернъто, който уби Мариан.

— Това вярно ли е? — попита ме бащата.

Изтрих уста с опакото на ръката.

— Не — отвърнах твърдо. — Лично аз не вярвам, че Атис Джоунс е убил дъщеря ви, и съм решен да установя кой е убиецът.

— Това не е ваша работа.

— Атис е мъртъв. Също и хората, които му бяха дали временно убежище в своя дом. Донякъде сте прав, че това следствие не ми е работа. Защото всъщност е много повече от просто работа. То ми е морален дълг.

— Ще ви посъветвам да преоцените моралните си дългове, сър, и да не ме занимавате с тях. Защото точно този, за когото говорите, може да ви доведе до гибел.

Сетне се обърна към сина:

— Нареди да ги изхвърлят от моята собственост.

Ърл-син погледна Китим. В разменения поглед прочетох само едно: решението какво да стане с нас принадлежеше на Китим.

След като изчака малко да си придаде тежест и важност, Китим кимна на своите хора и те пристъпиха напред, отпуснали пистолети в прилепени към панталоните ръце, за да не правят впечатление на гостите, когато излезем.

— Същото важи и за г-н Китим — добави старият Ларус.

Китим се извърна и го изгледа.

— В бъдеще организирайте побоищата си на други места. Това тук е моят дом, а вие не сте от моя екип.

Сетне хвърли унищожителен поглед към сина си и излезе на моравата при гостите.

Вървахме към паркинга в центъра на кръгова формация: аз и Луис по средата, Китимовите хора около нас. Поставиха пистолетите ни в багажника на колата, само че без патроните и резервните пачки. Тъкмо се канех да потегля и Китим се наведе към шофьорското прозорче. Лъхащата от него воня на горящо месо бе така силна, че замалко пак да повърна.

— Следващия път, когато се срещнем, ще ти е за последно — закани се той. — Сега разкарай се отгук заедно с показния си маймун и повече да не съм ви видял.

Сетне намигна на Луис и потупа покрива на автомобила с длан.

Потеглихме.

Докоснах с пръст слепоочието, където бе попаднал Китимовият удар, и примигах от болка.

— Искаш ли да покараш? — попитах приятелчето.

— Защо не?

— Китим се опитва да се внедри при Ларусови — рекох аз.

— Вероятно защото онзи Бауън го иска там.

— Това мирише на интрига. Възможно е Бауън да изнудва Ларусови с нещо скандално и неудобно, което те са извършили... щом неговото момче се разполага у тях по този начин, че и биячи си е довел. Само какъв епитет ти закачи — подразних Луис.

— Чух, чух.

— Ама си премълча, нали?

— Че защо да умирам преждевременно заради голямата уста на някакъв си мърльо. Не си заслужава. Освен това нали самият Китим се

закани, че пак щели сме да се видим. Аз съм търпелив, ще почакам.

— Това е хубаво — рекох и се засмях, ама ме заболя главата.

— Аха, а сега накъде?

— На урок по история. Писна ми от любезничене с някои хора.

Луис повдигна вежди и ме изгледа с интерес.

— Абе, човече, ти кога ще схванеш истинското значение на думата „любезнича“, а?

## ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ВТОРА

В хотела на телефонния секретар заварих съобщение. Беше от Фил Поведа. Молеше да му се обадя, в кратките думи не долових страх или паника. Дори ми се стори, че се е поуспокоил. Но първо завъртях на Рейчъл. Оказа се, че в момента при нея е Брус Тейлър, ченге от патрулните в Скарбъро. Отбил се да я нагледа, тя го поканила на едно кафенце с курабийки. До голяма степен се успокоих — Макартър стриктно си изпълняваше обещанието. Рейчъл рече също, че и Луисовият човек се навъртал из къщата, та ми стана още по-приятно.

— Той и Уолъс е идвал поне пет пъти вече — добави тя.

— О, а как се чувства сега като разбивач на женски сърца?

— Засили се да си купува нови дрехи. Ходи на пазар във Фрийпорт, купил си две маркови сака, нови ризи, вратовръзки. Все още има върху какво да поработи, но пък потенциалът е налице. А Мери май наистина го харесва.

— Хм, така ли? Ама много ли му е навита?

— Не ставай нахален и хайде къш! На гости ми е красив млад мъж и ме ухажва.

Затворих, завъртях на Фил Поведа.

— Тук е Паркър — рекох, когато вдигна слушалката.

— Здравейте — зарадва се той. — Благодаря ви, че се обадихте.

Звучеше приветливо, кротко, дори малко отнесено. Нищо общо с онзи Фил, които ми размаха патлак преди два дена.

— Тръгнал съм да си подреждам нещата — рече той. — Нали се досещате — завещания и тям подобни. Оказа се, че съм бил малко нещо богаташ, та има цял куп документи за писане. Просто не знаех, ама пък то парите щели да дойдат след смъртта ми. И това ако не е майтап, а?

— Добре ли сте, г-н Поведа? — рекох, задавайки най-клиширания въпрос.

Направо бе излишен, то си личеше, че Поведа се е преборил със страха и май е във фазата на крайния непукизъм. Кое то пък означава, че избива чивия в ненормалната посока.

— Аха — рече той весело, само че сега вече долових известни съмнения. — Оказахте се прав: Елиът е мъртъв. Намерили му колата. Съобщиха го в новините.

Премълчах.

— Както казахте, сега оставаме само двамата с Ърл, а пък за разлика от него аз си нямам татенце и нацистки приятелчета, та да ме пазят и охраняват.

— Имате предвид Бауън, нали?

— Аха, Бауън имам предвид, кой друг? Бауън и онзи арийски изрод с него. Ама дори и те едва ли ще могат да го опазят завинаги. Един ден ще отиде някъде сам и тогава... — Изречението увисна, помълчахме, сетне той продължи: — ... честно да си кажа, иска ми се просто всичко да се свърши веднъж и завинаги и край...

— Кое е това всичко?

— Всичко: убийствата, вината, угризенията. Дявол да го вземе, най-страшно тежи чувството за вина. Ако ви се намира време, нека да поговорим, а? Аз време имам колкото си искам. Само че май не съм прав: то времето ми изтича. На всички ни изтича...

Обещах, че веднага тръгвам към дома му. Понечих да го предупредя да не бара в шкафчето с лекарствата и да стои далеч от остри предмети, но временната нормалност в приказките му бе на път съвсем да изтънее, видимо го избиваше на лудост. Длъжен бях да побързам, а не да му пускам опасни мухи. В съзнанието му вече се бяха набрали достатъчно черни облаци — може би предпоследната стъпка към невменяемостта. В същия миг той рече:

— Голям майтап ви казвам! — и щрак! — затвори.

Набързо си събрах багажа и си платих сметката. Каквото и да става от сега нататък, за известно време щях да бъда извън Чарлстън.

Фил Поведа ми отвори вратата по шорти, спортни обувки и бяла тениска с лика на Христос. Хубава рисунка, богата на символика: Исус тъкмо си разтваря робата, за да видим обгърнатото му в трънен венец кървящо сърце.

— Исус е моят Спасител — обясни ми Фил. — Погледна ли се в огледалото и Той ми казва, че е готов да ми даде прошка.

Зениците му се бяха свили, същински глави на топлийки. Здравно се бе надрусал човекът, най-силен стъф бе си ударил или смръкнал, кой да го знае? Подходящ за хора като удавниците от „Титаник“ — да

си ударят по една доза и вместо да реват и хленчат, ще си потъват с блажени усмивки по лицата. Подкара ме пред себе си най-гостоприемно и влязохме в кухнята, където се залови да прави кафе. Говори цял час, кафето остана непобутнато пред него. След две-три минути и аз оставих моята чаша, хич, ама хич ви казвам, не ми бе до кафе.

А като стигна до края на историята, ми се стори, че завинаги загубвам желание изобщо да ям и да пия.

Барът „Обий“ вече го няма. Бил крайпътно заведение в отбивка на Блъф Роуд, където срещу пет парета на бели богаташки синчета и колежанчета им правели свирки. Кой ли? Бедни чернокожи и по-бедни бели момичета. Скривали се между дърветата по стръмния склон с гъсталаците, който опира на брега на Конгарий, сетне героите се връщали при компаниите си с грейнали зачервени лица и високо самочувствие, а девойките си плакнели устите на чешмата зад бара. Всъщност близо до същото място сега е построен „Блатният плъх“, където, преди да намери смъртта си Мариан Ларус се бе срещала с Атис Джоунс.

Двете сестри — Ади и Мелия — често се отбивали в „Обий“, макар че първата била само на 17 години, пък втората, макар и по-възрастна, изглеждала почти дете — такъв ѝ бил генът. По онова време Ади била вече родила сина си Атис — плод на злощастната ѝ връзка с някой от временните майчини гаджета — вероятно с известния ни покойник Дейвис Смут-Ботуша. Връзка, която в полицията и съда биха нарекли изнасилване, ако чернокожата девойка е имала възможност да се оплаче. Така или иначе родила Атис и го отглеждала с помощта на баба си, защото майка ѝ не искала дори и да я види. Но пък така станало, че горе-долу по същото време двете сестри изчезнали. Просто един ден повече не се появили, търсили ги, но никой не ги бил виждал, сякаш някаква всемогъща сила веднъж завинаги ги изтрила от лицето на земята.

Било вечерно време, двете били пийнали малко повече и излезли от бара, леко залитайки, по петите им се носели подсвирквания и подмятания. Ади се спънала и паднала по задник, а сестра ѝ се превила от смях. Сетне ѝ помогнала да се изправи, а

роклята се запретнала и се видели голите ѝ крака и ханш. Двете се смеели и люлеели и тогава зърнали натъпканите в колата младежи, които задъхано се бутали един друг, за да видят оголената женска плът през прозорците. Момичетата разпознали стръвната похот в очите на белите и се засрамили, може би и уплашили, затова навели глави и си тръгнали по пътя, а смехът им веднага секнал.

Но не минали и десетина метра, когато чули зад себе си шума на двигател, а запалените дълги светлини ги откروили на фона на дърветата. Обърнали се, а фаровете им се видели като огнени змейови очи, те ги държали на фокус със страшна хипнотична сила. Тогава моторът изревал, колата се покачила по наклона и спряла току до тях, задната врата се отворила и мъжка ръка сграбчила Ади. Скъсала роклята и оставила червени кървящи резки по едната ѝ ръка.

Момичетата хукнали към гъсталаците, съвсем изтрезнели, насочвала ги силната миризма на вода и гнила растителност. Зад тях се чували викове, припрени гласове и смях. Колата се извъртяла и скрила зад едни дървета, фаровете загаснали. Гонитбата започнала...

— Викахме им курвичките — рече Поведа, а очите му светеха с неестествена сила. — Те такива си и бяха. Или поне... то... Ландрън ги познаваше отблизо. Ние затова го водехме с нас — той знаеше всички парантии в околността, всички момичета, които ще ти бутнат за шестбирена опаковка, всички мадами, които никога няма да си отворят устата и да идат да те топят дори и малко да ги насилиш. Именно той — Ландрън — ни каза за сестрите Джоунс. Едната имаше дете, родила го бе най-много на шестнайсетина години. А другата — тя просто плачела някой да ѝ го завре, поемала го където си поискаш. По дяволите, нали с очите си видяхме, те дори и гащи не носеха. Ландрън казваше, че го правели нарочно — за да можеш по-бързо и по-лесно да им го начукаш. Че какво може да си помисли човек — виж им само поведението... къркат сами по баровете, разхождат се по гол гъз под роклите? Сами си го търсят, нали? Така де... Защо да не го направим? Сигурно щеше да им хареса, само да ни бяха изслушали... пък щяхме и да си платим. Пари имахме колкото си искаш. Не сме искали за без нищо и аванта...

Сега се бе увлякъл, бе се върнал в младостта и вече не бе същият Фил Поведа, когото срещнах в началото — софтуерен специалист инженер на около 35 години, с леко шкембенце, положение и пари.



Отново бе момче, с неговите мисли и речник, изпълнено с похот и желаниа, отново в тумбата, хукнали по петите на онези момичета през високата трева, задъхани и настървени, възбудени и готови да...

— Хей, чакайте бе! — викал той. — Пари ще ви дадем!

Другите около него се заливали в смях, макар и задъхани. Той, Фил, бил най-големият веселяк сред тях. Фил винаги знаел как да си изкара най гот, как да се изкефи сто на сто.

И така търчали след девойките, докато се озовали в Конгарий и Седър Крик. Трует се подхлъзнал и се стоварил във водата, Джеймс Фостър му помогнал да излезе. Накрая ги сгацили в по-дълбокото, близо до най-предните кедрови дървета. Мелия се спънала в открит корен и паднала; преди сестра ѝ да успее да ѝ помогне, преследвачите им се нахвърлили. Ади успяла да удари първия — уцелила го точно над окото, обаче Ландрън Мобли ѝ забил юмрук в лицето. Толкова силен бил неговият удар, че ѝ счупил челюстта и тя се свлякла на земята съвсем в несвяст.

— Шибана кучка — викнал той, — шибана, мръсна, шибана кучка!

В гласа му имало нещо: ръмжаща, омерзена заплаха и другите се сепнали, дори и Фил, който вече дърпал роклята на Мелия. Тогава младежите се усетили, че потъват, ще извършат нещо мерзко, от което връщане няма... Но това било само мимолетен размисъл и съмнения. Сетне Ърл Ларус и Грейди Трует сграбчили Ади здраво за ръцете, а Ландрън я възседнал. В това време останалите разсъблекли сестра ѝ. Елиът Нортън, Фил и Джеймс Фостър се спогледали, сетне Фил свалил Мелия на земята и ѝ се нахвърлил. Почти един до друг, двамата с Ландрън се движели в единен ритъм като на спортна езда, а нощните насекоми жужали наоколо, привлечени от сладникавата плътска миризма — женска и мъжка, а по-късно и от потеклата по почвата тъмна кръв. Иначе било тихо, като изключим тежкото дишане и стонове.

В края на краищата оказало се, че грешката била на Фил. Тъкмо ставал от момичето, дишал тежко, с извърнати от нея очи, загледан в сестрата и окървавеното ѝ размазано лице. Бил напълно изразходван и постепенно мислите му си идвали на място, вече бавно започвал да разбира същността на стореното. Тогава усетил удара в слабините и се свлякъл от болка на земята, а Мелия скочила и хукнала в обратна на

блатото посока. Всъщност бягала към Ларусовата земя и главния път отвъд нея.

Мобли, естествено, тичал най-бързо от всички, веднага след него бил Фостър. Разкъсван от желанието да легне върху другото момиче на земята, Елиът се поколебал за няколко секунди, сетне хукнал след приятелите си. В това време пък Грейди и Ърл вече се блъскали кой пръв да възседне Ади.

По онова време вече било ясно, че покупката на карстовия терен била скъпоструваща грешка на Ларусови. Земята там е надупчена от подземни потоци и пещери, има много дупки — сифони, някои от тях коварно прикрити, и веднъж в такава попаднал тежък товарен камион, едвам го извадили. Впоследствие се разбрало, че варовиковите залежи не са чак толкова големи и създаването на открита кариера съвсем не се оправдава от финансова гледна точка. Междувременно били открити други кариери, които задействали много успешно; едната била в Кейс — на двайсетина мили северно и недалеч от реката, в Уинсбъро, по шосе 77 недалеч от Шарлът, а имало и протести относно потенциалната заплаха за тресавището като екологична влажна зона, пък то е и национален резерват. Тогава Ларусови вдигнали ръце от парцела и го оставили да си стои така, напомняйки им за неудачното капиталовложение, а те се захванали с други дейности.

Мелия бягала от насилниците именно по този терен. Тичала, колкото я държали краката, прескочила повалена, ръждива телена ограда и пробит от куршумите на гуляйджийи надпис „Не влизай! Частна собственост!“. Петите ѝ били вече нарязани от различни остри предмети, но тя стискала зъби и търпяла, напругала всички сили да се спаси от онези зверове подире ѝ. И изведнъж земята под краката ѝ изчезнала... опитала да спре, но вече летяла надолу в тъмната паст на дупката, усещала вонята на застоялата вода. Паднала с плясък в нея, потънала, сетне изплавала, като кихала и се давела. Отровната киселинна вода парела кожата, очите, деликатните ѝ части. Погледнала нагоре и там зърнала три открити на лунната светлина мъжки силуета. Доплавала до стената на ямата, опитала се да се изкачи по нея, но пръстите ѝ се хлъзгали по лугавата повърхност. Чула гласовете им, те обсъждали какво да я правят, сетне единият изчезнал. Успявала да се държи на повърхността, като леко раздвижвала крака и ръце, цялото ѝ тяло вече парело от изгарянията — киселинното съдържание

на водата в кладенеца било много високо, едвам държала очите си отворени — те болели най-много. Сетне отгоре нещо блеснало; вдигнала глава, за да види запаления парцал, а сетне и падащото към нея тенеке с бензина...

В течение на много години тези естествени кладенци в Каролина, а и на други места, били използвани като помийни ями; но за съжаление в тях хвърляли не само всякакви отпадъци, а и отрови, и всякакви химикали — за земеделски нужди, остарели или развалени химически торове. Отпадъчните продукти постепенно заразявали подземните води, а посредством тях и околната земя, минавало време, малко по малко отровата проникнала и в Конгарий, защото подземните потоци са неизменно свързани с голямата река. А както казахме вече, някои от изхвърляните в кладенците и ямите продукти били много опасни — корозивни, реактиви за борба със земеделски вредители. Но защо повтарям тези неща — защото те имат един общ знаменател.

Те са силно възпламеняеми, леснозапалими, значи и избухливи. Тримата горе рязко отстъпили, когато от дупката изригнал ревящ огнен стълб, огрял и осветил околните дървета, неравния терен, изоставените машинарии и най-вече лицата им... Шокирани, но и перверзно зарадвани от постигнатия ефект.

Един избърсал ръце в остатъка на стар парцал, намерен при машините и използван като фитил.

— Е... й майката — рекъл Елиът Нортън. — Хайде да се чупиме!

Сетне завил в парцала тежък камък и го хвърлил в огнената паст. Да няма следи...

Поведа завърши разказа. Аз останах вцепенен в мълчание известно време, докато той чертаеше с пръст въображаеми фигури на кухненската маса. Елиът Нортън, Елиът Нортън... Човекът, когото смятах за истински приятел, бе участвал в групово изнасилване и изгаряне на живо човешко същество. Гледах Поведа в очите, той обаче бе в някакъв друг свят, погълнат от драсканиците по масата. Нещо в него се бе пречупило завинаги — сигурно същото, което го бе поддържало жив всичките тези години след стореното нечовешко злодеяние. А сега си бе отишло и Поведа бавно загиваше сам — давеше се в стихията на собствения си спомен.

Пред очите ми той ежесекундно се променяше. Досега не бях виждал човек да полудява.

— Продължавайте — сепнах го аз. — Разкажете всичко до края.

— Довърши я — казал Мобли.

Той стоял прав зад Ърл Ларус, който клечал до простряното разчекнато момиче и си закопчавал панталона.

— Какво?

— Казах довърши я — повторил Мобли. — Убий я!

— Това не мога да направя — рекъл Ърл, а гласът му затреперил като на момченце.

— А иначе много бързо я оправи — наставнически казал Мобли. — Искаш да я оставим тук така и някой да я намери, така ли? Сетне ще отвори ей такава голяма уста... Не разбираш ли? Ако я пуснем, ще се раздрънка. Ето, дръж!

И взел от земята голям камък, та го подхвърлил на Ърл. Последният го изпуснал и камъкът го ударил по коляното, заболяло го и свил очи, разтъркал удареното място.

— И защо аз? — замънкал Ърл.

— Нали все някой от нас трябва да е — настоял Мобли.

— Ама не аз... — хленчел Ърл.

Тогава Мобли измъкнал нож изпод ризата и го размахал пред лицето на младия Ларус.

— Ако не я свършиш тази работа, теб ще убия — заканил се той.

В този миг в съзнанието на застаналите наоколо младежи проблеснала още една истина, наред с тази за стореното голямо зло. Разбрали, че през цялото време истинският им лидер е бил Мобли: той ги е водил, той ги снабдявал с ЛСД, той ги насочвал към същите тези момичета, той ги е и осъдил на смърт фактически. Той е двигателят на престъплението. Но този факт не може да снесе от раменете им огромното бреме на сторения грях...

Може би такава е било намерението му още в началото, така помислил по-късно Фил. Да обрече на проклетие група богаташки бели момчета, които иначе се държали с него покровителствено и снизходително, будалкали го, обиждали го, а сетне го приели в групата си, само за да ги снабдява с непозволени неща. Хора, които лесно биха

се отрекли от него в случай, че им стане неудобен или ненужен. А от всички тях най-глезен, най-лигав, най-слаб и недостоеен за доверие бил и най-богатият — Ърл Ларус. Значи именно затова на него му било възложено да убие чернокожата девойка.

Тогава Ларус се разплакал с истински сълзи.

— Моля ти се — ридаел той. — Моля ти се, не ме карай да правя това...

Мобли зловещо мълчал и въртял острието на ножа, а то искряло под лунните лъчи. Тогава бавно, с треперещи ръце, Ърл взел камъка.

— Моля ти се — изплакал за последен път, а вляво от него Фил извърнал глава, но в същия миг усетил ръката на Мобли върху рамото си.

— Тц, ще гледаш! И ти си част от групата, сега накрая няма да се делиш. Хайде, давай бе, слабак такъв! — извикал Мобли остро на Ърл. — Довърши я бе, шубелия такъв, шибано мамино синче! Хубавецът на мама и тате, а? Няма смелост да свърши най-простата работа! После ще тича при тате и ще му плаче на рамото като пикливо хлапенец: моля ти се, тате, моля, помогни ми! Да ти кажа ли какъв си, а? Ти си истинско ревливо педерастче, това си ти — педалче! Хайде, довърши я! *Довършвай я, ти казах!*

Цялото тяло на Ърл Ларус се тресяло от плач и страх. Огледал се за последно, сетне вдигнал камъка и замахнал... Само че нямал голяма сила, чул се злокобен звук, нещо изхрущяло, девойката изревала жално и запъшкала. Самият Ларус вече ревял по-силно от нея, лицето му било разкривено от страх и от нещо друго, сълзи течали по мръсните му бузи. Вдигнал камъка за втори път и сега замахнал по-силно. И още веднъж, и още веднъж... Сега от устните му излизало някакво нечовешко мучене, което постепенно преминало във вой. Удрял и удрял, а изражението на лицето му се изменило и озлобило. Наложило се насила да го издърпат, целият в кървави пръски. Стискал камъка яростно в пръсти, а очите му блестели животински, големи и някак си бели в напръсканото с алена кръв лице.

Момичето умряло много преди това.

— Добре се справи — поощрително рекъл Мобли и прибрал ножа. — Ти си истински убиец, Ърл.

Потупал го по рамото и повторил:

— Същински звяр. Убиец и половина!

— Мобли я отнесе — продължи Поведа. — Така или иначе хора вече бяха тръгнали в посока на огъня в онзи сифон. Трябваше да се спасяваме. По онова време бащата на Ландрън бе гробар в Чарлстън. Предния ден бил изкопал нечий гроб, а Ландрън и Елиът го използвали и я пуснали в него, сетне нахвърляли отгоре ѝ пръст. Не много, колкото да покрият трупа. На другия ден закопали мъртвеца, а тя останала под него. Покойникът бил последен в рода си, та сметнахме, че едва ли ще разкопават този гроб някога отново.

— А Мелия? — попитах го аз.

— Тя изгоря жива. Нямахме начин да оцелее в онзи огън.

— И стореното остана в тайна, така ли? Не сте казвали на никого?

Той поклати глава в знак на отрицание.

— Не, знаехме само ние. После търсиха момичетата, ама не ги намериха. Сетне заваляха проливни дъждове и унищожиха евентуално оставените следи. Така и не се разбра какво е станало — те двете все едно изчезнаха от лицето на земята.

— И все пак и някой друг е знаел — добави той след малко. — Как е научил — не знам... някак си е разбрал. И започна да ни избива — искал е да си платим за греха... Мариан бе убита. Джеймс се самоуби. На Грейди му прерязаха гърлото. Мобли също го убиха, сетне замина и Елиът. Някой ни преследва и бавно ни унищожават. Следващият съм аз. Ето защо тръгнах да си привеждам нещата в ред.

И се усмихна.

— Всичко, що имам, оставям за благотворителни цели. Как мислите — правилно е, нали? Смятам, че постъпвам добре.

— Можете да отидете в полицията и да им разкажете всичко.

— Не, не вярвам, че това е начинът... трябва да изчакам още малко.

— Тогава аз мога да отида в полицията.

Сви рамене.

— Можете, обаче аз ще отрека. Ще кажа, че сте си го измислили. Адвокатите ми ще ме освободят за броечно време, ако, разбира се, изобщо се стигне до арест. И сетне пак ще дойда тук. И ще чакам...

Исправих се.

— Христос ще ми прости — рече Поведа. — Той е Всеопрощаващ, нали? Истина е, кажете ми, нали?

Нещо блещукаше в очите му, последното зрънце вменяемост бавно умираше, потъваше някъде завинаги.

— Не зная — отвърнах аз. — Не зная дали във Вселената може да има такова опрощение...

Сетне го оставих.

Конгарий. Поредицата неотдавнашни убийства. Връзката между Елиът и Атис Джоунс. Онова Т-образно острие в гърдите на Ландрън Мобли и по-малката му разновидност на шията на онзи човек с увредените очи.

Терес. Трябваше да намеря Терес.

Онзи старец пак си бе на старото място на стъпалата пред дома. Пушеше с лула и зяпаше в минаващите коли. Попитах за номера на Тересовата стая.

— Осем му е номерът, ама него го няма — рече старият.

— Знаете, струва ми се, че кутсузът идва от вас. Носите ми лош късмет — подхвърлих аз. — Дойда ли тук, Терес все го няма, а вие подпирате стълбата.

— Все си е по-друго да видиш познато лице — усмихна се той.

— Да, ама на мене Тересовото ми е нужно — рекох и тръгнах нагоре по стълбата, а той се загледа след мен.

Качих се, стигнах до номер осми и почуках, но никой не се обади. От двете съседни стаи долиташе музика, в едната свиреше радио, в коридора смърдеше на стара мазнина, дето попива в настилка и стените и с нищо не можеш я разкара. Внезапно ми хрумна да проверя дали е заключено. Завъртях топката, вратата веднага се отвори, влязох в помещение с едно-единствено и разхвърляно легло, вехто канапе и газова печка в ъгъла. Между нея и леглото едвам имаше място колкото да мине възслаб човек и евентуално да надникне през малкия прозорец с мръсното стъкло. Отляво имаше ограден тоалет и душ, и двете сравнително чисти. Огледах се по-внимателно: стаята бе разхвърляна, опърпана, но в основата си чиста. Терес се бе помъчил да придаде на жилището си по-приятелен вид, като изключим самия прозорец, макар че на него бе

окачил завеска — на пластмасов корниз. На стената висеше евтина рисунка на роза във ваза. Нямахте телевизор, радио, не видях и книги.

Така или иначе тук бе идвал някой, с цел да търси нещо. Дрехите бяха разхвърляни навсякъде, матракът бе свален от леглото и пуснат на пода. Останах обаче с впечатление, че онзи, който е тършувал, не е намерил онова, което е търсил. Хрумна ми също, че ценните за него неща Терес вероятно държи в истинския си дом.

Вече се канех да си тръгвам, а вратата неочаквано се отвори. Обърнах се, на прага стоеше едър, затлъстял чернокож мъж в светла риза. Бе застанал там и направо бе задръстил входа. В едната ръка държеше цигара, в другата бейзболна бухалка. Зад него надничаше познатото ми вече старче.

— Да ти помогна с нещо, а, авер? — рече дебелият.

— Вие сте домоуправителят, нали?

— Аз съм собственикът, господинчо, а ти си тук без разрешение.

— Търся един човек.

— Е, само че него го няма тук, а ти нямаш право да се намъкваш и ровиш в стаята му.

— Частен детектив съм. Казвам се...

— Хич и не ми пука как се казваш. Изчезвай отгук, преди да съм започнал да се защитавам срещу с нищо непредизвикано нападение.

Дядката с лулата отзад се захили.

— С нищо непредизвикано нападение, ха-ха-ха! Защита значи, самоотбрана! Браво бе, супер приказка, ама супер... — повтаряше той и подръпваше от лулата.

Тръгнах към вратата, шишкото се отмести, за да мина. И все пак мястото не беше достатъчно, трябваше да се отъркам в него, за да изляза. Така че добре го помирирах — дъхаше на „Олд Спайс“ и на течност за чистене на канали. Минах, спрях се на стълбището.

— Може ли да ви запитам нещо?

— Казвай!

— Откога му е отключена вратата?

Пълното и без това лице се сбърчи в гримаса на недоумение.

— Ама не си ли отвори ти сам?

— Не, беше си отключено и не аз съм тършувал тук. Някой бе влизал преди мен и ровил из вещите му.

Собственикът се обърна към дъртия с лулата.



— Значи и друг е идвал да търси Терес, така ли?

— Не, сър, само този мъж — отвърна онзи.

— Вижте, аз изобщо не се опитвам да бъда интересен, нито да ви създавам неприятности — продължих аз. — Много ми е належащо да говоря с Терес. Кога за последен път сте го виждали тук?

— Преди няколко дни — омекна дебелият. — Беше около осем часа — когато привършва работа в бара. Носеше раничка, каза, че няма да го има ден-два.

— А тогава вратата е била заключена, така ли?

— Ами да, видях го, че я заключва.

Отговорът му означаваше, че някой е идвал тук след смъртта на Атис Джоунс, влизал е в стаята, търсил е Терес или нещо негово.

— Благодаря ви — рекох аз.

— Няма защо.

— ... хи-хи-хи... с нищо непредизвикано нападение — захихика отново старчето.

Бе ранен следобед и в „Лапланд“ отново се бяха събрали най-разнообразни боклуци и несретници. На видно място бе надхвърлил средната възраст мъж, който показателно движеше нагоре-надолу свитите си около бирената бутилка пръсти и това подсказваше само едно: че прекалено дълго време прекарва сам в мисли за жени. До него на бара бе бая по-млад мъж в бизнесменски костюм, празен поглед и няколко празни чашки пред себе си. В краката му се мъдреше куфарче; то се бе килнало и отворило, а вътре нямаше нищо. Хрумна ми, че вероятно събира кураж, за да може, като се прибере у дома, да признае на съпругата си: загубил си е службата, напоследък виси из баровете, гледа голите танцьорки или ходи по евтините кина, сетне се налива да удави мъката. Няма да е нужно повече сутрин да му глади ризите, защото няма да носи такива, няма да става рано, защото няма да се налага... Какво ли ще каже жена му? Дали ще го изгони от дома?

Огледах се и зърнах Лорелай — бе седнала на края на бара, този път облечена в малко повече дрешки, чакаше си реда да танцува. Не се зарадва много-много, като ме видя, но аз пък отдавна съм свикнал на такова отношение. Барманът понечи да тръгне към мен, но аз само вдигнах ръка и казах:

— Казвам се Паркър. Ако имаш проблем, обади се на Уили. Ако не — чупката!

Предпочете да се разкара.

— Тих ден — рекох на Лорелай.

— Те винаги са тихи — отвърна и извърна глава.

Демек демонстрация, че не желае да говори с мен. Вероятно миналия път шефът ѝ е чел конско, че има голяма уста и много дрънка с когото не бива. Разумна жена, защо да си повтаря грешките? Само че не издържа и добави:

— Тези мухльовци тук имат само дребни стотинки.

— Е, ти пък ще танцуваш заради самото изкуство — ухилих се аз.

Тя ме измери през рамо и погледът ѝ се втвърди още повече.

— Мислиш си, че си много умен и забавен? Шармантен, а? Е, добре, ще ти кажа: не си! Такива като теб ги виждам всяка вечер, пускат долар и гледат да ме хванат отзад. Мислят си, че са по-свестни, по-умни от мен; въобразяват си дори, че ще им се навия на сериозно, та дори и пари няма да им поискам. Ще ги водя у дома да ги чукам, защото са ми интересни и готини. Пфу! Тъпаци! Е, да знаеш от мен: тая няма да стане и това важи и за теб също! Така че искаш ли нещо от мен, първо дай зеленото.

Логиката си я биваше. Поставих петдесетарка на плота на бара, само че я затиснах с пръсти.

— Смятай, че този път съм по-предпазлив — обясних ѝ жеста. — Защото миналия път ти ме прекара с уговорката, нали?

— Искаш да видиш Терес, нали?

— Да, само че за да го направя, пак трябва да минавам през твоя шеф. Затова я ми кажи: къде е той?

— Ама ти май имаш нещо против него, така ли? Не ти ли омръзва да притискаш простите хорица, а? — този път бе стиснала устни, та чак бяха побелели.

— Слушай ме внимателно — възразих тихо. — Ако зависи от мен, изобщо няма да съм тук. Бих предпочел да разговаряме с теб на друго място, по друг начин. Не се смятам нито за по-умен, нито за по-свестен от теб, не се смятам обаче и за по-лош или по-глупав. Не ми искаш парите? Добре тогава.

В този миг музиката секна, а зрителите изръкопляскаха несигурно, танцьорката си събра дрехите и тръгна към съблекалнята.

— Твой ред е — кимнах с глава и понечих да прибера парите, само че тя побърза да сложи ръка върху моята.

— Не дойде на работа тази сутрин — бързо каза тя. — Не е идвал и вчера, и онзи ден.

— Така разбрах и аз. Къде е?

— Има си квартира в града.

— Там също не е бил от няколко дни. Трябва ми повече информация.

Точно сега барманът високо обяви името ѝ и тя направи гримаса. Слезе от високото столче, само че аз натиснах банкнотата още по-силно.

— Има къща някъде из Конгарий. В резервата има и частна земя. Там ще да е.

— Къде точно?

— Ти сега пък карта ли искаш да ти начертая? Не зная къде е точно, но там много частни парцели няма. Това е.

Пуснах петдесетарката, а тя присви очи и се закани:

— Следващия път изобщо няма да говоря с теб, да знаеш, няма значение колко кинта ще размахаш. По-добре да вземам дребни пари от редовните пикльовци тук, отколкото хилядарка, а в замяна да продавам свестните на такива като теб.

Тръгна, а след секунда се извърна и подхвърли:

— Ето ти безплатен бонус: не само ти душиш по петите на Терес. Вчера двамина минаха оттук, само че Уили им би дузпата. Викаше подире им „нацистки копелдаци“, неговите момчета ги изритаха.

Благодарих най-искрено.

— И въпреки това пак ми се видяха по-свестни от теб — спусна ми диагноза тази жена и закрачи към сцената.

Излезе на нея и започна да разкопчава блузата, а барманът пусна компактдиск със стария хит „Дете на любовта“.

Отнесе петдесетте кинта и как не? Сигурно е решила да става порядъчна жена. От следващия ден.

Същата вечер Фил Поведа все още седял приведен над кухненската маса с онези двете чаши недопито кафе. По едно време

чул, че вратата зад гърба му се отваря, чул и приближаващите се стъпки. Вирнал глава, в очите му заблестели отблясъци. Тогава се обърнал, както си бил на стола.

— Съжалявам и се разкайвам — рекъл тихо.

Над главата му надвиснала кука и в онези последни в живота му мигове си припомнил Христовите думи, казани на Петра и на Андрея на брега на Галилейското море:

*И ще бъдете рибари на люде...*

— Няма да боли, нали? — помолил се той, а устните му силно треперели.

Тогава куката го подела...

## ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ТРЕТА

Потеглих към Колумбия в пълна тишина: никаква музика в колата. Струваше ми се, че летя по И-26, носех се безмълвно в северозападна посока; оставих зад себе си окръзите Дорчестър, Оринджбърг, Калхун. В главата ми цареше странно спокойствие, сякаш бях оглушал, претръпнал за всичко: фаровете на насрещните коли просветват като носещи се в мрака светулки; те бляскат изведнъж, сетне се смаляват бавно, чезнат и гаснат в далечината, след поредния завой.

Навсякъде по пътя дървета, дървета, дървета, зад тъмните им силуети като черен воал се шири мастилена тъма и смълчаната земна шир. Замряла, гробовно вгълбена. И как не? Дамгосана от собствената си история, обогатена от тленните останки на заровените под скалите, тревата и листата мъртвци: британци, колонисти и преселници, южняци и северняци, роби и свободни люде, нашественици и потиснати. А пък отидете ли по на север — към Йорк и Ланкастър — попадате на отколешните друмове, по тях са яздели нощните бродници, мощните им коне преодолявали земни и водни препятствия с еднаква лекота, закачулените в бяло ездачи мълком се носели, същински напръскани с кал ангели на смъртта, тероризирали, унищожавали, тъпчели първите кълнове на новото бъдеще, размазвали го под тежките конски копита.

А кръвта на убитите тихо попивала в земята и обагряла в алено реките. Тя захранвала корените на планински и равнинни тополи, кленове и дрянове, храсти, цветя и всякакви други растения, попадала в хрилете на големите речни рибни пасажи, така я поглъщали и хранещите се с риба зверчета, като например видрите, а и едрите хищници, като мечките. Тя хранела и едnodневки, комарчета, бръмбари и всякакви жужащи над Пиедмонтските плитчини водни насекоми; съответно и черноперките, които обичат да ги ловят, а сетне бързат да се сгушат в някой подмол, както и лунните рибки — Molamola, които пък се крият под листата на водните лилии.

Тук, в тези мочурливи райони, слънчевите лъчи имат по-други измерения, те огряват местната природа по странни начини и под необичайни ъгли; отблясъците им не зависят от водното течение или прищевките на вятъра. Тук се въди един вид риба, наричат я среброперка, люспите ѝ искрят във водата, сливат се с играещата в нея слънчева светлина и отпращат измамни отражения на прелитащите отгоре хищници. Последните се плашат, защото възприемат плитчината като огромно и опасно сребристо тяло. Така тези реки, поточета и басейнчета се превръщат в убежища за местната фауна, само че старата кръв е намерила начин да проникне дори и в тях.

Мисля и мисля, главата ми ще се пръсне...

Дали не това е причината, заради която се криеш някъде тук, Терес? Може би поради това в онази стаичка няма почти нищо, което истински да говори за теб?

Защото ти не съществуващ в онзи град, поне не и в истинската си същност. В големия град ти си просто бивш затворник, още един бедняк, който работи и почиства на по-богатите от него, наблюдавайки различните им земни дела: алчността, злините и лицемерните молитви за опрощение към нашия Бог.

Но то е само прикритие, параван, нали, Терес? Всъщност ти си съвсем друг. Истинският Терес е там, в блатата, в мочурите, там е неговият реален свят. Там съществуващ ти в собствения си непристорен образ. Заедно с онова, което криеш от другите през всичките тези години, нали? Ти си онзи носител на Възмездие, Терес, ти си, кой друг? Ти ги преследваш до дупка, за да ги накажеш за стореното от тях преди толкова много време, нали? Това е твоята мисия, Конгарий е твоят дом. Разкрил си греха им, решил си да им отмъстиш. Само че тогава си попаднал в затвора, макар че дори и по този начин пак си принудил някой да си плати за греховете. А сетне е трябвало да изчакаш, за да си продължиш работата. Не те виня за това. Не мога. Мисля, че няма истински човек, който да е в състояние да оцени стореното и да не желае да накаже виновниците някак си. И все пак това, твоето, Терес, не е истинска справедливост. Защото вършейки онова, което си вършил, именно по твоя си начин, ти не разрешаваш най-вече да излезе истината за стореното от Мобли и Поведа, Ларус и Трует, Елиът и Фостър. Тази Истина няма да бъде научена от

хората, а без нея истинската Справедливост никога няма да възтържествува. Правда няма да има.

Ами Мариан Ларус? Каква е пък нейната вина? Имала е нещастieto да се роди в това семейство и да бъде белязана от братовото си престъпление, несъзнателно да поеме неговия грях и да бъде наказана за него. А не би трябвало тя да страда. Нейната смърт е грешна стъпка и отклонение в друга посока, тя води към друго място и свят, където справедливост и отмъщение съвсем не се различават едно от друго.

Ето, затова някой трябва да спре делата ти... И в края на краищата онази отдавнашна случка в Конгарий трябва да бъде разказана. Защото иначе онази жена с люспестата кожа ще продължи да блуждае и скита сред кипарисите и бодливите вечнозелени храсти... фигура незайна, бездомна, несретна. Зърната в полусенките случайно и мимолетно от нечий очи, никога невиджана в светлината на истината, тя продължава да броди в надежда да дойде мигът, когато ще намери изгубената си обругана сестра и ще я прегърне, за да я почисти от кръв и нечистотии, да премахне страданието и унижението, срама и болката...

Тресавището с мочури, реки и потоци, дървета: сега минавам съвсем близо до тях. Усещам далечно присъствие, чувам и виждам различни неща. Мислите ми се реят далечни и смътни, за миг изпускам управлението, колата кривва и излиза от пътя, пресича естествения банкет и се покачва на неравната земя. След миг успявам да я овладеея и я връщам на пътя. Мочурите са нещо като пречистващ филтър и аварийна клапа против бедствия: зададат ли се порои и наводнения, те поемат излишната вода, задържат дъжда и утайките — да не поразяват крайбрежните равнини. Обаче реките все така минават през голямото тресавище, все така носят в себе си частички от старата кръв. Те са в тях, когато водите им стигнат до крайбрежната земна шир, там са, когато течението става вече солено, когато се влива в голямата вода, там са, когато границата между тях вече пада. Сушата, океанът, те са, еднакво белязани от старата кръв. Един-единствен акт и все пак може би последиците му ще бъдат усетени навсякъде в природата, може би един цял свят ще бъде променен, неизмеримо, неопикуемо променен... от една-единствена смърт.

Пламъци... виждам пламъците: пламтят огньове, пожарища, запалени от нощните бродници — пламтящи къщи, посеви. Копитата громолят, конете цвилят, задавя ги димът, усещат човешката паника, ездачите опъват поводите и задържат големите красиви животни да не опърлят очи в огъня... Но обърнат ли се, зад тях зейват тъмните очи на каверни и ями — сифоните на майката земя — в дъната им чернее вода, и още пламъци, от дълбоките и преплетени като лабиринти подземни пещери изригват нови огнени стълбове, устремени нагоре, нагоре в тъмните небеса, а писъците на онази млада жена се губят в неземния им рев.

Окръгът Ричланд... река Конгарий тече на север, аз пък сякаш летя над пътя, нещо ме носи напред, устремен нанякъде, тласка ме ту по-бързо, ту по-бавно, това зависи от околността...

Сега пътувам към Колумбия, на северозапад, очаква ме равносметка, може би иде Денят на разплатата? Но не мога да мисля за нищо друго, освен за разчекнатото на земята момиче, отворената му в няма болка уста, очите, в които съзнанието бавно гасне.

*довърши я*

Тя примигва в агония.

*довърши я, ти казвам*

Вече не е на себе си.

*довърши я!*

Очите ѝ се бялват и съзират летящия към главата ѝ камък.

*довърши я*

После вече я няма.

Наех си стая в „Клаусън Ин“ на „Грийн“, голяма бивша пекарна с надстройка, в по-късни години превърната в хотел или можете да го наречете и странноприемница, близо до място на име „Петте къшета“, недалеч и от Университета на Южна Калифорния.

Изкъпах се, преоблякох се и веднага позвъних на Рейчъл. Просто имах нужда да ѝ чуя гласа. Когато ми се обади, реших, че звучи като на леко пиян човек. Оказа се, че с една колежка и приятелка посрбъвали биричка „Гинис“ — най-добрата приятелка на бременните жени.

— Направо в главата ми се качи — изкикоти се тя. — Ама това е от желязото, то сега е полезно за мен.



— Желязо в бирата, а? Какви ли не дивотии чува човек — рекох дълбокомислено. — Я е вярно, я не.

— Ти зарежи тези приказки, а кажи какво става при теб?

— Все едно и също — старото — отвърнах.

— Тревожа се за теб, да знаеш — изведнъж натърти тя и гласът ѝ бе вече съвсем друг, променен.

Онзи весел тон на подпийнал човек, лекото фъфлене и други подобни признаци бяха изчезнали, все едно изтрити с един замах. Беше шегичка, малко театро с добре изработено прикритие, като бързо нарисован от добър художник с някаква задна цел сюжет върху платно на стар майстор. А на Рейчъл подсъзнателно ѝ се пиело, искала да бъде щастлива и весела, без проблеми и тежки мисли. Колко му е да пийне половин шише бира, а? Да, ама не — рече ми тя най-сериозно.

— Нали знаеш, че съм бременна или вече си забравил? — сопна ми се тя.

Съпругата бременна, пък бъдещият татко се мотае някъде из Юга, наоколо му хората, както винаги, един по един мрат. Междувременно пък един мразец и двама ни човек върти игри, за да излезе от затвора, а предложенията му за сделки и примирия смътно се въртят из главата ми.

— Не съм забравил. Добре съм — излъгах за второто аз. — Вече привършвам случая, наясно съм с нещата. Изобщо смятам, че зная точно какво е станало.

— Е, добре, разкажи и на мен — настоя тя.

Затворих очи, опитах се да си представя, че с нея сме заедно, лежим един до друг в мрака. Дори далечно усетих любимия ѝ парфюм, а тялото ѝ сякаш се притисна към моето.

— Не мога сега.

— Моля те. Сподели каквото и да е то. Искам те да споделяш всичко важно, все едно протягаш към мен ръка през цялото това огромно разстояние...

Тогава взех, та ѝ казах.

— Изнасилили две девойки, Рейчъл, били сестри. Едната от тях е майката на Атис Джоунс. Пребили я до смърт, смазали главата ѝ с камък. Другата я изгорили жива.

Тя премълча, но чувах ускореното ѝ дишане.

— Елиът е един от тях.

— Но нали той те помоли за помощ? Не те ли извика той да отидеш там?

— Да, вярно е.

— Значи те е лъгал, така ли?

— Не, не е точно така, не и за всичко.

Истината ли? Иди, че я обяснявай. Лежи си скрита недалеч от повърхността.

— Трябва да се махнеш от там! Веднага да заминеш трябва, чуваш ли?

— Няма как.

— Моля те!

— Не мога точно сега, Рейчъл. Знаеш, че не мога.

— Моля те!

Хапнах сандвич в „Йестърди“ на „Дивайн“. По уредбата бяха пуснали Емилу Харис, пееше „Разрушена любов“ на Нил Йънг, самият той дрезгаво припяваше в нейния кавър.

Във века на разни Бритнита и Кристини тези два доста по-стари гласа успяха да ми навейт странно успокоение и известна сигурност. Имаше нещо хубаво и добро в тях — и двамата вече залезли звезди, обаче зрели и опитни артисти, те пееха за любов и копнеж, за желание и молба за последен танц. Рейчъл ми бе затворила телефона, но чух хлипане, стори ми се, че виждам и сълзите ѝ. Осезаемо усещах угризения — знаех отлично, че я принуждавам да изживее тежки мигове, ама на! Не можех точно сега да си тръгна и да оставя нещата nedovършени.

Свърших сандвича, преместих се в бара и седнах в едно сепаре. Под плексигласовото покритие на масата бяха поставени стари снимки и реклами, вече доста пожълтели. Облечен в пелени дебелак позира пред фотоапарат. Усмивнатата жена държи кученце. Прегърнати, целуващи се двойки. Ама някой помни ли им имената?

На бара седеше младеж с бръсната глава, на възраст някъде около дващестте. Погледна ме в огледалото и бързо отмести очи, само че не можа да прикрие интереса в тях. Беше ме познал, прочетох го в неговите, когато погледите ни за миг се срещнаха. Наблюдавах го съсредоточено в гръб: имаше добра мускулатура и на врата, и на

раменете, здрави бицепси, тесен кръст. Неопитен наблюдател би го взел за дребен, дори и женствен, само че бе жилив и вероятно човек трудно би го повалил на земята — беше от онзи тип бойци, които падат, но веднага се изправят, нападат и се бият с непроменена стръв. По триглавите мускули имаше татуировки, изпод ръкавите на тениската се подаваха краищата им, ръцете му надолу — от лакътя до китката — бяха чисти, а под кожата също играеха добри мускули, виждаха се опнатите сухожилия, особено когато свиваше и отпускаше юмруци. И ето! Отново ме погледна крадешком, след малко — пак. Сетне бръкна в джоба на прекалено тесните джинси, извади няколко еднодоларови банкноти и ги хвърли на тезгяха, после с лекота скочи от високото столче и тръгна към мен. Отново свиваше и отпускаше юмруци и, изглежда, по-възрастният мъж до него схвана накъде отиват нещата, защото се опита да го спре.

— Какъв ти е проблемът на теб, бе? — остро рече, когато застана до сепарето, а в съседните две хората млъкнаха и извърнаха глави към нас.

На лявото му ухо висеше обеща във формата на стиснат юмрук, челото му бе високо, очите му святкаха на бялото лице.

— Аз пък си помислих, че ти имаш някакъв проблем с мен, защото непрекъснато ме гледаш в огледалото — спокойно отвърнах аз, а в съседство някой високо се разсмя.

Бръснатата глава му хвърли огнен поглед и смехът секна. Сетне отново се обърна към мен, сега още по-агресивен — подскачаше леко на място, люлееше се ту на пети, ту на пръсти, отново и отново.

— Подпичкваш се с мен, а?

— Не — рекох скромно. — А на теб иска ли ти се?

И му се усмигнах най-слънчево. Той почервения и понечи да ми налети, когато отзад някой тихо подсвири. Беше по-възрастният мъж, който преди малко се опита да го озапти. Косата му бе черна, зализана по главата. Пристъпи напред, хвана младежа здраво за ръката.

— Остави го на мира — посъветва го тъмнокосият.

— Нарече ме педал — възрази бръснатата глава.

— Тц, той просто се опитва да те вбеси. По-умно е да му обърнеш гръб.

Младежът се опита за миг да се освободи от пръстите на другия, не успя, тогава шумно се изплю на пода и затропа с едри стъпки към

изхода.

— Редно е да се извиня заради младия си приятел — каза ми придружителят му. — Прекалено е чувствителен.

Кимнах, но не се издадох, че го помня. Беше човекът на младия Ларус от Чарлстън, същият, когото бях зърнал да яде сандвич на сборището на Роджър Бауън. Този тип ме познаваше, явно ме бе проследил до тук. Значи вече знаят къде съм отседнал този път, може би дори се досещат и защо съм тук.

— Ние ще си тръгваме — добави той съвсем ненужно.

Кимна ми с глава и си тръгна.

— Пак ще се видим — рекох току зад гърба му.

Замръзна на място, настръхна.

— Я да видим сега защо пък така мислите? — попита той и вече обърнат, наклони глава встрани.

Ясно различих профила му — сплескания нос, удължената брадичка.

— Чувствителен съм. За такива неща — отвърнах му аз.

Почеса слепоочие с показалеца на дясната ръка и ме изгледа.

— Интересен човек сте вие — подхвърли, без повече да се преструва. — Ще ми липсвате, когато вече няма да ви има.

Изтърси това и тръгна към вратата по дирите на бръснатата глава.

Изчаках двайсетина минути, излязох с група шумни студенти и се движих с тях чак до пресечката на „Грийн“ и „Дивайн“. Не забелязах никой от онези двамата, но бях уверен, че са някъде наблизко и ме дебнат. В хотелското фойе бяха пуснали тих джаз, кимнах с глава на зачетения в дебела книга млад мъж на рецепцията. Усети поздрава ми и го върна, надигайки глава. Четеше учебник по психология.

От стаята се обадох на Луис. Бе извънредно предпазлив, не бе разпознал номера, от който се обаждах.

— Аз съм — рекох.

— Как е?

— Не е много добре. Вече ме следят.

— Колко са?

— Двама — отвърнах и му разказах случката в бара.

— Отвън ли са?

— Мисля, че да...

— Искаш ли да дойда?

— Не, продължавай да следиш Китим и Ларус. Помощ нужна ли ти е за нещо?

— Приятелчето Бауън се довлече тази вечер, погостува на младши, сетне с Китим доста дълго ломотиха. Сигурно смятат, че вече са те наместили, където им е нужно. Това си беше капан, човече, капан — още от началото.

Не, не просто капан, Луис, помислих аз. Много повече от капан. Мариан Ларус, Атис Джоунс, майка му и сестра й: случилото се с тях бе истинско и ужасно, то обаче няма нищо общо с Фокнър и Бауън. Ето затова се намирах тук сега, те бяха реалната причина и за оставането ми изобщо, заради нея бях готов да жертвам и повече.

— Ще ти се обадя — обещах му и затворих.

Стаята ми гледаше към „Грийн“ и бе в предната част на хотела. Свалих дюшека от кревата и го наместих на пода, отгоре му разхвърлих и чаршафите. Съблякох се и легнах близо до стената под прозореца. На вратата сложих верижката, подпрях дръжката със стол.

Тя крачи нейде там, не зная точно къде, бяла сянка сред огрените от бледата луна дървесни стволове. Зад нея, по черната водна повърхност, се стелят стотици мънички звездички. А дърветата се навеждат над кротко течащата река и се оглеждат в нея.

Къде е Белият път ли? Навсякъде. Във всичко. Той самият е Всичко. Цялата Вечност. Защото ние сме в него и част от него.

Заспивай... заспи и сънувай сенките по Белия път. Сънувай телата на паднали девойки, те умират, а затиснатите под телата им крехки лилии бавно вехнат... Сънувай Каси Блайд и подаващата й се от мрака нарязана ръка.

Заспи и нехай дали си сред изгубените или намерените, сред живите или мъртвите...

## ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА

Бях си нагласил сигнал за събуждане в 04,00 преди разсъмване и със зачервени от недоспиване очи вече вървах през фоайето към задния вход. На рецепцията беше същият младеж — изгледа ме над същата дебела книга, видя, че не си изнасям чантите, и отново се зачете.

Ако продължават да ме следят, онези двамата трябваше да са се разделили: единият — пред хотела, другият — отзад. Задният вход/изход водеше към паркинга, който пък имаше излаз и на „Грийн“, и на „Дивайн“, и доста се съмнявах дали ще мога да мина незабелязан. Сега извадих носна кърпичка и развих крушката в коридора пред задната врата. За онази точно отвън се бях погрижил още снощи — преди да се прибера, я бях разбил с подметката на обувката. Открехнах вратата почти на косъм, ослушах се и се измъкнах безшумно. Сетне прибягах зад паркираните коли и приведен и крадешком затичах към „Дивайн“. Промъкнах се като сянка до недалечната бензиностанция и от обществения телефон там извиках такси. Само пет минути по-късно бях на път за международното летище на Колумбия. Там взех кола под наем от „Хърц“ и незабавно потеглих за Конгарий.

Тресавището е сравнително отдалечено от шосетата или по-точно казано, с кола не можеш да стигнеш точно до него. Главният път минава покрай Олд Блъф и Каролайна Симс, оттам отива направо до лесничейството. Искате ли да разгледате флората и фауната, имате възможността да се придвижвате към и покрай мочурите по цяла мрежа застлани с дъски пътеки, каквито сигурно сте виждали по плажовете. Ако желаете да навлезете по-навътре в Конгарий, ще ви е нужен съд, затова предварително си бях поръчал неголяма триметрова лодка с извънбордов двигател. Старецът, който даваше лодки под наем, вече ме чакаше на шосе 601, над нас точно се падаше мостът Бейтс. Платих си, ама той поиска ключовете на колата ми вместо гаранция. Дадох му ги и се качих на лодката. Тръгнах по реката, а ранното утринно слънце вече огряваше кафеникавата вода, големите кипариси и водните дъбове по бреговете.

Когато вали, Конгарий приижда и наводнява тресавището, изхвърля наноси и тиня и връз съседните низини. Огромните дървета по околните брегове са част от общия резултат на наносите, които съдържат хранителни за растителния свят вещества. Техните корони са избуяли и големи, на места дори покриват реката отгоре като свод и осигуряват сянка, а отдолу е прохладно и сумрачно. Последният минал оттук ураган на име Хуго отнесъл някои от тези гиганти, фучал и трещял в могъщ гняв, но пак са останали предостатъчно от тях. Човек застива и немее в преклонение пред силата и мощта на Майката Природа, чието чадо е исполинската гора, през която минаваше пътят ми.

Конгарий маркира още и границите на окръзите Ричланд и Калхун, криволичещата му топография определя, ограничава и разделя властта на местните политически играчи, полицейските райони и юрисдикция, щатските разпоредби и още десетки други по-дребни фактори, които регулират живота на околното население.

Слънцето се издигна по-високо, вече бях минал поне десетина мили, когато насреща ми се зададе свлякъл се във водата кипарис — огромно, могъщо дърво, препречило половината река. То маркирало края на щатската територия и оттук започвала частна собственост — така ми бе обяснил възрастният лодкар. Тя пък обхващала земята около реката в продължение на около две мили, а някъде по нея, най-вероятно съвсем близо до брега, бе и Тересовият дом. Помолих се мълком дано да не се наложи да го търся дълго.

Завързах лодката за падналия кипарис и понечих да слеза от нея. Посрещна ме чирикащ хор щурци, но допрях ли крак до земята, незабавно настъпи пълна тишина. Тръгнах по брега навътре в частния парцел и щурчетата крякнаха отново. Вървах само покрай реката, внимателно се оглеждах за някаква пътека или поне следи, но нямаше нищо. Явно Терес държеше присъствието му тук да си остане максимално дискретно. Възможно бе пътеки да е имало преди влизането му в затвора, а те отдавна да са обрасли с трева и станали незабележими за окото на външен човек. Може би сетне той просто не е пожелал да ги възстановява в предишния им вид, за да не го издават. Спрях и затърсих ориентири, които да ми дадат представа къде точно се намирам. Запомних някои дървета и топографията, контура на

брега, сетне тръгнах перпендикулярно на реката и навътре в тресавището.

Миришех въздуха в надежда да доловя дим от огън или готвене, но усещах само дъх на влага и растителност. Навлязох в горичка евкалиптови дървета и водни дъбове; сред тях се ширеха гъсталаци блатни вечнозелени растения — предимно видът *Nyssa*, натезжали от тъмновиолетови плодове. По-навътре растяха джел, папая и елша така нагъсто, че виждах само зелено и кафяво, почвата отдолу — предателски хлъзгава и мокра, покрита със стари листа и загниваща растителност — почти не се виждаше. По едно време за малко да налетя в гъсто оплетените мрежи на паяк с издуто лъскаво коремче, увиснал като черна звезда в средата на малката си галактика. Едва ли бе опасен, но тук сто на сто имаше и достатъчно много други подобни твари, а през последните месеци се бях нагледал на паяци, втръснали ми бяха до смърт тези гадове. Затова си откъснах клон с дължина метър и нещо и го използвах като подръчен инструмент: да разчиствам пътя, да разтварям по-гъстите клони, да оглеждам земята, да не попадна в някоя клопка.

Вече вървах двайсетина минути и изведнъж зърнах постройката. Стара къщурка, строена на полянка по най-прост план — малко преддверие, две стаи зад него и встрани. Само че впоследствие са я достроявали, добавили са и веранда отпред и дълго, тясно помещение отзад. Отвън по дървената конструкция явно е имало поправки, централният комин също е бил ремонтиран, личеше си. Все пак в основни линии отпред изглеждаше както вероятно си е била и в началото, сигурно строена през миналия век, когато натоварените с издигането на дигите роби са предпочитали да живеят в Конгарий.

Сега не забелязвах признаци на живот, на опънатото встрани въже за пране дрехи нямаше, не се чуваха никакви звуци. Заобиколих, огледах малкия сайвант, където трябваше да има генератор.

Върнах се отпред, изкачих няколкото грубо издялани стъпала към верандата, почуках. Никой не се обади. Приблжих се до прозореца, надникнах, успях да различа маса и четири стола, стара кушетка и кресло. През отворена врата забелязах и спалнята, друга врата имаше отзад, вероятно водеше към достроеното помещение. Тя обаче бе затворена. Още веднъж почуках, сетне отново заобиколих дома. Тогава чух изстрелите — стреляше се някъде из тресавището,



звукът бе доста размазан и приглушен от влажния въздух. Там някъде се движеха хора, предположих, че са ловци.

Прозорците на пристройката бяха замазани с черна боя. Отвътре. Затова отначало ми се стори, че виждам завески от тъмен плат, но доближих ли се достатъчно, забелязах ивиците от космите на четката. На края на стената обаче имаше врата. Пак почуках, сетне реших да проверя дали е заключено. Завъртях топката, оказа се отключено.

Влязох в дълго, тясно помещение и веднага усетих миризмата. Силна, като на медикаменти, макар и да усетих нещо, което по-скоро напомняше на билки и трева, отколкото стерилния дъх на фармацевтичен продукт. Изпълваше цялата стая, в която имаше кушетка, телевизор, няколко евтини етажерки, на които обаче книги не забелязах. Затова пък бяха подредени евтини списания тип сапунена опера и вехти, омачкани и видимо многократно четени броеве на „Пийпъл“ и „Селебрити“.

По стените почти навсякъде бяха налепени изрязани от списанията снимки. Манекени, актриси, знаменитости, единият ъгъл бе подреден едва ли не като олтарче на Опра Уинфри. Пък и повечето други жени бяха чернокожи: Хал Бери, Анджела Басет, групата ритъм енд блус Ти Ел Си, Джейда Пинкет Смит, че дори и Тина Търнър бе там. Над телевизора видях още снимки — от светските хроники на местните вестници: до една на Мариан Ларус. По тях се бе наслоил прах, на тънък слой, явно отдавна небърсан. В същото време затъмнените прозорци не допускаха слънцето и снимките не бяха избелели. На едната от тях Мариан бе в средата на група млади, красиви момичета, вероятно в деня, когато са завършили средно образование. Друга я представяше на благотворително мероприятие, трета на прием на Ларусови в чест на Републиканската партия и вероятно с цел набиране на финанси. На всяка една се натрапваше красотата на девойката, видимо изпъкваща сред всички останали жени.

Пристъпих към кушетката. Тук миризмата се засили, а чаршафите бяха напръскани с кафяви петна, като от разляно кафе. Имаше и други — по-светли, по-пресни, а по тях май и малко кръв... Внимателно докоснах горния чаршаф, петната ми се сториха влажни. Огледах се, забелязах малка баня тоалетна, миризмата идваше именно оттам. В поставен на пода леген видях гъста кафява, плътна маса, която полепна по пръстите ми и се проточи като лепило. Тук имаше

душ, до него завинтена в стената поставка за кърпи, в подножието му нещо подобно на нея. Тоалетната беше изрядно чиста, а подът — покрит с евтини, но майсторски поставени плочки.

Огледало обаче нямаше.

Върнах се в пристройката и отворих единствения шкаф. По пода му и по лавиците бяха натрупани бели чаршафи с множество кафеникави петна по тях, огледало пак не забелязах.

Сега отвън отново стреляха, този път значително по-близо. Набързо огледах останалата част на къщата, не пропуснах мъжките дрехи в спалнята, нито прибраните в стар моряшки сандък женски — евтини и доста остарели. В кухнята намерих предимно консервирана храна, тиганите и тенджерите бяха подредени, светеха и изобщо изглеждаха редовно и изрядно почиствани. В един ъгъл забелязах сгънато походно легло, доста прашно, видимо отдавна неизползвано. Всичко останало бе чисто, просто блестеше. Телефон не намерих, запалих осветлението, на тавана в оранжево меко грейнаха слаби лампи. Изгасих, отворих предната врата, излязох на верандата.

Веднага забелязах и тримата — все още крачеха сред дърветата. Първите двама разпознах незабавно — вчерашните герои от бара. Бръснатата глава и другият си бяха в същите дрехи, може би не си бяха и лягали. Третият бе доста пълен, единият от двамата, които ме чакаха на летището, в деня на пристигането ми в Чарлстън. Носеше кафява риза, а пушката му висеше на ремък на дясното рамо. Видя ме пръв и веднага вдигна ръка. И тримата спряха там, където свършваха дърветата и започваше полянката. Настъпи тишина. Реших да я наруша пръв.

— Май ловувате в забранено време, извън сезона, а? — подхвърлих.

Отвърна ми по-възрастният, онзи от бара. Усмихна се тъжно и рече:

— Онова, дето го отстрелваме, то си е винаги в сезон.

Само поклатих глава.

— Така си и мислех, че ще кажете, та дори и сезонът да е открит — добави онзи. — Само че трябва повече да внимавате, г-н Паркър — от кого например наемате лодки и прочие. Или пък да им плащате малко повече, че да си държат устите затворени. Тук хората са си беднички поначало...

Държеше пушката небрежно, полунаведена и пред гърди, но забелязах, че показалецът му лази към спусъка.

— Я по-добре елате тук — покани ме той. — Имаме с вас работа да вършим.

Вече отстъпвах назад, когато първият куршум удари дограмата над мен. Пробягах дължината на къщата и излязох отзад край сайванта с генератора, а вторият куршум отчупи кора от съседното дърво.

Успях да вляза в гората, бягах сред стволовете, а дървесните корони ми се виждаха ужасно високи — някъде на двайсетина метра над мен. Тичах и блъсках с рамене кипариси, дъбове, евкалипти, държах се приведен, колкото бе възможно при такъв бяг. Изведнъж се подхлъзнах на мокрите листа и тежко паднах на една страна, затаих дъх за миг, но не чух шум от преследване. Надигнах глава, огледах се по-внимателно — забелязах дебелия с кафявата риза на не повече от петдесетина метра, пристъпваше доста бавно и внимателно. При това го бях забелязал само защото се промъкваше сред гъстите зелени храсталаци, където изпъкваше най-много. Ясно, че и другите не са много по-далеч. Вероятно са се притаили и се ослушват — сам да си издам местоположението. Сто на сто бяха намислили да ме обградят от три страни и сетне да ме довършат. Дълбоко поех въздух, прицелих се в дебелия и бавно натиснах спусъка.

От гърдите му изригна червено фонтанче, тялото му потрепна, изви се и тежко се срути в храстите отзад, клоните им пращяха и неохотно се превиваха под немалката тежест. Отляво и отдясно незабавно прозвучаха изстрели — гърмежи като близнаци, отново и отново, и внезапно пространството над мен се изпълни с падащи листа и трески.

Отново побягнах.

Теренът тук се оказа наклонен, насочвах се към по-високото, с многото кленове и онези дървета с твърдата сърцевина, къде да си спомня името им в тази гонитба. Избягвах да излизам на открито, подбирах най-гъстите места. В движение закопчах якето, за да не ме издава бялата тениска. Спирах от време на време и се ослушвах за преследвачите. Нищо не чувах, където и да са били, спотайваха се проклетниците. По едно време надуших урина — трябва да е била на някоя сърна или пък на рис, наоколо имаше животински следи и пътечка. Не знаех накъде се движа, къде отивам. Намеря ли някоя от

по-широките дъсчени пътеки, може би тя ще ме отведе към лесничейството? Но пък на нея ще бъда много по-уязвим — ясна мишена за онези, които ме гонят като диво животно. Ама това за пътеката си бе направо в областта на догадките. Докато отивах към къщата, вятърът духаше в североизточна посока, направо на Конгарий, сега беше точно в гърба ми. Реших да се движа по животинската пътечка с надежда тя да ме отведе към реката. Защото загубя ли се в тресавището, незабавно ще се превърна в лесна плячка за онези убийци.

Опитвах се да си маскирам следите, но почвата бе мека и ровка, неволно оставях дълбоки отпечатъци в нея, тук-таме пречупвах клонче, мачках ниската растителност. Просто нямаше как. След около петнайсет минути стигнах място с паднал кипарис; старо величествено дърво, почти разцепено на две от светкавица, а под щръкналите във всички страни корени зееше голяма яма. Бреговете ѝ бяха вече обрасли с храсти, те образуваха естествено прикритие; благодарение на тях и огромното коренище се бе създала малка пещера, нещо като скривалище. Опрях се на ствола да си поема дъх, свалих якето и съблякох тениската. Наведох се над ямата и я захвърлих сред корените. Сетне облякох якето на голо и се върнах в околните храсти. Там легнах на земята и се притаих.

Пръв се появи бръснатата глава. Голото му теме лъсна иззад едно борово дърво като прясно снесено яйце, сетне светкавично се скри. Беше забелязал тениската. Колко ли може да бъде тъпо това момче?

Оказа се тъпо, но не достатъчно. Подсвирна тихо, а един храст леко помръдна, макар и да не долових нищо от евентуално скрития зад него преследвач. Избърсах потта от челото, като внимавах да не движа нищо повече от пръстите, стичаше ми се право в очите. И ето — зад онзи бор отново движение! Прицелих се, примигах бързо няколко пъти да предваря стичането на капките и в същия миг бръснатата глава изскочи от прикритието, сетне внезапно се закова на място като вцепенен, сякаш нещо го бе изненадало силно.

Също така внезапно подскочи и падна възник в храстите като съсечен. Толкова бързо стана, че не бях сигурен дали съм видял добре. Рекох си, че трябва да се е подхлъзнал и всеки миг ще се изправи, ама не — не стана. От същия храст долетя тихо подсвиркване — обаждаше се партньорът му. Отговор нямаше, онзи се обади още веднъж, после

всичко притихна. Тогава реших да се изтеглям. Полазих назад по корем, без да вдигам глава, максимално тихо. Отчаяно се стремях да се измъкна оттук колкото се може по-бързо — да загърбя последния от ловците и онова — другото, неизвестно нещо — което, изглежда, сега се бе настървило и срещу него, но вероятно и срещу мен. Слънцето се опитваше да пробие плътната дървесна зеленина над мен, а аз отстъпвах и се молех да успея.

Така лазих по корем поне трийсетина метра и чак тогава се осмелих да се изправа. Някъде пред себе си долавях шум на вода. Тогава отзад затрещяха изстрели, но не бяха в моята посока. Затичах и не спрях дори и когато остро клонче ми одраска ръката, оставяйки дълбока червена резка. Бягах изправен, силно задъхан и неочаквано зърнах бяло петно — мярна се някъде вдясно. Помъчих се да си внуша, че е случайна птица — яребица или млада чапла и защо пък не? Но движението бе съвсем нетипично за птичия свят, онова нещо се спираше несигурно, напредваше бавно, получаваше се впечатление, че се опитва да се прикрие, плюс това има някакъв физически дефект. Отново го затърсих с поглед сред храстите, не го намерих, но вътрешният ми глас непрекъснато повтаряше: там е, то е там, внимавай! При това вече физически усещах нечий поглед. Гледаше ме, наблюдаваше ме, изчакваше...

Продължих напред.

Вече виждах блясъка на водата през дърветата, чувах плясъка ѝ. На около стотина метра от мен забелязах лодка. Не бе моята. От тримата преследвачи може би двама бяха мъртви, третият бе нейде отзад, в гората. Възможно бе и той като мен вече да бяга, да се спасява както може. Излязох на откритото, пред току-що поникнали кипариси, странни, подаващи се от почвата твърди конични връхчета, те далечно наподобяваха чуждоземен пейзаж. Пробягах сред тях и вече стигах лодката, когато изневиделица ми налетя тъмнокосият. Някъде си бе загубил пушката си, но пък имаше нож и ми се нахвърли. Стрелях в движение, без да се целя, улучих го някъде в хълбока; куршумът го задържа за миг, но не можа да го закове. И преди да успея да стрелям пак, той бе вече отгоре ми. С лявата ръка удари моята дясна и отклони пистолета встрани, в същото време парирах атаката с ножа. Опитах да го ритна в хълбока, но предусети хода и на свой ред го парира, като използва собствената ми сила, за да ме завърти и да ме срита в крака.

Залитнах и паднах, ботушът му се стовари върху ръката с пистолета. Изпуснах го, как не, заболя ме ужасно. В следващия миг бе отгоре ми отново, но успях да вкарам коляно в раната му. Слюнка му изхвъркна от устата — добре го бях уцелил — очите му се отвориха широко, широко, изстена силно, но успя да ме затисне с коляно. И отново започна борба за ножа. Виждах, че очите му се изцъклят, раната му кървеше силно, изглеждаше зашеметен. Затова изведнъж се отпуснах и спрях натиска срещу него. Стар трик — той мигом се простря върху ми — прости физически закони. Само че в същия миг забих глава в носа му, високо изрева от болка, тогава го отхвърлих от себе си. Извъртях се и на свой ред му се нахвърлих: сграбчих го с все сила и го затръшках в земята, блъсках, колкото можех.

Вдигах и стоварях тялото му с последни усилия, докато се чу онзи хрущящ звук и нещо му изхвъркна от гърдите; сякаш му счупих ребро, а то се показа през кожата. Но не беше ребро. Изправих се, а той се тръскаше и гърчеше в напразни опити да се освободи от подаващия се от гръдния му кош остър коничен връх. Опипа с пръсти върха, те се обагриха в червено. Повдигна ги към мен, сякаш да ми покаже какво съм му сторил, сетне главата му падна и той предаде богу дух.

Избърсах лице с ръкава на якето, зацапах го с кръв, пот и кал. Извърнах се, затърсих с поглед пистолета по земята и тогава зърнах закачулената фигура сред дърветата. Стоеше недалеч и ме гледаше.

Беше жена, гърдите ѝ издуваха тънкия материал отпред, но лицето ѝ бе забулено. Назовах я по име.

— Мелия — казах достатъчно силно, — не се страхувай от мен.

Пристъпих към нея и тогава сянката падна върху ми. Извърнах глава, но бе късно. В лявата ръка Терес държеше метална кука. За краткото мигновение само успях да забележа, че в другата стиска нещо като палка. Сетне потънах в дълбока, дълбока тъма. И в мрака беше съвсем тихо.

## ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ПЕТА

В съзнание ме върна може би миризмата. Същият мирис на лековити билки, с които е бил правен мехлемът за кожата на жената. Лежах в кухнята на онази къща; и ръцете, и краката ми бяха здраво овързани с въжета. Повдигнах глава колкото можех, опрях я в стената. Силно ме болеше — гадна, постоянна болка. И раменете, и гърбът, а якето го нямаше. Вероятно го бях загубил по пътя — докато Терес ме е тътрил и влачил до своя дом. В съзнанието ми плаваха неясни спомени за високи дървета с мощни корони и с мъка пробиха през тях тънки слънчеви лъчи. Липсваха ми и пистолетът, и клетъчният телефон. Колко ли време съм лежал на пода? Може би часове.

По едно време долових движение — някой идваше. И наистина, след секунди на вратата застана Терес, фигурата му се откри на фона на късната следобедна слънчева светлина. В ръка държеше лопата, опря я във вратата, сетне влезе и прекна до мен. Не виждах жената, но я усещах. Беше някъде наблизко, вероятно в онази стаичка с боядисаните прозорци, заобиколена от ликове и образци на физическа красота, каквато тя вече никога нямаше да може да притежава.

— Е, братко, добре дошъл отново — рече Терес и свали тъмните очила.

Отблизо очите му бяха малко по-различни. Сега онази бяла ципа бе по-ясна, почти прозрачна. Заприлича ми на *tapetum* — същата отражателна ципа, която расте върху очите на някои нощни животни и подобрява зрението им. Напълни шише с вода от чешмата и ми го поднесе. Повдигна ми главата, за да ме улесни, пих жадно, чак докато потече по брадата и гърдите ми. Закашлях се, веднага се засили болката в главата.

— Аз брат не съм ти — рекох бавно.

— Ако не беше такъв, досега да си мъртъв.

— Всичките ги изби ти, нали?

Той помълча, сетне се наведе над мен.

— Тези хора трябваше да получат урок. В нашия свят има баланс. Те са отнели живот, разрушили друг. Трябваше да научат за

Белия път, да видят какво ги очаква там, да минат по него, да станат част от него. Така е.

Отместих очи от лицето му, погледнах към прозореца. Денят бавно гаснеше, светлината си отиваше. Скоро ще падне мрак.

— Нея си я спасил?

— Не можах да спася сестра ѝ, но нея успях — кимна с глава.

В очите му прочетох тъга, но и още нещо: видях любов.

— Тя била силно обгорена, но успяла да потъне и да се задържи под водната повърхност, а подземните потоци се смилили и я изнесли, та я изхвърлили навън. Намерих я простряна на една скала, занесох я у дома и с мама дълго я лекувахме. Сетне отидох в затвора, а мама умряла. Тя преживяла някак си без чужда помощ, после аз се върнах.

— А защо не отиде в полицията да им разкажеш какво се е случило?

— Хм, тук тези неща така не се вършат. Ти като че от небето падаш. При това тялото на сестра ѝ бе изчезнало. А нощта била съвсем тъмна. Как ще докаже кои точно са били младежите? Още повече, че вече не може и да говори. Пък дори и да можеше, какво, а? Кажи ми? Че кой ще ѝ повярва на нея? Нейната дума срещу тази на няколко от най-богатите бели младежи в нашия край. Не съм сигурен дори как е в главата сега. Добре ли е, що ли? Болката я бе подлудила.

Но това отговор не беше. Думите му не даваха обяснение за много други неща: какво бе изтърпял лично той, какво бе сторил на други хора, какво бяха изтърпели пък те.

— Обичал си Ади, нали?

На това не отговори.

— Обичал си я. Вероятно още преди да се е появил Дейвис Смут. А Атис чие дете е, кажи ми, Терес? Атис Джоунс твой син ли беше? Може би се е страхувала да признае, че е бременна от теб? Заради произхода ти на човек, отхвърлен от всички, някакъв си безименен несретник от мочурищата? Дори и чернокожите са те гледали отвисоко, нали? Затова си тръгнал по дирите на Смут, затова не си казал на Атис коя е причината да влезеш в затвора. Не си му разкрил, че ти си убиецът на Смут, защото не си го смятал за важно, нали? Не си вярвал, че Смут му е баща и си бил прав... защото датите не излизат, не се получава сметката. Убил си Смут за издевателствата му над Ади, сетне си побягнал да се скриеш тук, само за да завариш още



безчинства, извършени спрямо жената, която обичаш. Но преди да задействаш отмъщението, ченгетата са те арестували и изпратили на съд в Алабама. Извадил си късмет с присъдата — имало е достатъчно свидетели да подкрепят пледоарията за самоотбрана. Сигурен съм, че още щом те е видял, онзи Смут е посегнал към оръжието и си имал оправдание да го убиеш. А сетне... сетне ето те тук, бързащ да наваксаш за изгубеното време...

Терес си замълча. Знаех, че няма да отрича, но пък няма и да потвърждава. Протегна силна ръка и ме хвана за рамото, за да ме изправи на крака.

— Дошло е времето, братко. Хайде ставай, ставай.

Първо преряза въжетата на краката ми. Заболя ме веднага, защото кръвта тръгна по нормалните си пътища — въжетата бяха бая силно притегнати.

— Къде ще ходим?

Изненада се от въпроса ми. Загледах го в очите по за дълго и чак сега загрях — когато в тях зърнах душевното разстройство. Че той си бе луд, направо невменяем. Вероятно си е бил такъв още преди да са го завързали за онзи дирек под жаркото слънце в затвора. Кой друг би държал една тежко наранена жена в тресавището години наред само под грижите на една немощна старица? И то заради някаква недоизяснена своя месианска мисия.

— Ще се върнем при ямата — отвърна той. — При ямата. Време е.

— За какво е време?

Той ме придърпа внимателно към себе си.

— Време е да им покажем Белия път.

Макар че лодката си имаше двигател, той ми развърза ръцете и ме застави да гребя. Страх го бе, че шумът може да привлече нечие внимание, преди да се е приготвил. Страх го бе и аз да не го напада, затова ми бе намерил работа. Веднъж или дважд се изкуших да го цапардосам с веслото, но сега носеше пистолет. Забавех ли ритъма на гребането, той ме поглеждаше с онези налудничави очи и четеше мислите ми: усмихваше се и предупредително клатеше глава. Сякаш

бяхме двама стари приятели, тръгнаха на лов привечер. А денят бавно гаснеше и наоколо вече се стелеше мрак.

Не знаех къде е жената. Но интуитивно усещах, че е излязла доста време преди нас.

— Нали не ти си убиецът на Мариан Ларус? — попитах след малко.

Приближавахме крайбрежна къща, разлая се куче, веригата му задрънча. На верандата светна лампа, видях мъжки силует, чух гласа му — успокояваше псето. В тона му не долових вражда или гняв и ми стана някак си мило. Човекът разроши козината на животинката, а тя размаха опашка от благодарност. Много бях уморен, усещах, че вървим към края на цялата история. Изведнъж ми хрумна, че реката е досущ като Стикс, а в отсъствието на Харон ме карат мен да гребя; слезем ли на брега, ще стъпя в подземния свят и ще се загубя в безкрайните му празнини.

Повторих въпроса.

— Че какво значение има? — рече той безучастно.

— За мен има. Сигурно и за Мариан — когато е умирала. Но не си ти. Ти тогава си бил още в затвора.

— Всички повтарят, че убиецът е момчето, а него вече го няма да отрече.

Отпуснах греблата и незабавно чух изщракването на ударника.

— Не ме карай да те убивам, г-н Паркър.

Пуснах греблата съвсем, вдигнах ръце.

— Тя е била, нали? Мелия е убила Мариан, в резултат на което загива нейният племенник и твой син.

Изглежда ме продължително, след време заговори:

— Тя познава реката отлично. Мочурите, цялото тресавище. Скита из тях, броди навсякъде. Понякога ѝ прави удоволствие да гледа хората — те идват тук да пият и да блудстват. Предполагам, че ѝ напомня за онова, което е загубила, онова, което ѝ е било отнето. Въпрос на случайност е било... просто кофти късмет — зърнала Мариан да тича сред дърветата онази нощ. Нищо повече. Познала я — нали знае лицето ѝ от снимките във вестникарските светски рубрики — много обича да гледа красивите дами по тях. Видяла я и използвала случая. Кофти късмет — повтори напевно. — Просто това е било всичко...

Да, ама не. Разбира се, че не. Старата история на двете семейства — Ларусови и Джоунсови: пролятата кръв, избитите хора, разрушеният живот, това не е и не може да бъде случайност или съвпадение или просто „кофти късмет“. Тези два рода са свързани по много начини през вековете, да, цели два века; вретени да се взаимоотнощиождават. То това е някакво полупризнато, неофициално съглашение, нещо като древно заричане, тлееща вражда и жажда за мъст, разпалвани от спомени за робското подчинение на едни под камшиците на други, от непрекъснати издевателства, минали, разбира се, но и запомнени. Да, издевателства, а в ответ гневно възмездие. Техните пътища в нашия свят непрекъснато се пресичат и засичат, кръстосват се в съдбоносни мигове в живота на щата, в битието на семействата им.

— А знаела ли е, че младежът с Мариан е неин племенник?

— Тя не го е видяла преди смъртта на девойката. Аз... — Започна и спря. — Както ти казах, не зная какво си мисли, обаче пък може да чете. Разглеждала е вестниците множество пъти, зная, че понякога — късно нощем — се е промъквала и до затвора и го е гледала с часове...

— Ти си бил в състояние да го спасиш — рекох аз. — Можел си да я заведеш в полицията като живо доказателство и да отървеш момчето. Няма съд, който би я обвинил в убийство. Тя е невменяема.

— Тц, не е вярно, не съм бил в състояние.

Естествено, че не е бил. Защото тогава щяло да се наложи да прекрати отмъщението срещу насилниците и убийците на любимата му. А в крайна сметка за мъст е бил готов да жертва дори и собствения си син.

— Ти ли уби другите?

— Двамата ги убихме. Двамата заедно.

Спасил я, скрил я, лекувал я, сетне убивал заради нея и в името на сестрината ѝ памет. В известен смисъл се бе отказал от собствения си живот заради тях.

— Така трябваше да стане — рече той, сякаш прочете мислите ми. — Е, само това имам да кажа.

Натиснах греблата отново, полетяха дъговидни пръски; падаха обратно във водата, рисуваха невиджани инертни фигури, сякаш бележат хода на времето. Сякаш разтеглят всеки следващ момент,

удължават и забавят стъпките му, а светът се кани да спре, греблата да застинат в полъха на вятъра, птичките да увиснат напред полет, мушички и насекоми да замръзнат като пращинки в стопкадър. А ние нивга да не помръднем от това място. Да не ни бъде съдено да стигнем до съдбовното лобно място с онази черна яма, воняща на горящ бензин и човешка плът.

— Остават само още двама — изведнъж рече Терес. — Само двама и край...

Сега вече не знаех дали говори на мен, на себе си, или на някой невидим трети. Поглеждах встрани, очаквах да я зърна: трагична фигура, победена от болката, но и непобедена докрай, мълчешком да ни следи по брега. Или може би сестра й? С окървавена разбита глава, увиснала челюст, но и с блеснали в гневен пламък очи, а в тях играе същият онзи огън, който е трябвало да погълне сестра й.

Но не — отсреща виждах само сенките на дърветата и тъмнеещото небе, а във водата разчленени играеха само фантомите на ранните лунни лъчи.

— Ето тук слизаме — прошепна Терес.

Насочих съда към левия бряг. Носът меко удари земята, чух плясък зад себе си и се обърнах. Терес бе вече във водата. Махна с ръка да тръгвам към дърветата, послушах го. Крачолите ми бяха мокри, в обувките джвакаше тресавищна вода. Целият бях нахапан от разни гадни насекоми, лицето ми се изду; жестоко, до полуда ме сърбеше голата кожа на гърба и кръста.

— Откъде знаеш, че ще бъдат тук?

— О, тук ще са — убедено отвърна Терес. — Обещал съм им онези две неща, които най-много искат. Отговор на въпроса кой уби Мариан Ларус...

— И какво още? — попитах, но се досещах.

— И теб, г-н Паркър. Смятат, че вече с нищо не можеш да им бъдеш полезен. Особено онзи г-н Китим. Смятам, че иска да те загуби.

Знаех, че говори истината. Ролята на Китим трябваше да отбележи последното действие в режисираната от тях драма. Елиът ме бе извикал тук ужким да разследвам обстоятелствата около убийството на младата Ларус, с цел да оневиним Атис Джоунс, а всъщност целта е била друга и по-сложна, при това замислена заедно с Ърл Ларус-син.

Да ме използват да разкрия дали нейното убийство има нещо общо със загадъчните събития около шестимата насилници и колективни убийци. Мобли е работел за Бауън и по някое време последният е научил от него за изнасилването и последвалите дела. А тази информация му е дала силата да ги изнудва и използва — и Елиът, сигурно и Ърл-син. Елиът ще ме вкара в капана, Китим ще ме довърши. Ако преди да ме очистят успея да разкрия кой избива групичката на шестимата, толкова по-добре. С един куршум — два заека. Ако ли пък не, то това едва ли би удължило живота ми достатъчно, че да си прибера хонорара.

— Но Мелия няма да им я дадеш, нали?

— Не, смятам да ги убия.

— Сам, а?

Белите му зъби светнаха в мрака.

— Не. Вече ти казах, не сам. Никога не съм бил сам.

Всичко си бе на мястото, точно така, както ми го бе описал Поведа. Толкова много години са минали оттогава, а тук нещата не са и помръднали. Същата повалена ограда, на която бях попаднал и при първоначалния си оглед, същият надпис, че собствеността е частна. Повървахме навътре, сифоните вече се виждаха — някои по-малки, други по-широки, повечето обрасли със зеленина, предателски опасни. А в някои от по-големите ями се бяха свлекли цели дървета. Така минаха няколко минути, навлизахме все по-надълбоко в гората, по едно време усетих особена миризма — остра, химическа. Отдалече бе само неприятна, но приближихме ли, завоня ужасно, засмъдя ми в носа и очите, чак сълзи ми избиха. Гледката не бе по-весела — мрачен, полуунищожен пейзаж, боклуци навсякъде, скелети на мъртви дървета със сиви, безжизнени стволоче, мятаци тъмни сенки върху варовиковите скали. Вървахме към онази дупка, около шест метра в диаметър, зейнала стръвно, дълбока, сякаш бездънна. По неравните ѝ ръбове растяха треви, храсталаци, от стените ѝ стърчаха провиснали надолу корени — краищата им се губят в мрака на пастта.

Точно срещу нас — на отсрещния бряг, ако това изобщо бе бряг, стояха двама и гледаха в бездната. Единият бе младият Ларус, другият — Китим. Беше без традиционните си очила — тук бе доволно тъмно за тях. Пръв ни усети, но не помръдна от място. Застанахме срещу тях,

изглеждахме се мълком. Очите на Китим се спряха кратко върху ми, сетне прехвърли цялото си внимание към Терес.

— Познаваш ли го този? — попита той Ърл.

Ърл-син поклати глава. Отговорът не хареса на Китим, не му даваше нужната информация, за да направи точна преценка на ситуацията.

— А ти кой си? — попита след малко.

— Казват ми Терес.

— Ти ли уби Мариан Ларус?

— Не. Аз убих другите, гледах как Фостър закачи маркуча на гърнето и го вкара в прозорчето на колата. Но Ларусовото момиче не съм го убил аз.

— Е, кой тогава?

Тя беше някъде наблизко. Усещах го, знаех, сигурен бях. Както ви казах, чувствах я. Стори ми се, че я усети и Ларус, защото изведнъж главата му трепна като на уплашена сърна, а очите му тревожно зашариха по околните дървета и сенки. Търсеше източника на вътрешната си тревога.

— Попитах те нещо — изръмжа Китим. — Кой я уби нея?

В същия миг иззад околните дървета като същински призраци изникнаха трима въоръжени мъже и ни заобиколиха. Терес просто пусна пистолета на земята. Незабавно разбрах: той изобщо не е правил планове да остава жив. Друг отговор нямаше.

Двама от новодошлите не познавах.

Третият бе Елиът Нортън.

— Не си изненадан, че ме виждаш, а, Чарли?

— Не се изненадвам лесно, Елиът.

— Дори и когато възкръсва стар приятел ли?

— Имам чувството, че в близко бъдеще ще имаш нужда от по-трайно възкресение — рекох уморено, толкова бях увехнал, че дори и ядът ми не личеше. — Онзи номер с кръвта в колата бе направо върхът. Сега как ще обясниш възкръсването? Като чудо божие ли?

— Застрашени бяхме от дивотиите на някакъв си луд негър. Наложих да организираме известна маскировка и да се прикрием. Иначе пък какво толкова съм направил? В какво ще ме обвинят? Че съм пропилял полицейско време и разследване ли? Или съм имитирал самоубийство?

— В убийство, Елиът. Ти си тласнал хора към смъртта им, ти си истинската причина за нея. Платил си гаранцията на Атис, за да могат твоите приятели да го измъчват и изтръгнат от него информация. А сетне и да го убият.

— Това си е лично твоя грешка, Чарли — сви рамене той. — Ако беше по-добър професионалист, ако беше попаднал на следи, ако го беше накарал да каже как точно стоят нещата, сега сигурно щеше да си е жив.

От омерзение чак примигах. Не беше чак толкова много далеч от истината. Ама нямаше да се навия да нося цялата вина за Атисовата смърт сам.

— Ами онова семейство, Елиът — Джини, Албърт, че и синът? Ти тях не ги ли броиш? Седя в техния дом, използва гостоприемството им, пи от тяхната лимонада, а през цялото време си мислил как да им организираш убийството, нали? Старецът каза, че ги е нападнал дух, същество някакво си, което си променя вида и формата, а полицията реши, че е бил самият Атис, ама това си бил ти и само ти. Ти си този хамелеон, Елиът! Погледни се само в какво си се превърнал! Или може би са виновни твоите приятели? Виж се докъде си паднал само, на какво си заприличал...

— Не съм имал избор — отново сви рамене Нортън. — В пияно състояние Мобли разказал на Бауън всичко — от игла до конец. Не си го призна, но само той е бил, няма кой друг. И ето ти Бауън ни притиска с тази информация и я използва, за да те докарам в Каролина. По това време всичко това ей тук — замахна той, за да направи кръгов жест с ръката, обхващайки ямата, тресавището, мъртвите, изнасилените момичета — минало и сегашно, — вече бе факт. И те използвахме теб, Чарли. Ти иначе си добър детектив, трябва да ти се признае. И в известен смисъл ти ни доведе до сегашния миг. Затова в гроба можеш да си идеш напълно спокоен и доволен от себе си.

— Я стига приказки — властно се намеси Китим. — Накарайте негъра да разкаже всичко, което знае, и да привършваме един път и завинаги.

Елиът вдигна ръката с пистолета, първо го насочи в Терес, сетне в мен.

— Май не биваше да идваш в тресавището сам, Чарли.

Тук вече му се усмигнах.

— Не съм сам.

Куршумът го удари в горната част на носа, точно под челото и отхвърли главата му назад с такава сила, че чух как шийните прешлени изщракаха и се пречупиха. Другите двама отляво и отдясно се стъписаха и преди да са направили нещо, рухнаха като посечени край него. Ларус се огледа неистово, Китим вече насочваше оръжието си, а мен Терес ме бутна на земята. Загърмяха изстрели, по очите ми пръсна топла кръв, примигах и успях да зърна само изписаното по лицето му удивление, после той залитна и падна в ямата. След по-малко от секунда чух плясъка на водата.

Сграбчих падналия на меката земя до мен Тересов револвер и с все сила хукнах към дърветата за прикритие. Всеки момент очаквах Китимовите куршуми да ме повалят, но той също побягна да си спасява кожата. За миг зърнах гърба на Ларус, който потъна в гората.

Но само за миг.

След няколко секунди излезе, като вървеше заднишком, видимо ужасен от нещо сред дърветата. Е, тогава я видях и нея, завита в леката бяла материя — единственият вид плат или облекло, което би могла да носи, без да изпитва голяма болка. Пристъпваше към него и този път главата ѝ бе открита, а черепът гол, обезкосмен, чертите като на чудовищна гумена маска, разлети, слети една в друга, грозно обезобразени, и все пак запазили далечен намек за някогашната красота.

А очите ѝ... очите ѝ бяха единственото неувредено нещо, те блестяха под страшно подутите клепачи. Мелия протегна ръка към Ларус и в движението като че имаше нещо трогателно нежно, сякаш отхвърлена жена протяга ръце в сетен умолителен жест към мъжа, който вече ѝ е обърнал гръб. Ларус изпищя немощно, плесна я по ръката, в опит да прогони кошмарното видение, и разкъса кожата ѝ. Тогава с инстинктивна погнуса изтри ръка в самото и бързо отстъпи вляво, за да я заобиколи и да побегне в гората.

Обаче от нея излезе Луис и почти допря пистолета в лицето му.

— Е, ти пък сега накъде тръгна? — попита той спокойно.

Ларус отстъпи назад към ямата и се вцепени между оръжието и жената в бяло. А тя се хвърли върху му и силно го тласна още по-назад. Двамата паднаха, тя се вкопчи в него, той запищя страшно,



сетне и двамата се изгърколиха и цопнаха в черната вода. За миг ми се стори, че виждам бяло петно на повърхността, сетне всичко изчезна.

## ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ШЕСТА

Луис ме поведе към своята кола, по пътя не намерихме никаква следа от Китим.

— Сега разбра ли? — тихо попита Луис. — Загря ли защо не можем да ги оставим на мира, нито един от цялата им шайка не можем да зарежем?

Кимнах.

— След три дни ще има съдебно заседание във връзка с гаранцията му — продължи той. — И ще го пуснат, да знаеш. Проповедникът ще излезе навън... и вече никой от нас няма да бъде в безопасност.

— Смятай ме в играта — рекох кратко, какво повече да философствам.

— Сигурен ли си?

Спрях за миг.

— Сигурен съм. Ами Китим?

— Какво Китим?

— Успя да избяга.

Луис почти се засмя.

— Така ли мислиш?

Китим подгонил автомобила към Блу Ридж, пристигнал на място в ранните часове. Казвал си: ще има нови възможности, пак ще ми паднат. А в момента най-добре е да почине, да организира укриването на проповедника. Когато го доведат на уговореното безопасно място. След това събитията ще се развихрят с нова сила.

Спрял на полянката пред къщата, слязъл от колата, пристъпил към вратата и я отключил.

Луната просветвала през мътните джамове, осветявала евтината мебелировка, голите стени. А също и седнал на стол точно срещу вратата мъж, който държал пистолет със заглушител. Бил в овехтели маратонки, избелели джинси и крещяща копринена риза, купена на

разпродажба в моден бутик, брадясал, доста блед. Дори и не мигнал, когато първият куршум попаднал в Китимовия корем. Китим паднал напред, опитал се да измъкне патлака от колана, но другият бил вече надвесен над него, допрял оръжие в слепоочието му. Китим послушно махнал ръка от пистолета, мъжът го взел.

— Кой си ти, бе? — викнал ядно падналият. — Къв си ти, да ти го начукам?

— Ангел съм — отвърнал другият. — А ти къв си, твоята мамка?

В същия миг наоколо се появили други фигури. Закопчали Китимовите ръце с белезници и го обърнали по гръб — да вижда похитителите си: дребният с ярката риза, двама доста по-млади мъже с пистолети и един по-възрастен. Тези тримата — последните — дошли от двора зад къщата.

— Китим — рекъл Епстайн и внимателно се взрял в лежащия на пода, — това име е необичайно, отколешно, споменато в старите писания...

Китим не помръдвал. Бил се спотаил въпреки болката, още по-внимателно оглеждал надвесения над него мъж и очите му не трепвали, а светели със странен блясък.

— Сега си спомням, не бе ли Китим името на племето, определено да поведе своите в сетна атака срещу Синовете на светлината? Китим... това са земните слуги на силите на Мрака... — продължил Епстайн и се навел.

Толкова, че вече подушвал дъха на ранения.

— Трябвало е да четеш вехтите книги по-внимателно, приятелю мой — упрекнал го равинът. — Те ни казват, че властта Китимова е краткотрайна, че за синовете на Мрака няма спасение, ни прошка.

Ръцете на Епстайн били скръстени на гърба му. Сега ги раздвижил и в тях блеснало нещо метално.

— Към теб имаме въпроси — заявил той и изправил спринцовката, натиснал буталото, а нагоре литнала тънка струйка светла течност.

Иглата се насочила към Китим, а скритото в гостоприемника скверно същество направило отчаян, но безплоден опит да се отскубне и да избяга...

Напуснах Чарлстън рано на следната сутрин. Преди да си тръгна, успях да говоря с компетентните органи, включително с Адамс и Аддамс в стаята им за разпити и да им съобщя почти всичко, което знаех. Тоест всичко, но без подробностите около участието на Луис и моята роля в смъртта на двамата в Конгарий. Така или иначе Терес бе заровил телата им някъде още докато лежах вързан в къщата му, а пък тресавището умее да крие своите мъртъвци. Още от стари и престари времена. Едва ли някой някога ще ги намери.

За загиналите при старата яма-сифон казах, че са умрели от ръцете на Терес и жената в бяло. Попаднали в засада и не успели дори да реагират. Трупът на Терес бе вече излязъл на повърхността, но този на жената липсваше. Липсваше и Ърл-син. А докато разправях тези неща в стаята за разпити, в съзнанието ми отново изплава кратката сцена с падащите в тъмната вода тела: жената повлича мъжа заедно със себе си надолу, надолу... към подземните кухни, потоци и бездни. Задържа го с последни сили, за да се удавят заедно — обединени в смъртта и отвъд.

На пистата на чарлстънското летище забелязах черна лимузина с тъмни стъкла. Не се виждаше кой е вътре. Но чакаха мен. Когато наближих с чантата в ръка, едно от задните стъкла се спусна и се показа Ърл Ларус-баща.

— Какво се случи с моя син? — попита кратко той.

— Каквото казах на полицията — мъртъв е.

Устните му затрепериха, но успя да преглътне сълзите.

Не успях да изпитам съжаление. Нито състрадание.

— Вие сте знаели — казах тихо. — Не може да не сте знаели какво е сторил... Изключено е да не помните въпросната нощ в миналото — той се е върнал у дома целият в кръв, нейната кръв, и сто на сто ви е разказал какво се е случило, нали? Защото е бил смъртно уплашен. Не ви ли помоли за помощ? А вие сте му я дали — за да го спасите, за да опазите от срам и хули семейното име. Нали и затова сте задържали собствеността си над онзи безполезен парцел? В надеждата, че случилото се там ще си остане скрито-покрито завинаги. Сетне обаче се появява Бауън и започва да ви изнудва. Именно тогава сте загубили контрола върху нещата. Нали видях неговите хора във вашето

имение, във вашия дом. Изнудваше ви и за пари, нали? Колко му дадохте, г-н Ларус? Достатъчно да плати гаранцията на Фокнър, че и още?

Първо извърна очи, сетне наведе глава, и изглежда, се върна в миналото, потъна в мъка и мисли за лудостта, която едва ли ще го отминне.

— Ние бяхме почти крале в този град — изведнъж прошепна той. — Тук сме още отпреди възникването му — част от историята, а нашето име живее през вековете...

— Вашето име умира с вас, а с него ще погребат и цялата ви история — рекох с чувство.

Сетне си тръгнах. Когато стигнах широката огледална врата на терминала, колата вече я нямаше. В плоскостта пред мен бе отразена само празната писта.

В къщурката в предградието на Каина, Джорджия, Върджил Госард се пробудил от натиск върху устата. Отворил очи и веднага зърнал дулото на заврян в нея черен пистолет.

Надвесената над него фигура била цялата в черно, лицето ѝ — скрито зад ски-маска.

— Ставай! — рекла фигурата и Върджил разпознал гласа от онази нощ пред барчето на Литъл Том Ръдж.

Сетне ръката на човека в черно го сграбила за косата и го измъкнала от леглото, а от Върджилевата уста потекла слюнка и кръв. Облеченият само по опърпани долни гащи Върджил се закарвал към кухнята, а онзи го подбутвал отзад с оръжието. Задната врата на жалката къщичка водела направо в нивята отзад.

— Отваряй! — наредил гласът.

Върджил затреперил и се заплакал.

— Отваряй! — повторил гласът.

Онзи отворил вратата и силната ръка на фигурата незабавно го изтласкала на откритото. Закрачил през дворчето, както си бил бос, усещал студената земя, дългите стръкове на жилавата трева жулели прасците му. Чува дъшането на човека зад него, вървели към горите, които били отвъд нивята. Внезапно на пътя им изникнал нисък

цилиндричен зид — едва тритухлен, покрит с парче ръждива ламарина. Било стар кладенец.

— Сваляй капака!

Върджил заридал още по-силно.

— Недейте... моля ви се, недейте...

— Действай!

Върджил приклеknал и свалил ламарината. Отдолу зейнала ямата.

— Наведи се над отвора!

Върджилото лице се разкривило от ужас, сълзите му рукнали безконтролно. В устата си усещал солено и вкус на сажди, навел се и надникнал в тъмната бездна под него.

— Съжалявам — хлипал с мъка и треперел силно. — Ужасно съжалявам за всичко, което съм сторил... разкайвам се...

Отново усетил натиска на дулото, този път в тила.

— Какво видях? — попитал гласът.

— Видях човек — отвърнал Върджил и вече нямало защо да лъже, било му все едно. — Вдигнах глава, видях мъж, беше чернокож. А с него имаше друг, той беше бял. Не можах да го разгледам добре. Трябваше да се взра по-внимателно. По-внимателно трябваше да гледам...

— Какво видях?

— Вече казах, видях...

Петлето изщракало.

— Какво видях?

И чак тогава му светнало, та загрял.

— Нищо не видях — отвърнал Върджил бързо и заговорил в скоропоговорка: — Нищо не видях, не можах да ги разгледам, едва ли някога ще мога да ги разпозная. Нищо не съм видял, не зная колко са били. Това е всичко. Нищо не...

Натискът в тила му секнал.

— Не ме карай пак да се връщам, Върджил — прекъснал го гласът.

Върджилото тяло се тресяло от изживяния страх, все още го мъчела несигурността. Какво ще стане сега? Може би...

— Няма, няма, няма — повтарял той. — Няма, обещавам...

— Сега ще останеш тук — наредил отново гласът. — Ще стоиш така — клекнал!

— Ще стоя — рекъл Върджил. — Благодаря. Благодаря ви.

— Няма защо — отвърнал гласът.

Върджил не чул отдалечаващите се стъпки. Останал така, клекнал и надвесен над кладенеца, докато най-сетне се показали първите слънчеви лъчи. Тогава се изправил и все така потреперващ, се върнал в схлупената си къщурка.

## V

*„Надежда нямат те за смърт,  
кат сянка техния живот  
минава;  
така за своя жребий те  
скърбят,  
че с всеки друг би го  
заменили...“*

Данте  
Алигиери,  
„Ад“, Песен  
трета



## ГЛАВА ДВАЙСЕТ И СЕДМА

Подготовката започна през следващите два дни. Няколко автомобила — на път за вътрешността на щата, през щатската граница, по няколко души в кола — по двама, по един. И само по пътищата, не и със самолет. Имаше една двойка, досущ младоженци — чуруликат си влюбено, целуват се и си държат ръцете, отседнаха в онова мотелче току извън Сангървил. Само че в двойната стая през нощта си легнаха на отделни легла. Имаше и една групичка от четирима мъже; закусиха набързо в ресторантчето „При госпожица Портланд“ на „Марджинъл Уей“ а очите им постоянно играят и все се спират на големия черен бус, с който бяха пристигнали. Приближи ли ги някой, настръхват, отминете ли ги — видимо се отпускат.

Друг мъж пък дойде с камион от север, откъм Бостън. През повечето време избягваше междущатското шосе, подбираше второстепенни пътища, накрая се набути в една борова горичка, а пред него — в далечината — блеснаха водите на езеро. Погледна си часовника — беше много рано. Тогава се върна към Долби Понд и клуба за танци „Ла Каса Екзотик“. Каза си, че има и по-кофти начини човек да си убива времето.

Разигра се най-лошият възможен сценарий: падна се съдията от Върховния съд Уилтън Купър да разглежда, с други думи, да ревизира решението да бъде отказана гаранция на Арън Фокнър. Един час преди заседанието Боби Андрюс и неговият екип посетили Купър в кабинета му и представили своята аргументация по случая, изтъквайки убедеността си, че е налице сериозен риск Фокнър да се укрие от правосъдието, а също да намери начини да заплашва и изнудва свидетелите срещу него. Тогава Купър ги попитал дали имат пресни факти или доказателства в този смисъл, но те били принудени да признаят, че не разполагат с такива.

В изложението си защитникът Джим Граймс оспори тезата на обвинението, че е представило достатъчно доказателства за възможно

извършени от Фокнър в миналото углавни престъпления. Позова се и на три отделни и авторитетни медицински източника в смисъл, че в затвора Фокнърското здраве се е влошило най-сериозно. Обвинението не бе в състояние да оспори това становище, тъй като според затворническите лекари Фокнър наистина страда от някакво заболяване, макар и те самите да не са в състояние да го диагностицират точно, но признават, че индивидът слабее постоянно и бързо, телесната му температура е значително по-висока от нормалната, същото важи за кръвното налягане и пулса. Граймс цитира още лекарско мнение, че стресът на затворническото битие категорично застрашава живота на клиента му. И тъй като прокуратурата досега не е успяла да аргументира сериозно обвинение, не е нито справедливо, нито хуманно, изтъкна той, клиентът му да продължава да пребивава в затвора, докато компетентните органи се стремят да намерят добавъчни доказателства, с цел да подсилят тезите си. Фокнър се нуждаел от спешна и най-висококвалифицирана медицинска помощ, той вероятно щял да бъде хоспитализиран и нямало абсолютно никаква опасност да се опитва да бяга и да се укрива от закона. И по всички тези причини незабавно трябвало да му бъде разрешена гаранция.

Преди да обяви решението си, Купър отхвърли по-голямата част от моите показания на базата на това, че били ненадеждни, както и собствената ми репутация, и обяви за погрешно решението на по-нисшата съдебна инстанция да откаже на Фокнър освобождаване под парична гаранция. Сетне на свой ред изтъкна, че обвинението не било достатъчно убедително в твърденията за възможно извършени от Фокнър углавни престъпления. И прие аргументите на Граймс за влошеното здраве на клиента му с уговорката, че едва ли Фокнър застрашава целостта на юридическия процес, а нуждата му от спешно и компетентно медицинско лечение в съответно заведение изключва опасността от бягство и укриване от правосъдието. Чак тогава обяви размера на гаранцията: милион и половина долара. Граймс съобщи, че е готов да плати в кеш незабавно. Купър прие и разреши обкования с вериги Фокнър, пазен от специализираната шерифска служба на САЩ в съседна стая, да бъде освободен също незабавно.

В интерес на истината и за негова чест, Андрюс бе предвидил подобно развитие на обстоятелствата и предварително бе помолил

ФБР да поиска официалното задържане на Фокнър по силата на федерални обвинения. Но не можем да виним Андрюс за нескопосаността на федералните бюрократи, които бяха направили дребни грешки в съответните документи. Хващайки се за най-прости формалности, Купър отхвърли федералния иск: името на Фокнър било написано неправилно, имало и други неточности. И Фокнър си излезе по живо, по здраво, а федералният документ за арест бе обявен за невалиден.

В същото време на празна скамейка пред съдебна зала 1 седял мъж в кафяво яке. Той извадил от джоба си клетъчен телефон и набрал нечий номер. Някъде на десетина мили разстояние от съдебната палата пък звъннал телефонът в ръката на Сайръс Неърн.

— Време е, давай — рекъл му мъжът.

Сайръс заключил апаратчето и го захвърлил в храстите край пътя, сетне запалил двигателя и потеглил към Скарбъро.

Лудо защракаха светкавици, мощни прожектори грейнаха в мига, когато Граймс застана на стъпалата на съдебната палата, но Фокнър не бе с него. Последният се намирал на задната седалка на нисан терано, завит с одеяло. Колата потеглила също от съдебната палата горе-долу по същото време и се насочила към подземния паркинг на пазарния център край „Елм“. Отгоре му бръмчал хеликоптер, патрулирали и две коли без отличителни знаци. Прокуратурата си вършела работата и била решена да не позволи Фокнър да изчезне яко дим. В момента, когато нисанът стигнал входа на паркинга, зад него силово се набутал очукан жълтеникав буик и запушил трафика. Нисанът — мощен джип — въобще не спрял, защото бариерата била предварително и хитроумно парализирана във вдигнато положение. Проста работа — вкарваш в цепката билетче, слагаш лепенка, за да я задържиш в това положение, и бариерата замръзва. В същия миг в голяма кофа за боклук нещо избумтяло и нагоре лумнал огнен стълб. Дежурният от охраната съответно хукнал натам, а нисанът си минал и безпроблемно заминал като весела песен. Сетне се оказало, че не само входът, а и изходът на гаражния паркинг бил обработен по същия начин.

Джипът влязъл и изчезнал, буикът задръстил движението. Извънредно ценни секунди изтекли, преди ченгетата от патрулиращите

автомобили да загреят какво точно става. Сетне, разбира се, първата кола отпрашила светкавично към изхода, а детективите от втората хукнали към буика.

Когато агентите заобиколили изоставения нисан терано обаче, вътре нямало никой... Фокнър си бил заминал. С чужда помощ, разбира се.

В седем часа привечер Мери Мейсън излязла от дома си на края на „Сийви Ландинг“, имала среща с Макартър. Погледнала към Скарбъровското тресавище и едноименната река, те се виждат от къщата ѝ, към издадения в морето контур на Нонсч Пойнт и Сако Бей. Макартър бил първият мъж, с когото се срещала, откакто разводът ѝ минал официално през съда преди около три месеца. Мери харесвала сержанта, надявала се да създаде трайна връзка с него. По лице го познавала от доста време и въпреки смотаните му дрехи го намирала за привлекателен и симпатяга, струвал ѝ се непукист. И нищо не променило това мнение на първата им среща, когато Рейчъл ги запознала: Уолъс се държал очарователно.

Предната вечер се обадил по телефона да потвърди втората им среща. Уж позвънил за секунда, а пък говорили почти цял час, и двамата били изненадани от отзивчивостта на другия.

Тъкмо посягала към вратата на колата, когато се появил онзи мъж. Излязъл някъде иззад дърветата между нейния дом и съседската къща, доближил се. Бил дребен, гърбав и приведен, но видимо як. Дългокос, косата му падала чак по раменете, а очите му особени, почти черни, потулени, като онези на нощните и подземните същества. Тогава посегнала към парализиращия спрей в чантата, обаче онзи я ударил силно през лицето с опакото на ръката и тя се свлякла на земята. Клекнал до нея и тя незабавно усетила болката в хълбока. Първо само силно опарване, сетне нетърпима агония. Острието влязло под ребрата и тръгнало да пори плътта към стомаха. Опитала се да извика, но свободната му ръка ѝ запушила устата; тя само безпомощно се гърчела, докато ножът вършел пъкленото си дело.

Вече смятала, че е дошъл краят, но чула глас, а над рамото на клекналия убиец зърнала приближаващ се едър мъжага, сторил ѝ се направо великан. Видяла и очуканото шеви, откъдето излязъл,

двигателят му шумно пърпорел на нулева на уличката отзад. Бил брадат, носел кожено елече над тениска, на дясната мишка имал непохватно направена татуировка на жена.

— Хей! — викнал Мецан, защото това бил той, — хей, мамка му, ти кво смяташ, че правиш, бе човече!?

На Сайръс не му се искало да ползва пистолета. Тази работа трябвало да бъде свършена максимално тихо, така му било наредено. Само че това вече затичано към него огромно и познато отнякъде мъжище не му оставяло избор. Затова зарязал жената, преди да я накълца както си искал, извадил патлака от кобура и натиснал спусъка.

Два черни буса излезли от И-95 при изхода „Медуей“ и хванали по шосе 11, което минава през източен Милинокет и води към Долби Понд. В първия имало трима мъже и жена, въоръжени. В другия — двойка също въоръжени мъж и жена, а на скамейка отзад седял преподобният Арън Фокнър и си четял Свещеното писание. Интересни неща би констатирал всеки запознат със случая му медицински експерт — само да бе имал възможност да го прегледа в същия момент. Телесната температура на стареца била абсолютно нормална, всички болестни симптоми бавно отшумявали, кръвното също било в нормите.

Пътували в пълна тишина, по едно време във втория бус се чуло писукането на клетъчен телефон. Обадил се мъжът, разменил кратки думи, сетне се извърнал към Фокнър.

— Пилотът захожда и се кани да каца — докладвал той на възрастния проповедник. — Ще ни изчака да пристигнем. Движим се абсолютно в график.

Фокнър кимнал, но уста не отворил. Очите му останали вперени в Библията, четял Книгата на Йов, за изпратените му от Господа изпитания.

Сайръс Неърн седял в колата на паркинга на Блук Пойнт Маркет и пиел кола. Вечерта била прекалено задушна, имал голяма нужда да се поохлади, още повече, че автомобилният климатик се развалил. Последното не било особено важно: веднъж да приключи и с онази

жена, сетне ще зареже колата и ще хване на юг. Малкото неудобство ще го преживее някак си — в края на краищата какво е неговото в сравнение с онова, което пък очаква нея?

Допил напитката, подкарал колата и спрял на моста, оттам хвърлил кутийката във водите отдолу. При Пайн Пойнт нещата не протекли както било замислено, ама хич. Първо, когато пристигнал, жената вече излизала от къщата, пък и веднага посегнала към спрея в чантата, затова се наложило да я коли там — отвън. Сетне се довлякъл и онзи, едрият тип, и се наложило да стреля. Първо се уплашил, че съседите ще чуят изстрела, но никой не се обадил, шум не се вдигнал никакъв. И все пак се наложило да се измъква по най-бързата процедура, а това не било в характера му — не обичал да действа прибързано.

Погледнал часовника и започнал да брои обратно — от десет до едно. На едно откъм Пайн Пойнт му се счуло нещо като приглушена експлозия. Огледал се внимателно през прозореца. Вярно, от колата на Мери Мейсън вече се издигал облак дим. Значи ченгетата ще дойдат скоро, може би и пожарната — тогава ще намерят ранената и мъртвия мъж. Предпочел да я остави умираща, а не мъртва. Сторило му се поудачно да се вдигне шум, да пристигне линейка, полицаят Макартър да се заплесне по жената, това щяло да му отвлече вниманието от другото, щяло да даде и повече време на Неърн. Но пък имало опасност ченгетата да заварят жената в съзнание и тя да им опише нападателя си. Вече се питал дали я бил накълцал достатъчно. Ами ако вземе да оцелее? Опасявал се още, да не би да я е оставил много близо до колата? С обезобразено лице не му била нужна. Не бивало да има съмнения относно самоличността ѝ. Това били дребни проблеми, но те тревожели Сайръс. Виж, възможността да го заловят не го безпокояла: той жив нямало да им се даде. Ще умре, но в затвора няма да се върне. Било му обещано Спасение, а спасените не се боят от нищо.

Пътят отдясно се извивал по лек баир към горичка. Сайръс откарал колата там и я скрил сред дърветата. От притеснение в стомаха му се набрала буца, но тръгнал пешком по склона нагоре, минал сред редиците дървета и излязъл при полуразрушена къщурка. Оттам белият дом с верандата вече се виждал ясно, а в големите прозорци блестели лъчите на залязващото слънце. Скоро то ще огрее и

тресавището, а водите му ще пламнат, за да се оцветят в оранжево и червено.

Главно в червено...

Мери Мейсън лежала по гръб на земята и се взирала в небето. Видяла как гърбушкото хвърлил в колата й нещо лъскаво, по-късно чула съсъка, видяла пламъците и разбрала, че е бавнодействаща запалителна бомба. Но била парализирана, не можела да си мърда ръцете, нямала сили да затисне раната с тях, камо ли да се отдалечи от горящия автомобил.

Кръвта й изтичала, силата бавно я напускала.

Всъщност агонизирала.

По едно време усетила допир, някой пипнал крака й, успяла да извърти глава под известен ъгъл. Дълга кървава диря маркирала болезнения напредък на онзи едър мъж към нея. Вече бил съвсем близо, пълзял, като всячески напругал тяло, забивал окървавени пръсти в земята и се влачел напред упорито, мобилизирал цялата си воля. Хванал й ръката и я притиснал към кървящата рана. Тя изстенала от болка високо, но той я накарал да затиска колкото може.

Сетне с върховни усилия я повлякъл към тревата, по-надалеч от горящия автомобил. Нещо я ударило в гърба, отново изпищяла от болка, но той продължил да я отдалечава от огъня и опасността от взрив. Влачил, влачил, накрая се изтощил напълно и спрял. Но успял да се подпре на старото дърво в дворчето, наместил й главата върху краката си, после поставил собствената си ръка върху нейната, за да й помага в натиска. Дебелият ствол на дървото бил между тях и колата, той ги предпазил, когато настъпила експлозията, а мощната ударна вълна помела двора с огнен юмрук и строшила прозорците на къщата.

— Дръжте се — тихо я успокоявал Мечо, а думите му излизали с хриптене. — Дръжте се, още малко остана, сега ще дойдат...

Роджър Бауън седял в кръчмата на Тони Кондън, тя е на „Чърч“ в Чарлстън. Пиел бира, загледан в клетъчния телефон на масата пред него. Очаквал обаждане и потвърждение, че операцията по измъкването на Преподобния е завършила успешно, а той самият е на

път в северна посока — към Канада. Погледнал си часовника, в същия миг край него минавали двама младежи на по двайсетина години, шегували се помежду си, бутали се един в друг. Първият залитнал, ударил се силно в Бауъновата маса, телефонът се изтърколил на пода. Извинил се и вдигнал апаратчето, а Бауън се изправил разлютен и ядно креснал:

— Мамка ти и шибан задник такъв, къде гледаш бе, дървеняк?

— Хей, я се украти — отвърнал му младежът. — Нали ти се извиних?

Изгледали го и излезли, като клатели глави и цъкали. Огненият поглед на Бауън ги изпратил до вратата, а те се качили в кола и си заминали.

След две минути телефонът извънял.

Взел го и преди да натисне зеления бутон, може би му се сторило, че апаратът е необичайно натежал. Че пък може ли това да се дължи на едно просто падане?

Във всеки случай натиснал бутона и вдигнал телефона към ухото, точно навреме експлозията да отнесе половината му глава.

Сайръс Неърн стоял пред къщата, оглеждал дадената му специално карта, изглеждал доста озадачен. Не бил добър актьор, ама то май и не се налагало. Къщата не давала особени признаци за живот. Приближил се до вратата с мрежата против насекоми и надникнал... сетне я открянал. Пантите били добре смазани, отворила се безшумно. Бавно се вмъкнал, тръгнал из долния етаж, проверявал стаите една по една. Движел се внимателно, вслушвал се — трябвало да внимава за кучето. Накрая стигнал кухнята.

Едрият мъж в тениска с надпис „Смърт на Клана!“ седял на масата, пиел соево мляко направо от кутията. Изгледал влезлия с огромно удивление, посегнал към поставения пред него пистолет, но Сайръс го предварил и картонената кутия избухнала в лицето му, разлетели се пръски мляко, кръв и мозък. Чернокожият гигант се стоварил тежко на пода и при падането си разчупил стола. Сайръс се надвесил над него, изчакал животът да го напусне окончателно, очите му да се изпразнят. Дали някой не чу изстрела, запитал се той, но такива признаци нямало.



Тогава пък чул кучешки лай — идвал някъде иззад къщата. Знаел, че кучето е младо и неопитно, сигурно и възгупаво и се опасявал единствено, че то може да предупреди жената. Внимателно надникнал от кухненския прозорец и я видял — разхождала се в двора, недалеч от периферията на тресавището, а кучето тичало около нея. Пристъпил до задната врата, изчакал удобен миг жената да се отдалечи и се изхлузил безшумно навън. Тръгнал по стените на дома, за да се приближи максимално. Тя навлязла във високата трева, беряла полски цветя и постепенно увеличавала разстоянието между себе си и къщата. Видял издутия ѝ корем и желанието му да я обладае почти се изпарило. Винаги обичал да си играе с жертвите — преди да ги довърши. Само че досега на бременна не бил попадал, а вътрешен глас му нашепвал, че с нея удоволствие няма да изпита. Но пък Сайръс си падал и малко инатлия и си казвал, че по принцип не е лошо да опита и такова нещо. Изведнъж жената се изправила и протегнала, сетне поставила ръце на кръста си отзад. Хубава е, рекъл си Сайръс. Бледото лице прекрасно изпъквало на фона на червеникавата коса. Отстъпил назад и се прикрил в сенките, поел дълбоко дъх и се опитал да затисне мераците. След малко отново надникнал, тя крачела сред високите тревни стръкове, встрани водната повърхност леко трептяла, кучето подскачало весело около ѝ.

Замислил се дали да не изчака жената да се завърне в къщата, но пък имало опасност някой да мине по пътя отвън и да забележи колата му. Тогава вече можело самият той да попадне в истински капан. Ама не, растителността тук била висока, достатъчна за прикритие — дървета, храсти, трева, ще я повлече към тръстиките и...

Сайръс измъкнал ножа от канията на пояса и тръгнал към нея, отпуснал ръката с острието покрай бедрото.

Чесната направила вираж и се наклонила за кацане в езерото Амбаджиджъс. Снишила се бавно и пилотът умело отпуснал машината върху водната повърхност. Отначало корпусът силно се разлюлял, но след малко се укротил и самолетът кротко запърпорил към малкото пристанище, само крилата леко се поклащали. Човекът на щурвала се казвал Джери Желог и за полета му било платено единствено горивото. То си било в реда на нещата, защото Джери бил вярващ, а вярващите

правят каквото им кажат и не искат нищо в замяна. То в миналото чесната на Желог пренасяла и оръжие, и укриващи се от закона хора, а веднъж дори и трупа на една репортерка, която си завирала носа там, където не му било мястото, а сега почивала на дъното на Каролинските плитчини. Желог предвидливо се запознал с навигационните и географски особености на езерото още преди два дни. Купил си билет за полет на „Катадин Еър Сървис“, малка местна самолетна компания с главна база в Спенсър Коув, и се поразходил, за да е наясно с мястото по-късно. Освен това много внимателно проучил и разписанието ѝ, та да не се засече с някои от нейните самолети, а сетне пилотите да му задават неудобни въпроси.

Чесната спряла на пристана, а иззад съседните дървета се появил мъж. Желог забелязал, че онзи бил облечен в син торбест гащеризон, вятърът леко издувал меката материя, докато човекът тичал към самолета. Този трябва да е Фарън, отговорникът за нещата тук, рекъл си Желог — така му било казано. И се измъкнал от тясната кабина, за да скочи на пристана и да пресрещне посрещача.

— Точно навреме — казал Желог и свалил очилата.

Сетне занемял.

Мъжът пред него не бил Фарън, нямало начин да е той. Знаел отлично, че Фарън е бял, а този бил черен и в ръката държал пистолет.

— Вярно — рекъл чернокожият. — Може дори да се рече смъртоносно точно.

Минало известно време, преди Сайръс да разбере, че жената е в един друг и свой си свят, така да се каже, музикален, иначе защо да не чуе изстрела? Сигурно щяла да го долови, но си слушала дискмен. Ето, спряла се на брега на реката и извадила малкия плейър от калъфката на коланчето, вероятно за да потърси любима мелодия, пуснала си я и пак закрачила напред. Сайръс усетил, че кучето се спира веднъж-дваж и се обръща назад, но забавил ход, а кучешкото зрение не е от най-добрите, та не го засякло сред люлеещите се високи тревни стръкове, пък вятърът духал в противна посока. Във всеки случай теренът бил доста мочурлив и Сайръсовите крака, че и крачолите, вече подгизвали, но гърбушкото си припомнял затвора и вонящата килия и все си повтарял, че това тук е рай в сравнение с онова там. Жената навлязла в горичката

и почти се скрила сред дърветата, но Сайръс долавял синьото петно на роклята ѝ сред ниските клони и дървесните стволове. Надявал се именно те да му осигурят прикритие, когато я настигне.

Ето, вече съм по-наблизо, рекъл си той.

Дошло му е времето. Почти.

А гласът на Ленърд в него потвърдил тези думи.

*Почти е време...*

Малкият конвой, в който бил Фокнър, се движел с лекота по „Голдън роуд“. Единственото превозно средство, което двете коли срещнали, бил голям контейнеровозен камион, застанал на изхода на паркинга на Амбаджиджъс с пуснат ляв мигач, готов да излезе на шосето. Шофьорът във високата кабина им махнал приветливо с ръка, изчакал ги да минат, сетне излязъл на пътя, погледнал в огледалото за задно виждане и забелязал, че автомобилите завиват по „Файр роуд“ 17 и се насочват към езерото. Тогава дал заден ход, за да ги последва.

Сега Сайръс се движел по-бързо, тепал с късите си крака и запъхтян се стремял да скъси разстоянието до жената. Виждал я ясно. Излизала от групата дървета и била вече на откритото. Движела се с наведена напред глава, тревата се разтваряла пред нея, сетне отново се събирала. Сайръс забелязал, че кучето е вече на каиш. Само че му било все едно. Не вярвал псето да реагира адекватно на заплахата в негово лице, ако изобщо реагира. Острието в ръката му било петнайсетсантиметрово, остро като бръснач. Ще пререже кучешкото гърло със същата лекота, с която ще кльцне и женското.

Сайръс излязъл от дърветата и стъпил в самото тресавище.

Пътят тук е обсипан с кафяви и пожълтели листа, по двата му края стърчат едри и остри скали, зад тях започват дърветата. Фокнървите хора бяха вече съвсем близо, брегът на езерото се виждаше отлично. Тогава лявото шофьорско стъкло на първия бус се пръсна, разлетяха се късчета стъкло и пластмаса, а куршумите отнесоха човека на волана встрани. В същия миг автомобилът загуби

управление и се понесе към дърветата. Жената до шофьора се опита да овладее кормилото, но последваха нови изстрели, сега експлодира предното стъкло, за да се превърне в стъклена градушка, куршуми посипаха и цялата каросерия. Задната врата се отвори, намиращите се там хора се опитаха да избягат, но бяха мъртви още преди да скочат на земята.

Водачът на втория автомобил реагира бързо. Наведе се колкото можа и натисна газта, изви волана с все сила и поведе колата покрай осакатеното возило пред него. Успя да го заобиколи, макар че ламарините скръбно изскърцаха и застанаха. Вдигна се облак прах и листа, завъртяха се във въздуха, но в следващия миг бусът се заби в близката крайпътна скала. Зашеметен, водачът успя да измъкне рязана пушка изпод седалката, но още не бе я вдигнал, когато получи Луисовия куршум в гърдите. Пушката изхвъркна от ръцете му, той рухна напред.

Междувременно жената бе вече отзад и протягаше ръце към Фокнър. Успя да го изведе навън и му нареди да бяга към езерото, а в същото време вече сваляше предпазителя на автоматична карабина „Хеклер & Кох“. Заредена със специални патрони, готова за полуавтоматична стрелба с трикуршумен откос. Оказа се, че не бяха конвенционални патрони, куршумите носеха в себе си особено разрушителен заряд, някаква ултрамодерна версия на дум-дум.

Първата ѝ жертва бе дребен пълен мъж — попадението го отхвърли назад и го просна на пътя, където остана да лежи в ситни конвулсии. Преподобният прекоси дърветата и вече бягаше към водата отвъд, а жената пусна още два откоса и го последва. Почти го настигаше, когато куршумът застигна пък нея и я удари високо в бедрото. Падна, но се извъртя по гръб, смени стрелбата на пълно автоматична и изстреля смъртоносен откос към преследвачите. Всички тутакси залегнаха. След малко ѝ се свършиха патроните, тогава захвърли ненужното вече оръжие и измъкна пистолета. Тъкмо го насочваше, когато една ръка я докосна леко. Изви глава, закъснявайки с милисекунда — успя да зърне само тъмното дуло на почти допряната в лицето ѝ пушка, сетне животът ѝ приключи.

Мери Мейсън чула сирените и уплашените гласове на съседите. С върховно усилие протегнала ръка към едрия мъж, но веднага усетила, че той е притихнал завинаги.

И се разплакала.

\* \* \*

На пътя големият камион вече пристигаше на мястото на инцидента на заден ход. Приблужи се достатъчно, задните врати на контейнерния блок се отвориха, някой спусна хидравлична наклонена рампа. С помощта на мощни лебедки двата буса бяха бързо качени един след друг, телата на мъртвите вече прибрани в тях. Двамина с промишлени прахосмукачки с широки фуниевидни гърловини сръчно изсмукаха от пътя кръвта, строшените стъкла и всичко друго, което би могло да свидетелства за случилото се.

През това време старият проповедник тичаше с все сила, преодоляваше дървета, храстите и тревата, които го спъваха по пътя му към езерото. В един миг се подхлъзна по влажните листа и падна, тогава и от двете си страни усети присъствието на хора. Изправи се, стиснал в дясната ръка пистолет. Понечи да се шмугне непосредствено в близките храсти, но сякаш изпод дън земя пред тях изникна нова фигура и той отстъпи, стреснат.

А лицето му се разкриви — Фокнър разпозна човека пред себе си.

— Е, помниш ли ме? — попита Ейнджъл.

И той държеше пистолет, само че отпуснат с дулото към земята. Отдясно сред дърветата се появи Луис. Вървеше бавно по тревата и стърчащите тук-таме камъни, в ръката му също висеше пистолет. Фокнър се извърна назад, но там вече бях аз. Вдигна ръка с оръжието, първо го насочи в мен, сетне в Ейнджъл, накрая го извъртя към Луис.

— Хайде, Преподобни, давай! — предизвика го Луис и също насочи пистолета си към Фокнър, сетне присви око. — Изборът е твой.

— Тази работа няма да остане скрита, хората ще научат — викна свещеникът. — Ще ме превърнете в мъченик. Истински мъченик на вярата!

— Ако те намерят, преподобни — възрази Луис. — А никой няма да те намери, начин няма, бъди рахат. За хората ще си останеш просто изчезнал от лицето на земята. Изпарил се съвсем ненадейно.

Вдигнах ръка с пистолета, прицелих се. Също и Ейнджъл.

— Само ние ще знаем — тихо рече Ейнджъл. — Завинаги ще запомним.

Внезапно Фокнър понечи да налага дулото, но го изпреварихме. Трите ни изстрела избумтяха почти като един, тялото на стария мъж подскочи, завъртя се и рухна.

Остана по гръб, вперил очи в небесата отгоре. От ъгълчетата на устата му потекоха тънки струйки кръв, а под тежките ни погледи очите му сякаш загубиха дар зрение и бавно се изпразниха от всякакво изражение. Отвори, сетне затвори и пак отвори уста. Опитваше се да каже нещо, преглътна и успя да оближе част от кръвта с език. Погледна ме, раздвижи пръсти с усилие.

Клекнах край него, бавно, внимателно.

— Твоята кучка пукна — прошепна и склопи очи завинаги.

Изправих се и се огледах. По клоните на околните дървета кацаха гарвани, множество черни птици, постепенно отрупваха короните.

Сайръсовата уста пресъхвала, вече бил съвсем близо до мишената — на не повече от десетина метра. Прокарал пръст по острието и наблюдавал как кучето се дърпа и бърза пред господарката си. Сигурно са го привличали криещите се в тревата птички и дребни гризачи. Сайръс не разбирал защо тя изобщо завързала кучето. Само да го пусне! — заканвал се той и клател глава. Няма да ѝ помогне, ама хич!

Седем, шест метра — само още няколко крачки... Жената навлязла в друга горичка, точно на брега на езерце. А малко по-нататък вече започвала значително по-голяма и гъста гора, разположена в северната част на тресавището. Изведнъж женската фигура пред него изчезнала, прикрили я дърветата. Тогава Сайръс чул звъна на клетъчен телефон и се затичал — колкото го държат краката, а те го болели силно. За миг скъсил разстоянието, влязъл в горичката и първо зърнал

кучето — завързано за загнилия ствол на паднало дърво. То изгледало Сайръс удивено, сетне видяло нещо зад него и весело се разлаяло.

Сайръс се обърнал, а пънът го треснал право в лицето, разчупил му носа и го отхвърлил назад. Опитал се да вдигне ножа, получил нов удар на същото място, болката направо го заслепила, още по-силно залитнал назад. Усетил празнота под себе си и неволно вдигнал ръце в надежда да се залови за нещо, защото разбрал, че пада. Стоварил се с плясък във водата, потънал, сетне изплавал и се опитал да се върне към брега, но просто не бил създаден за плуване. Замахнал с ръка да загребе, но паниката буквално го подлудила — водата отдолу му се сторила бездна бездънна. То дъното в Скарбъровското тресавище е на различна дълбочина, най-често от метър и половина до два и четирийсет, обаче през дъждовния сезон водите прииждат и на места дъното отива на четири-пет метра. Сега Сайръс не намирал дъното с крака.

Все пак успял да приближи брега, но последвал още един удар по главата и тогава усетил, че нещо в нея сякаш се пречупва. Енергията изтичала от тялото му, напускала го, губел сили, крайниците отказвали да му се подчиняват. Потъвал бавно и след малко усетил, че краката му нагазват в тинята и водораслите, допират отдавна потънали клони. Тогава инстинктивно започнал да се бори за живота, запляскал с ръцете, започнал да изплава отново, вече виждал повърхността.

Само че нещо изведнъж го задържало, някой дърпал краката му надолу, надолу... Опитал се да види какво е то, но там имало само водорасли, трева; започнал да рита, обаче онова нещо го държало здраво — клонки като вплетени около глезените му пръсти.

Ръце. Усещал ръце по себе си, а гласовете в главата му пищели, изпращали му противоречиви съвети, докато въздухът постепенно се свършвал.

Ръце.

Клонки.

Та това са само клончета...

Само че той пък усещал ръцете там долу... Чувствал дърпащите го пръсти, не го пускали, свличали го все по-надолу, викали го при себе си. Знаел, че го дебнат там — долу. Онези жени от дупките го чакат там...

Отгоре му паднала сянка. Кръв се леела от раната в главата, от носа и ушите му. Погледнал нагоре и видял жената — стояла на края на брега и го гледала, а до нея стърчала и главата на кучето, то се взирало в него с удивени очи. Сега слушалките не били на ушите, а висели около врата ѝ. И Сайръс изведнъж разбрал: в тях звук не е имало още от мига, в който тя го усетила и започнала да го примамва навътре и все по-навътре в това коварно място. Не тресавище, а същински капан... Изгледал я умолително и отворил уста, искал да я помоли да го изтегли, да го спаси, но само изпуснал последния си въздух, а водата нахлула в устата му. Вдигнал ръка нагоре в сетен жаловит жест, но тя само поглаждала леко издутия корем, бавно, ритмично — изглежда, успокоявала растящото в утробата ѝ същество. Защото то смътно долавяло ставащото във външния свят и се плашело от него. Лицето на жената било непроницаемо — по него не се четяло нищо. Нито съжаление, нито състрадание или срам, нито угризения или чувство за вина. Дори и гняв нямало. Безизразно лице, лишено от чувства, безмълвно — било по-страшно и от най-ужасяващата ярост, позната някога на Сайръс.

Отново потъвал, отново нещо го дърпало надолу. Давел се, водата изпълвала белите му дробове, болката в главата се усилвала, гласовете в нея се слели в непрестанно кресчендо, светлината бавно гаснела. Последното нещо, което видял, било бледото ѝ, безмилостно лице, а тя все така нежно, грижливо поглаждала утробата си и нероденото в нея дете.



## ЕПИЛОГ

Реките текат.

Приливът си отива, морето си прибира водите. На брега се събират птици. Тресавището е място за отдих и последно хранене, преди да отлетят към арктическите тундри, където ще гнездят, а отливът им е оставил богата трапеза. И ето ги, летят ниско, стрелкат се да хванат поредната хвърката гадинка, пикирайки над плитчините, а сенките им играят, отразени в безбрежния, подобен на разтопено сребро воден килим.

Чак сега, обръщайки се назад, осмислям ролята на водата във всичко онова, което се случи през тези години. Телата, захвърлени в Луизианските блата и мочури, затворени в петролни варели, хора живи, завинаги занемели, откъснати от света под тонове мълчаливо течаща вода. Заклано цяло семейство, останките заровени под купища окапали листа в изпразнен плувен басейн. Баптистите от Арустук, заровени край езеро, търпеливо изчаквали хода на времето, минаващите десетилетия, та земята да помръдне и да ги разкрие сама<sup>[1]</sup>. Ади и Мелия Джоунс, едната убита край река, другата на два пъти посрещнала смъртта в замърсена с химически препарати и отрови затлачена подземна вода.

И още един случай: Каси Блайд, намерена заровена в една дупка на речен бряг, костите на ръката ѝ белязани от острия нож на Сайръс Неърн, а недалеч от нея — още пет трупа.

Всички те са лежали край неуморно отправили се към световния океан води, със завинаги отнето право отново някога да чуят неговия зов, да откликнат на предложената надежда. И така, докато дойде мигът на мимолетно завръщане в света на живите, само за да получат християнския ритуал и да намерят полагащия се на всички нас сетен покой.

Сайръс Неърн стои сред разлюлени високи стъбла, това са хвоцове; стои и гледа към тъмния път. А те се движат навсякъде около него, долавя минаването им като полъх, като копринен допир, по-скоро усеща присъствието им, отколкото го вижда; те са огромна маса, плътно множество във вечно движение към голямата вода, там, където ще ги погълне вечно очакващият прибой, ще ги приласкае и бледите им сенки меко ще се слоят с него, за да изчезнат вовеки веков. Неърн е като черна скала, тъмна преграда направо на ефимерния им вечен и светъл поток, обърнат с гръб към морето, затова не чува топлия му глас, затова и то не го зове така, както ласкаво кима на следовниците на Белите пътища, тези, които кръстосват тресавището и водят в океана. Сайръс обаче внимателно следи застанала на извития крайбрежен път стара кола, напуканото ѝ предно стъкло отразява мрачните, тъмнеещи небеса. И ето, вратата се отваря, Сайръс разбира, това е знак, че му е дошло времето.

Излиза от тресавището, катери се по брега, по скали и трева и върви към очакващия го „Купей де Вил“. Почернените прозорци смътно загатват бъдещите му спътници. Приближава, а предният прозорец безшумно се плъзва надолу, изпъква фигурата на мъж с ръце на волана; той е плешив, а устата му е прекалено широка, отпред на мръсния шлифер зее назъбена червена дупка. Бил е набит на дебел остър клон, така е дошла и смъртта му. Смърт, на която е осъден във вечността — да го спохожда отново и пак, защото Сайръс пристъпва и вижда, че раната изчезва, само за да зейне наново, а очите на осъдения се въртят в неземна агония. Само че той се усмихва на новодошлия и му кима да влезе. Сега зад гърба му се вижда облечено в черно момиче, почти дете. То пее и Сайръс си казва, че гласът ѝ е най-сладкото нещо, което е слушал, същински дар божии. Но момичето изведнъж се превръща в жена с куршумена дупка в гърлото, а песента секва.

Мюриъл, мисли Сайръс. Името ѝ е Мюриъл.

Вече е при отворената врата, надниква във вътрешността.

Седналият отзад е потънал в паяжини. По него плъпят кафяви паячета, опасват го с нови и нови нишки и постепенно го превръщат в подобие на какавида. Главата му не е цялата, липсват откъснати от смъртоносен куршум части, но Сайръс вижда остатъци от

червена коса. Оградените от увиснала кожа очи са почти невидими поради гъстите паяжини и все пак Сайръс улавя скритата в тях болка, безспирно подхранвана от хилядите жила на паяковите множества.

Така накрая Сайръс проумява, че собствените ни дела приживе в този живот предопределят и страданията ни в следващия, че човек сам си създава Ада отвъд. Разбира, че там е неговото място сега, там ще бъде и вовеки веков.

— Съжалявам, Ленърд — оправдава се той и за пръв път от ранна младост насам чува гласа си.

Чува го и си казва, че звучи нескопосно, сърдито, несигурно. Но забелязва друго — сега гласът е един-единствен, вече ги няма онези — другите, заглъхнали са. Проумява със закъснение, че този глас е бил винаги сред тях, само че той е намирал за нужно да го отбягва. Да не се вслушва в единствения глас на разума, на угризението, на жалостта и състраданието. Гласът, за който е останал глух през целия си зрял живот.

— Съжалявам — повтаря той. — Провалих се.

Устата на Пъд се отваря, от нея изпадат паяци.

— Влизай — казва му той. — Чака ни дълъг път.

Сайръс се качва в колата и незабавно усеща крачката на паяците. Полазват го хиляди от тях, безмилостно го жилият, заплитат го мигом в нови и нови мрежи.

Колата загърбя водата и потегля по черния път, лети напред през кал и блатна трева, изгнили клони и смрад, а мракът на Севера постепенно я поглъща.

В основата на камъка е прорасла трева, навсякъде наоколо са избуяли плевели. Скубя ги и те напускат почвата с лекота. Не съм идвал тук още отпреди лятото. Човекът, който се грижи за малкото гробище, е болен и макар че пътеките навсякъде са в добър вид, индивидуалните гробове не са. Скубя тревата на снопчета, от корените им се ръси пръст, изтръсквам я и ги захвърлям встрани — сетне ще ги изнеса.

На двойния надгробен паметник<sup>[2]</sup> името на малката е почти скрито от високите стръкове. Но ги почиствам и сега то се вижда

отлично. За миг прокарвам пръсти по релефа на буквите, те сякаш ми нашепват мили думи. Сетне отново продължавам да чистя.

Сянката ѝ пада върху ми, тя с мъка прикляка до мен, прави го с разтворени крака, за да има място за издутия ѝ корем. Не я гледам в очите. Разплаквам се и сам се питам защо, тъй като сега не изпитвам онази съкрушителна мъка отвътре, същата, която навремето ме подтикваше към самоунищожение. На нейно място чувствам лекота и благодарност. Благодарност, че тя е сега тук, до мен — за пръв път на това място. Защото така е необходимо, така е и правилно — накрая тя да види всичко през собствени очи.

А сълзите продължават да текат и разбирам, че от тях вече не виждам ясно нито тревата, нито плевелите. Тогава тя протяга ръка, за да ми помогне — насочва моята и започваме да работим заедно. Изхвърляме грозното и нечистото, оставяме красивото и обогатяващото, а ръцете ни непрестанно се допират, търкат се една в друга, така взаимно усещаме присъствието си тук, а ветрецьт приятно полъхва в лицата ни, наблизом ромоли поточе. Деца покойници, деца тепърва очаквани. Любов запомнена, любов настояща. Изгубени и намерени. Живи и мъртви. Едни до други.

На Белия път.

---

[1] Тук авторът има предвид събития от предишните му книги „Всяко мъртво нещо“, „Дарк Холоу“ и „Родени да убиват“. — Бел.прев.

↑

[2] На съпругата и дъщерята на полицейския детектив Паркър, убити в първия роман на Конъли „Всяко мъртво нещо“. — Бел.прев. ↑

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.